ANTİK DÖNEMDE MARMARİS/BOZBURUN YARIMADASI'NDAKİ (KARİA KHERSONESOSU) TARIMSAL VE ENDÜSTRİEL ÜRETİM TEKNOLOJİLERİ IŞIĞINDA BÖLGENİN TİCARİ İLİŞKİLERİ: BYBASSOS MODELİ

Proje No: 108 K119

Doç. Dr. Ahmet Kaan ŞENOL (Proje Yürütücüsü)

Doç. Dr. Gonca CANKARDEŞ ŞENOL

Temmuz 2011

İZMİR

İçindekiler

Önsöz

Özet

Abstract

1. **Projenin Amacı ve Kapsamı……1-3**
2. **Genel Bilgiler……4-5**
   - **2.1. Karia Khersonesosu'nun Coğrafi Yapısı……5-6**
   - **2.2. Antik Dönemde Karia Khersonesosu'nun Siyasi ve Ekonomik Yapısı……6-17**
3. **Yöntem**
   - **3.1. Yüzey Araştırmalarıyla Tespit Edilen Arkeolojik Bulguların Belgelenmesi….18-20**
   - **3.2. Bybassos ve Çevresinde Proje Kapsamında Gerçekleştirilen Arkeojeofizik ve Jeomofrolojik Çalışmalar……20-21**
   - **3.3. Bölgenin Endüstriel Üretiminin Teknik Analizleri……22-23**
   - **3.4. Yerleşimlerin Niteliğinin Belirlenmesinde Kullanılan Analiz Yöntemleri…23-25**

4. **Bulgular**
   - **4.1.Bybassos *Deme*si'nde İhracata Yönelik Tarımsal Üretim……26-27**
   - **4.2.Bybassos ve Çevresinde Tespit Edilen Tarımsal Alanlar……27-28**
   - **4.2.a.Bybassos'un Doğu Artalanında Bulunan Tarım Terasları……28-31**
   - **4.2.b.Bybassos'un Güney Artalanında Bulunan Tarım Terasları……32-36**
   - **4.3. Tarımsal Alanların Hesaplama Yöntemleri……36-43**
   - **4.4. Bybassos ve Çevresinde Tespit Edilen Tarımsal İşletmeler……44**
   - **4.4.a. Kargıcak Tepesi (BYFS28)……44-47**
   - **4.4.b. Köklü Dağ Yerleşimi (BYFS66)……47-48**
   - **4.4.c. Arapmezarı Koyu (BYFS101)……48-50**
   - **4.4.d. Bybassos'un Kuzey Artalanında Bulunan Kırsal Yerleşimler……50-53**
   - **4.4.e. Bybassos'un Doğu Artalanında Bulunan Kırsal Yerleşimler…… 54-62**
   - **4.4.f. Bybassos'un Güney Artalanında Bulunan Kırsal Yerleşimler……62-68**
   - **4.5. Bybassos ve Çevresinde Tespit Edilen Endüstriel İşletmeler……68**
   - **4.5.a.Kızılbağlık Ovası Seramik Atölyeleri……68-70**
   - **4.5.a.a. Ördekbakacak Atölyeleri……68-70**
   - **4.5.a.b. BYFS27B Atölye Alanı……70**
   - **4.5.a.c.BYFS18B Atölye Alanı……71**
   - **4.5.b.Limanbaşı Endüstri Bölgesi……71-80**

4.6. Bybassos Artalanında Bulunan Kırsal Yerleşimlerle Atölye İlişkileri ve Seramik Atölyelerinin Organizasyon Şeması……...80-87

4.7. Bybassos *Deme*si'nde Gerçekleştirilen Yüzey Araştırmalarında Toplanan Seramiklerin Mekan Kullanımına Göre Dağılımı……..88-96

4.8. Bybassos Artalanında Bulunan Seramik Atölyelerinde Üretilen Ürünlerin Teknik Analizleri…….97-105

4.9. Arkeolojik Buluntular Işığında Bybassos *Deme*si'nin Akdeniz Ticaretindeki Yeri
4.9.a. Bozburun Yarımadası'nda Amphora Üretimi ve Şarap Ticareti……106-116
4.9.b. Roma İmparatorluk Dönemi'nde Karia Khersonesos'unda Üretimin Yeniden Başlaması……..116-118

Sonuç……..119-121
Katalog……..122-155

Referanslar……..156-170
Levhalar

Figür ve Levhalar Listesi

Fig. 1: Bozburun Yarımadası

Fig. 2: Bozburun Yarımadası Bitki Yoğunluğu Haritası

Fig. 3 Bozburun Yarımadası'nda Fotosentez Yoğunluğunu Gösteren NVDI Haritası

Fig. 4: Bozburun Yarımadası Antik Yerleşimler

Fig. 5: Turgut Köyü, Kelebek Mevkii Çift Pres Yataklı İşlik

Fig. 6: Turgut Köyü, Kelebek Mevkii Pres Yatağı

Fig. 7: Erlek Koyu İşlikleri (DİLER 1995, s. 457, res. 20)

Fig. 8: Turgut Köyü, Limanlık Mevkii Pres Yatağı

Fig. 9: Selimiye Köyü Antik Tarım terasları

Fig. 10: Kıran Gölü çiftlik yapısı (KUBAN 2010:224, fig. 8)

Fig. 11: Loryma 12 No'lu Çiftlik (HELD-ŞENOL 2010: 182, fig. 4)

Fig. 12 Loryma, 12 No'lu Çiftlikle İlişkili Tarım terasları (HELD 2010-ŞENOL: 181, fig. 3)

Fig. 13: Loryma 6 No'lu Çiftlik (HELD 2010-ŞENOL: 182, fig. 6)

Fig. 14: Loryma Çatal'da Bulunan Çiftlik (HELD 2010-ŞENOL: 182, fig. 8)

Fig. 15: Tarım Alanları, Tarımsal İşletmeler ve Atölye Alanlarının Arazi Kodları

Fig. 16: BYFS92 Jeomanyetik Harita

Fig. 17: BYFS92 Fırın Kesiti

Fig. 18: Limanlık Mevkii'nde Gerçekleştirilen Sondajlara Ait Karot Örnekleri

Fig. 19: BYFS46 Teraslar Topografik Harita

Fig. 20: BYFS46 Teraslar

Fig. 21: BYFS46 Teraslar

Fig. 22: BYFS50 Teraslar Topografik Harita

Fig. 23: BYFS31 Teraslar

Fig. 24: BYFS34 Teraslar Topografik Harita

Fig. 25: BYFS34 Teraslar

Fig. 26: Bybassos Demesi Doğu Artalanda Bulunan tarım terasları

Fig. 27: Orhaniye Köyü Güneyinde Bulunan Tarım Terasları

Fig. 28: BYFS84 Teraslar

Fig. 29: BYFS58 Teraslar

Fig. 30: BYFS122 Teraslar

Fig. 31: BYFS60 Teraslar

Fig. 32: Harç Analiz Tablosu

Fig. 33: Toplam Harç Analiz Tablosu

Fig. 34: BYFS133 Teraslar

Fig. 35: BYFS134 Teraslar

Fig. 36: Orhaniye Ovası Tarım Terasları

Fig. 37: Orhaniye Ovası Tarım Teraslarının Kapladığı Alan, Yıllık Tahmini Üretilen Şarap ve Amphora İhtiyacı Tablosu

Fig. 38: Bybassos Doğu Artalanı Tarım Teraslarının Kapladığı Alan, Yıllık Tahmini Üretilen Şarap ve Amphora İhtiyacı Tablosu

Fig. 39: Bybassos Doğu Artalanı Tarım Terasları

Fig. 40: Bozburun Yarımadası Tarım Terasları Tablosu

Fig. 41: Bozburun Yarımadası Tarım Terasları Haritası

Fig. 42: Selimiye Civarı Tarım Terasları Haritası

Fig. 43: Taşlıca ve Loryma Tarım Terasları Haritası

Fig. 44: Bayır Köyü TarımTerasları Haritası

Fig. 45: Kargıcak Tepe Yerleşim Planı

Fig. 46: Kargıcak Yerleşimi 29 no'lu Pres Yatağı

Fig. 47: Kargıcak Yerleşimi Doğu Yamaç Kaya Oyma Tekne

Fig. 48: Kargıcak Yerleşimi 5 no'lu Tekne

Fig. 49: Kargıcak Yerleşimi Doğu Yamaç Pres Yatağı

Fig. 50: Kargıcak Yerleşimi 28 No'lu Yapıda Bulunan 9 No'lu Pres Yatağı

Fig. 51: Köklü Yerleşimi 3 Boyutlu Yükseklik Haritası

Fig. 52: Köklü Yerleşimi Gritli Seramik Toplama Teknikleri

Fig. 53: BYFS101 Harita

Fig. 54: BYFS101'de Bulunan Fırının Çizimi

Fig. 55: BYFS101'de Bulunan Fırın

Fig. 56: BYFS101'de Bulunan Cüruflar

Fig. 57: BYFS101'de Bulunan Arkaik Dönem'e Tarihlenen Seramikler

Fig. 58: Kızılbağlık Ovası Çiftlik Yerleşimleri

Fig. 59: BYFS18 Harita

Fig. 60: BYFS18 Topografik Plan ve Pres Yatağı

Fig. 61: BY13 Topografik Plan

Fig. 62: BY 13 Polygonal Duvar

Fig. 63: BY 13 Doğu Kesit

Fig. 64: BY13 Ahşap Kasnaklı Çalışma Sistemi Denemesi

Fig. 65: BY13'de Bulunan Presin İşleme Prensibi

Fig. 66: BY13 Litus Çizim

Fig. 67: BY13 İşliğinde aynı anda iki sistemin de Uygulanmasını Gösteren Deneme (ŞENOL-WALZ 2010: 197, fig. 11)

Fig. 68: BYFS70 İşliği Topografik Planı

Fig. 69: BYFS70 İşliğinin Çizimi

Fig. 70: BYFS70 1 No'lu Pres Yatağı

Fig. 71: BYFS70 2 No'lu Pres Yatağı

Fig. 72: BYFS70 Akıtma Oluğu

Fig. 73: BYFS70 Fulkrum

Fig. 74: BYFS70 Pres Terasları

Fig. 75: BYFS80 Topografik Plan

Fig. 76: BYFS80 1 No'lu Hellenistik Pres Yatağı

Fig. 77: BYFS80 2 No'lu Geç Antik Dönem Pres Yatağı

Fig. 78: BYFS80 3 No'lu Geç Antik Dönem Pres Yatağı

Fig. 79: BYFS80 1 No'lu Litus

Fig. 80: BYFS80 2 No'lu Litus

Fig. 81: BYFS45 Pres Yatağı

Fig. 82: Orhaniye Köyü Çiftlik Alanları

Fig. 83: BYFS59 Mola Olearia

Fig. 84: BYFS59 Mola Olearia Çizim

Fig. 85: BYFS59 Litus Tip 2 Çizim

Fig. 86: BYFS59 Litus Tip 2 Çizim

Fig. 87: Bybassos *Deme*si Atölyeler HAritası

Fig. 88: BYFS2A Jeomanyetik Haritada Fırının Lokalizasyonu

Fig. 89: BYFS2A Cüruf Parçası

Fig. 90: BYFS2A.07.05 Kalıp ve Izgara Parçaları

Fig. 91: BYFS2A.07.07.65 Kalıp Parçası

Fig. 92: BYFS27B Cüruf

Fig. 93: BYFS27B.05.01.15 Yanmış Çanak Ağız kenarı

Fig. 94: BYFS18B.09.02 Cüruf Parçaları ve Üretim Artığı Seramik

Fig. 95: Limanbaşı Endüstri Bölgesi Haritası

Fig. 96: Limanbaşı Endüstri Bölgesi Jeomanyetik Harita Üzerinde Fırın Alanları

Fig. 97: Marmaris Müzesi Proto Rhodos Amphorası (ŞENOL 2003: no. 8)

Fig. 98: BYFS91.09.02.9 cüruflar

Fig. 99: BYFS91.09.01 cüruf

Fig. 100: BYFS77.08.01.64 Fırın Atığı Mantar Formlu Ağız Kenarı

Fig. 101: BYFS77.08.01 Pişmiş Kil Test Parçaları

Fig. 102: BYFS77 Cüruflar

Fig. 103: Limanbaşı Endüstri Bölgesi Seramik Dağılım Tablosu

Fig. 104: Limanbaşı Endüstri Bölgesi Kronolojik Seramik Dağılım Tablosu

Fig. 105: BYFS76 Seramik Dağılım Tablosu

Fig. 106: BYFS76.08.02 Cüruflar

Fig. 107: BYFS87.09.01.23 Cüruflar

Fig. 108: BYFS89.09.01.44-47 Cüruflar

Fig. 109: BYFS76 Amphora Dağılım Tablosu

Fig. 110: Hellenistik Dönem Amphora Atölyelerinin Thiessen Polygonlarıyla Etki Alanlarını Gösteren Harita

Fig. 111: 3 Boyutlu Harita Üzerinde Kızılbağlık Ovası – Limanbaşı Atölyeleri Yol Ağı İlişkisinin Kurgusu

Fig. 112: Bybassos *Deme*si Artalanında Bulunan Tarım Alanları ve İşliklerin 3 Boyutlu Harita Üzerindeki Konumları

Fig. 113: Bybassos *Deme*si Civarı Arkaik Dönem Yerleişmlerinin Thiessen Polygonlarıyla Etki Alanları Haritası

Fig. 114: Bybassos *Deme*si Liman Sektörü Jeomanyetik Harita

Fig. 115: Bybassos *Deme*si Depo Mahallesi Planı

Fig. 116: Bybassos *Deme*si Artalanı Tarımsal İşletmelerinin Limana Ulaşmada Kullandığı Varsayılan Yolların 3 Boyutlu Hipotetik Haritası

Fig. 117: Bybassos *Deme*si Kronolojik Seramik Dağılım Grafiği

Fig. 118: Bybassos *Deme*si İ.Ö. 7. yy -İ.Ö. 6. yy Sonu Seramik Dağılım Grafiği

Fig. 119: Bybassos *Deme*si İ.Ö. 5. yy Başı - İ.Ö. 4. yy Sonu Seramik Dağılım Grafiği

Fig. 120: Kastabos Hemitheia Kutsal Alanı Arazi Bölümlemesi

Fig. 121: Bybassos *Deme*si İ.Ö. 4. yy Sonu - İ.Ö. 3. yy İlk Yarısı Seramik Dağılım Grafiği

Fig. 122: Bybassos *Deme*si İ.Ö. 3. yy İkinci Yarısı - İ.Ö. 2. yy ortası Seramik Dağılım Grafiği

Fig. 123: Bybassos *Deme*si Yerleşim Planı Sektörler Haritası

Fig. 124: Bybassos *Deme*si İ.Ö. 1. yy Sonu - İ.S. 1. yy Seramik Dağılım Grafiği

Fig. 125: Bybassos *Deme*si İ.S. 5. yy - 7. yy Seramik Dağılım Grafiği

Fig. 126: BYFS30 (Çubucak Atölyeleri) Seramik Analiz Tablosu

Fig. 127: BYFS30 (Çubucak Atölyeleri)H8 ve H14 örneklerinin X Işını Difaktogramları

Fig. 128: İnce Kesit Mikroskop Analizlerinde Seramik Gruplarının Kayaç ve Mineral Yoğunluğu

Fig. 129: Araziden Alınan Kil Örneklerinin Karşılaştırmalı X Işını Flouresans Analizleri

Fig. 130: Kil Örneklerinin X Işını Flouresans Analizleri

LEVHA 1: Bybassos Demesi ve Artalanlarında Tespit Edilen Arkeolojik Bulgular Haritası

LEVHA 2: 1. Grup Kil Örnekleri

LEVHA 3: 1. Grup Kil Örnekleri

LEVHA 4: 2. Grup Kil Örnekleri

LEVHA 5: 2. Grup Kil Örnekleri

LEVHA 6: Arkaik Dönem Amphoraları Kil Örnekleri 1 ve 2. Grup

LEVHA 7: Arkaik Dönem Amphoraları Kil Örnekleri 3 ve 4. Grup

LEVHA 8: B2-B7 örnekleri İnce Kesit Analizleri

LEVHA 9: B8-B12, 21 örnekleri İnce Kesit Analizleri

LEVHA 10: B22-B26 örnekleri İnce Kesit Analizleri

LEVHA 11: Kat. No. 1-16

LEVHA 12: Kat. No. 17-38

LEVHA 13: Kat. No. 39-63

LEVHA 14: Kat. No. 64-86

LEVHA 15: Kat. No. 87-104

LEVHA 16: Kat. No. 105-120

LEVHA 17: Kat. No. 121-134

LEVHA 18: Kat. No. 135-145

LEVHA 19: Kat. No. 146-164

LEVHA 20: Kat. No. 165-174

LEVHA 21: Kat. No. 175-189

LEVHA 22: Kat. No. 190-208

LEVHA 23: Kat. No. 209-225

LEVHA 24: Kat. No. 226-247

LEVHA 25: Kat. No. 248-268

LEVHA 26: Kat. No. 269-274

LEVHA 27: Kat. No. 275-285

LEVHA 28: Kat. No. 286-300

LEVHA 29: Kat. No. 301-308

LEVHA 30: Kat. No. 309-325

LEVHA 31: Kat. No. 326-340

LEVHA 32: Kat. No. 341-356

LEVHA 33: Kat. No. 357-374

LEVHA 34: Kat. No. 375-388

LEVHA 35: Kat. No. 389-402

LEVHA 36: Kat. No. 403-420

LEVHA 37: Kat. No. 421-426

LEVHA 38: Kat. No. 427-441

LEVHA 39 : Kat. No. 442-464

LEVHA 40: Kat. No. 465-485

LEVHA 41: Kat. No. 486-505

LEVHA 42: Kat. No. 506-518

LEVHA 43: Kat. No. 519-548

LEVHA 44. Kat. No. 549-565

LEVHA 45: Kat. No. 566-582

LEVHA 46: Kat. No. 583-610

LEVHA 47: Kat. No. 611-625

LEVHA 48: Kat. No. 626-647

LEVHA 49: Kat. No. 648-666

LEVHA 50: Kat. No. 667-678

LEVHA 51: Kat. No. 679-701

LEVHA 52: Kat. No. 702-720

LEVHA 53: Kat. No. 721-743

LEVHA 54: Kat. No. 744-748

Önsöz

Bozburun Yarımadası'nın kuzeyinde Antik Dönem'de Bybasosos *deme*si olarak adlandırılan Hisarönü Köyü ve civarında yürüttüğümüz yüzey araştırmaları sonucu elde ettiğimiz arkeolojik verileri kullanarak bölgenin ihracata yönelik ekonomik yapılanmasını ortaya çıkarmak amacıyla 2008 yılında TÜBİTAK tarafından kabul edilen projemizde arkeoloji, coğrafya, arkeometri, jeodezi ve jeofizik disiplinlerinden uzmanlar katkıda bulunmuşlardır.

Bölgenin büyük boyutlu ürünlerinin ihracata yönelik olarak bir merkezde toplanması ve vergilendirme amaçlı olarak kontol edilmesinde izlenen metotları anlamaya yönelik olarak Bybassos civarında Marburg Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü ile ortak yürüttüğümüz yüzey araştırmalarında başta, projemiz doğrultusunda görüşlerinden yararlandığım Prof. Dr. Winfried Held, ekip üyelerimizden Dr.Bierte Hemeier, jeofizik ölçümlerdeki yorumlarıyla projeye katkıda bulunan Christian Hübner, verilerin Coğrafi Bilgi sistemlerine aktarılmasında yönlendirici olan Jakop Geipel, Doğukan Doğu, arazideki çizimlerinin gerçekleşmesini sağlayan Tobias Schudt, Köklü Dağ yerleşimindeki katkılarıyla Manuela Tiersch, liman yapılarındaki yorumlarıyla Raph Pedersen, çiftlik yapılarındaki yorumları ve hesaplamalarda yardımcı olan öğrencimiz Sophia Walz ve tüm öğrencilerimize özverili çalışmaları için içten teşekkürlerimizi sunarız.

Antik Dönemde Marmaris/Bozburun Yarımadası'ndaki (Karia Khersonesosu) Tarımsal ve Endüstriel Üretim Teknolojileri Işığında Bölgenin Ticari İlişkileri: Bybassos Modeli isimli projemizin gerçekleştirilmesini sağlayan maddi desteği veren TÜBİTAK'a, projenin laboratuar ortamında yürütülmesine olanak sağlayan Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dekanlığı'na ve arkeolojik bulgularımızın kimyasal analilerini gerçekleştiren Başkent Meslek Yüksekokulu Malzeme Araştırma ve Koruma Laboratuvarı ile Ankara Üniversitesi Yer Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi'nden Dr Ali Akın Akyol'a teşekkürederiz.

Özet

Hellenistik Dönem'in başındaki nüfus oranlarındaki hızlı değişim, Akdeniz pazarında tarımsal ürünlerin ticaretinin boyutlarını da arttırmıştır. Bu dönemden sonra artan şarap ihtiyacını karşılamaya yönelik atılımlar yapan Rhodos'un Thasos, Lesbos, Khios, Samos ve Kos'un da yaptığı gibi karşı kıyısında bulunan toprakları kullanmasıyla Akdeniz ekonomisini etkileyecek boyutta ürünü piyasaya sürmüş olduğu görülmektedir. Büyük boyutlu talep doğrultusunda bağ alanlarının ve şarap üretiminin geliştirilmesi önemli oranda amphora üretimini de gerektirmiş olmalıdır. Bozburun Yarımadası'nın önemli bölümünde izlenen bağ alanları için inşa edilmiş teras yapıları, ihracata yönelik büyük boyutlu şarap üretimini kanıtlayan arkeolojik veriler arasında değerlendirilmelidir. Bölgede gerçekleştirdiğimiz çalışmalarla ortaya çıkarılan tarım terasları, çiftlikler, işlikler ve amphora atölyeleri gibi üretimle ilişkili yapılar bölgenin ihracata yönelik üretim karakterini kanıtlamaktadır. Özellikle bölgenin tarım alanlarının yıllık rekoltenin hesaplanmasına yönelik olarak ölçülmesi sonucunda gerçekleştirdiğimiz rekolte tahminleri bölgenin Akdeniz pazarı için taşıdığı önemi ortaya koymaktadır. Karia Khersonesosu olarak adlandırılan Bozburun Yarımadası'nın kuzeyinde tamamladığımız projemizde tespit edilen yeni bulgular Bybassos *deme*si özelinde bölgede üretim-ihracat zincirinde uygulanan sistemi sorgulamaya yönelik olarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bozburun, Karia Khersonesosu, Bybassos, üretim, şarap, ihracat, amphora, ticaret, rekolte, teras, kil analizi

Abstract

Suddden population changements augmented the proportions of the commerce of the agricultural goods in the Mediterraanean markets and the consumption of the Mediterranean crops during the Early Hellenistic Age. Due to the general wine demand of wine, Rhodes and related areas affected the Mediterranean economy seriously after this period. Vineyards and wine production were developed due to the major demand of ordinary wine which was required to an extraordinary amphora production in the region. The terraces of vineyards and the amphora workshops are considered as the evidence of the developed industry focused on wine production and the exportation of the Peninsula. Agriculture terraces, farms, farm-houses, presses and workshops discovered during the surveys, should considered as the evidence of the main character of the agricultural production based on wine that can be used to illuminate the steps between production and exportation. Especially, the calculations of the agricultural areas based on the field measurements and remote sensing techniques prove the economic positon of the region in the Mediterranean markets. Recent discoveries of this project from Karian Chersonesos provide new evidence in order to understand the link of the organization of agricultural production and the package chain of the region that demonstrate a new regional exportation pattern seen in Bybassos.

Key Words: Bozburun, Carian Chersonesos, Bybassos, production, wine, exportation, amphora, harvest, terrace, clay analysis

1. Projenin Amacı ve Kapsamı

Antik Dönemde bölgelerarası ekonomik ilişkilerin ortaya çıkarılmasına yönelik arkeolojik çalışmalar bölgesel ürünlerin ve üretimin boyutlarının belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla araştırmacılar, antik yazarlar tarafından sunulan bilgilerin yanında epigrafik kaynakları da sıklıkla kullanmaktadır. Bununla birlikte, ekonomi tarihi gibi bölgesel ve dönemsel çok sayıda değişkeni olan bir konunun arkeolojik verilerin yardımıyla yorumlanması gerektiğinden ekonomi tarihi çalışmalarında ihracata yönelik büyük boyutlu üretimin arkeolojik kanıtları da önemli yer tutmaktadır. Antik yazarlar tarafından Karia Khersonesosu olarak adlandırılan Bozburun Yarımadası'nın dış ticaretinin sınırlarının ve boyutlarının belirlenmesini amaçlayan projemizde bölgede bugüne kadar tespit edilen tarımsal ve endüstriel işletmeler değerlendirilmiştir. Bu kapsamda bölgenin ihracata yönelik üretiminin gerçekleştirildiği en önemli merkez olduğunu saptadığımız Hisarönü Köyü (Bybassos *deme*si) civarında Prof. Dr. W. Held ile birlikte 2005-2010 yılları arasında ortak bir arkeolojik yüzey araştırması gerçekleştirilmiştir.

Yüzey araştırması sınırları içinde saptanan yerleşimlerin niteliklerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen belgelendirme çalışmaları sırasında toplanan arkeolojik veriler çeşitli analiz metotlarının yardımıyla bölgenin ekonomik yapısını anlamaya yönelik olarak incelenmiştir. Bu kapsamda, Bybassos ve çevresinde ihracata yönelik olarak büyük boyutlu tarımsal üretimin gerçekleştirildiği tarım alanları tespit edilmiş ve belirli bölgelerin örneklemeleri yapılarak yıllık üretim potansiyelini saptamaya yönelik hesaplamalar gerçekleştirilmiştir. Projenin amacı doğrultusunda Bybassos *deme*sinin artalanında üretilen tarımsal ürünlerin işlendiği çiftlik yerleşimleri ve tarımsal işletmeler yüzey araştırmalarında izin verilen ölçüde incelenmiş ve bölgenin ekonomik potansiyelinin belirlenmesinde kullanılmak üzere teknik yapıları araştırılmıştır. İhracata yönelik büyük boyutlu tarımsal üretiminin organizasyonunun ortaya çıkarılmasına yönelik olarak Bybassos çevresindeki tarımsal alanlarla çiftlik yerleşimleri ve atölye alanları arasındaki ilişki incelenmiş ve bölgeye özgü üretim modelinin öne sürülmesinde veri oluşturmuştur.

Kalkolitik Dönemden itibaren yaşam izlerinin takip edildiği (HELD-ŞENOL-ŞENOL, 2008: 377, Res.5) Bybassos ve çevresinin Erken Hellenistik Dönem'de başlayan ve Roma İmparatorluk Dönemi'nde de devam eden talep doğrultusunda Karia Khersonesosu'nda üretilen ürünlerin toplandığı büyük bir şarap ihracat merkezi haline geldiği bilinmektedir.

Dolayısıyla seramik ürünlerin büyük bölümünün üretim-ihracat ilişkisi nedeniyle Bybassos civarında yoğunlaştığı izlenmektedir. Bybassos *deme*sinin Akdeniz'in en büyük şarap ihracatçısı olan Rhodos'la organik ilişkisinden dolayı bu dönemden sonra bölgede üretilen şarabın pazarlanmasında Ada'nın kurduğu ticari ağı ne ölçüde izlediği ancak ürünlerinin arkeolojik kanıtlarının belirlenmesiyle mümkündür. Rhodos Adası tarımsal alanlarının darlığı ve engebeli arazisi nedeniyle halkını besleyebilmenin dışında ihraç ettiği şarabı üretecek boyutta bir artalana sahip değildir. Bu nedenle ticarete yönelen kent karşı kıyısında bulunan Bozburun Yarımadası'nın tarım arazilerini de kullanmak zorunda kalmıştır. Bu durum, İ.Ö. 3. yüzyılın başlarında Güney Batı Anadolu'nun Akdeniz ticaretindeki payının da artmasını sağlamış, gerek tarımsal gerek de endüstriel ürünler açısından dış pazarlara açılımını arttırmıştır. Bu doğrultuda bölgenin şarabının pazarlandığı amphoraların üretim aşamalarının belirlenmesi projenin önemli amaçlarından birini oluşturmaktadır. Bu nedenle, Prof.Dr. Ersin Doğer tarafından kazıları gerçekleştirilen Hisarönü/Çubucak atölye alanlarının civarında tespit ettiğimiz yeni seramik atölyelerinin incelenmesi ve bölgede üretilerek ihraç edilen seramik tiplerinin belirlenmesi bölgenin ithalat-ihracat modellerinin ortaya çıkarılması amacıyla araştırma kapsamında ele alınmıştır. Bu amaç doğrultusunda atölye alanlarının yerlerinin tespitinde jeofizik yöntemler kullanılmıştır.

Karia Khersonesosu'nun ihracatında Bybassos *deme*sinin rolünün anlaşılabilmesi amacıyla Bybassos ve artalanında tespit edilen yerleşimlerin niteliklerinin belirlenmesine yönelik olarak farklı bölgelerden toplanan arkeolojik verilerin kronolojik dağılım istatistiklerinin oluşturulması amaçlanmıştır. Böylece Bybassos *deme*sinin hangi dönemde ne boyutta bir üretimi gerçekleştirdiği konusunda hipotezler öne sürülebilmiştir. Bölgenin Antik Dönemde Akdeniz havzasının ekonomik yapısı içinde ne kadar etkili olduğunun belirlenmesi konusunda tarımsal ürünlerin ihracatında kullanılan yolların tespitinin yanında endüstriel ürünlerin pazarlanmasında kullanılan tekniklerin de belirlenmesi yüzey araştırmalarından elde edilen seramik buluntulardan oluşturulan veriler yardımıyla gerçekleştirilmektedir. Proje kapsamında bu eserlerin petrografik analiz yöntemleriyle kil içeriklerinin belirlenmesi amaçlanmış ve bölgenin üretiminin karşılaştırma çalışmaları için referans örnekleri oluşturulmuştur. Ayrıca yüzey araştırmaları sırasında intensif metotla toplanan seramiklerin tipolojik sınıflandırmaları oluşturularak bölgenin endüstriel üretiminin kanıtları da kronolojik olarak sunulmuştur.

Büyük boyutlu şarap ihracatının gerçekleştirildiği önemli üretim merkezlerinde, İ.Ö. 5. yüzyıldan itibaren amphoraların denetlenmesine yönelik olarak sistemli şekilde kullanılmaya başlanan mühürlendirme geleneği Karia Khersonesosu'nda sadece Bybassos civarındaki atölyelerin ürünlerinde izlenmektedir. Bölgenin ihracatının takip edilmesi ve boyutunun belirlenmesi için önemli epigrafik veriler olarak değerlendirilen yerel amphoralara ait mühürler de proje kapsamında ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Bybassos *deme*sinin ihracatının boyutlarının belirlenmesine yönelik olarak proje kapsamında yürütülen yüzey araştırmaları sırasında bölgenin liman yapıları da incelenmiştir. Alüvyonlarla kaplı Hellenistik Dönem limanın yerini belirlemeye yönelik olarak bölgede jeomorfolojik ve jeofizik yöntemlerle incelemeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Antik Dönem içinde bölgede son büyük yerleşimin gerçekleştiği Geç Antik Dönem'e tarihlendirdiğimiz rıhtım yapıları konusunda yapılan incelemeler de konunun bütünlüğü açısından proje kapsamında değerlendirilmiştir.

2.Genel Bilgiler

2.1. Karia Khersonesosu'nun Coğrafi Yapısı

Antik yazarlar tarafından Karia Khersonesosu, günümüzde ise Bozburun Yarımadası olarak adlandırılan bölge Muğla İli, Marmaris İlçesi'ne bağlı Hisarönü Köyü'nün ve İçmeler Beldesi'nin arazileriyle kuzeyden sınırlandırılmış dağlık iki yarımadadan oluşmaktadır (Fig. 1).

Fig. 1

Bölgenin kuzey batısında Aspiren ve Hisarönü, kuzey doğusunda İçmeler ve Turunç, batısında ise Turgut, Selimiye ve Orhaniye ovaları dışında oldukça sınırlı düz tarım arazilerine sahip bölgenin genel yapısı, yüksekliği 1000 m.'nin altında dik tepeler ve sarp yamaçlarla çevrili dar vadilerden oluşmaktadır. Yarımadanın II. Zaman kalkerlerinden oluşan jeolojik yapısı Datça Yarımadası'nın batısında da görüldüğü üzere şist, gre ve serpantinitin yanında metamorfik kayaçlarla kaplıdır (ERSOY, 1991: 3; ERSOY, 1993: 172, Şekil 1; TAŞLIGİL, 2008; 75). Bölgenin jeolojik yapısı içinde Nysiros, Kos ve Santorini adalarındaki volkanik faaliyetlere bağlı olarak tüf yatakları da bulunmaktadır (ERCAN, 1996: 103). Hisarönü Köyü'nün de içinde bulunduğu yarımadanın kuzeyinde yeni alüvyonlar özellikle Ergüs Çayı civarında yoğunlaşmaktadır. Yarımadanın genelinde karşılaşılan kireçtaşı yapı kuzeyde pelajik, güneyde ise neritik kşireçtaşından oluşmakta olup bölgenin güney batısında Bozburun ve Söğüt koylarının bulunduğu civarda ise kırıntılar ve karbonatlardan oluşan bloklu fliş dikkati çekmektedir (KONAK-ŞENEL, 2002).

Kireç taşından ve serpantin kayaçlardan oluşan zemin yapısında kızılçam, meşe, Akdeniz servisi, akarsu boylarında Sığla ormanları (Liquidamber oriantalis), dik yamaçlarda ise bitki örtüsü olarak zengin makilik alanlar dikkati çekmektedir (Fig 2-3). Bölgenin dar vadi tabanlarında antik dönemde Karia'nın önemli ihraç ürünleri olan incir (Ficus carica) ve asmanın (Vinis vinifera) yanında defne, yabani mersin gibi makilerin bulunduğu çok sayıda takson izlenmektedir. Yarımada'da üretilen önemli ürünler arasında zeytin 700 m. yüksekliğe kadar olan bölgelerde kolaylıkla yetiştirilirken asma 1000 m.'ye kadar olan alanlarda yetiştirilebilmiştir (DİLER, 2005: 79).

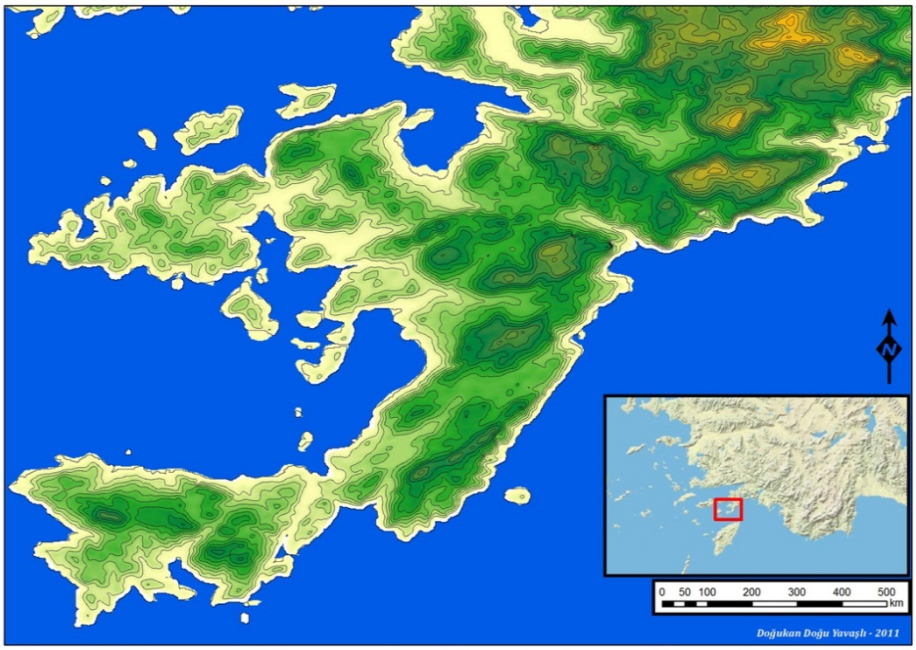

Fig. 2 Bozburun Yarımadası Bitki Yoğunluğu Haritası

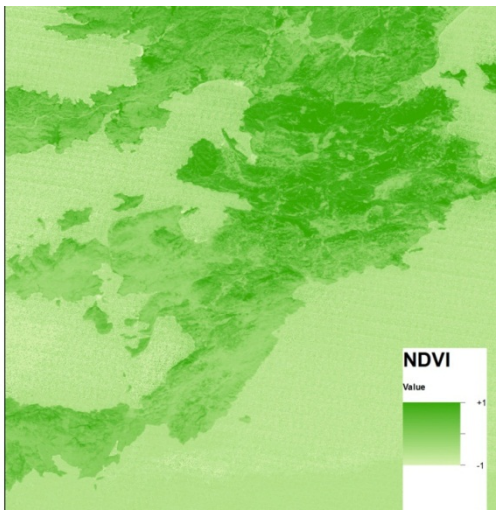

Fig. 3 Fotosentez yoğunluğuna göre hazırlanan Bozburun Yarımadasının NDVI değerlerini gösteren harita

Akarsu kaynakları açısından çok sınırlı bir bölge olan Bozburun Yarımadası'nın kuzey batısında Hisarönü Körfezi'ne delta oluşturan Ergüs Çayı ve Bayır Köy ile Turgut arasında bulunan Değirmen Deresi dışında düzenli bir akarsu bulunmamaktadır. Yarımadanın güneyinde ise tatlısu ihtiyacı sarnıçlar ve su kuyularından sağlandığından Antik Dönem şartlarında nüfusun önemli bölümü Khersonesos'un kuzeyinde yerleşmiş olmalıdır.

Bozburun Yarımadası, kuzeybatısındaki krom ve güneydoğusundaki mangan yatakları dışında yeraltı kaynakları açısından oldukça sınırlı olmasına rağmen termal sular yönünden özellikle İçmeler bölümü önemli kaynaklar sunmaktadır.

Yarımada'nın batısında bulunan Hisarönü ve Bozburun Körfezlerinin etrafındaki koylar oluşturdukları doğal liman yapılarıyla yarımadanın batısının deniz ticaretinde daha yoğun kullanılmasına neden olmuştur. Bölgenin güneyinde bulunan Bozuk Koyu ve Serçe Limanı askeri amaçlarla, batısında bulunan Kayalı Koyu ile Kunduzyuvası Koyu arasında kalan Gerbekise ve Çiftlik gibi küçük koylar ise ikmal limanı olarak kullanılmış olmalıdır. Marmaris Körfezinin doğusunda yeralan Amos, Turunç ve Küçükboğaz koyları ise yarımadanın doğusunda bulunan yerleşimlerin Akdeniz'e açılmasında önemli rol oynamıştır.

2.2.Antik Dönemde Karia Khersonesosu'nun Siyasi ve Ekonomik Yapısı

Bozburun Yarımadası'nda bugüne kadar gerçekleştirilen arkeolojik araştırmalar bölgedeki yerleşmelerin en erken Geç Kalkolitik Dönemde başladığını göstermektedir. Yarımadanın güney kıyısında bulunan Loryma'da ve yüzey araştırmalarını da sürdürdüğümüz Hisarönü Köyü sınırlarında bulunan Bybassos Oyuklutepe'nin güney yamaçlarında tespit ettiğimiz Kalkolitik Döneme tarihlendirilen seramik buluntular dışında Turgut Köyü sınırlarında bulunan Hydas'ın akropolisinde gerçekleştirilen incelemelerde bulunan Geç Helladik III c ile Sub-Myken dönemlerine tarihlendirilen seramik buluntular bölgedeki yerleşimin başlangıcı hakkında önemli kanıtlar sunmaktadır (BENTER, 2010: 670).

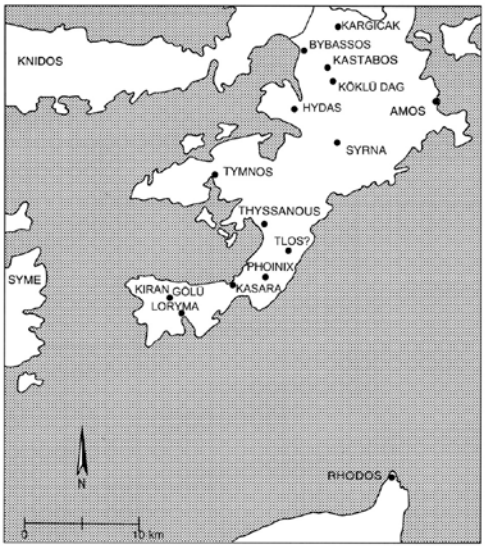

Fig. 4 Bozburun Yarımadası Antik Yerleşimler

Rhodos gibi Dor göçlerinin etkisinde kalan Bozburun Yarımadası'nda bulunan yerleşimlerin *koinón* adı verilen bir konfederasyonla organize olarak Grek kent devletlerininkine benzer bir statüye sahip oldukları bilinmektedir (HELD, 1996: 172; HELD, 2005: 86). Bölgedeki araştırmalar sonucunda tespit edilen 12 küçük yerleşimin Grek kentlerinden en büyük farkı birer kent merkezlerinin bulunmamasıdır (HELD-ŞENOL, 2010) (Fig.). Yarımadanın kuzeyinde Bybassos yakınında bulunan Kastabos ve güneyinde Loryma civarındaki Kıran Gölü'ndeki iki merkez Karia Khersonesosu'nun toplantı yeri olarak yorumlanmıştır (KUBAN-SANER, 1997; SANER-KUBAN, 2003). Bu konfederasyona ait üyelerin Attika-Delos deniz birliğinin vergi listelerinde *Khersonesoi Syntelia*'sı adıyla toplu olarak vergi ödediği bilinmektedir (MEIGGS, 1972; 556; HELD, 1999: 158). Rhodos ile Karia Khersonesosu arasındaki siyasi ilişki 408/7 yılındaki Ada'daki Ialysos, Lindos ve Kamiros'un oluşturduğu *syneikismos*'a kadar ne antik yazarlar ne de epigrafik kanıtlarla net olarak aydınlatılabilmiştir. Bu tarihe kadar Khersonesos'daki yerleşimlerin nüfuslarına göre bölünerek *deme* sistemine benzer dini nitelikli yapılanmalarla organize oldukları düşünülmektedir (COOK, 1961: 66). Antik kaynaklarda bölgenin İ.Ö. 3. yüzyıldan önce Rhodos'un Karşıyakası (Peraiası) olarak adlandırılmadığının belirlenmesi Khersonesos'un siyasi olarak *syneikismos*'dan önce Rhodos'a bağlı olmadığı şeklinde yorumlanmıştır (AYDAŞ, 2010: 155). Bununla birlikte İ.Ö. 3. yüzyılın başında Karia Khersonesos'unda bulunan yerleşimlerin aniden Rhodos *deme* sistemiyle yapılandırılmaları ve Akdeniz ekonomisine önemli katkı yapacak düzeyde bir üretimi gerçekleştirmeye yönelik büyük boyutlu altyapı çalışmalarını sonuçlandırmaları

Rhodos'un Hellenistik Dönem'in başından itibaren yapmaya başladığı yatırımlarla açıklanmalıdır.

Akdeniz'in önemli ticaret yolları üzerinde bulunan ve sürdürdüğü politikalarla hem denizcilik hem de bankerlik gibi ekonomiye yön veren üstünlüklere sahip olan Rhodos'un *syneikismos*dan sonra ticari etkinliklerinin boyutunu arttırmak üzere tarımsal yapılanmaya da önem verdiği görülmektedir (HELD, 2002: 192). İ.Ö. 4. yüzyılın sonundan itibaren politik gücünü Akdeniz pazarındaki en etkili ticari ürünü olan şarabı büyük boyutlu olarak ihraç etmekte kullanarak kendine özgü bir ticaret modeli yaratan Rhodos'un artan ihtiyaç nedeniyle orta sınıf şarap üretimine uygun yeni tarım alanlarına ihtiyaç duyduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle Rhodoslu yöneticiler, daha önce sadece güvenlik açısından gözetim altında tuttuğu Bozburun Yarımadası'ndaki Karia Khersonesosu olarak adlandırılan toprakları verimli olarak işletilebilmek amacıyla İ.Ö. 3. yüzyılın başında bölgenin idaresinde yeni bir sistemi tercih etmiş olmalıdır.

Bölgedeki Rhodos yönetiminin sınırları hakkında antik yazarlardan Pseudo-Skylaks Rhodos'un Karia'da bulunan Kaunos ve Knidos toprakları arasındaki arazisi tanımını kullanırken (PSEUDO SKYLAKS, 99: 73), Livius, Rhodos Adası'nın karşısında kendi atalarının mülkü olan bölge olarak ifade etmektedir (LIVIUS, XXXII, 33, 6). Strabon ise Rhodos Karşıyakası'nı (Peraia) Daidala'dan başlatarak Yarımada'nın güneyindeki Phoeniks'e kadar genişletmektedir (STRABON, 651C; FRASER-BEAN, 1954: 51). Antik yazarların Peraia kavramını coğrafi bir sınırlamadan çok Rhodos'un yönettiği bir bölge olarak kullandığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte *deme* sisteminin izlendiği (PAPACHRISTODOULOU, 1999: 27), dorik diyalekt kullanılan ve yazıtlarda Rhodoslu isimlerinin yanında demotikon bulunan Karia Khersonesosu'nda yaşayanların özgür Rhodos vatandaşlarıyla aynı statüde değerlendirildikleri bilinmektedir (BERTHOLD, 1984: 42). Bean tarafından Birleşik Peraia olarak isimlendirilen bu bölgede daha önce Karia Khersonesosu'nun üyeleri olan yerleşimlerin Rhodos yönetiminde anakaradaki *phyles* sistemine bağlı olarak *deme*lere dönüştükleri izlenmektedir (FRASER-BEAN, 1954: 53). Buna göre Khersonesos'da Lindos *deme*si olan Amos ve Kasara, Kamiros *deme*si olan Thymnos ve Phoeniks'in bağlı olduğu Tlos ile Ialysos *deme*si olan Eirene'nin yanında Rhodos'un üç eski kentiyle ilişkilendirilemeyen Bybassos ve Thyssanos yerleşimleri bulunmaktadır.

Akdeniz pazarında başta şarap ve zeytinyağı olmak üzere tarımsal ürünlere olan talebin Hellenistik Dönem'de izlenen nüfus hareketlerine paralel olarak artması Batı Anadolu'da bulunan merkezlerin de İ.Ö. 4. yüzyılın sonunda üretim modellerini değiştirmelerine neden olmuştur. Üretim patlamasının izlendiği merkezler arasında bulunan Rhodos, Knidos ve Kos adasında Akdeniz pazarının önemli bölümüne yetecek miktarda şarap üretimi gerçekleştirilmiş ve ürünler Akdeniz'in tüm bölgelerine organize olarak ihraç edilmiştir. Gerek antik yazarlardan gerekse arkeolojik verilerden anlaşıldığı üzere bu üretim merkezleri içinde Akdeniz'de en fazla talep gören şarap Rhodos Adası'nda ve Rhodos'un sahibi olduğu Bozburun Yarımadası'nda üretilen şaraptır. Yarımada'da tarıma uygun sadece 1500 ha bulunması (TAŞLIGİL, 2008: 78) ekonomik değeri yüksek olan asma yetiştiriciliği için özel tarım alanlarının oluşturulmasını gerekli kılmış olmalıdır. Bozburun Yarımadası'nın İ.Ö. 300 civarında Rhodos Peraia'sının merkezi olmasıyla bölgede Rhodos'un desteğiyle yeni tarım terasları inşa edilmiş olmalıdır. Tarım alanlarının kullanılması konusunda Yarımada'nın doğusunda bulunan Amos'tan bilinen yazıtlar İ.Ö. 3. Yüzyılda terasların kullanımı, kiralanması gibi bilgileri sunmaktadır (SALVIAT, 1993). Bölgede gerçekleştirdiğimiz araştırmalar Demetrios Poliorketes'in Rhodos'u işgal etmesinden sonraki süreçte Yarımada'daki tarımsal işletmelerin sayısının arttığını göstermektedir (HELD-ŞENOL, 2010: 177). Bu dönemde tarım yapılabilen alanlar arttırılarak büyük boyutlu bir üretime hazır hale getirilmiştir. Dağlık bir yapıya sahip olan bölgede hem yeni kurulacak çiftlikler için yamaçlar yapı teraslarıyla güçlendirilmiş, hem de asma yetiştiriciliğine uygun ince uzun arazi şeritleri kazanılmıştır.

Bozburun Yarımadası'nda sürdürülen arkeolojik araştırmalar Yarımada'nın ihracata yönelik tarım temelli olarak şekillenen ekonomik yapısının belirlenmesinde önemli bilgiler sunmuştur. Buna göre tarımsal işletmeler ve asma tarımının gerçekleştirildiği teras yapılarının Bozburun Yarımadası'nın kuzeyinde ve güneyinde yoğunlaştığı görülmektedir. İhracata yönelik olduğu anlaşılan bu organizasyonun yapılandırılmasında tarım alanları-çiftlikler-işlikler-depolama ve ihracat limanları arasında maliyeti en aza indirecek şekilde bir ulaşım mekanizmasının da gözetildiği izlenmektedir. Bybassos *deme*sinin çevresinde ayrıntılı olarak tespit ettiğimiz ve sonraki bölümlerde sunulacak olan bu organizasyon yapısının Yarımada'nın diğer bölgelerinde -daha küçük ölçekli olsa da- uygulandığı görülmektedir. Bu yapının daha iyi anlaşılabilmesi için Yarımada'da gerçekleştirilen daha önceki arkeolojik araştırmalarda tespit edilen tarımsal işletmelere kısaca değinilmiştir. Ancak, bölgede tespit

edilen tarımsal işletmelere ait kalıntıların bölgenin tarımsal potansiyelini hangi ölçüde yansıttığı tartışmalı bir konudur. Bölge ekonomisinde tarımsal ürünlerin katkısının değerlendirilmesi sırasında işletmelerin günümüze kadar korunmasında malzeme seçimi ve geleneklerin önemli yeri olduğundan (DİLER, 1995: 446). Bozburun Yarımadası gibi kaya oyma preslerin bulunmadığı bir bölgede ele geçen bulguların tarım alanlarıyla ilişkilendirilmesi zorunludur.

Yarımada'nın batısında Hisarönü Körfezi'nin kıyısındaki bulunan Turgut, Selimiye ve Orhaniye koyları doğal limanlar olduğundan yakın çevrede üretilen ihraç ürünlerinin Akdeniz pazarlarına ulaştırılmasında kullanılmış olmalıdır. Ancak bugüne kadar bu bölgelerdeki limanlar üzerine arkeolojik bir çalışma yapılmamış olması tarımsal işletmelerle limanlar arasındaki ilişkinin tam olarak belirlenememesine neden olmaktadır. Bölgede tarımsal işletmelerin belirlenmesine yönelik olarak sürdürülen çalışmalarda çok sayıda tarım terasının yanında Turgut Köyü civarında iki büyük boyutlu şarap işliği tespit edilmiştir (DİLER, 1995: 442). Turgut Köyü, Kelebek Mevkii'nde, Prof. Dr. Diler tarafından tespit edilen atölye alanı iki pres taşı, biriktirme havuzu ve bağlantı kanallarıyla oldukça iyi korunmuş durumdadır(Fig.5).

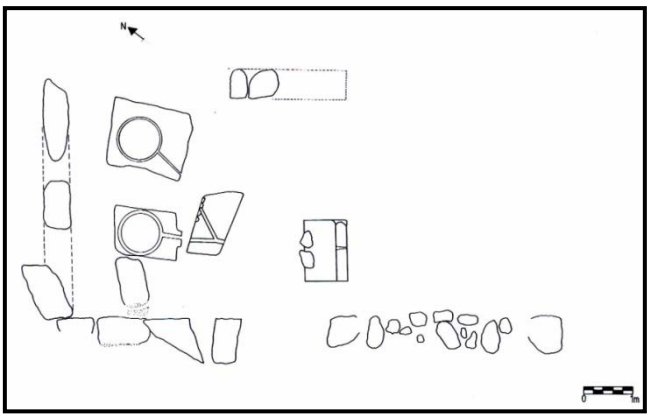

Fig. 5

Fig. 6

Bir teras duvarı üzerinde inşa edilen işliğin pres yatakları 1.60 m. x 1.40 m. ve 1.40 m. x 1.0 m. boyutlarında kare formlu olup küçük olanının akıtacı korunmuştur. Hellenistik Dönem'de yoğun olarak kullanılan pres yataklarında izlendiği üzere bunlar üzerinde de daire formlu ve 3 cm. derinlikte akıtma kanalları görülmektedir (Fig.6). Pres yataklarının önünde bulunan ve kırık olarak bulunan blok üzerinde, toplanan sıvının birleştirilerek ortak bir küvete boşaldığını gösteren kanallar tespit edilmiştir. İşliğin presleme bölümünün yamacın alt bölümünde 5m. x 4m.'lik dikdörtgen bir alanda inşa edildiği anlaşılmaktadır. Sınırları modern duvarlar altında kaldığından tam olarak tespit edilemese de bir çiftlik yapısıyla ilişkili olması

(DİLER 2005: 84) bölgedeki kırsal yerleşimin ve tarımsal organizasyonun izlerini belirlemeye yönelik veriler olarak değerlendirilmelidir.

Turgut ile Selimiye Köyleri arasında bulunan Erlek Koyu'nde Prof. Dr. Diler tarafından tespit edilen tarımsal işletmeler bölgede ihracata yönelik boyutta bir üretimin gerçekleştirildiğini gösteren önemli kanıtlar sunmaktadır (Fig.7). Doğal bir limana açılan işlik alanı 900 m2'lik bir alanı kaplamaktadır. Merkezde bulunan pres odası ve işlik döşemlerinin batısında sıvı toplama teknesi ve bir *litus* (ağırlık taşı) bulunmaktadır. 5.80 x 7 m. boyutlarındaki presleme odası Erlek Koyu'ndaki bu tarımsal işletmenin bölgede keşfedilen en büyük kapasiteli işlik olduğunu göstermektedir. Söz konusu alanda gerçekleştirilen çalışmalarda baskı kolu yöntemiyle çalıştığı anlaşılan işlikte 1 x 1 m. boyutlarında kare formlu iki pres yatağı ve işletmenin üç farklı düzenekte çalıştığını gösteren 3 adet litus da bulunmuştur. İşletmenin boyutu ve liman kıyısında bulunmasının verdiği avantajlar bölgenin üretiminin bu noktada toplanarak Akdeniz pazarlarına ihraç edilmiş olabileceği şeklinde yorumlanmıştır (DİLER, 1995: 447; DİLER, 2005: 83).

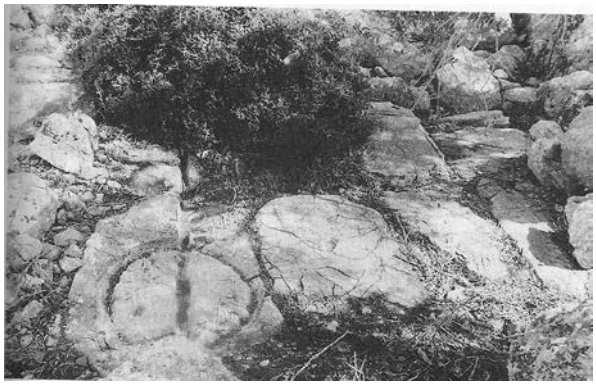

Fig.7

Fig.8

Turgut Köyünün güney doğusunda limana ulaşan yolun üzerinde yaklaşık 20 m.'lik uzunluk ve yer yer 2.5 m. yüksekliğe kadar korunmuş olan 1 x 1.5 m.'lik bloklarla inşa edilmiş geniş teras duvarları bölgenin büyük boyutlu üretiminin kanıtları arasında değerlendirilmektedir. Turgut Köyü sınırlarında bulunan bu antik tarım terasları Hellenistik Dönem'de ticarette görülen artışla tarımın ivme kazanmasına paralel olarak inşa edilmiş olmalıdır. Bu teras duvarlarının batısında bulunan ve Erken Hellenistik Dönem'de kullanıldığı bilinen kare formlu ortasında yuvarlak 5 cm genişliğinde bir oluğu bulunan pres yatağı tarımsal üretimin niteliği hakkında bilgi vermektedir(Fig.8)(DOĞER-ŞENOL, 2002: 9).

Turgut Köyü civarında gerçekleştirilen üretimin ihracata yönelik boyutta olduğuna dair arkeolojik izler bölgede Prof. Dr. Empereur tarafından gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında bulunan amphora üretimine dair izlerle kanıtlanmıştır. Günümüzde modern yapılaşmanın etkisiyle yerleri belirlenemeyen bu atölyelerde ele geçen mantar ağızlı, içi oyuk topaç dipli amorf amphoralar yardımıyla atölye alanı olduğu önerilen Turgut Köyü Liman Mevkiinde İ.Ö. 4. yüzyılın sonu - İ.Ö. 3. yüzyılın başlarına bir üretim gerçekleştiği düşünülmektedir (EMPEREUR-PICON, 1986: 116; EMPEREUR-TUNA, 1989: 289).

Bölgede yürütülen arkeolojik yüzey araştırmalarında bir *deme* olarak kabul edilmeyen Bayırköyün batısındaki Syrna yerleşimiyle (FRASER-BEAN, 1954: 57) ilişkili olduğu düşünülen Kaletepesi Mevkii'nde, savunma duvarlarına sahip küçük yapının güneydoğusunda, üç pres yatağından oluşan büyük boyutlu bir işlik keşfedilmiştir. Bu işliğin en önemli özelliğinin Yarımada'da şarabın yanında büyük boyutlu bir zeytinyağı üretiminin de gerçekleştiğini kanıtlayan taşınabilir özellikli bir *mortarium* barındırmasıdır(DİLER, 2005: 84). Ancak işliğin şarap üretiminde de kullanılmış olabileceğinin hesaba katılması ve zeytinyağı üretiminin ihracat boyutlarında gerçekleşip gerçekleşmediğinin Yarımada genelinde *trapetum*, *orbis* ve *mortarium* gibi zeytin kırma elemanlarının çok az sayıda bulunduğu gerçeğiyle tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir. Bayırköy'ün güneyindeki Güvenç Dağı'nın yamaçlarında bulunan Harmanyeri Mevkii'nde oda presleri olarak tanımlanan ve büyük bloklardan inşa edilen bir işlik kompleksi bulunmuştur. Birkaç mekandan oluşan komplekste pres odası içinde bir pres yatağı ve baskı kolunun duvara girerek destek aldığı bir *fulkrum* dışında buluntu ele geçmemiştir. Prof. Dr. Diler'in yapının duvar işçiliğinin Arkaik Dönem'e tarihlendirilebileceğini belirtmesi bölgenin erken dönemlerdeki üretimi hakkındaki yeni bulgular arasında değerlendirilmelidir (DİLER, 2005: 83). Yarımada'nın kuzeyinde saptadığımız Kargıcak yerleşiminin içinde bulunan ve bu döneme tarihlendirilen pres yatakları bölgenin Arkaik Dönem'den itibaren üretimini sürdürdüğünü belgelemektedir. Diler tarafından Bayırköy civarında tespit edilen diğer bir oda pres örneği ise İntaş Mevkii'nde bulunmaktadır. Oldukça tahrip olan mekanda iki pres kolunun bulunduğunu kanıtlayan iki adet dikdörtgen *fulkrum* ve bir pres yatağına ait kalıntı Syrna civarının da bölge ekonomisine önemli katkı yaptığını göstermektedir.

Fig.9

Bozburun Yarımadası'nda sürdürülen yüzey araştırmaları Mela tarafından Sinus Schoenus (MELA, XVI. 10) olarak lokalize edilen Selimiye Köyü ve artalanının da tarımsal faaliyetlerde yoğun olarak kullanıldığını ortaya koymuştur (Fig.9). Asarcık kale civarında yer yer 50 m.'ye kadar izlenebilen ve asma tarımına uygun 6-10 m. genişliğindeki sıralı tarım terasları ve insitu olarak ele geçmemesine rağmen atölyelerin kanıtı olarak değerlendirebileceğimiz lituslar'ın yanında Kozaktaşı mevkiinde bulunan 1.10 m. çapında 0.50 m. yükseklikteki bir kayaya oyulan pres yatağı bölgedeki şarap üretimi konusunda bilgi vermektedir (DİLER, 1995: 442).

Karia Khesonesosu'nun güneyindeki toplantı merkezi Kıran Gölü civarında geçekleştirilen yüzey araştırmalarında tespit edilen bulgular bölgede İ.Ö. 5. yüzyıldan itibaren tarımsal üretime dönük işletmelerin bulunduğunu göstermiştir (KUBAN, 2010: 220). Bölgedeki araştırmalar Hellenistik Dönem'in başında, bu işletmelerin Rhodos'un bölgeyi kalkındırma planına bağlı olarak arttığını da göstermektedir. Kıran Gölü Kutsal Alanı yüzey araştırmalarında bulunan ve birkaç mekandan oluşan çiftlik yapılarında dikdörtgen yapılı ve üzerinde *kanalis rotunda* bulunan pres yataklarının benzer ölçülerde yapıldığı ortaya çıkarılmıştır(SANER-KUBAN, 2000: 288).

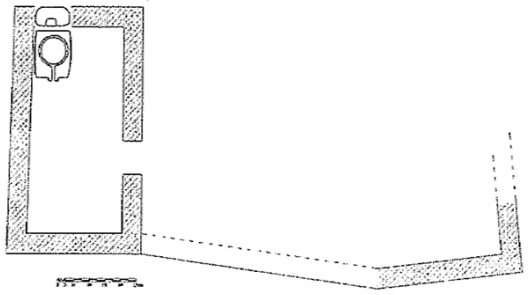

Fig.10

Baskı kollu sistemle işlevini gerçekleştirdiği düşünülen bu oda preslerinde duvara kalasın girmesini sağlayan bir *fulkrum* ve birer *litus*'un da bulunduğu, dolayısıyla Yarımada'nın tamamında uygulanan sistemde bir üretimin sürdürüldüğü görülmektedir (Fig. 10). Kıran Gölü buluntuları Paton ve Myers'ın önerdikleri üzere (PATON-MYRES, 1898) değiştirilebilen ahşap biriktirme kapları yerine sıvının toplandığı sabit biriktirme havuzlarına aktığını belgeleyen sıvalı bir bölümün keşfedilmesi açısından önemli teknolojik bulgular sunmaktadır. Bunun yanında Amos yazıtının rehberliğinde Kastabos için de önerildiği üzere Kıran Gölü kutsal alanında bulunan tapınağın bölgedeki toprakların işletilmesindeki olası rolü bölge ekonomisinin yapılanması için önemli bir sorun olarak durmaktadır (SALVIAT, 1993: 160; KUBAN, 2010: 221).

Bozburun Yarımadası'nın güney ucunda bulunan Loryma'da gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında tespit edilen tarımsal işletmeler ve bunlara bağlı olduğu belirlenen tarım alanları Khersonesos'un ekonomik yapılanmasının önerilmesinde önemli ipuçları sunmaktadır (HELD 2000; 300). 18 çiftliğin ayrıntılı olarak incelendiği araştırmalarda çiftlik evlerinin 3 m. yüksekliğe kadar korunan kalın polygonal duvarlar ve tarım teraslarının kaliteli işçiliği, mekanlarda bulunan seramik ve küçük buluntularla birlikte değerlendirildiğinde İ.Ö. 3. yüzyılın başında bölgede önemli bir yatırımın yapıldığını göstermektedir (HELD-ŞENOL, 2010: 177). 4-8 m. genişliğinde inşa edilen basamak teraslı tarım alanlarının asma yetiştiriciliğine uygunluğu (RACKHAM-MOODY, 1992: 124) ve çiftlik evlerindeki pres yapıları bölgenin ihracata yönelik tarımsal ürün önceliğinin üzüm olduğunu göstermiştir.

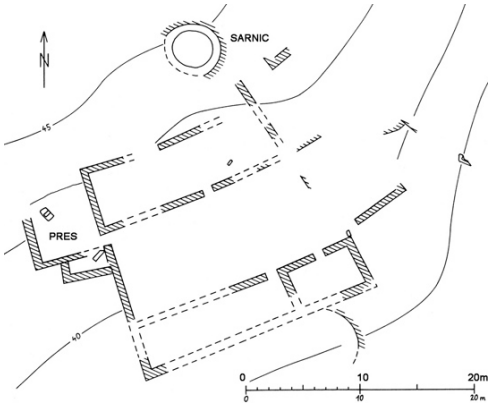

Fig.11

Fig.12

Loryma'da gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında tespit edilen çiftlik yapıları içinde 12 no olarak adlandırılan yapı kompleksi işletme organizasyon planıyla diğer tiplerden farklı bir yapı göstermektedir(Fig.11). Bu çiftlikte ortadaki avlunun işlik bölümleriyle çiftlik evi

mekanının net olarak ayrıldığı izlenmektedir. Bu komplekste izlenen önemli bir yenilik ise mekanın batısında pres odasının önünde sıvının toplandığı hidrolik sıva ile sıvanmış bir biriktirme havuzunun bulunmasıdır. Loryma'daki 6 nolu çiftlik yapısı ise ortada avlusu olmamasıyla farklı bir tipi temsil etmektedir (Fig.13). Bu çiftlikte de diğer 16 çiftlikte de belirlendiği üzere bir pres yatağı bulunmaktadır. Ancak işliğin yapısından anlaşıldığı üzere büyük dikdörtgen mekanda ayakla çiğnenen üzümlerin suyu bir kanal yardımıyla ikinci mekana aktarılırken posa da duvardaki *fulcrum*dan anlaşıldığı üzere baskı kollu pres sistemiyle tekrar ezilmiş olmalıdır (HELD, 2001: 155).

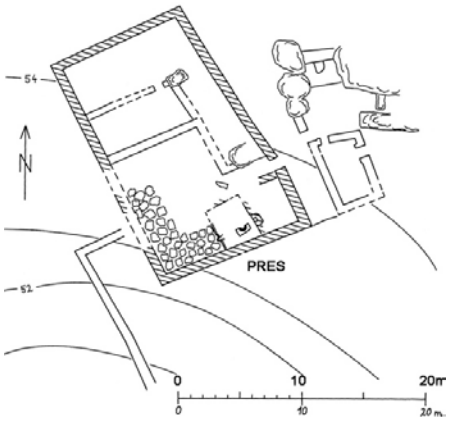

Fig.13

Fig.14

Bölgede zeytinyağı üretimi için de küçük ölçekli olarak alternatif preslerin kullanıldığı düşünülse de bunun ihracata yansıdığına dair bir kanıt bulunmamaktadır. Loryma'daki çiftlik yapılarının tamamında bulunan pres yatakları tarımsal organizasyonda çiftliklerin birbirinden tamamen bağımsız işletildiği bir modelin önerilmesine neden olmuştur. Bu pres yataklarının olağandışı kalınlığı üretimin büyük boyutlu olarak gerçekleştirildiği konusundaki düşünceyi desteklemektedir. Loryma'daki işliklerin bağımsız bir yapıyla çalıştıklarına dair görüşe tarımsal işletmelerin Hisarönü Çubucak kazılarındaki buluntular dikkate alınarak bağımsız yükleme limanlarına sahip oldukları bulgusu da eklenmelidir.

Loryma'da gerçekleştirilen yüzey araştırmaları antik tarım alanlarının tepiti için de önemli veriler sunmuştur. Ekonomisin temelini bağcılığın oluşturduğu dağlık bölgede asma tarımının inşa edilecek teraslarda gerçekleştirilmesi zorunludur. Aynı zamanda su kaybını da önleyen basamaklı teras sistemi Yarımada'nın tamamında görülmektedir. Loryma civarındaki tarım terasları ise kullanılan çift duvar sistemi, arkada düz, önde ise yamaca doğru şevli birbirine paralel yapıları ve kullanılan büyük taşlarıyla özenli bir yapı göstermektedir. Hellenistik Dönem teraslarının Geç Antik Dönem teraslarından farklı olarak çift bedenli inşa

edilen terasların köşelerde düzgün dönüşler yaptıkları görülmektedir (PIMOGUET, 1994; HELD, 2002: 195). Oldukça maliyetli yapılar olan teras duvarları ve tarımsal işletmelerin ilk yapım evrelerinin İ.Ö. 3. yüzyılın başına tarihlendirilmesi Rhodos'un kontrolünde bölgede önemli yatırımlar yapıldığının göstergesi olarak değerlendirilmelidir (HELD, 1997: 173).

Bozburun Yarımadası'nın doğusunda bulunan ve antik kaynaklara göre verimli topraklara sahip olan Amos *deme*si'nde ise epigrafik kaynaklar sistemli bir bağcılığın yapıldığını kanıtlamaktadır (FRASER-BEAN, 1954: 57). Amos'un güney batısında büyük taşlardan inşa edilmiş 2 m. yüksekliğe kadar korunan özenli teras duvarları *deme*nin Hellenistik Dönem'de Yarımada'daki bağcılık faaliyetlerini kanıtlayan arkeolojik bulgular arasındadır (McNICOLL, 1997: 224). G. Bean tarafından Amos'un akropolisi'nde bulunan iki opistograph stel ve sonradan bulunan bir yazıtlar İ.Ö. 3. yüzyılın sonundaki arazi kira kontratları hakkında ayrıntılı bilgi sunmuştur. Bu yazıtlarda 50 yıllık kira sözleşmesi sırasında arazinin en verimli şekilde nasıl kullanılacağı, ne kadar ödeneceği, uyulması gereken kurallar ve fesih durumlarından sonra, hizmet alanları inşası, araziye asma ve incir dikmesi zorunluluğu ve kiracının üzerine düşenler belirtilmektedir. 8 no olarak adlandırılan yazıtta Yazıtta "(Kiracı) her bir kira mnası için en az 1000 ayak bağ dikecektir. Ovada, en az 4,5 ayak (1,35 m.) aralıklarla ve asma sıraları arasında da en az 6 ayak (1,80 m.) genişliğinde ekilebilir bantlar bırakarak; kayalık arazide , asma çubukları arasında en az 4 ayak (1,20 m.) ve asma sıraları arasında en az 4 ayak genişlikte ekim bantları bırakarak dikim yapacaktır. Kiracı dikim çukurunu ovada ve kayalık arazide en az 5 yarım ayak (0,75 m.) derinlikte kazacaktır. Her bir kira mnası için , kiracı, toprağı en az üç ayak derinlikte kazarak ve en az 40 ayak aralıklarla, en az 40 adet incir ağacı dikecektir" ibaresi yeralmaktadır. Buna göre Bağ açısından bakıldığında daha sık dikim yapılan kayalık arazide (teraslı arazide) kiralık her bir mna için öngörülen 1000 adet bağ çubuğu 1440 metrekarelik bir alan işgal eder; ovada ise 2430 metrekare. Bu durumda hektar başına 4100 ile 7000 arası bağ çubuğu hesap edilir. 8 no'lu steldeki sözleşme bakımından, yıllık kira bedeli 2,4 mina olduğundan, bağın işgal ettiği maksimum alan teorik olarak 3456 ve 5832 metrekaredir.

Amos stelleri Apollon Samnaios kültünün benimsendiği Amos *deme*si'nde tarımsal organizasyonda tapınağın rolünü göstermesi açısından bölgenin ekonomik organizasyonu hakkında da yeni yorumlar yapılmasına neden olmuştur. Metinlerdeki ayrıntılar araştırmacılar tarafından revize edilirken dikkat çekicien önemli nokta dikim alanları için

verilen oranların antik yazarlar tarafından önerilen ölçülere uymamasıdır. Columella, Plinius ve Vergilius'un aktardığı bilgilerle kıyaslandığında (BOULAY, 2001) Amos'daki sözleşmelerin aynı orandaki araziye çok daha fazla asma çubuğu dikilmesini zorunlu kıldığının belirlenmesi Rhodos'un kontrolünde bölgenin tarım gücünün oldukça yoğun kullanıldığının da bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir.

3. Yöntem

3.1. Yüzey Araştırmalarıyla Tespit Edilen Arkeolojik Bulguların Belgelenmesi

Antik Dönemde Bozburun Yarımadası'nın tarımsal ve endüstriel potansiyelini Bybassos *deme*sindeki ekonomik yapılanmayla örneklendirerek ortaya çıkarmayı amaçlayan projemizde 2005 yılından itibaren Würzburg, 2009 yılından itibaren de Marburg Üniversitesi Arkeoloji Bölümü ile ortak yürüttüğümüz yüzey araştırmalarıyla uyum sağlayacak arazi kodlaması ve envanterleme sistemi uygulanmıştır. Bölgede yürüttüğümüz yüzey araştırmalarında tespit ettiğimiz tarımsal nitelikli tüm yapılanmalar, tarım alanları ve endüstriel nitelikli üretimin gerçekleştirildiği tüm öğeler Hisarönü ve Orhaniye Köylerini içine alan araştırma bölgesi sınırları dahilinde proje kapsamında analiz edilmeye yönelik olarak kroki ve fotoğraflama yöntemleriyle tespit edildikten sonra GPS yardımıyla ölçülerek sınırları belirlenmiştir. Bybassos *deme*si içindeki buluntu alanları BY, tarımsal faaliyetlerin daha yoğun olduğu Bybassos'un artalanında bulunan bölgelerde ise BYFS (fundstelle) kodlamasının ardından numerik kodlama kullanılmıştır. Buluntu alanları 1:25000 ölçekli haritalara sınır koordinatları dikkate alınarak işlenmiştir(Levha 1). Bu alanların jeodezi ölçüleri için GPS ile ölçüm noktaları belirlenerek elektronik teodolit-tachymetre (total station) ile detaylı ölçümler gerçekleştirilmiştir. Ölçülen alanlar ve oluşturulan topografik haritaların kontrolu için planlar yazıcı ile basıldıktan sonra yerinde tekrar kontrol edilmiştir. Tüm bu işlemler öğrencilerimizin katılımıyla yürütmekte olduğumuz Bybassos yüzey araştırması ekibi içinde bulunan Alman Topografya Okulu'nun öğrencileri tarafından denetimimizde gerçekleştirilmiştir.

BYBASSOS Artalanı Kodları	Yük.	Enlem	Boylam	Fonksiyonu	Dönemi	Seramik Toplamı
2A		601030	4074357	Seramik Atölyesi	H, RI, EB	540
5	97	601493	4074382	Çiftlik	H	8
6	-5	601694	40744862	Çiftlik	H	6
8	28	601981	4075569	Tarım terasları, FS 6 çiftliğine ait	H	-
9	36	601640	4075404	Çiftlik, çiftlik mezarı [seramik yok]	H, EB	7
12	-28	601575	4074686	Tarım terasları	H	-
18	41	602803	4076415	Çiftlik	H, Rİ	93
24	205	603883	4075499	Tarım terasları?	H	2
26	112	603862	4076628	Çiftlik? [seramik yok]	-	-

27A	131	603961	4075737	Çiftlik	EB	8
27B		604012	4075779	Seramik Atölyesi	H, EB	69
30		599739	4073849	Seramik Atölyesi	H, RI	-
31	182	603324	4073407	Tarım terasları, FS 52'ye ait?	H	-
32	147	602866	4073436	Çiftlik?	H, EB	-
34	3	602021	4072548	Çiftlik, tarım terasları	H	54
43	116	602789	4073149	Çiftlik?	H, EB	7
44	-57	597916	4073819	Çiftlik mezarı	H	6
45	5	597964	4073776	Çiftlik	H, Rİ, EB	15
46	11	603164	4073212	Tarım terasları, FS 49 çiftliğine ait	H	13
48	66	603313	4073311	Çiftlik?	H, EB	68
49		603122	4073114	Çiftlik, FS 46 tarım teraslarına ait	H	16
50	298	60312	4073154	Çiftlik	H	11
51	73	602764	473295	Çiftlik, kıyı duvarı?	EH	11
52	103	603059	4073372	Çiftlik? FS 31'e ait?	EH	6
53	210	602961	4073556	Tarım terasları, FS 32 çiftliğine ait?	H, Rİ	2
58		601809	4068477	Çiftlik	H, Rİ	19
59	54	602202	4067912	Çiftlik	K, H, EB	33
60		600626	4070123	Çiftlik	H, EB	9
64		599772	4064242	Çiftlik?	H, EB	6
68		593366	4070965	Çiftlik Bencik Koyu	EB	11
70	241	604036	4072452	Çiftlik	EH, EB	43
76	1,5	600924	4073277	Seramik, seramik atölyesi	H, Rİ, EB	393
77	0,6	600912	4073383	Çok sayıda seramik, seramik atölyesi	H, Rİ, EB	243
78		601165	4073211	Çok sayıda seramik	EH, H	19
80	165	603536	4072785	Kastabos yolundaki çiftlik	H, EB	80
82	26	600952	4072086	Çiftlik	H, EB?	-
83	8	601093	4073206	Çiftlik, pres ağırlık taşı	H	-
87		600925	4073343	Seramik atölyesi	H, RI	111
88		608643	4073391	Kil konsantrasyonu	-	-
89		600793	4073427	Seramik atölyesi	EH	50
90		600957	4073485	Seramik atölyesi	EH, RI, EB	208
91		600986	4073437	Seramik atölyesi	H, RI, EB	134
92		601013	4073349	Seramik atölyesi	EH	30
93		601014	4073251	Seramik atölyesi	H, RI	17
94		600845	4073441	Seramik atölyesi	EH	39
95		600906	4073429	Seramik atölyesi	H	11
101		595592	4070466	Seramik atölyesi	A, H, EB	59
109		595315	4076082	Aşağı Bördübet tarım alanları	H	1
110		595269	4076130	Aşağı Bördübet Ormancılar tarım alanları	H	2
111		595253	4076073	Aşağı Bördübet tarım alanları	H	1
122		601801	4067926	Orhaniye tarım terası	-	-
129	11	599664	4069113	Çiftlik ve Bizans mezarı	H, B	9
131	16	599750	4069032	Teras	-	-
133		602761	4067647	Orhaniye	-	2
134		603591	4067840	Orhaniye	H	10
135		602252	4068473	Orhaniye	-	-

Kısaltmalar: K: Kalkolitik, A: Arkaik, K. Klasik, EH: Erken Hellenistik,H: Hellenistik, Rİ: Roma İmparatorluk, Gİ: Geç İmparatorluk, EB: Erken Bizans GB: Geç Bizans

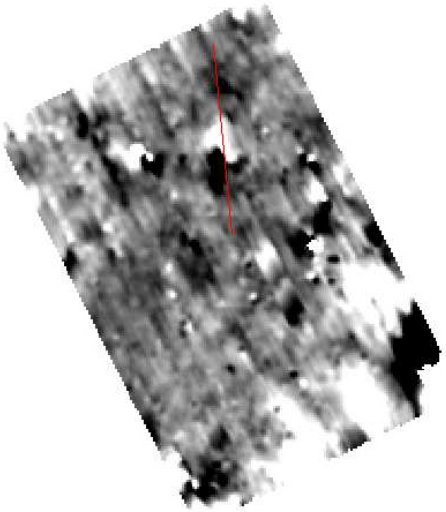
Fig.15 Tarım Alanları, Tarımsal İşletmeler ve Atölye Alanlarının Arazi Kodları

Yüzey araştırmaları sırasında belirlediğimiz buluntu alanlarında tespit edilen tüm taşınabilir nitelikli diagnostik arkeolojik veri laboratuar ortamında incelenmek amacıyla araziden intensif yöntemle toplanmıştır. Buluntu alanlarında 2 m. aralıklı olarak yatay ve dikey yönlerde toplanan küçük buluntular temizlenip envanterlendikten sonra gerekli olanlar restore edilmiş ve Filemaker 8.5 isimli veri depolama programına kaydedilmiştir. Tüm küçük buluntuların çizimleri yapılarak ölçüleri, renk kataloglarındaki kodları ve yerel üretim örneklendirilenlerinin kil içerikleri dikkate sınıflandırılmış olup belirgin seramik örneklerinin tarihlendirilmeleri yapılmıştır. Bu fişlerde seramiklerin çizimleri ve gereken durumlarda (dekorlu ve epigrafik örneklerde) makro fotografları kullanılmıştır. Epigrafik özellikler sunan amphora mühürleri ise daha detaylı ayrı bir veri tabanına kaydedilmiştir File maker programının sağladığı avantajlarla çoklu veri sorgulama yapılarak bölgenin seramik yoğunluğu analizleri de gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların kil yapılarıyla ilgili bölümlerinde ise özellikle amphoraların x10 ve x20 ölçekli olarak mikroskop altında alınan kil yapısı fotografları kullanılmış ve fişlere aktarılmıştır.

Arazideki tüm verilerin Coğrafi Bilgi Sistemleri'ne işlenmesi ve bu verilerden sorgulama metoduyla sonuç çıkarılması amacıyla Q GIS programı kullanılmış veriler programa raster katmanları olarak eklenmiştir. Verilerin yüzey araştırması ekibiyle ortak kullanılmasına yönelik olarak Filezilla veri paylaşım programı kullanılmıştır.

3.2. Bybassos ve Çevresinde Proje Kapsamında Gerçekleştirilen Arkeojeofizik ve Jeomofrolojik Çalışmalar

Bybassos yüzey araştırmalarında projemiz kapsamında GGH-Jeofizik Çözümleri şirketinden Christian Hübner, Dr. Mietke Neimeier tarafından manyetometre, yer delici radar (GPR) ve jeoelektrik kesit alma olmak üzere üç farklı jeofizik yöntemi kullanılmıştır. Özellikle jeoelektrik kartografi ve tomografi yöntemleri sonucunda antik seramik üretimine dair kalıntıların yeri kesin olarak saptanmıştır. Bu araştırmalar Karia Khersonesosu'nun en önemli üretim merkezi olduğunu düşündüğümüz Limanbaşı Mevkii'nde yoğunlaştırılmıştır. Casiummanyetometresi G858 ile Limanbaşı endüstriel bölgesinde gerçekleştirilen çalışmalarda 6 alanda sürdürülen ölçüm alma işlemi sonucunda 5 bölgede yoğun seramik konsantrasyonu belirlenmiştir(Fig.16-17).

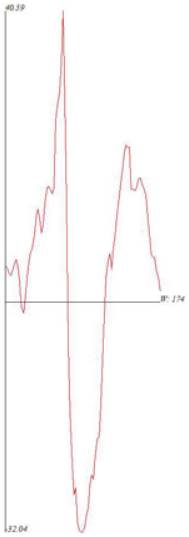

Fig.16 BYFS92 Jeomanyetik Harita Fig.17 BYFS92 Fırın Kesiti

Ana prensibi yoğun manyetik özellikli bölgelerin çevresinden ayrılması olan yöntemle hazırlanan haritalarda koyu renkli alanlar boşlukları, açık renkli alanlar çoğunlukla duvarlar gibi linear yapıları, dipol olarak adlandırılan siyah ve beyaz anomaliler de fırın alanları gibi aşırı yanmış bölgeleri teşhis etmede kullanılmaktadır.

Bölgenin ticari yapısının belirlenmsine yönelik olarak yürüttüğümüz projede ihracat limanlarının belirlenmesi amacıyla bölgenin jeomanyetik haritası da çıkartılmıştır. Ayrıca liman olması muhtemel alanlarda elektrotomografi yöntemiyle kesitler ölçülerek Hellenistik limanın dalgakıranının tespitine yönelik arkeojeolojik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bybassos'un ikinci limanı olarak düşündüğümüz Kerdime Mevkii de jeomanyetik yöntemlerle taranmıştır. Jeomanyetik planda duvar/dalgakıran olarak değerlendirdiğimiz bir anomaliyi kontrol amacıyla elektrotomografi yöntemi uygulanmıştır. İkiboyutlu elektrotomografi çalışmalarında bir hat üzerinde 80 elektrotun kullanıldığı Lippman 4 nokta yansıtma sistemi kullanılmış olup veriler Hübner ve ekibi tarafındn RES2DINV programıyla analiz edilerek yorumlarımıza sunulmuştur.

Fig.18

Bölgenin kıyı çizgisinin belirlenmesine yönelik olarak Marburg Üniversitesi Fiziki Çoğrafya Bölümünden Prof. Dr.Helmut Brückner ve Dr. Ralf Urz, Limanbaşi mevkiinde, antik

dönemde deniz olduğu tahmin ettiğimiz alanlarda, iki yerde karotaj çalışmaları gerçekleştirmiştir (7 m. ve 5 m). Bu çalışmaların sonucu olarak, deniz kıyısının düşündüğümüzden daha dışarıda olduğu ortaya çıkmıştır. Karotajlarda, hemen hemen tamamen dereden gelen alüvyon tabakaları belirlenmesine rağmen deniz ile ilgili bir tabakaya rastlanmamıştır(Fig.18).

3.3. Bölgenin Endüstriel Üretiminin Teknik Analizleri

Bozburun Yarımadası'nda bugüne kadar tespit edilen en büyük endüstriel yapılanmanın Hellenistik Dönem'in başına tarihlendirilen seramik atölyelerinde gerçekleştirildiği saptanmıştır. Projemiz kapsamında hem kazıları Prof. Dr. Doğer tarafından gerçekleştirilen Çubucak atölyelerine ait ürünlerin daha önce yaptırdığımız teknik analizlerinin sonuçları hem de tarafımızdan keşfedilen atölyelerde üretilen amphoraların analizleri değerlendirilmiştir. Projenin başından itibaren araziden toplanan Erken Helenistik Döneme tarihlenen amphora parçaları ile yakındaki dere yatağından hammadde kaynağı çalışmalarını destekleyici nitelikte toplanan kil/sediman/toprak örnekleri üzerinde arkeometrik çalışmalar Ankara Üniversitesi Başkent Meslek Yüksekokulu Malzeme Araştırma ve Koruma Laboratuvarı ile Ankara Üniversitesi Yer Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (YEBİM) Laboratuvarlarında gerçekleştirilmiştir. Dr. Ali Akyol tarafından yürütülen bu çalışmalarda izlenen yöntem Belgeleme (Fotoğraflama), Kodlama, Arşivleme, Kromametrik Analiz, Petrografik İnce Kesit Optik Mikroskop Analizi, X-Işını Fluoresans Analizi (PED-XRF) ve Raman Konfokal Spektroskopik Analizlerin gerçekleştirilmesidir.

Proje kapsamında toplanan örneklerin seramik hamur renkleri laboratuar ortamında ColorQA Pro System III programı içeren portatif renk ölçer kullanılarak belirlenmiştir. Renk analizlerinde spektrometre, kolorimetreler veya kromametrelerin kullanılması ortam şartlarından kaynaklanan yanılmaları önlemek amacıyla tercih edilmiştir. Böylece sağlıklı olarak seramiğin yüzeyinden yansıyan ışığın analizi gerçekleştirilebilmiştir. CEI Lab (Commission Internationale de L'Eclairage) renk sistemi bu amaçla en çok kullanılan, en detaylı standart renk sistemidir. (L) değeri rengin açıklık/koyuluk değerini, (+a) değeri renkteki kırmızı yoğunluğunu, (-a) değeri rengin yeşil yoğunluğunu, (+b) değeri rengin sarı yoğunluğunu ve (-b) değeri de rengin mavi yoğunluğunu temsil etmektedir.

Bybassos yüzey araştırmalarındaki bulunan örneklerinin ince kesitleri dıştan içe doğru tüm tabakaları gösterecek şekilde hazırlanmıştır. Örneklerin İnce kesitleri LEICA Research Polarizan Mikroskobu DMLP Model alt ve üstten aydınlatmalı optik mikroskop kullanılarak incelenmiştir. Fotoğraflamalar mikroskoba bağlı Leica DFC280 dijital kamera ile (uygun büyütme ile tek ve çift nikolde), değerlendirmeler de "Leica Qwin Digital Görüntüleme Programı" kullanılarak yapılmıştır. Örneklerde matriks ve matriksi oluşturan kayaç ve mineraller "Point Counting Metodu" kullanılarak tanımlanmışlardır

Ankara Üniversitesi'nin Yer Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (YEBİM) Jeoloji Mühendisliği Petrografi Araştırma ve Uygulama Laboratuvarı'nda mineral tanımlama, kayaç tanımlama, kayaç jeokimyası, mineral kimyası, amorf malzeme ve çözeltilerin teşhisi için kullanılan spektrometre cihazlarıyla arazideki tarımsal yapılanmaların malzeme analizleri de gerçekleştirilmiştir. SPECTRO X-Lab 2000 marka spektrometre Polarize Energy Dispersive (PED-XRF) sistemleriyle hem seramik hem de harç örneklerinin analizleri yapılabilmiştir. Bunların sonuçları aşağıda bulgular bölümünde sunulacaktır.

Limanbaşı Endüstri Bölgesi'ndeki örnekler üzerine yapılan arkeometrik incelemeler kapsamında buluntuların temel fiziksel özellikleri, kimyasal malzeme karakteristikleri, mineralojik ve petrografik yapılarının belirlenmesi gerçekleştirilmiştir. Böylece Bybassos'a ait yerel amphora üretiminin hammadde özellikleri ve karakteristiklerinin yanında fırınlama teknolojisi hakkında bilgilere ürünler vasıtası ile ulaşılabilmiştir

3.4. Yerleşimlerin Niteliğinin Belirlenmesinde Kullanılan Analiz Yöntemleri

Günümüzde, arkeolojik araştırmaların çevresel arkeoloji ve peysaj arkeolojisi gibi farklı disiplinlerle ortak yürütülmesi, insanlık tarihi hakkındaki sosyal verilerin positif bilimlerle doğrulanmasını kolaylaştırmaktadır. Yürütmekte olduğumuz projede Renfrew ve Bahn tarafından önerildiği üzere (JONES, 2005: 85-88) insanın çevresiyle tarihsel ilişkisini ve tüme dayalı kültürel oluşturmacı anlamda toplum içindeki insanın doğal ortamla ilişkisini ayırteden bir metodoloji uygulanmaktadır. Bu araştırmamızda Leslie White'in Darwinin evrim teorisini temel alan doğal belirlimlenirlik (bir kural dizisine göre hareket eden) teorisi yerine Meggers, Binford ve Steward tarafından savunulan doğal çevre içindeki olasılık teorileri benimsenmiştir(MEGGERS, 1954: 805; BINFORD, 1962: 218; STEWARD, 1968; STEWARD,

1977) Örneğin White, kültürel gelişim kuralını takip eden görüşünde ekonomik gelişimin yıllık artan enerji oranı ve/veya enerji kullanımındaki verimliliğin artmasıyla ilişkili bir süreç olduğunu ifade ederken (WHITE, 1954), Stewart kültürel ekolojik hareketliliğin incelenmesinde ana sosyokültürel yapıların birbirlerini etkilemesinin, nüfus hareketleri gibi kültürel değişimlere neden olan transferlerin veya yaptırımların rolünün atlanmamasını savunmaktadır (STEWARD, 1977: 46). İ.Ö. 300 yıllarında Bybassos çevresinde ve Khersonesoss'un genelinde Rhodos tarafından uygulanan ve projemizin çeşitli safhalarında anlatılan ekonomik yapılandırma modeli bu teori üzerine şekillendirilmiştir.

Üretimde merkezi bir modelin benimsendiğine dair görüşlerimizin oluşmasında ekibimizde bulunan çeşitli disiplinlerin uzmanlarının görüşlerinden yararlanılmıştır. Özellikle temel bilimlerle yakın ilişkili olan projemizde[1] jeofizik sonuçların modellememizde katkısı büyüktür. Ancak coğrafi yapının haritalanmasında kullanılan tekniklerin modellememize etkisi konusunda ayrıntılı bilgi sunmak gerekmektedir. Projemizin başvurusunda da önerildiği üzere Würzburg Teknik Üniversitesi Topografya servisi tarafından hazırlanan 2-D CAD tabanlı haritaları baz alan UTM koordinat sistemleri ile araştırma bölgesinin coğrafi ölçümü alınmış yükselti modelleri projemizin başından itibaren kullanılmaktadır. Bu sistemin kolaylığı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile koordineli bir uygulamaya olanak vermesidir. Böylece nakliye merkezi olarak değerlendirdiğimiz Bybasos ile atölye alanları ve çiftlikler arasındaki en az enerji sarfedilerek ulaşılacak patika ve yolların tespiti (HARRIS, 1999: COLLISCHON-PILLAR, 2000: SOULE-GOLDMAN, 1969: 687; GREENE, 1990: 39) ihracat noktasına olan kuramsal bağlantıların teknik sağlamasının yapılması imkanını sunmaktadır. Patika ve yolların yorumu arkeolojik veriler ve 3 boyutlu topografik durum modelleri baz alınarak NASA'nın Aster uydu görüntüleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Yerleşimler içindeki ulaşım ağı, yoğun yapıların bulunduğu alanlardaki dar patikalar ve merkezi yapılara yönelen altyapı ve ana arterler baz alınarak incelenmiş ve yerleşim planına eklenmiştir. Bu durum Bybassos içindeki seramik dağılım grafikleriyle birlikte incelendiğinde mekan kullanımı hakkında da önemli veriler sunmaktadır. Buna göre kalın sur duvarlarına sahip Bybassos yerleşiminin Rhodos'a bağlı bir

[1] Bybasos yüzey araştırmaları kapsamında sürdürülen projemizde Jeomorfoloji uzmanı Christian Hübner, Birthe Hemeier, Armin Grubert, Jeomorfoloji uzmanları Helmut Brückner, Dr. Ralf Urz, ve Topografya uzmanı Jakob Geipel'in çalışmalarının sonuçları katkıda bulunmuştur. Jeoloji uzmanı Prof. Dr. Bernt Schröder ise sağlık sebepleri nedeniyle incelememize katılamamıştır.

yönetim merkezi olarak değerlendirilmesi topografik verilerle de temellendirilmiş olmaktadır.

Projemiz kapsamında teorik olarak Christaller'in "Merkezi Yer Teorisi"ne ait kuramsal şemasının bölge için kullanılabilir bir model olup olmadığına yönelik olarak bir deneme çalışması yürütülmüştür. Christaller'in merkezin etki alanının kuramsal hesaplanmasında sabit uzaklık değerlerinin kullanılması ve sistemde kullanılan polygonların ancak düz bir alanda sonuç vermesi Bybassos gibi zorlu bir topografik yerleşimde bu modelin ancak tarımsal işletmelerin bulunduğu alanlarda uygulanabilmesine olanak sağlamıştır. Bybassos ve çevresindeki çiftlik yerleşimlerinin atölye ilişkileri ve ihracata yönelik sevkiyat sistemi sorunsalımızın kuramsal altyapısı Christaller'in K değerlerini kullanıldığı pazarlama prensibi ve nakliye prensibi modelleriyle ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Bu sistemde K=3 pazarlama prensibi ana yönetim merkezinin Pazar alanının tüm komşu merkezlerin Pazar alanlarının üçte birini içermesi ilkesine göre şekillenmektedir. Her yönetim merkezi çevresindeki merkezlerin 1:3 ünü kapsadığından *K değeri K* = 1 + 6×1/3 = 3 olarak hesaplanmaktadır. K=4 nakliye prensibi ise ana yönetim merkezinin altıgenlerin kenarında konuşlandırıldığı varsayılan küçük merkezlerin alanlarının yarısına etkisi üzerine kurgulanmıştır. Ancak çiftlik ve atölye alanları arasındaki ilişkilerin kurgusunda optimum güç harcanması prensibiyle uygulanabilirliği sorgulanan Christaller'in prensiplerinin projemiz kapsamında incelediğimiz bölgedeki özel koşullardan dolayı verimli olamayacağı yaptığımız modelleme sonucunda ortaya çıkmıştır.

Bybassos çevresinde atölye alanlarının merkezle ilişkisini Thiessen Polygonları teorisiyle sorgulayan denememizin sonuçları bulgular bölümünde sunulacaktır. Bu çalışmamızda yakın mesafelere sahip merkezlerin her zaman uzaktakilerden daha fazla ilişkide olduğu prensibini savunan Tobler'in ilk coğrafya kuralını temel alan Thiessen Poygonları ya da diğer adıyla Voronoi Diagramlarının uygulanabilirliği üzerine yaklaşımlar bulunmaktadır. Thiessen Poygonları teorisi, merkezlere bağlı küçük yerleşim birimlerinin birbirleriyle olan mesafelerinin kontrol alanlarına olan etkisinin belirlenmesi için kullanılmakla birlikte Bybassos örneğinde model oluşturmak amacıyla arazideki verilerin de değerlendirilmesine yönelik bir yöntem araştırmanın teorik altyapısında tercih edilmiştir.

4.1.Bybassos *Deme*sinde İhracata Yönelik Tarımsal Üretim

Bybassos *deme*sinin ekonomik anlamda en güçlü olduğu yılar İ.Ö. 4. yüzyılın sonuyla İ.Ö. 3. yüzyılın son çeyreği arasında kalan dönemdir. Rhodos kent devletine bağlı olarak ekonomik yaşamını sürdüren bölgede tarım alanlarının coğrafi yapıya uydurulduğu izlenmektedir. Tarım temelli bir ekonomiye sahip olduğu bilinen Karia Khersonesosu'nun ihracata yönelik olarak büyük boyutlu bir şarap üretimi gerçekleştirdiği bölgede gerçekleştirilen yüzey araştırmaları ve kazılardaki bulgular sayesinde ortaya çıkarılmıştır (DOĞER, 1994; DOĞER-ŞENOL, 1996: DOĞER, 1997; DOĞER-ŞENOL, 2000; ŞENOL-ŞENOL-DOĞER, 2004; DİLER, 2005; HELD-ŞENOL-ŞENOL, 2007-9).

Güney Ege'de bulunan kent devletlerinden Rhodos'un önderliğinde Knidos, Kos gibi merkezlerin Hellenistik Dönem'in başında Akdeniz pazarında artan talebi değerlendirerek piyasaya büyük miktarlarda şarap sürdüğü bilinmektedir. Thasos, Khios, Samos ve Kos gibi ada devletlerinde de izlendiği üzere Rhodos'da bu büyük üretimi gerçekleştirmek amacıyla karşı kıyılarında bulunan toprakları kullanımıştır (FUNKE, 1999: 55). Böylece Rhodos'un karşı kıyıları -Peraiası- Akdeniz ekonomisine önemli yer tutan Rhodos şarabının en büyük üretim bölgesi olmuştur.

Hellenistik Dönem'in başından itibaren Rhodos şarabı pek yüksek olmayan kalitesine rağmen, ucuzluğu ve kendine özgü tadıyla özel şaraplar arasında değerlendirilmiştir (TCHERNIA, 1986: 72; DOĞER, 2004: 179). Antik Dönem'in en kaliteli şarapları olarak kabul edilen Lesbos ve Khios şaraplarından daha düşük kalitede olmasına rağmen daha ucuz olduğu için piyasalarda kendine önemli bir Pazar payı yaratan Rhodos şarabının Knidos şarabının seviyesinde ancak Kos şarabından daha kaliteli olduğu bilinmektedir (LABROUSSE, 1971: 43; PLINIUS, NH XIV, 7,8,9). Rhodoslu Timarkhidas, tedavi edici özelliğe sahip olması ve içine az miktarda deniz suyu katılması nedeniyle Rodos şarabının ucuz ancak tercih edilen bir şarap olduğunu aktarmaktadır (ATHENAEUS, Deipnosophistai I, 34, 143). Akdeniz piyasasında Rhodos şarabına olan talep üründe çeşitliliği de getirerek *tethalassomenoi* ya da *vina salsa* adıyla anılan Rhodos şarabının yanında(DIOSKORIDES, V, 19, 1) antik yazar Athenaeus adanın ünlü kuru üzümünden yapılan daha kaliteli bir tür tatlı şaraptan (*glukos oinos*) bahsetmektedir(VERGILIUS, Georgic. 2.101.2).

Bybassos ve çevresinde gerçekleştirilen asma üretimi odaklı büyük boyutlu tarımsal hareketliliğin bölgenin ekonomisine katkı yapacak boyutta ihracata yönlendirilmesiyle *deme*nin yakın çevresinde de tarımsal işletmelerin sayısının arttığı araştırmalarımızda ortaya çıkarılmıştır. Benzer bir yapılanmanın Bozburun Yarımadası'nın güneyinde bulunan Loryma'da da tespit edilmiş olması Rhodos'un güdümüyle gerçekleştirilen tarımsal üretim organizasyonunu açıklamaktadır. Yarımada'nın kuzeyinde Hellenistik Dönem'in başından İ.Ö. 3. yüzyılın sonuna kadar süren bu büyük boyutlu üretim İ.S. 1. yüzyılda Roma İmparatorluğu'nun üretimi teşvik edici tedbirler alması nedeniyle tekrar canlanmıştır. Bybassos ve çevresinde izlenen bu yeniden canlanmanın kanıtı bölgede tekrar faaliyete geçen İmparatorluk Dönemi Geç Rhodos amphoralarını üreten atölyelere ait kalıntılardır (ŞENOL, 2011).

4.2.Bybassos ve Çevresinde Tespit Edilen Tarımsal Alanlar

Bybassos *deme*sinde gerçekleştirdiğimiz arkeolojik araştırmalarda bölgenin önemli ihraç ürünü olan şarabın üretiminin aşamalarına dair bulgular a) tarım terasları, b) Çiftlikler, c) Şarap atölye alanları ve d) amphora atölyeleri olarak sınıflandırarak bu üretim birimlerinin özellikleri bölgenin Antik Dönemdeki ekonomik potansiyelinin önerilmesine yönelik olarak incelenmiştir. Bu incelemelerde Bybassos'un kırsal artalanıyla olan ilişkileri model oluşturacak şekilde detaylı olarak sunulmuştur.

İ.Ö. 3. yüzyılın başından itibaren Karia Khersonessosu'nda Rhodos'un ekonomik yatırımlarına paralel olarak inşa edilen yapıların sayısı ve kalitesinde ani bir artış izlenmektedir. Bu tarihten sonra asma üretimine yönelik tarım alanları oluşturmak için inşa edilen tarım terasları Bozburun Yarımadası'nın tamamında görülmektedir. Ancak araştırma alanımızın model olarak kullanılması nedeniyle arkeolojik araştırma iznimizin sınırları içinde bu proje kapsamında Bybassos ve artalanlarında bulunan tarım teraslarının yüzey araştırmaları gerçekleştirilmiştir. Buna göre Bybassos *deme*si'nin doğusu ve Orhaniye Köyü civarında yoğunlaştığı görülen tarım teraslarının arazi şartlarına göre farklı boyutlarda ve uzunluklarda inşa edildikleri görülmüştür. Asma tarımı için uygun olan ince şerit şeklinde 8-12 m. genişliğe sahip terasların Bybassos artalanında tercih edilen model olduğu belirlenmiştir. Bu bölümde teras alanlarının yapıları ve yüzey buluntuları sunulacak, modern

tarıma uygun olmayan bu terasların ölçülmesi ve her bir teras yapısına dikilmesi olası asma çubuklarının hesap edilerek yıllık bölge rekoltesinin ortaya çıkarılmasına yönelik işlemler sonraki bölümlerde anlatılacaktır. Bölgenin ovalık alanlarında ise nüfusun beslenmesi için vazgeçilmez olan tahıl üretimi sürdürülmüş olduğundan ihracata yönelik genişlikte bir potansiyeli barındırmayan düz alanlar çalışma kapsamında değerlendirilmemiştir.

4.2.a.Bybassos'un Doğu Artalanında Bulunan Tarım Terasları:

Hisarönü Ovası'nın doğusunda bulunan Döküktepe'nin kuzeybatı yamaçlarında tespit ettiğimiz ve BYFS46 olarak kodlanan alandaki tarım terasları topografyanın yardımıyla 16 m. genişlikte, c.50 x 80 cm boyutlarında yerel taşlardan düzenli olarak tek yüzlü inşa edilmiştir. Döküktepe'nin kuzeyinde belirlediğimiz BYFS49 nolu tarım teraslarıyla birlikte değerlendirdiğimiz alanda yedi adet paralel terasın ölçülerek haritaya işlenmiştir. Yüzeyden toplanan seramik buluntular terasların Erken Hellenistik Dönemden Roma İmparatorluk Dönemine kadar kullanılmış olduğunu belgelemektedir.

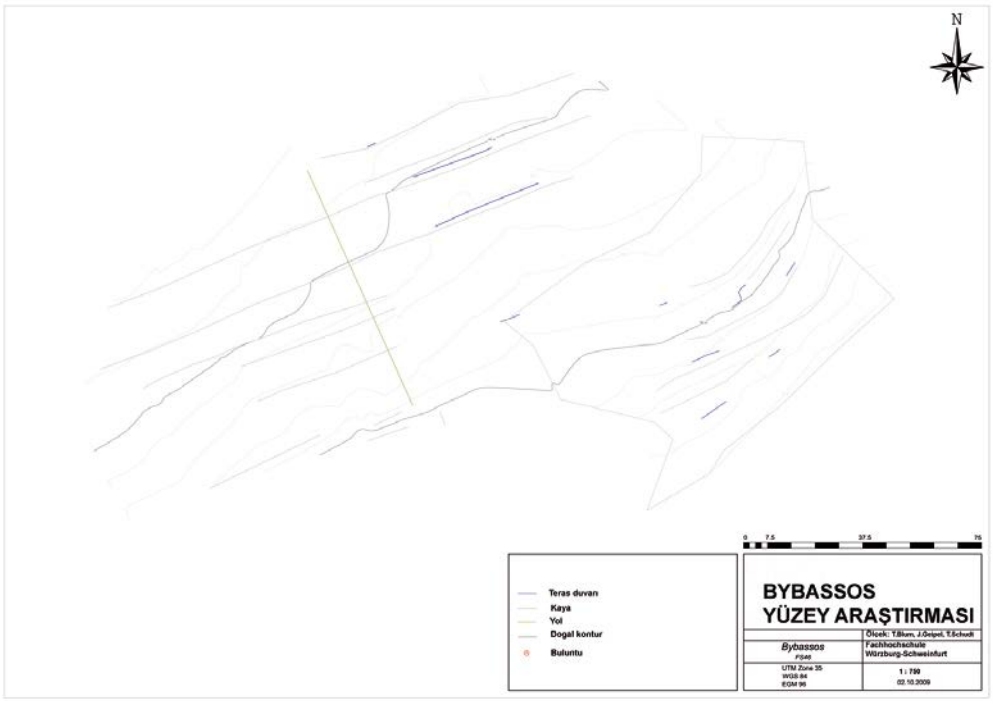

Fig.19

Fig.20 Fig.21

Bölgedeki ilk araştırma sezonunda tespit ettiğimiz teras yapıları parselizasyon çalışmaları sonucunda yoğun tahrip görmüştür(Fig.20-21). Bu durum BYFS46 alanında detaylı ölçüm alınmasını zorlaştırmıştır. BYFS 46 no'lu alanda bulunan küçük buluntular terasların Roma İmparatorluk Dönemi'nde de kullanılmış olduğunu göstermektedir.

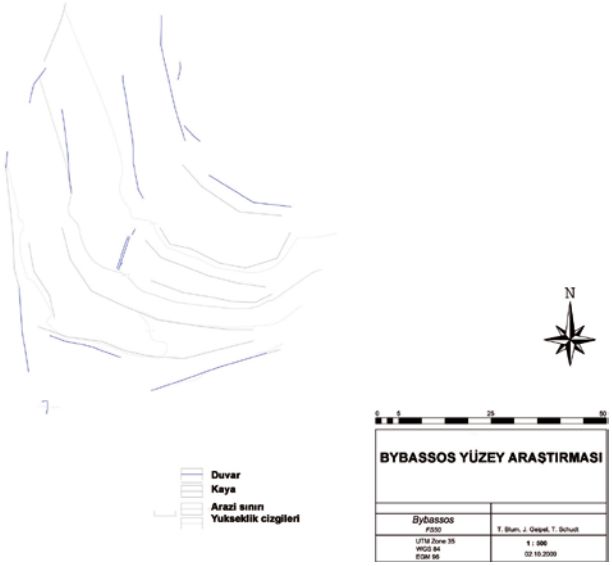

Fig.22

Bybassos *deme*sinin doğusunda bulunan Döküktepe'nin kuzey yamacında bulunan BYFS50 kodlu tarım teras alanı orta- küçük ölçekli yapısına ve az sayıda korunan teras duvarlarına rağmen BYFS 80 kodunda bulunan işliğe en yakın teras alanı olma özelliği bu işletmeyle olası ilişkisi ve Bybassos artalanının tarım topraklarının doğu sınırlarını göstermesi nedeniyle çalışmaya dahil edilmiştir (Fig.22). Bu alanda ele geçen çok az sayıda ve kötü korunan yüzey buluntusu teras yapılarının tarihi hakkında net bir bilgiye ulaşmamızı

engellemiştir. Bununla birlikte genel yapıları nedeniyle Hellenistik Dönem'deki imar faaliyetleriyle inşa edildiği düşünülen teraslarda bulunan düz dipli bir masa amphorasının kaidesi ve gövde parçaları bu alanın Roma İmparatorluk Dönemi'nde de kullanılmış olabileceğini düşündürmektedir.

Fig.23

Bybassos'un doğusundaki artalanda Kızılkaya Tepesi'nin güney yamaçlarında bulunan BYFS31 nolu alanda tespit edilen tarım teraslarının dağınık olarak inşa edildiği belirlenmiştir(Fig.23). BYFS52 no'lu çiftlikle ilişkili olduğu düşünülen teraslarda tarihleyici hiçbir küçük buluntu ele geçmemiştir. Bununla birlikte ilişkili olduğuna inandığımız BYFS52 nolu alandaki buluntular İ.Ö. 3. yüzyıla tarihlendirilmektedir. Bu durum düzgün ve büyük taşlarla inşa edilen teras yapılarının Hellenistik döneme tarihlendirilmesine izin veren özellikleriyle uyum göstermektedir.

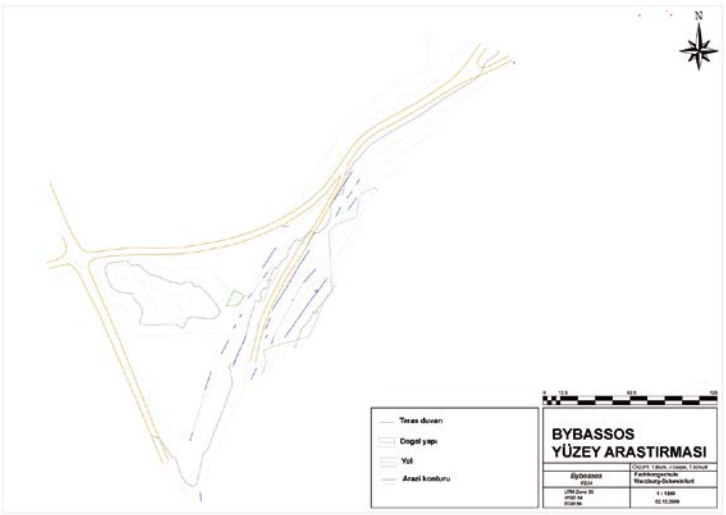

Fig.24

Fig.25

Bybassos *deme*sinin doğusundaki artalanda Türkmen Tepe'nin kuzey batı yamaçlarında artalanın en büyük tarım terasları yeralmaktadır. BYFS34 kodla sınıflandırdığımız yamaçlarda yerel düzensiz taşların üst üste kilitli olarak dizilmesiyle inşa edilen teras yapılarının 8-10 m. genişlikte oldukları görülmektedir(Fig.24-25). BYFS 34 olarak kodladığımız alanda yoğun olarak ele geçen seramikler İ.Ö. 3. yüzyılın başı ile İ.S. 1. yüzyılın sonları arasına tarihlendirilmektedir. Tarım alanlarında beklenilenin üzerinde miktarda ele geçen seramik yoğunluğu ve stroter parçaları bu alanda bir veya birkaç çiftlik evine işaret etmelidir. Ancak incelememizde bu alanda bir pres kalıntısı ya da mekanlara ait bir iz tespit edilememiştir. Söz konusu terasların BY13 olarak kodladığımız ve ayrıntılı olarak incelediğimiz bölgesel işlik yapısıyla ilişkili olduğu önerilebilir. Bu hipotezimizi iki nokta arasında ulaşımı sağlayan patika geçitlerinin varlığı da desteklemektedir. Arazi ölçümlerine göre 1.4 ha, uzaktan algılama metoduyla ölçümlerde ise 3.2 ha kapladığı izlenen teras alanlarının bölgenin en kapsamlı işliğine ürün sağlayan tarım alanları olması şaşırtıcı değildir. Bu durum, bölgedeki organize yapıyı göstermesi açısından değerlendirilmelidir.

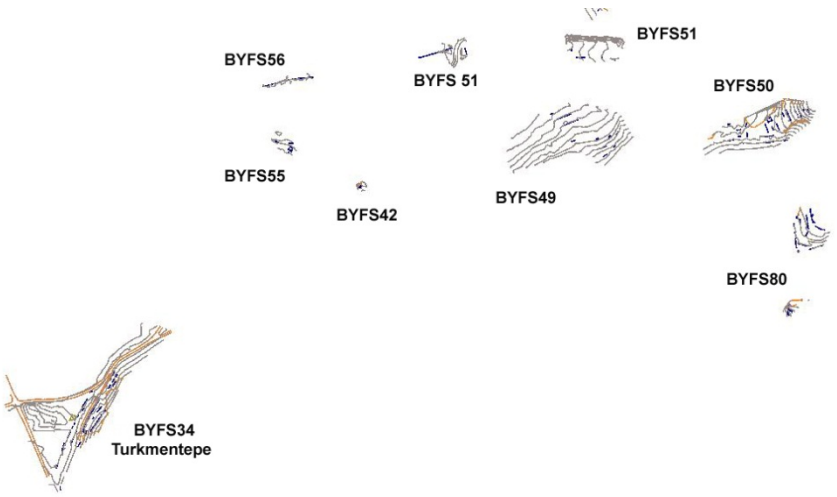

Fig.26

4.2.b.Bybassos'un Güney Artalanında Bulunan Tarım Terasları:

Yüksek yamaçlarla çevrili Orhaniye Ovası batıda denize açılan konumu ve Yarımada'da nadir bulunan tarıma elverişli düzlükleriyle antik dönemde bölgenin tarımsal faaliyetlerinin önemli bölümünün gerçekleştirildiği bir alandır. Bölgede tespit ettiğimiz arkeolojik kanıtlar Orhaniye Ovası'nın coğrafi konumunun avantajına ve doğal bir limana sahip olmasına rağmen tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak yaşandığı Erken Hellenistik dönemde Bybassos'un etkisinde faaliyetini sürdürdüğünü düşünmemize neden olmuştur. Hisarönü Köyü ve civarında bulunan işlikler, çiftlikler ve ağırlıklı olarak tarım teraslarından oluşan tarım alanlarının Orhaniye Köyü'nde tespit edilen örneklerle karşılaştırılmaları bölgenin ekonomik yapısının daha net bir şekilde anlaşılması ve kırsalla olan ilişkisinin tanımlanması için veri oluşturmaktadır.

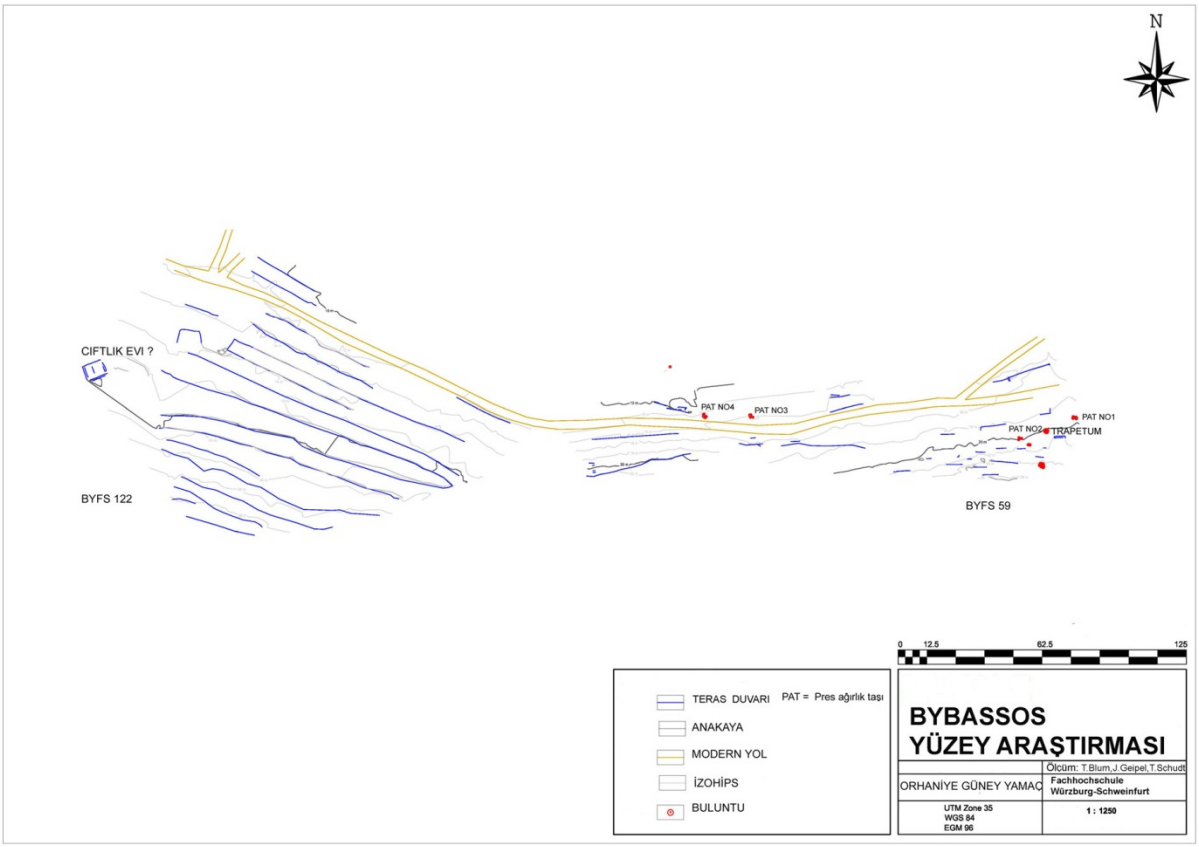

Fig.27

Orhaniye Köyü'nün çevresinde tespit edilen birbirine paralel çok sayıda tarım terasının, tarımsal faaliyetlerin yoğunlaştığı Erken Hellenistik Dönemde başlatılan bir yatırımın sonucu yapılan terasların dikkatli bir mimari plan çerçevesinde özenli olarak inşa edilmelerinden ve bölgede toplanan küçük eserlerden anlaşılmaktadır. Yüzey

araştırmalarında toplanan seramikler işlevleri nedeniyle farklı dönemlerde aynı amaca hizmet eden tarım teraslarının ilk kullanım evresinin Erken Hellenistik Dönem olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Orhaniye Köyü'nün kuzey, güney ve doğu yamaçlarında yer yer bozulmuş olsa da antik tarım teraslarının izlerine rastlanmıştır. Özellikle modern yerleşim merkezinin dışında bulunması nedeniyle güney yamaçların iyi korunmuş teras duvarlarıyla kaplı oldukları belirlenmiştir. Orhaniye Ovası'nın kuzeyinde gerçekleştirilen çalışmalarda teras duvarları ve çiftliklere ait yapıların modern yerleşimin yoğunluğuna bağlı olarak ovanın güneyinden daha az korunduğu ve sistemlerinin izlenemediği görülmektedir. Orhaniye Koyu'nun kuzey girişinde bulunan BYFS 84 nolu alanda tespit edilen teras duvarları istisnai olarak iyi korunmuş olup Roma İmparatorluk Döneminde üzerinde barındırdığı mezar yapıları sayesinde günümüze kadar ulaşmıştır. Bu yapıların tarım terası olarak yorumlanması hem işçiliklerin kalitesi hem de 4.5-5m. lik yükseklikleriyle olanaklı görülmemektedir. Bununla birlikte BYFS 84 nolu alanın kuzeyindeki sarp yamaçlarda yer yer bozulmuş dar teras duvalarının bulunması asma yetiştiriciliğinde ovanın kuzeyinin de kullanılmış olabileceğini göstermektedir. Bu alanda yüzeyden ele geçen az sayıda niteliksiz seramik, yapıların tarihlendirilmesine olanak sağlamamıştır. Ancak terasların mimari stilleri Hellenistik Dönem'de inşa edilmiş olabileceklerini düşündürmektedir.

Fig.28

Fig.29

BYFS84 no'lu alanın doğusunda BYFS58 olarak isimlendirilen alanda yer yer 6-8 m. genişliğe ve 1.5-2 m. yüksekliğe kadar korunan antik tarım terasları keşfedilmiştir. Burada bulunan seramiklerin tarihlendirilmesi sonucu Orhaniye Ovasının kuzeyinde bulunan BYFS58 nolu alanın bölgenin genelinde izlendiği üzere İ.Ö. 3. yüzyılın başlarından yüzyılın sonuna kadar yoğun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Bu alanda toplanan seramikler arasında İ.S.1.

yüzyıla tarihlendirilen Geç Rhodos amphoralarının da bulunması Orhaniye Ovası'nın Roma İmparatorluk Dönemi'nin başlarında Hisarönü ve Bybassos'da da belirlendiği gibi üretime yönelik çiftlik yerleşimlerini barındırmış olabileceğini düşündürmektedir. Ancak Orhaniye Ovası'nın kuzeyindeki yoğun modern yerleşimin neden olduğu tahribat bu yapıların incelenmesini olanaklı kılmamaktadır.

Orhaniye Ovası'nın doğu eteğinde tespit edilen BYFS 122 no'lu alanda bulunan tarım teraslarının 4-6 m.'lik genişlikleri, bağcılık için tasarlandığını ortaya koymaktadır. Bu alanda teşhis edilen dikdörtgen planlı yapının tarım alanlarıyla ilişkili bir çiftlik evi olduğu düşünülmektedir. Bu eğimli alanda bulunan terasların duvarları güneyde oldukça kötü korunmuşken kuzeyinde bulunan duvarların 1m ile 1,70m arasında yüksekliğe kadar korundukları belirlenmiştir(Fig. 30). Bu teras yapılarının inşa teknikleri Bybassos, Selimiye, Kıran Gölü, Turgut ve Loryma'da da belirlendiği üzere Hellenistik Dönem'e tarihlendirilmelidir (DİLER 2005; ŞENOL-WALZ 2010: 198; KUBAN 2010: HELD 2000).

Fig.30

Fig.31

BYFS122 no'lu tarım alanının doğusunda BYFS60 olarak kodladığımız aynı sistemin devamı olduğu görülen birbirine paralel 8-10 m. genişliğinde basamaklı sistemde inşa edilmiş teras duvarları teşhis edilmiştir(Fig. 31). Teras duvarlarının ilk yapım evresi olan Erken Hellenistik Dönem'e ait 1-1.5 m. yüksekliğe kadar korundukları izlenmektedir. Bununla birlikte, bölgede üretimin canlandığı Geç Antik Dönem'de bu duvarların onarılarak tekrar kullanıldığı anlaşılmaktadır. Hellenistik Dönem teras duvarlarının aksine bağlayıcı olarak az da olsa harcın kullanılması ve yüzey buluntuları ile mimari yapım teknikleri dikkate alınarak Geç Antik Dönem'e tarihlendirdiğimiz teras duvarlarından alınan harç örnekleri Ankara Üniversitesi Başkent Meslek Yüksekokulu, Malzeme Araştırma ve Koruma Laboratuvarı

(MAKLAB) ile Ankara Üniversitesi Yer Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (YEBİM) Laboratuvarları'nda analiz ettirilmiş olup sonuçları aşağıda sunulmaktadır (AKYOL, 2011).

Orhaniye teraslarında Geç Antik Dönem'e tarihlendirdiğimiz teras alanları ve ilişkili yapılardan alınan harç örneklerinin petrografik mikromorfolojik incelemeler için ince kesitleri hazırlanmıştır. İncelemelerde LEICA Research Polarizan Mikroskobu DMLP Model alt ve üstten aydınlatmalı optik mikroskop kullanılmıştır. Fotoğraflamalar mikroskoba bağlı Leica DFC280 dijital kamera ile (x25 büyütme tek ve çift nikolde), değerlendirmeler de Leica Qwin Digital Görüntüleme Programı kullanılarak yapılmıştır. Matrikste agregayı oluşturan kayaç ve mineraller "Point Counting Metodu" kullanılarak tanımlanmışlardır. Petrografik olarak incelenen 4 harç örneği matriks yapısı, agrega tür ve dağılımlarına göre 4 grup halinde sınıflandırılmıştır. Harç örneklerin tümü özgün nitelikte olup yerel kayaç formasyonu ile uyumludur. Harçlarda seçilen agrega türleri yakın çevre kayaç yapısı özelliği taşımaktadır. Harç örneklerde bağlayıcı yapısını kireç oluşturmaktadır. Örneklerde toplam matriks agrega oranı %20-%80 arasında değişim göstermektedir. Harç örneklerinin agrega yapısında tuğla kırığı parçaları (toplam agreganın %2,5 ve %15'i) bulunmaktadır. BYFS 60 no'lu alandan GPS koordinatlarına göre (602248O, 4068096 N) alınan 2 no'lu örnek Geç Antik Dönem'de kullanılan harç yapısıyla uyumludur. Bu örneğin analiz tabloları aşağıda sunulmaktadır:

Örnek Grupları	Matriks Bağlayıcı İçeriği (%100)					Matriks Agrega İçeriği (%100)		
	Kireç	KT/M	Kil	Çimento	Alçı	Kayaç ve Mineral*	TK	Org
Harç Gr2	100	-	-	-	-	85 (Q,K,Ç,Qs,S,L,Op)	15	-

Fig. 32

Örnek Grupları	Matriks Toplam Bağlayıcı (%)	Matriks Toplam Agrega (%)
Harç Gr2	25	75

Fig. 33

B: Bazalt, **Br:** Barit, **C:** Kalsit, **Ç:** Çört, **K:** Kireçtaşı, **Ks:** Kalsedon, **KT/M:** Kireçtaşı/Mermer Tozu, **L:** Lisvenit, **Op:** Opak Mineraller, **Org:** Organik İçerik, **Q:** Kuvars, **Qs:** Kuvarsit, **S:** Serpantinit, **TK:** Tuğla Kırığı Parçaları

Fig.34

Fig.35

Orhaniye Köyü'nün güney batısında yeralan BYFS133 ve BYFS134 nolu alanlarda ele geçen az sayıda seramik bölgedeki teras yapılarının Hellenistik Dönem'in başlarından itibaren faaliyette olduğunu göstermektedir (Fig. 34-35). BYFS133 nolu alanda orijinal yüksekliğe kadar korunmuş bir duvar yapısı olmasına rağmen ardışık sistemli 6-8 m. genişliğinde korunan kaba taşlardan yapılmış teras duvarlarının asma üretimi ile ilgili oldukları düşünülmelidir. Bitki örtüsünün yoğunluğu yer yer ölçümleri zorlaştırsa da korunan teras duvarları topografik haritalara işlenmiştir. Bu alanların bölgenin tarımsal üretimini ne ölçüde yansıttığıyla ilgili hesaplamalar "Tarımsal Alanların Hesaplama Yöntemleri" bölümünde sunulacaktır. Mimari yapıları ve duvar işçilikleri açısından da gerek Bozburun gerek de Halikarnassos Yarımadası'nda bulunan tarım teraslarının Hellenistik Dönem'e tarihlendirilen örnekleriyle tipolojik olarak ilişkilendirilen terasların yer yer Geç Antik Dönem'de yeniden yapılandırıldığı da belirlenmiştir. Bu durum yüzeyde ele geçen ince yivli amphora gövde parçaları ve çatı kiremitleriyle de doğrulanmaktadır.

4.3. Tarımsal Alanların Hesaplama Yöntemleri

Bu bölümde yüzey araştırmasında saptadığımız teras alanlarının arazi ölçümleri kullanılarak Orhaniye ovasının güneyinde yer alan BYFS122, BYFS59, BYFS60 ve BYFS133 no'lu komşu buluntu yerleri model olarak seçilmiş (Fig. 36) ve Bozburun Yarımadası'nın doğusundaki Amos antik kentinin kutsal alanında tespit edilen ve c.İ.Ö.200 yıllarına tarihlendirilen bağın kurulması ile ilgili çok detaylı bilgiler sunan kira kontratlarının yardımıyla antik çiftlik üretim kapasitesinin belirlenmesi amacıyla rekolte hesapları hakkında bir hipotez sunulacaktır (WALZ, 2010: 54-59).

Amos'ta bulunan yazıtlara göre kiracının eğimli arazilerde her 1,20 metrede bir asma çubuğu dikmesi gerektiği belirtilmektedir (SALVIAT, 1993: 153). Buna göre bağdaki asma çubuklarının ve tepeye doğru dik ve düz uzanan asma sıralarının arasında hep 1,20 metre olmalıdır. Yazıtta verilen bilgilere göre antik dikim kuralları uygulanarak her asma çubuğu için 1,44 metrekare hesapladığında aşağı yukarı 1,9 hektarlık BY-FS 122 nolu tarım alanında aşağı yukarı 13140 adet asma çubuğu teraslarda sıralar halinde dikebilmektedir.

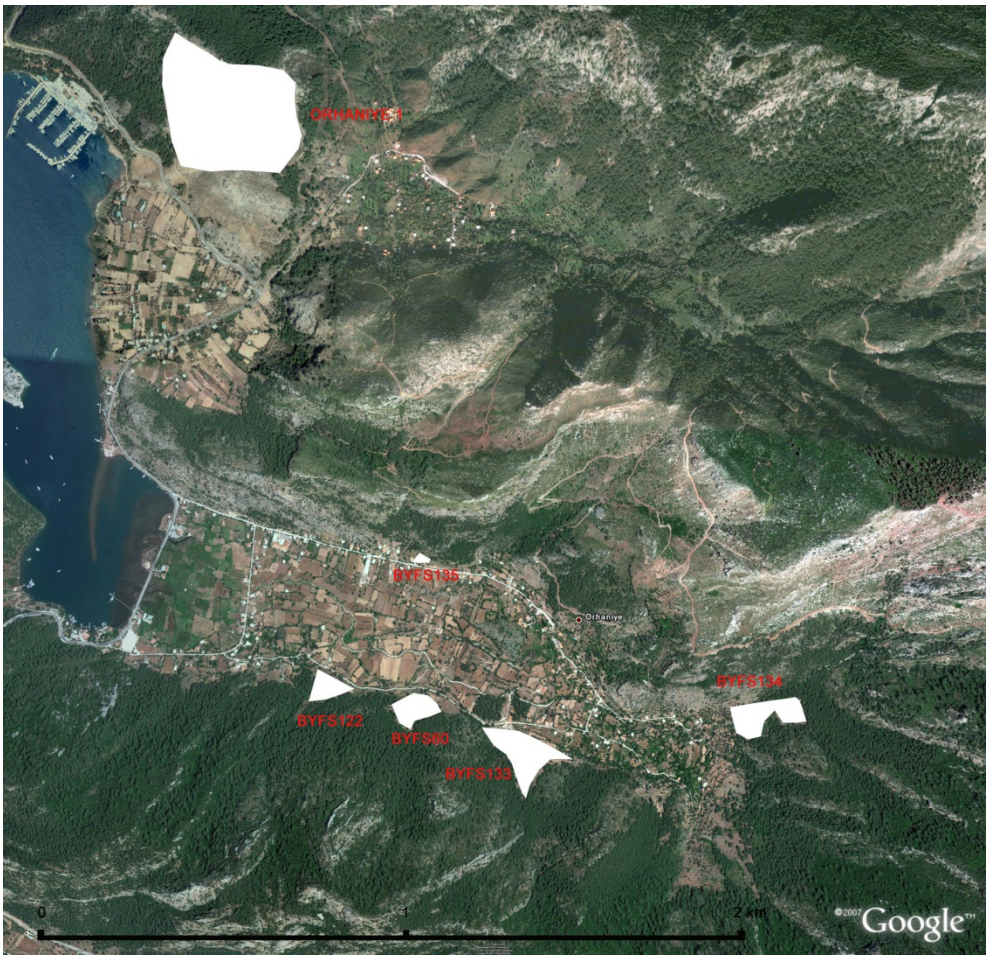

Fig.36 Orhaniye Ovası tarım terasları

Bu kurallara göre BYFS59 nolu çiftliğe ait 1,3 hektarlık alanda ise 9170 adet asma çubuğu dikilmiş olmalıdır. Aynı şekilde BYFS60'ın 1,5 hektarlık alanında 10670 adet ve BYFS 133'ün 3,8 hektarlık teraslanmış alanında 26270 adet asma çubuğu yetiştirebilmektedir. Günümüz koşullarında Muğla İli sınırları içinde bir hektarlık bağ alanından 7,5 ton üzüm elde edilmektedir (HÖHFELD, 1998: 249, fig.2). Asma tipine, sıcaklık farklılıklarına, toprak yapısına nemlilik oranlarına ve işliğin teknolojisine göre çok değişkenle farklı sonuçlar alınmasına rağmen ortalama olarak yüz kilogram ezilen üzümden 65 ile 75 litre arasında suyun çıktığı varsayıldığında(BROCKHAUS, 1974: 1205), 7500 kilogram üzümden 4875 ile 5625 litre

arasında şıra üretilmektedir. Böylece günümüz koşullarında Muğla İli'nde bir bağ, rekolte olarak hektar başına yaklaşık 50 - 60 hektolitre şarap verebilmektedir. Hipotez, modern verim istatistiği üzerine kurmuş olsa da, Columella'nın Roma İmparatorluk Dönemi'ndeki ciftlikler için verdiği rekolte miktarlarıyla karşılaştırınca, Muğla İli'ndeki modern bağların verimliliğinin antik dönem standartının altında kalmasına rağmen bu durumun bölgelere göre büyük değişkenlik verdiği dikkate alınmalıdır.

Columella'ya göre 1 *iugerum*'luk (2523,34 metrekare) bağdan 100 *amphorae* (2620 litre) şarap elde edilmektedir. Söz konusu bağ rekolte olarak hektar başına 104 hektolitre şarap verebilmektedir (COLUMELLA, III, 3, 3). Amos'tan gelen yazıtlarda belirtilen üzüm dikme kuralları, Karia Khersonesosu'nun Rhodos Adası'nın egemenliği altındayken gelişmiş bağcılık tekniklerinin ve verim artışına yönelik yöntemlerinin uygulanması için bir işareti olarak görülmektedir.

Yukarıda sunulan kuralla çerçevesindeki hesaplamalar Orhaniye'deki antik bağların veriminin asma başına 0,7 ile 0,8 litre arasında bir yıllık rekolteyi göstermektedir. Bağ rekoltesi hektar başına 48,75 - 56,25 hektolitre şarap verebildiyse 1,9 hektarlık BY-FS 122 no'lu alanından aşağı yukarı 9200 - 10700 litre şarap üretilmektedir ve 368 - 428 adet 25/6 litrelik amphora (ŞENOL, 2003: 19-20) doldurabilmektedir.

Muhtemelen BYFS59 no'lu çiftliğe ait 1.3 ha'lık teraslanmış arazide bağ rekolte olarak 6300 - 7300 litre şarap verebilmektedir. Bundan 252-292 adet 25 litrelik amphora doldurabilir. BYFS60 no'lu çiftliğin 1.5 ha'lık alanında ise şarap üretim kapasitesi 7300 ile 8400 litre arasında olup yaklaşık 292 - 336 adet 25 litrelik amphora doldurabilmektedir.

Orhaniye Ovası'nın tespit edilen en büyük teraslanmıs tarım alanı olan BYFS133 no'lu alanda her üretim sezonunda 18500 - 21400 litre şarabın üretildiği hesaplamaktadır. Söz konusu şarap rekoltesi 740 - 856 adet 25 litrelik amphoraların kapasitesine denk gelmektedir.

Söz konusu Orhaniye Ovası'nın güney yamaçlarında bulunan ve muhtemelen birer çiftlik evine bağlı olan tarım alanlarının örneğiyle bölgenin kırsal yerleşim modeli ve hesapların desteğiyle tarımsal üretim sistemi ile ilgili sonuçlar da elde edilmiştir. Orhaniye köyünün güneyinde üç veya dört çiftlikle ilişkili olarak teraslanmış tarım alanları tespit edilmiştir. Arazi boyutlara göre tarım alanları biri 2 hektardan küçük, öbürü ise 3 hektardan büyük olmak üzere iki sınıfa ayırılmaktadır. Rekolte tahminlerine göre bu çiftliklerin

teraslanmış arazinin yıllık toplam rekoltesiyle 1652 - 1912 adet 25 litrelik ampora doldurabilmektedir. Orhaniye Ovası'nın dışında kaldığından yukarıdaki hesaplamaların dışında tutulmasına rağmen tabloda sunulan Orhaniye'deki 1 nolu alan çok büyük yapısıyla artalanda farklı bir tarımsal düzeni temsil etmektedir. Bu sistemde birbirine yakın teras alanları dışında büyük boyutlu arazi parsellerinin de kullanıldığı anlaşılmaktadır.

BYBASSOS GÜNEY ARTALANI ORHANİYE OVASI	**Kapladığı Alan**	**Üretilen Şarap Miktarı**	**Yıllık amphora ihtiyacı**
Orhaniye 1	18,46 ha	969 hl	
BYFS59	1,3 ha	68 hl	
BYFS60	1,5 ha	79 hl	
BYFS122	1,1 ha	58 hl	
BYFS133	3.2 ha	168 hl	
BYFS134	2,51 ha	132 hl	
BYFS135	0,19 ha	10 hl	
Toplam	28,26 ha	1484 hl	5707 adet

Fig. 37

Orhaniye dışında Bybassos'un doğu artalanında gerçekleştirilen teraslı tarım alanı hesaplamalarında BYFS34 olarak kodlanan Türkmen Tepesi'nin batı yamaçları 3,23 ha ile en büyük tarım alanını temsil etmektedir. Arazi ölçümlerine göre 3.23 ha alanda dikildiği varsayılan 22784 adet asma çubuğundan yaklaşık 170 ht şarap üretilmiş olmalıdır. Bu alanın büyüklüğü BYFS133 nolu alanda tespit ettiğimiz teraslı bölüm ile benzer ölçülere sahiptir. Arazi ölçümleri teraslı alanların parselizasyonun arazi koşullarından kaynaklanan farklılıklar içerdiğini göstermektedir. BYFS34 no'lu alanın Bybassos doğu artalanındaki tarımsal organizasyon için tasarlandığı düşünülen 2 ha'lık teras alanlarının dışında bir bölgede inşa edilmiş olması ve BY13 koduyla isimlendirdiğimiz işlikle ilişkilendirilmesi arazi parselizasyonu hakkında veri oluşturması açısından dikkate değerdir. Bybassos'un doğu artalanının Orhaniye ölçeğine göre daha sınırlı teras yapılarıyla kaplı olduğu görülmektedir. Buna göre Hisarönü Ovası'nın denize açılan batısı dışında yamaçların önemli bölümü 2 ha'nın altındaki teraslı arazi birimlerine bölünmüş olmalıdır. Bybassos'un doğu artalanında bulunan teraslı alanların yukarıdaki ölçütlerde gerçekleştirilen yıllık rekolte hesaplamaları aşağıda sunulmaktadır.

BYBASSOS DOĞU ARTALANI	Kapladığı Alan	Üretilen Şarap Miktarı	Yıllık amphora ihtiyacı
BYFS31	0,22 ha	11 hl	
BYFS34	3,23 ha	170 hl	
BYFS49	2,00 ha	105 hl	
BYFS50	0,62 ha	33 hl	
BYFS52	0,73 ha	38 hl	
Toplam	6,08 ha	357 hl	1373 adet

Fig. 38

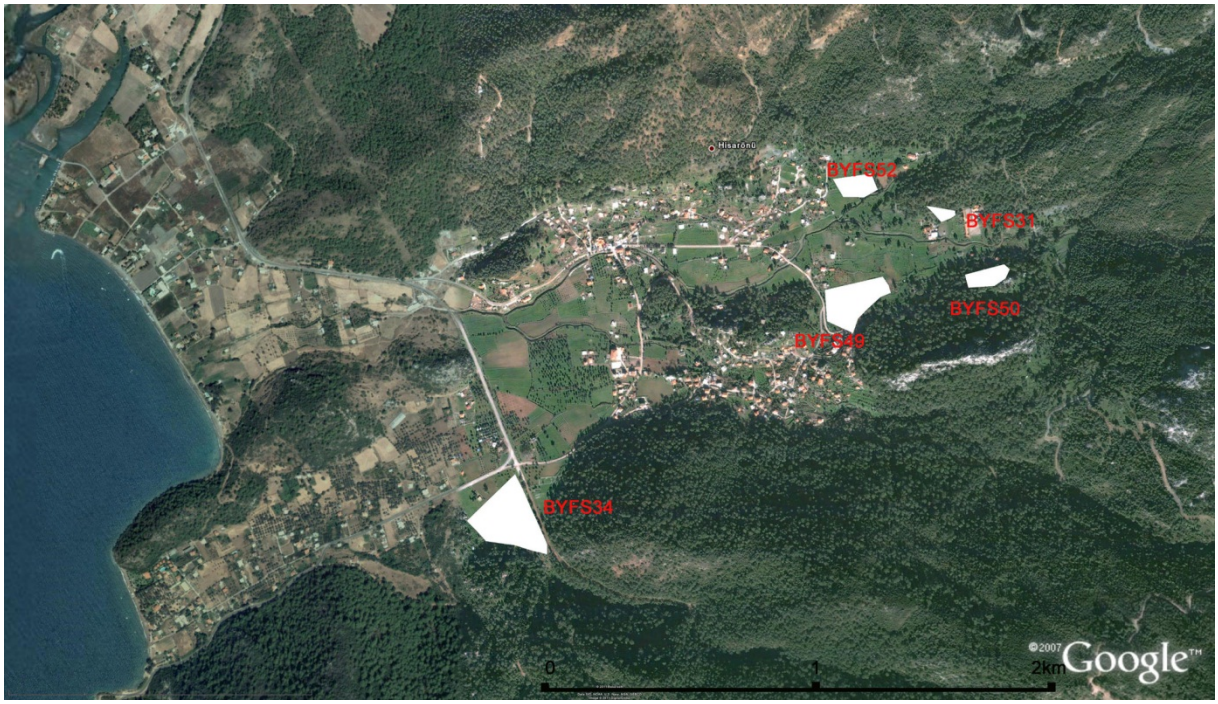

Fig.39 Hisarönü Ovası tarım terasları

Bozburun Yarımadası'nın proje kapsamında yürüttüğümüz yüzey araştırmalarının Kültür Bakanlığı tarafından verilen izin sınırları dışında kalan bölgelerinde bulunan teraslanmış tarım alanlarının ölçüm çalışmaları uzaktan algılama teknikleriyle Quickbird uydu görüntüleri sayesinde gerçekleştirilebilmiştir. Bu çalışmalarda Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü Araştırma Görevlisi Doğukan Yavaşlı görev almıştır.

Yarımada'nın ihracata yönelik potansiyelini teraslı tarım alanları özelinde tahmin etmeye yönelik olarak Selimiye (Sinus Schoenus), Bayırköy (Syrna), Söğüt (Thyssanos), Taşlıca (Phoeniks), Loryma ve Amos *deme*sindeki tarım alanları hesaplanmıştır.

BOZBURUN YARIMADASI	**Kapladığı Alan**	**Üretilen Şarap Miktarı**	**Alan**	**Bölgesel Alan Toplamı**	**Bölgesel Rekolte Toplamı**	**Yıllık amphora ihtiyacı**
Turgut/Selimiye 1	1,20 ha	63 hl				
Selimiye 2	4,38 ha	230 hl				
Selimiye 3	2,14 ha	112 hl				
Selimiye 4	6,94 ha	364 hl				
Selimiye 5	9,63 ha	506 hl				
Selimiye 6	18,66 ha	980 hl				
Selimiye 7	18,53 ha	973 hl				
Selimiye 8	2,17 ha	114 hl				
Selimiye 9	2,52 ha	132 hl				
Selimiye 10	3,91 ha	205 hl				
Selimiye 11	2,52 ha	132 hl				
Selimiye 12	16,18 ha	849 hl	Selimiye	88,79 ha	4660 hl	17923
Bayırköy 1	6,53 ha	343 hl				
Bayırköy 2	33,32 ha	1749 hl				
Bayırköy 3	3,61 ha	190 hl				
Bayırköy 4	2,59 ha	136 hl	Bayırköy	46,05 ha	2418 hl	9300
Söğüt 1	17,92 ha	941 hl				
Söğüt 2	88,74 ha	4656 hl				
Söğüt 3	37,26 ha	1956 hl	Söğüt	143,92 ha	7553 hl	29050
Taşlıca 1	6,07 ha	319 hl				
Taşlıca 2	4,13 ha	217 hl				
Taşlıca 3	73,97 ha	3884 hl	Taşlıca	84,16 ha	4420 hl	17000
Loryma 1	3,53 ha	185 hl				
Loryma 2	6,01 ha	316 hl				
Loryma 3	10,59 ha	556 hl				
Loryma 4	3,75 ha	197 hl				
Loryma 5	1,49 ha	78 hl				
Loryma 6	1,28 ha	67 hl	Loryma	26,65 ha	1083 hl	4165
Amos	11,24 ha	590 hl	Amos	11,24 ha	590 hl	2269
Toplam	401,53 ha			401,53 ha	20724 hl	79708
Bybassos Doğu ve Güney Artalanı Dahil Genel TOPLAM	434,53 ha			434,53 ha	22565 hl	86788 adet

Fig. 40

Fig.41 Bozburun Yarımadası Tarım Terasları

Uydu fotoğraflarına dayanılarak gerçekleştirilen gözlemlerdeki hata payı dikkate alındığında dahi Söğüt (Thyssanos) civarındaki dağların yamaçlarının etkin olarak çok büyük parsellerde kullanıldığı belirlenmiştir. Bu görüntülere göre Yarımada'nın ikinci büyük teraslı tarım alanı ise küçük ölçekli çok sayıda arazi parçasının kullanıldığı Selimiye civarında bulunmaktadır. Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere Yarımada'nın hesap edilen teraslı tarım alanlarının tamamında aynı dönemde asma yetiştiriciliğinin yapıldığında bölgenin 22565 hl şarap ürettiği ve teorik olarak İ.Ö.3. yüzyıl ortası Rhodos tipi amphora standartıyla

yıllık 86788 adet amphoraya ihtiyacı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar “Bybassos ve Çevresinde Tespit Edilen Endüstriel İşletmeler” bölümünde tartışılacaktır.

Fig.42 Selimiye tarım terasları

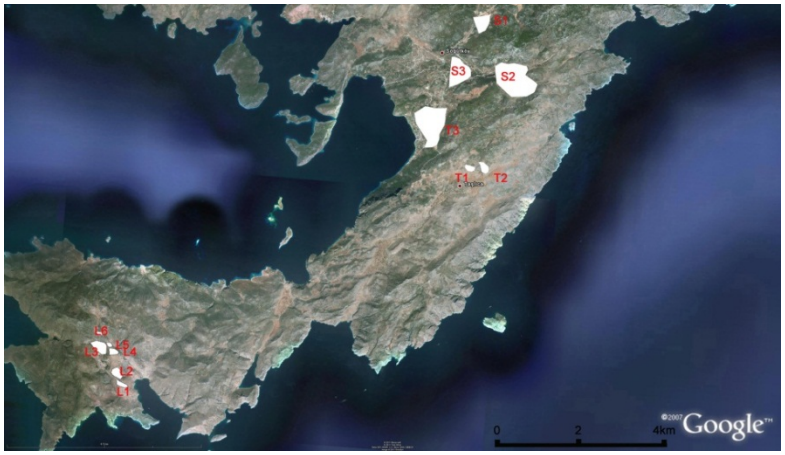

Fig.43 Taşlıca ve Loryma tarım terasları

Fig.44 Bayır köyü tarım terasları

4.4. Bybassos ve Çevresinde Tespit Edilen Tarımsal İşletmeler

Hellenistik Dönem'den önce Bozburun Yarımadası'nda Rhodos'un *deme* sistemine benzer bir yapılaşmaya geçilmeden önce yerleşimler *koinón* adı verilen bir konfederasyona bağlı olarak siyasi hayatlarını sürdürmüşlerdir (HELD, 2005: 86). Araştırma sahasında bulunan yerleşimlerin bu dönemdeki karakteristiği proje kapsamında incelenerek tarımsal üretim kapasitelerinin ihracata yönelik boyutta olup olmadığı araştırılmıştır. Bölgede gerçekleştirilen çalışmalarımızda Bybassos'un dışında Karia Khersonesosu'nun üyesi olduğunu düşündüğümüz iki yerleşim tespit edilmiştir. Bybassos'a benzer uzaklıklarda bulunan Kargıcak ve Köklü yerleşimlerinde ele geçen buluntular, iki yerleşimin de Bybassos gibi İ.Ö. 7. yüzyıl sonundan İ.Ö. 2. yüzyıla kadar kullanıldığını belgelemektedir. Hellenistik Dönem öncesinde büyük bir üretim potansiyeli bulunmadığının görüldüğü bu yerleşimlerin Geç Antik Dönem'de tekrar iskan edildikleri anlaşılmaktadır. Her iki yerleşimin de artalanlarının ihracata yönelik boyutta bir ürünü üretmek için yetersiz olması ve sarp kayalar üzerinde kurulmuş olmaları nedeniyle ürünlerin pazara ulaşmasında harcanacak işgücünün karlılığı düşürmesi gibi sorunlar bu yerleşimlerde kendi kendilerine yetecek ürünü üretmek dışında, Bybassos'da izlendiği üzere bir ihracat organizasyonunun gerçekleşmediğini göstermektedir. Yüzey araştırmaları sırasında yerlerini tespit ettiğimiz bu iki merkezin bölgenin yerleşim organizasyonundaki önemi dışında bölgenin ihracat modelinin kurgulanmasında bir katkısı olmadığından proje kapsamında kısaca sunulmaktadır.

4.4.a. Kargıcak Tepesi (BYFS28)

Bybassos *demesi*'nin 4 km kuzey batısında Kargıcak Tepe üzerinde bulunan BYFS28 koduyla adlandırdığımız yerleşim Arkaik ve Klasik Dönem'lere tarihlenen iki evreli bir sur duvarıyla çevrili olup iç kale olarak adlandırlan alanda bir-iki mekanlı evlerden oluşmaktadır. Merkezinde kutsal bir kayanın tespit edildiği yerleşimde sürdürdüğümüz çalışmalarda ele geçen buluntular Kargıcak Tepe'nin Bybassos'un aksine Hellenistik Dönem'de oldukça az bir nüfus barındırmış olduğunu ortaya çıkarmıştır (HELD-ŞENOL-ŞENOL, 2010: 220). Kuzeyde Aspiren ovasına dar geçitlerle bağlanan sarp kayaların üzerindeki yerleşimin tarımsal üretiminin kendi ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak yakın çevresindeki dar alanlardan karşıladığı anlaşılmaktadır. Yerleşimin sur dışı alanının doğu yamaçlarında tarımsal üretim ile ilgili bulgulara rastlanmıştır.

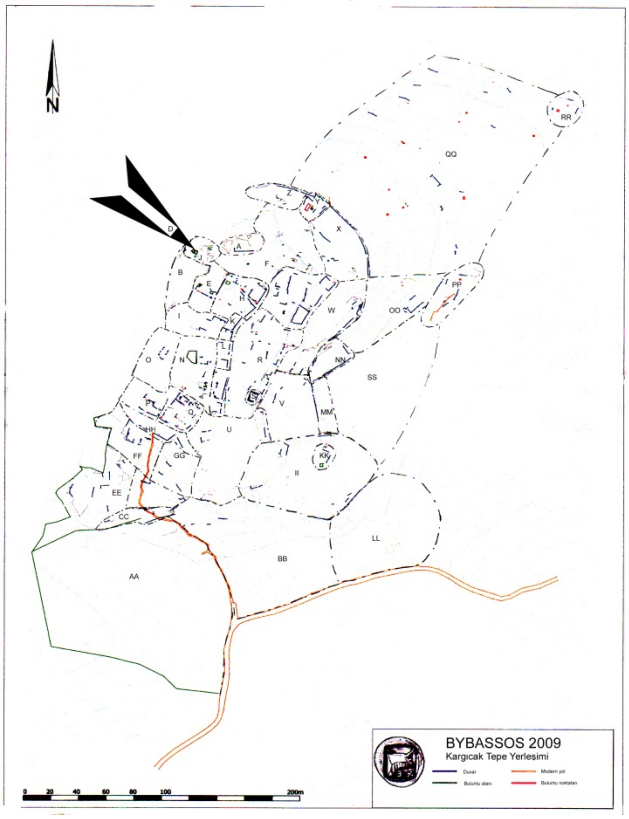

Fig.45

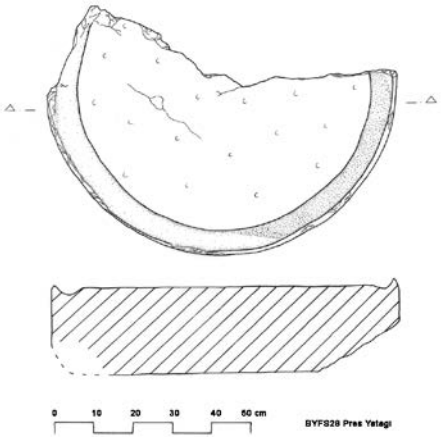

Fig. 46

Yerleşimin kuzeyinde tespit edilen BYFS24 nolu teras alanlarının ise Hellenistik Dönem öncesi Kargıcak yerleşimi tarafından kullanılmış olup olmadıkları alandaki küçük buluntuların yetersizliği nedeniyle belirlenemiştir. Arazide yoğun olarak sürdürülen kaçak kazıların neden olduğu tahribat çevredeki işliklere ait olması gereken pres elemanlarının dağınık halde tespit edilmesine neden olmuştur. Bununla birlikte üretimin kanıtları olarak değerlendirdiğimiz bu parçaların formlarının Hellenistik Dönem çiftliklerinde kullanılanlardan farklı olduğu gözlemlenmiştir. Yerleşimin karakteri nedeniyle Geç Arkaik veya Klasik Dönem'lerde kullanıldığı düşünülen elemanların dışında bulunan içi iki veya üç kademeli iki tane kırık havuz parçasının üretimle ilişkili olup olmadığı anlaşılamamıştır. Aynı tip küvet formundaki taş yapıların nekropol alanında da bulunması üretim dışında bir fonksiyona sahip olduklarının düşünülmesine neden olmuştur. Güney İonia'da az sayıda ele geçen bu taş yapıların pürifikasyon amaçlı kült alanlarında kullanıldığının önerilmesine rağmen Karia'da bulunan Kodapa'da çok sayıda ele geçmeleri (15 tane) ve Kargıcak'taki pres yataklarıyle aynı bölgede bulunmaları zeytinyağı veya benzer ürünlerin üretimi ile ilgili olduklarının öne sürülmesine neden olmuştur (Fig. 47-48) (HELD-ŞENOL-ŞENOL, 2011: 328).

Fig.47

Fig. 48

Fig.49

Fig. 50

Kargıcak yerleşiminin kutsal alanın hemen yanında BYFS28D olarak adlandırılan alanda çok sayıda keramik, yanmış hayvan kemikleri ve iki adet gümüş sikke bulunmuştur. Buluntuların İ.Ö. 6. yüzyılın son çeyreğine ve Erken Hellenistik döneme tarihlendirilmesi alanın kullanımı hakkında önemli veriler arasındadır. Eserler arasında Attika tipi bantlı kylix ve İonia kaselerine ait ağız parçalarının yüksek sayıda ele geçmesi kült alanında ekonomk seviyesi orta-üst sınıf bir halkın da bulunduğunu göstermektedir. Alandaki araştırmalar sırasında bulunan iki adet gümüş Knidos sikkesi seramiklerin tarihlendirilmeleriyle uyum göstermektedir.

Genel değerlendirmemiz sonucunda Kargıcak yerleşiminin Arkaik Dönem'den Hellenistik Dönem'e kadar Bybassos çevresindeki önemli bir dağ yerleşimi olduğu kabul edilmiştir. Buradaki bulguların Bybassos'un arkaik dönemdeki ticari ilişkileri ve tarımsal kaynaklarının belirlenmesi açısından önemli veriler oluşturduğu görülmektedir. Kargıcak yerleşimindeki mimari buluntuların çevre yerleşimlerle karşılaştırılması özellikle Arkaik ve Erken Klasik dönemlerde bu alanın bölgedeki önemli yerleşimlerden biri olarak

yorumlanması gerektiğini göstermektedir. Böylece bölgenin ticari ürünlerinin Bybassos limanında toplanıp ihraç edildiği şeklindeki hipotezimize yeni bir bulgu olarak Kargıcak yerleşimi de eklenebilir.

4.4.b. Köklü Dağ Yerleşimi (BYFS 66)

Bybassos'un güneydoğusunda bulunan Kastabos-Hemitheia Kutsal Alanı'nın 1 km güneyinde bulunan Köklü Dağı yerleşimi denizden 600 metre yüksekte sarp bir kayalığın üzerine kurulmuştur(Fig.51)(TIERSCH, 2009).

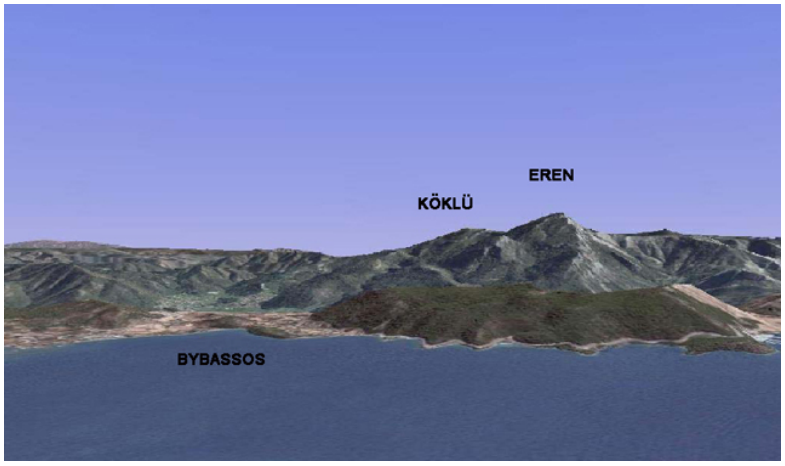

Fig.51

Bölgedeki incelememelirimizde ele geçen az sayıda seramik yerleşimin ilk evresinin İ.Ö. 7. yüzyıl sonu - 6. yüzyıl başlarına tarihlendirmemize neden olmaktadır. Yerleşimin sur duvarlarının kaba polygonal taşlardan oluşturulduğu izlenmektedir. Bu özelliğiyle Yarımada'da Bybassos ve Loryma'da keşfedilen arkaik dönem surlarıyla benzerlikler göstermektedir (HELD, 1999: 159). Yerleşimde tespit edilen 51 adet küçük ev tipi mekanın bazılarının önünde teraslar bulunmaktadır. Bu özellikleriyle de yapı tipleri Yarımada'nın güneyindeki Loryma ile karşılaştırılmaktadır (HELD-ŞENOL-ŞENOL, 2009: 215).

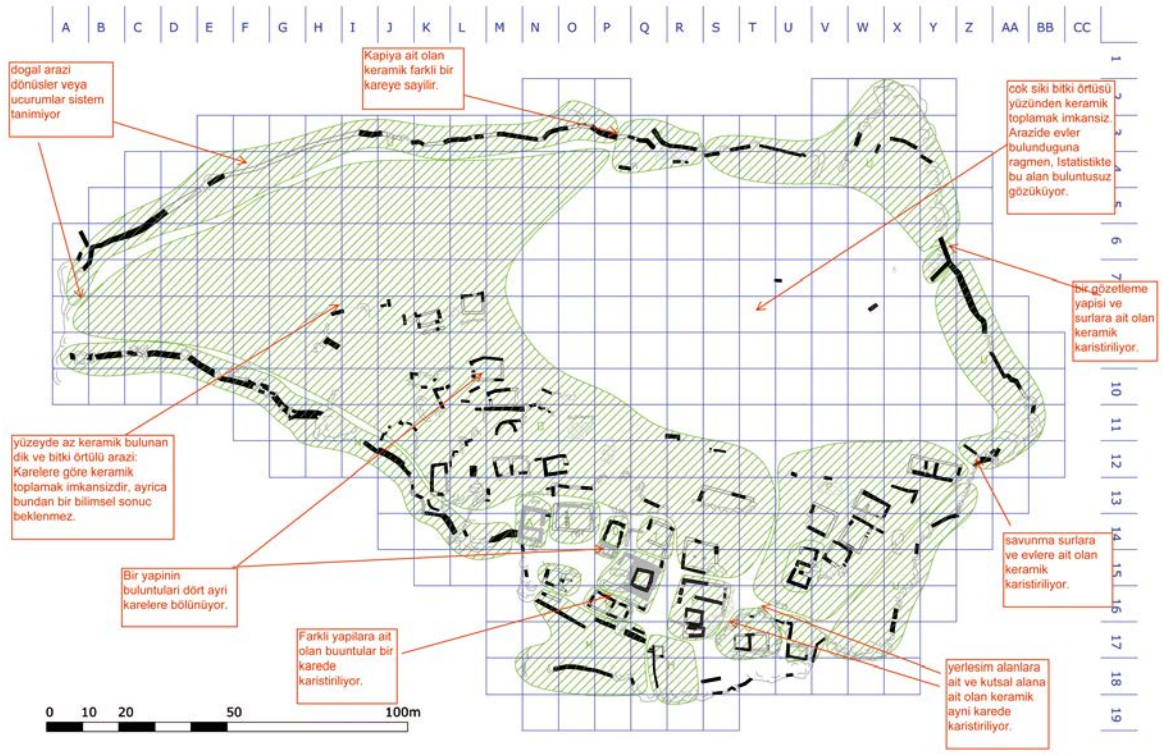

Fig.52

Yüzeydeki seramik yardımıyla Köklü Dağ yerleşiminin İ.Ö. 5. yüzyılda terkedilmiş olduğu, İ.Ö. 3. yüzyılda ve Geç Antik Dönem'de eskisi kadar olmasa da yerleşimin tekrar canlandığı tespit edilmiştir. Bu bulgular Yarımada'daki diğer yerleşimlere göre daha erken terk edilen Köklü Dağ yerleşiminin Hellenistik Dönemin başında bölgede yaşanan kalkınma hareketlerinden etkilenmediği, diğer bir deyişle tarımsal yatırımlar için tercih edilmediğini göstermektedir. Son derece sarp bir topografyaya sahip olan yerleşimin artalan açısından da zengin bir potansiyeli olmadığı görülmektedir. Bölgede yürütttüğümüz araştırmalarda tarımsal üretimin kanıtları olabilecek işliklerin bulunamaması bu savı güçlendirmektedir.

4.4. c. Arapmezarı Koyu (BYFS101)

Antik Yazarlar tarafından Rhodos Peraiası'nın toprakları Knidos'la sınır olarak kabul edilen Bencik Koyu'na kadar uzanmaktadır. Bozburun Yarımadası'nın dışında olmasına rağmen karşılaştırma amaçlı incelediğimiz ve proje sonuçlarında Hellenistik Dönem öncesi yerleşim planına dahil ettiğimiz Arapmezarı Koyu'ndaki Arkaik Dönem'e tarihlendirilen yerleşim BYFS101 adıyla sınıflandırılmıştır. Hisarönü Körfezi'nin batısında yeralan Arapmezarı Koyu'nda kıyıya oldukça yakın bir alanda belirlenen fırın yapısı dışında herhangi bir mimari

kalıntıya rastlanmamıştır. Fırın alanı üzerinde gerçekleştirdiğimiz incelemelerimiz sonucunda fırın yapısının içinden ve etrafından ele geçen seramik buluntuların Arkaik Dönem'e tarihlendirilmesi bölgenin amphora üretimi hakkındaki bilgilerimizi de yeniden değerlendirmemiz gerektiğini ortaya koymaktadır. Ele geçen amphora tiplerinin Kargıcak Yerleşiminde kullanılan formlarla aynı seriden ürünler olduğunun belirlenmesi ise bölgenin Arkaik Dönem'den itibaren tarımsal ürünlerini pazarlamak amacıyla üretim yaptığını göstermektedir.

Fig.53

Fig.54

Fig.55

Bybassos ve çevresinin üretim ve ihracat modellerinin tam olarak izlenemediği Arkaik Dönem'e tarihlendirilen bu atölye alanının bulunan seramikler yardımıyla Erken Hellenistik Dönem'de de kullanıldığı anlaşılmıştır. BYFS101 nolu alanda İ.Ö. 6. Yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen badem formlu ağıza sahip ticari amphoralar, İonia kylixleri, skyphoslar ve lekanelere ait parçaların dışında Erken Hellenistik Döneme tarihlendirilen mantar formlu ağız kenarına sahip amphoralar, kraterler, çanaklar, lekaneler ve cüruf parçaları bulunmuştur.

Fig.56

Fig.57

Bozburun Yarımdası'nın genelinde Hellenistik Dönem'in başlarından itibaren yoğun olarak izlenen teraslama faaliyetlerinin ovadaki sınırlı düz tarım alanları genişletmek için en geçerli yöntem olduğu anlaşılmaktadır. Bunun dışında ovanın düzlüğünde de tarım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Yarımada'nın kalkınma faaliyetleri doğrultusunda Rhodos tarafından yapıldığı düşünülen yatırımlar yoğun arazi kullanımı ve ihracata yönelik işletmelerin sayısının artmasıyla karşılığını almıştır. Yeni bağ alanlarının yaratılmasıyla sadece hasat zamanlarında değil bağın düzenli olarak bakımının yapılmasında görevli çiftlik yerleşimlerinin arkeolojik izleri araştırma bölgesi içinde Bybassos *deme*sinin artalanlarında tespit edilmiştir.

Proje kapsamında Bybassos'un kuzey artalanında orta küçük ölçekli BYFS 5, 6, 9, 15, 18, 26, 27, doğu artalanında BY 13, BYFS32, 34, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 55, 70, 80, 82, 83 güney artalanında ise BYFS58, 59, 60, 64, 68, kodlarla isimlendirilen 28 çiftlik yerleşimi tespit edilmiştir.

4.4.d. Bybassos'un Kuzey Artalanında Bulunan Kırsal Yerleşimler

Bybassos'un kuzey artalanında bulunan seramik atölyeleri alanının kuzey doğusunda, Ergüs Çayının oluşturduğu Kızılbağlık ve Aspiren ovalarında bölgenin kırsal yerleşimiyle ilgili

izler tespit edilmiştir. Bölgenin coğrafi koşullarının tarıma elverişli olmasına rağmen çiftlik sayısının ve toplanan seramiğin azlığı Ergüs Çayı'nın yaklaşık 2 m. derinlikte oluşturduğu alüvyon birikintisiyle ovadaki yerleşimlere ait arkeolojik bulguları kapatmış olmasıyla açıklanmalıdır.

Kızılbağlık Ovası'nın doğusunda BYFS 5 ve 6 olarak kodlanan alanlarda çok az sayıda ele geçen seramik örnekleri bu çiftlik tipi yerleşimlerin Hellenistik Dönem'in ortasında ve Roma İmparatorluk Dönemlerinde kullanıldığını göstermektedir. Bu alanda iki adet stroter gövde parçası, bir adet Erken Hellenistik Dönem'e tarihlendirilen amphora kulpu parçası ve İ.S. 1. yy'a tarihlendirilen Geç Rhodos amphora kulpu parçası ele geçmiştir. İki çiftlik yerleşiminin arasında BYFS12 olarak kodladığımız tarım teraslarına ait zayıf izler bulunmuştur. Bu alanın karşısında bulunan BYFS9 no'lu çiftlikte ise bir çiftlik mezarı dışında küçük buluntu ele geçmemiştir.

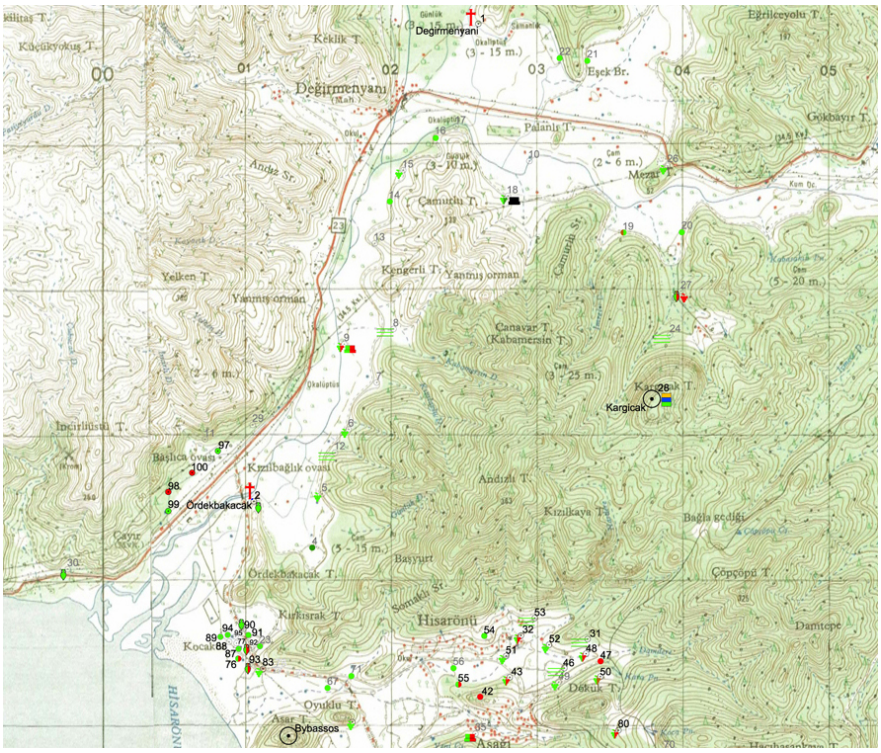

Fig.58

Kızılbağlık ovası ile Aspiren ovası arasındaki geçitte bulunan Çamurlu Tepe'nin sırtlarında tespit edilen BYFS15 no'lu çiftlik yerleşiminde ele geçen küçük buluntular bu alanın İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısında aktif olarak kullanıldığını belgelemektedir.

Ergüs Çayı'nın kıyısında, Kızılbağlık Ovası'nın kuzey doğusunda tespit ettiğimiz BYFS18 kodlu çiftlikte kırsal bir yerleşimden beklenmeyen boyutlarda yoğun yüzey seramiği tespit edilmiştir. Bu bölgedeki tarımsal aktivitelerin de etkilediği buluntu yoğunluğu içinde keşfedilen amorf ve üretim artığı parçalar sözkonusu alanın çiftlik yerleşiminin yanında bir seramik atölye alanı da olduğunu göstermiştir. BYFS18 no'lu çiftlik yerleşiminde Erken Hellenistik Dönem'e tarihlendirilen işliklerde kullanılan kare planlı ortasında *canalis rotunda* bulunan bir pres yatağına dair kalıntılar tespit edilmiştir. Ele geçen amphora mühürleri ve seramik buluntular BYFS18 alanının dört evresi bulunduğunu göstermektedir. Buna göre çiftlik yerleşiminde en erken buluntular İ.Ö. 4. yüzyılın sonuna tarihlendirilmektedir. BYFS18 alanınında tespit edilen seramik buluntular çiftlik alanının ikinci yerleşim evresinde, Karia Khersonesosu'nda üretilen Rhodos şarabının antik dönemde en çok dış satışının olduğu İ.Ö. 3 yüzyılın ikinci çeyreğinde daha yoğun kullanıldığını belgelemektedir.

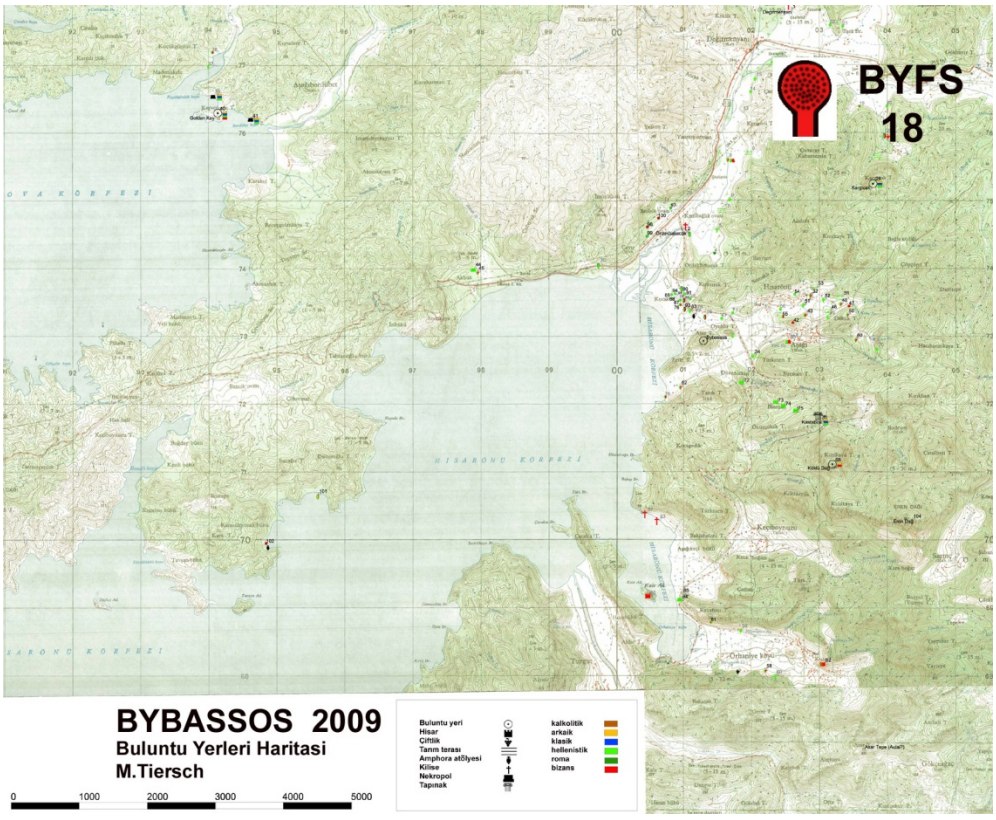

Fig.59

Bu alandaki üretimin üçüncü evresinde *Villae Rustica* tipi çiftlik yerleşimlerinin varlığı da yeni bir bulgu olarak değerlendirilmelidir. Özellikle Bybassos'un artalanında gerçekleştirdiğimiz araştırmalarda tespit ettiğimiz çiftlik yerleşimlerinde bu döneme ait çok

sayıda buluntu ele geçmiştir. BYFS18 nolu alanda da İ.S. 1-2. yüzyıllara tarihlendirilen seramikler bölgedeki yerleşimin dağılım alanının tespiti için önemli bulgulardır. Bu çiftliklerin ürettiği ürünlerin dış piyasada alıcı bulacak boyutta üretilip üretilmedikleri henüz tartışmalı bir konudur. Bununla birlikte özellikle şarap üretiminde bölgede yeniden bir organizasyona gidildiği de Kallipolis ve Hisarönü atölyelerinde bu döneme tarihlenen bulguların fazlalığıyla anlaşılmaktadır. BYFS18 nolu alanda Geç Rhodos amphoralarının yanında Roma İmparatorluk Dönemine tarihlendirilen depo kapları ve günlük seramik parçaları da ele geçmiştir. Çiftlik yerleşiminde son evre İ.S. 5.6. yüzyıllara tarihlendirilen Geç Antik Dönem'e tarihlendirilmektedir. Alanın son kullanım evresinde LRC tipi seramik ve depolama kaplarından oluşan buluntu grubu içinde Phokaia üretimi Geç sigillata seramiği önemli yer tutmaktadır.

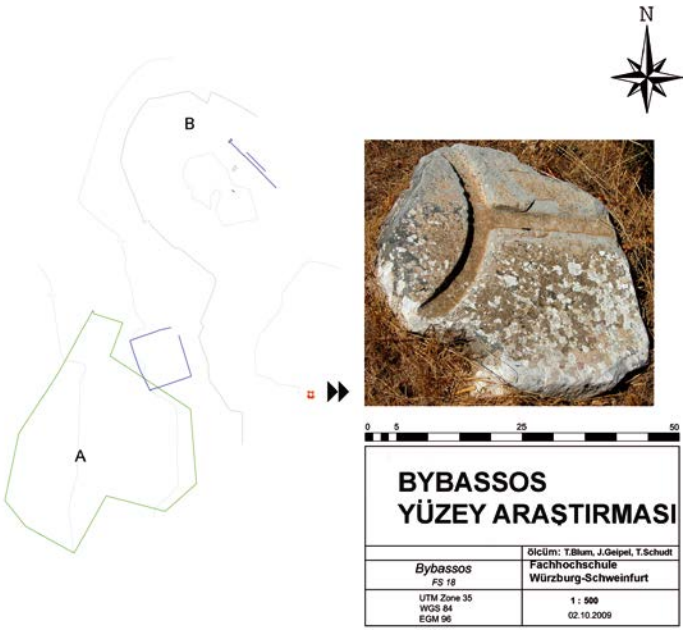

Fig.60

Kızılbağlık Ovası ile Aspiren Ovası arasındaki boğaz üzerinde Kargıcak Tepe'nin kuzey yamacında tespit edilen BYFS27 nolu alan BYFS18 alanında da izlendiği üzere bir çiftlik yerleşiminin yanında seramik atölyesi kompleksini barındırmaktadır. BYFS27A olarak isimlendirdiğimiz çiftlik alanında bulunan az sayıda seramiğin ele geçmesine rağmen güneyinde bulunan teras alanıyla ilişkilendirilmesi sonucu Hellenistik Dönem'de aktif olduğu anlaşılmıştır. Aynı alanda bulunan seramik atölyelerinde ise Erken Hellenistik Dönem ve Geç Antik Dönem olmak üzere iki evre izlenmektedir.

4.4.e. Bybassos'un Doğu Artalanında Bulunan Kırsal Yerleşimler

Üç tepe üzerinde yayılım gösteren Bybassos *deme*si'nin doğusunda Oyuklu Tepe olarak adlandırılan tepenin güney yamaçlarında bulunan BY13 no'lu çiftliğe ait müştemilat bölümleri ve bir şarap işliğine ait mimari kalıntılar, pres yapısının ve çevresinin bir rekonstrüksüyonunu yapmaya olanak sağlamıştır. Bu alanda *insitu* olarak bulduğumuz ağırlık taşı bölgede tespit ettiğimiz ağırlık taşları dikkate alınarak hazırladığımız tipolojide tip 1 olarak adlandırılmıştır (FRANKEL, 1999: 28; BRUN, 2004: 17). Genellikle dikdörtgen, bazı durumlarda da şekilsiz olan ağırlık taşlarının belirleyici özellikleri her iki yanında bulunan yuvalardır. Tip 1 örneklerinde bu yuvaların trapezoid formda işlendiği izlenmektedir. Atölyenin teknik incelemesi sonucunda işlik alanında tespit edilen bu ağırlıktaşının ürettiği güç hesaplanarak G • y = F • x formulüyle elle çalıştırılan bir bocurgat modeli için gereken kuvvet hesaplanmıştır. Baskı kollu presin çalışma prensibininde ağırlıktaşının yerden yükselip yükselmediği tespit edilememesi ve yanyana üç pres koluna ait izlerin teras duvarında belirlenmesi, buradaki presler için manivela kollarıyla işleyen bir bocurgat sistemi ve/veya döndürme çarkıyla işleyen bir çıkrık sistemin gibi iki farklı sistemin kullanılmış olabileceğini önermemize neden olmuştur.

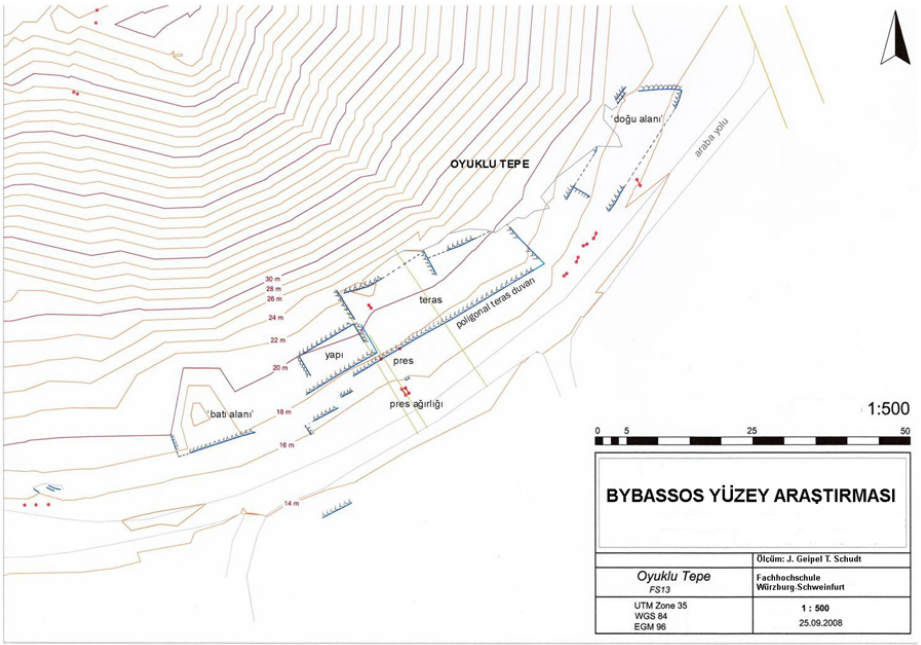

Fig.61

Büyük bloklardan oluşturulan teras duvarının önünde dikdörtgen planlı üç fulkrum deliğinin ikisi aynı yükseklikte diğelerinden daha doğuda olanı ise 50 cm alçak ve ve daha az derin olarak kayaya oyulmuştur. İlk iki *fulkrum* deliğindeki simetriye rağmen aynı anda kullanılmaları için merkezleri arasındaki mesafe yeterli görülmemektedir (ŞENOL-WALZ, 2010: 188). Bununla birlikte bu iki fulkrum deliğinden destek alan manivelalı sisteme ait kalaslar aynı anda çalışmasa da farklı amaçlar için kullanılmış olabilir. Arazide *insitu* olarak tespit ettiğimiz ağırlık taşı 120 x 85 x 60 cm'lik boyutlarıyla 1652 kg ağırlığa ulaşmaktadır. Dolayısıyla iki kişinin baskı kollu sistemle makaralar yardımıyla da olsa kaldırabilmesi olanaklı gözükmemektedir. Bu nedenle bu iki kalasa gerekli basıncı verebilmek için ağırlık taşının üzerinde bulunması gereken ahşap tambur iki kişinin kullanılacağı şekilde olmalıdır. Dolayısıyla tamburun her iki yanında bulunan deliklerden birer manivela ile ardışık olarak baskı yaratılabilmektedir (FRANKEL, 1999: 61).

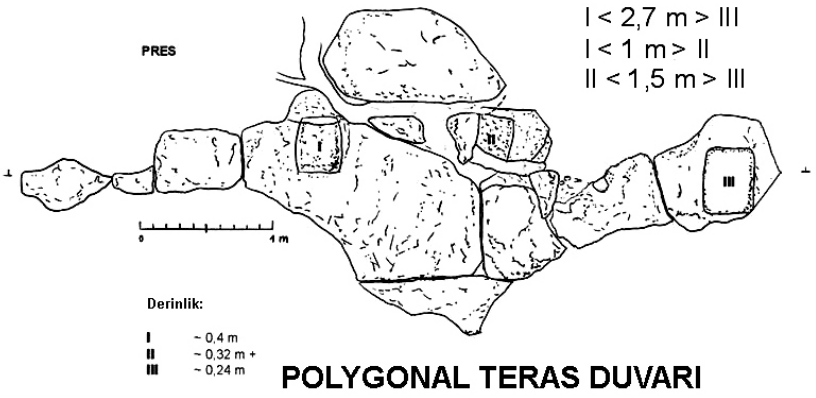

Fig.62

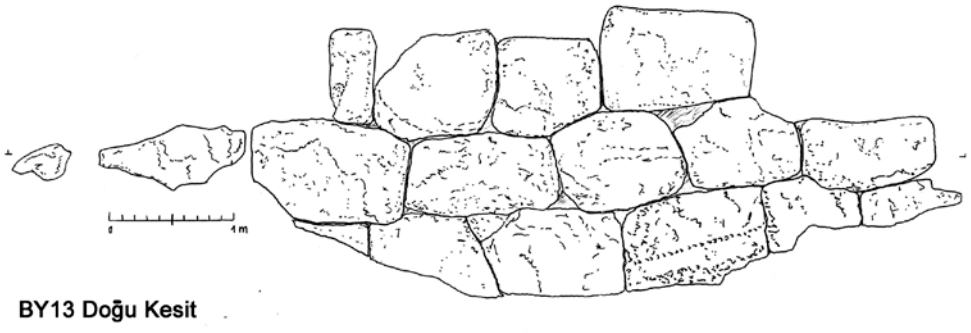

Fig.63

İki *fulkrum* arasındaki mesafenin 1 m civarında olması preslerin işleme prensipleri konusunda farklı bir görüşe de yer vermemiz gerektiğini göstermektedir. Bu ikinci aternatif, yarattığı baskı oranında daha az verimli olsa da tek kişiyle çalıştırılabilmesi gibi kullanım kolaylığı ve yer darlığı nedeniyle en azından ortadaki pres için kullanılmış olabilir. Pres yatağı ve biriktirme tekneleri hakkında bir ize sahip olmamıza rağmen pres yatağının Bozburun Yarımadası'nda Hellenistik Dönem'de yoğun olarak kullanılan kare planlı blok taş üzerinde yuvarlak kanalis rotundaya sahip olduğu ve bir üzüm suyunu bir akıtaçla biriktirme havuzuna aktardığı düşünülmelidir (JÜNGST-THIELSCHER, 1957: 110)

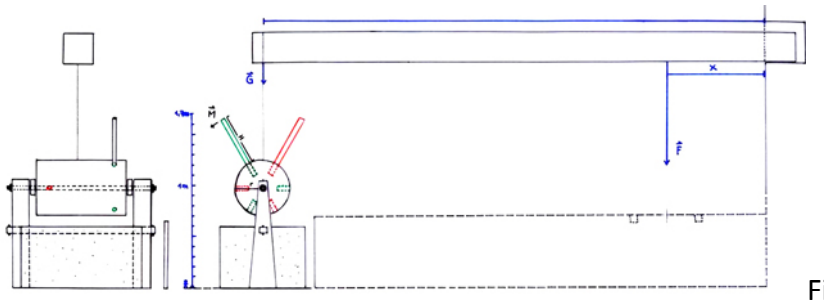

Fig.64

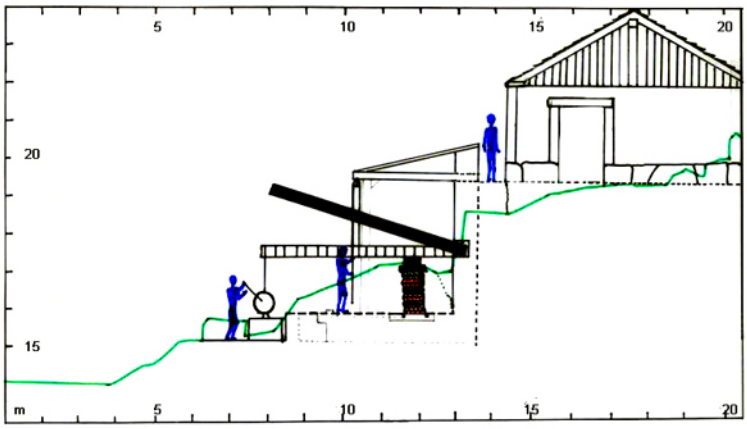

Fig.65

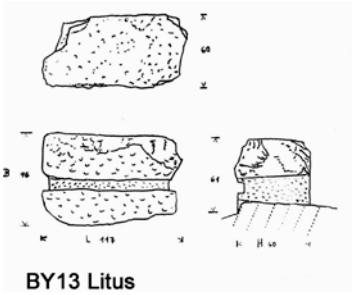

Fig.66

BY 13 olarak kodlanan alanda toplanan seramiklerin büyük çoğunluğunun İ.Ö. 3. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmesi buradaki çiftliğin aktivitesinin de bu dönemde yoğunlaştığını belgelemektedir. Buluntular arasında yoğunluk gösteren Rhodos Peraiası üretimi olduğunu tespit ettiğimiz ticari amphoraların bölgede üretilen şarabın taşınmasında kullanıldığı anlaşılmaktadır. Çiftlik yapısının çevresinde de İ.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen çok sayıda günlük kullanım kabı ele geçmiştir. Bu durum, işliğin kuzeyinde bulunan ve çevredeki stroter parçaları yardımıyla üst bölümünün bir çatıyla kapatılmış olduğunun belirlendiği müştemilat bölümü ve çevresinde bir yaşam sürdürüldüğünü

kanıtlaması açısından dikkate değerdir. Bu alandaki çok sayıda seramik buluntu işliğin çiftlik bölümünün de yoğun olarak kullanıldığını göstermektedir.

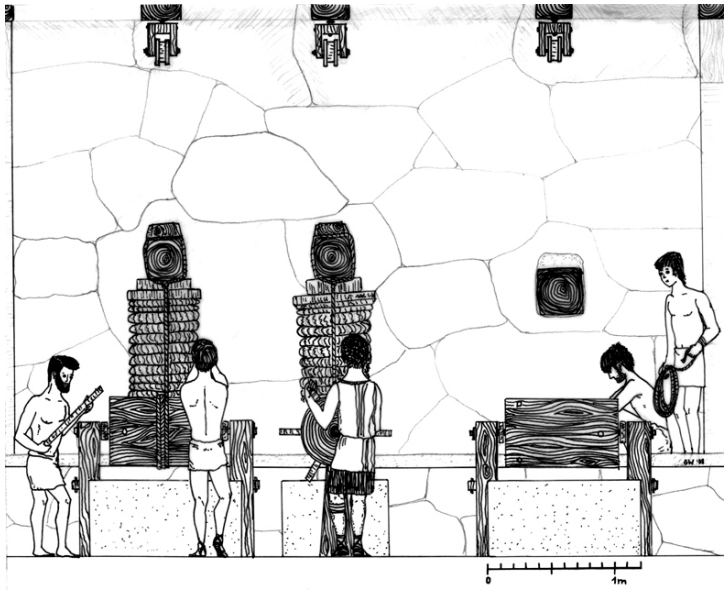

Fig.67

Hisarönü Ovası'nın güney yamaçlarında bulunan BYFS43 nolu çiftlik yerleşimi Bybassos *deme*sinin doğu hinterlandında birbirine yakın olarak işletilen 6 çiftlik alanından biridir. Yüzey araştırmaları sırasında bulunan az sayıda seramik İ.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmektedir.

Hisarönü Ovası'nın güneyinde bulunan çiftlik alanlarından biri de BYFS49 olarak kodlanan ve BYFS46 no'lu teraslı tarım alanlarıyla ilişkili olduğu görülen çiftlik yerleşimidir. Bu alanda tespit edilen küçük buluntuların tarihlendirilmesine göre İ.Ö. 3. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilen yerleşimde Roma İmparatorluk Dönemi'nde bölgede yeniden dirilen tarımsal üretime dair arkeolojik bulgular belgelenmiştir.

BYFS48 no ile sınıflandırdığımız çiftlik yerleşimi Hisarönü Ovası'nın en doğusunda bulunan BYFS31 no'lu tarım teraslarıyla ilişkilidir. Yerleşimden toplanan küçük buluntular İ.Ö. 3. yüzyılın başında aktif olan çiftliğin İ.S. 5-6. yüzyıllarda tekrar işletilmeye başladığını kanıtlar.

Hisarönü Ovası'nın kuzeyinde bulunan BYFS32 no'lu çiftlik alanı bölgede uygulanan sistemle uyumlu olarak BYFS53 no'lu teras duvarlarıyla ilişkilendirilmektedir. Bu alanda toplanan seramikler bölgenin genelinde de izlendiği üzere İ.Ö. 3. yüzyılın başı ve İ.S. 5-6. yüzyıllara tarihlendirilen iki evreyi temsil etmektedir. Bu çiftlik alanında ele geçen ve İ.Ö. 6.

yüzyılın sonlarına tarihlendirilen bir amphora ağız kenarı bölgenin Arkaik Dönem'de de kullanıldığını göstermektedir.

Hisarönü Ovasının kuzeyinde bulunan çiftlik yerleşimlerinden BYFS51 no'lu alanda tespit edilen bulgular arasında İ.Ö. 3. yüzyılın başına, dışında Roma İmparatorluk ve Geç Antik Dönem'e tarihlendirlen üç evre de izlenmektedir.

Bybassos'un doğusundaki artalanda Kızılkaya Tepesi'nin güney batı yamaçlarında bulunan BYFS52 no'lu alanda tespit edilen çiftlik yapısı BYFS31 no'lu tarım teraslarıyla ilişkilidir. Bu alanda İ.Ö. 3. yüzyılın başına tarihlendirilen küçük buluntuların ele geçmiştir.

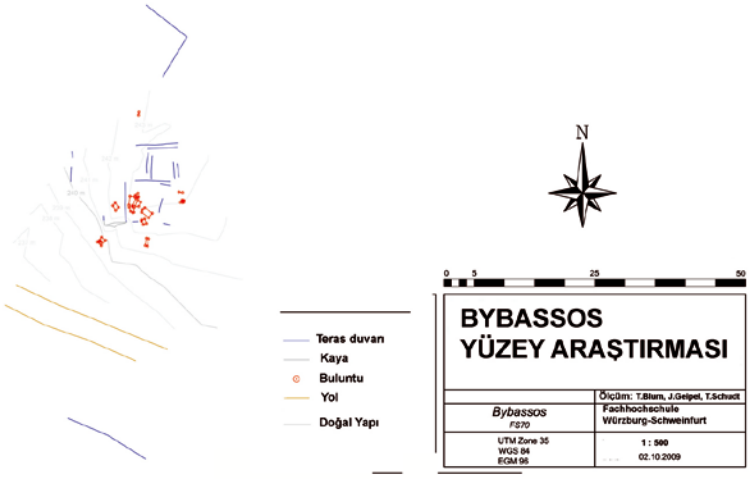

Fig. 68

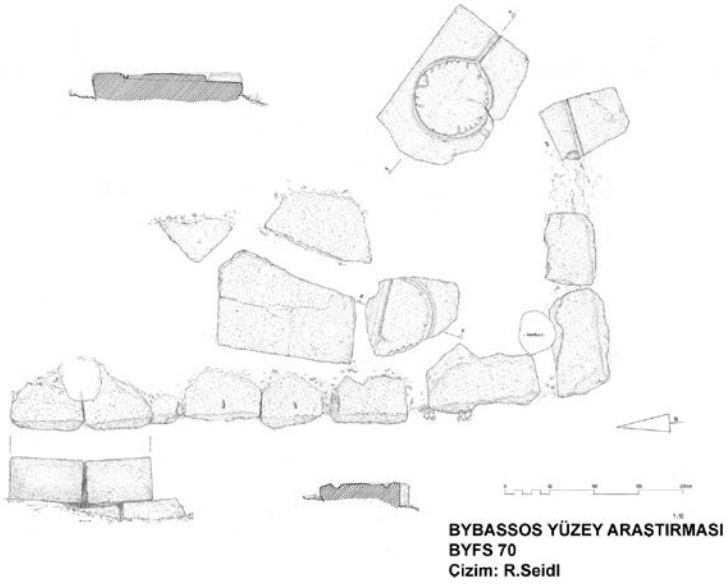

Fig.69

Fig.70

Fig.71

Fig.72

Fig.73

Fig.74

Bybassos *deme*sinin doğusundaki artalandaki tarımsal işletmeler arasında bölgesel ürünlerin işlendiği büyük boyutlu işlik yapıları da bulunmaktadır. Bybassos - Kastabos arasındaki yol üzerinde bulunan işlikler arasında iki pres yatağına sahip BYFS70 olarak adlandırılan işlik alanında bulunan seramikler işliğin Erken Hellenistik Dönem ve Geç Antik Dönem'de kullanıldığının gösteren belgeler arasındadır. İşliğin ilişkili olduğu teraslı alan ise bölgedeki modern tahribat nedeniyle belgelenememiştir. Baskı kollu sistemin izlendiği işlik yapısında *fulkrum* delikleri BY 13 nolu alandaki işlikte izlendiği gibi bağımsız bloklara oyulmuştur. BYFS70 alanında bulunan işlikte tespit edilen sıvı toplama havuzuna giden olukların uzunluğu bu işlikte zeytinyağına oranla daha akışkan olan üzümün suyunun sıkıldığını göstermektedir. İşliğin iki bloktan oluşan pres yatakları ise *canalis rotunda*ya sahip olup 1.20 m. x 85 boyutlarında korunan pres taşının akıtacının, kırık olarak korunan diğerinin ise ekseninde boydan boya bir oluğun daha açıldığı görülmektedir.

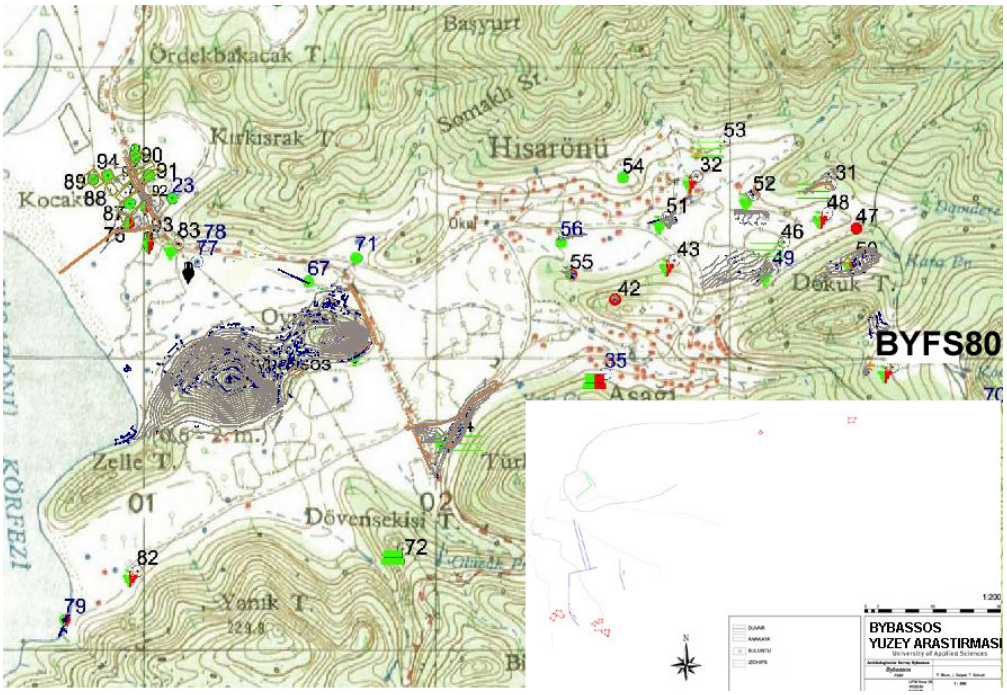

Fig.75

Bybassos-Kastabos yolu üzerinde bulunan ve BYFS 80 olarak kodlanan işlikler yüzeyde bulunan seramikler sayesinde Erken Hellenistik ve Geç Antik Dönem'e tarihlenen iki evre tespit edilmiştir. Alanda çiftlik yapısından fazla iz kalmamasına rağmen, iyi korunmuş bir adet Hellenistik, iki adet de Geç Antik Dönem'e tarihlendirilen pres yatağı tesbit edilmiştir. BYFS 80 kodlu çiftlik alanı ulaşım patikaları incelendiğinde Hisarönü Ovası'nda bulunan çiftlik ve teras yapılarıyla ilişkili gözükmektedir. BYFS80 no'lu alanda bulunan 3 adet pres yataklarından Hellenistik Dönem'e tarihendirilen örnek Bybassos'da ve Karia Khersonesosu'nun güneyinde yeralan Loryma kentinde bilinen daire formlu kanala ve düz akıtaca sahip tipte üretilmiştir.

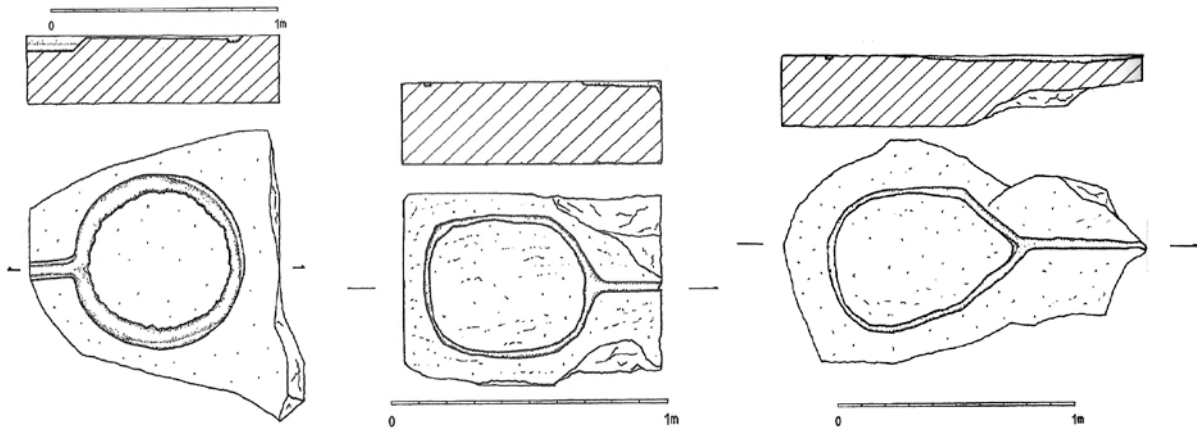

Fig.76 Fig.77 Fig.78

Diğer iki pres yatağı ise Hellenistik Dönem'de Yarımada'nın dışında bulunan merkezlerde de sıklıkla kullanılan formla farklılıklar gösterirler. Bu örneklerden birisi oval biçimli kanala sahipken diğeri damla formuyla bölgenin Hellenistik tiplerinden ayrılmaktadır. Her iki pres yatağının da kanal derinlikleri (canalis rotunda) oldukça azdır (c.0.5cm). Bu düzensiz kanallara sahip iki pres yatağının BYFS 80 çiftliğinin Geç Antik Dönem'e tarihlendirilen evresine ait oldukları düşünülmelidir. İşliğin kurgusuna göre Hellenistik Dönem'de tek pres yatağına sahip olan atölyenin artan iş hacmi nedeniyle Geç Antik Dönem'de genişletilerek iki pres yatağıyla donatıldığı öne sürülebilir.

Fig.79

Fig.80

Hellenistik Dönem'in başlarında kullanılan ve Tip 1 olarak sınıflandırdığımız iki yanı trepazoid şekilde oyulmuş olan ağırlık taşı BYFS 80 çiftliğinin kullanım evreleri hakkındaki kanıtlarımızı arttırmıştır. Bybassos territoriumu için önemli bir üretim merkezi olduğu düşünülen BYFS 80 nolu çiftlik alanında biri Hellenistik Dönem diğeri ise Geç Antik Dönem olmak üzere iki faaliyet evresi olduğu anlaşılmaktadır. Bu alanda yüzeyden toplanan seramik ise işliğin Erken Hellenistik Dönem'den sonra Roma İmparatorluk Dönemi'nde de tekrar düzenlendiğini göstermektedir.

Bybassos *deme*si'nin kuzey artalanlarındaki incelemelerimizde Hisarönü Körfezi'nin etrafında Knidos topraklarının sınırlarına kadar olan bölgede özellikle Roma İmparatorluk Dönemi'ne tarihlendirilen çiftlik yapılarının sayısının arttığı görülmektedir. *Villae Rusticae* ve *Villae Maritime* şeklinde yapılanan ve tarımsal üretimle bağlantılı bu organizasyonların varlıklarını kısa süre korudukları ve Geç Antik Dönem'de bölgedeki yeniden yapılanmayla

ilişkili olarak tekrar canlandıkları espit edilmiştir. Yarımadanın 2 km dışında olmasına rağmen organizasyonu göstermesi açısında iki çiftlik yerleşimi burada kısaca tanıtılacaktır.

Bybassos'un kuzeyindeki seramik atölyeleri alanın batısında İ.Ö. 270 yıllarından yüzyılın sonuna kadar üretimde bulunan ikinci bir atölyeler topluluğunun varlığı 1993 yılından itibaren bilinmektedir. Bu alanın güneyinde bulunan *Villa Maritime* yapısına ait kurtarma kazıları bölgenin tek örneğini ortaya çıkarmıştır. Bugün bölgedeki turizm faaliyetlerinin etkisinde hiçbir izi tespit edilemeyen yapı kompleksinin batısında bulunan Akbük Mevkiinde BYFS44 ve BYFS45 olarak kodlanan iki adet çiftliğin varlığı tespit edilmiştir. Bu çiftliklerde gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında Roma İmparatorluk Dönemi'ne tarihlendirilen *canalis rotunda*lı bir pres yatağına parça ve çiftliğin bu dönemine tarihlendirilen seramik ele geçmiştir.

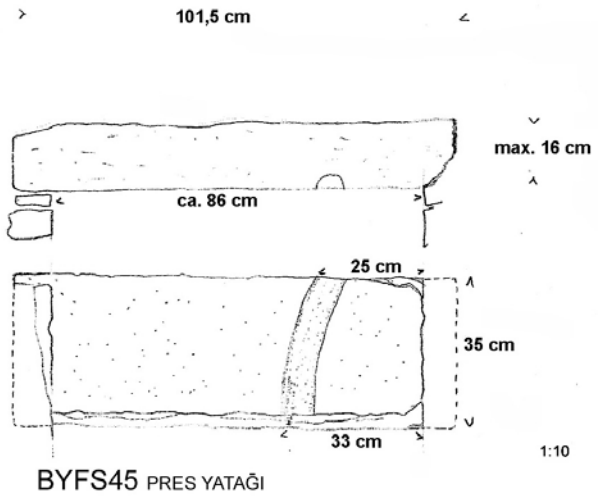

Fig.81

4.4.f. Bybassos'un Güney Artalanında Bulunan Kırsal Yerleşimler

Yüksek yamaçlarla çevrili Orhaniye Ovası batıda denize açılan konumu ve Yarımada'da nadir bulunan tarıma elverişli düzlükleriyle antik dönemde bölgenin tarımsal faaliyetlerinin önemli bölümünün gerçekleştirildiği bir alandır. Bölgede tespit ettiğimiz arkeolojik kanıtlar Orhaniye Ovası'nın coğrafi konumunun avantajına ve doğal bir limana sahip olmasına rağmen tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak yaşandığı Erken Hellenistik dönemde Bybassos'un etkisinde faaliyetini sürdürdüğünü düşünmemize neden olmuştur. Hisarönü Köyü ve civarında bulunan işlikler, çiftlikler ve ağırlıklı olarak tarım teraslarından oluşan tarım

alanlarının Orhaniye Köyü'nde tespit edilen örneklerle karşılaştırılmaları bölgenin ekonomik yapısının daha net bir şekilde anlaşılması ve kırsalla olan ilişkisinin tanımlanması için veri oluşturmaktadır.

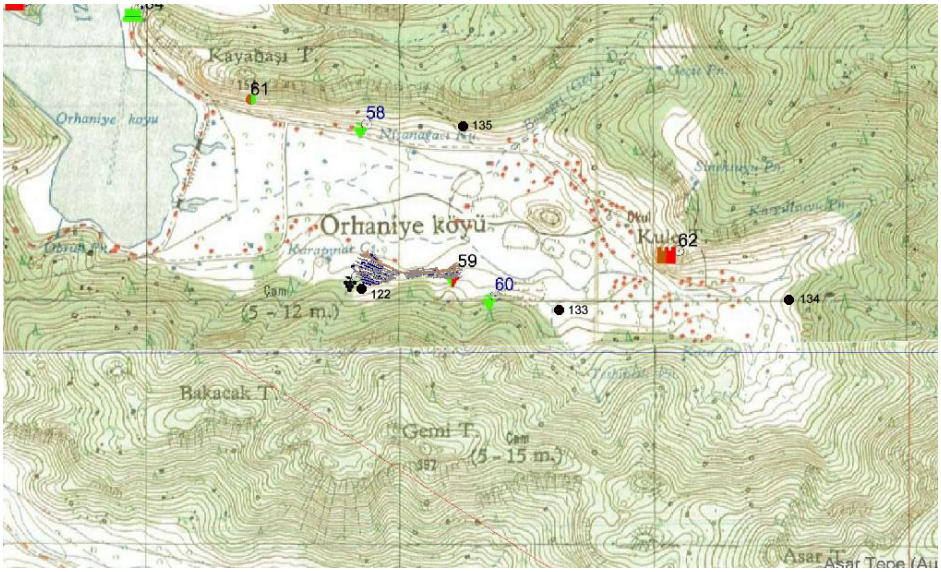

Fig.82

Orhaniye Köyü'nün kuzey, güney ve doğu yamaçlarında yer yer bozulmuş olsa da antik tarım teraslarının izlerine rastlanmıştır. Özellikle modern yerleşim merkezinin dışında bulunması nedeniyle güney yamaçların iyi korunmuş teras duvarlarıyla kaplı oldukları belirlenmiştir. Orhaniye Köyü'nde bugüne kadar tespit edilen teras sistemlerinin Bybassos ve territoriumunda belirlendiği üzere bir çiftlik eviyle bağlantılı oldukları izlenmektedir. Bybassos'daki örneklerde de yorumladığımız üzere söz konusu tarım alanlarının her birinin aileler tarafından işletilen özel işletmeler olduğu düşünülmektedir. Bu durum Bozburun Yarımadası'nın genelinde izlenen tarımsal organizasyonun da modellenmesinde örnek oluşturmaktadır.

Hellenistik Dönem'in başından itibaren Yarımada'nın genelinde izlendiği üzere şarap üretiminin teşvik edildiği ve çok sayıda tarım terası ve tarımsal işletmenin inşa edildiği bilinmektedir. Özellikle araştırması tamamlanmış Loryma kentindeki tarımsal işletmelerin mimari düzeyi Erken Hellenistik dönemde bölgenin zenginliğini oluşturan tarımsal ürünlere verilen değeri göstermektedir (WALZ, 2010). Bölgede ihracata yönelik tarımsal organizasyona ait ilk izler Erken Hellenistik dönemde görülmekle birlikte Roma İmparatorluk döneminde de şarap ağırlıklı bir üretimin teşvik edildiği bilinmektedir. Bybassos ve çevresinde keşfettiğimiz bazı çiftliklerin ve işliklerin Geç Antik dönemde de kullanıldığının

belirlenmesi bölgenin büyük boyutlu tarımsal üretiminin İ.S. 5-6. yüzyıllarda tekrar canlandığını kanıtlamaktadır. Bu durum Orhaniye Ovası'nda bulunan BYFS59 ve BYFS60 nolu komşu çiftliklerde de izlenmektedir. Özellikle BYFS 60 nolu alanda bulunan teras yapıları Geç antik Dönem'deki onarımları sayesinde iyi korunmuşlardır.

Bybassos ve civarında tespit edilen çiftliklerin çoğunda birer işlik yapısı bulunmamıştır. Orhaniye Köyü civarında gerçekleştirdiğimiz araştırmalarda ise teras yapılarına bağlı çiftlik evlerinin bulunmasına rağmen BYFS59 nolu alan dışında çiftlik evleriyle ilişkili bir işlik tespit edilememiştir. BYFS59 nolu çiftlik alanında bulunan *trapetum* ise bölgenin ürün çeşitliliği konusunda önemli bir kanıt sunmaktadır. Böylece ekonomisinin önemli bölümünü şarap ihracatına bağlayan Karia Khersonesosu'nun kendi ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak zeytinyağı üretiminde de bulunduğu anlaşılmıştır. Yüzeyden toplanan seramiklerin kronolojik dağılımına göre Erken Hellenistik Dönem ve Geç Antik Dönem olmak üzere iki evreli olduğunu tespit ettiğimiz BYFS59 nolu çiftlikte bulunan *trapetum* bölgede ele geçen zeytin kırma teknesinin tek örneğidir (HADJISAVVAS, 1992: 12, fig. 15). Araştırma bölgemizin tek örneği olan söz konusu tekne Columella (COLUMELLA, 12,52,6) tarafından *mola olearia* olarak tanımladığı alet grubuna ait olmalıdır (CECH, 2010: 150, fig.94.2).

Fig.83

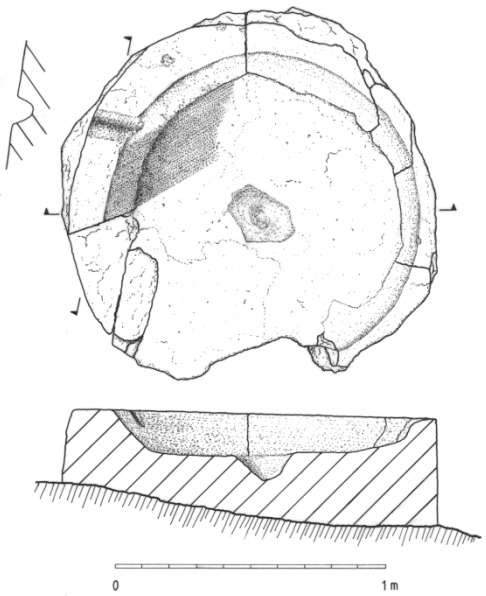

Fig.84

Bu alanda işliklere ait olduğu anlaşılan 4 adet pres ağırlık taşı da tespit edilmiştir. İki ağırlık taşının konumu BYFS59 nolu alandaki işlikle ilişkili olduklarını gösterirken diğer ağırlık taşlarının batıda yol kenarında ele geçmeleri taşınmış olabileceklerini düşündürmektedir. Orhaniye Ovası'nda tespit edilen pres ağırlık taşlarının tipolojik özellikleri Bybassos ve Loryma'da incelediğimiz örneklerden farklı olduğu görülmektedir. BYFS59 nolu çiftlikte bulunan ağırlık taşları yan taraflarına işlenen ters T harfi şekilli yuvalarla Tip 2 olarak adlandırdığımız forma sahiptir. Bu tip ağırlık taşları Bybassos ve çevresinde gerçekleştirdiğimiz araştırmalarda bugüne kadar ele geçmemiştir. Bununla birlikte Tip 2 olarak adlandırdığımız ağırlık taşı formu Orhaniye Köyü dışında Dereözü Köyü'nde de bulunmuştur.

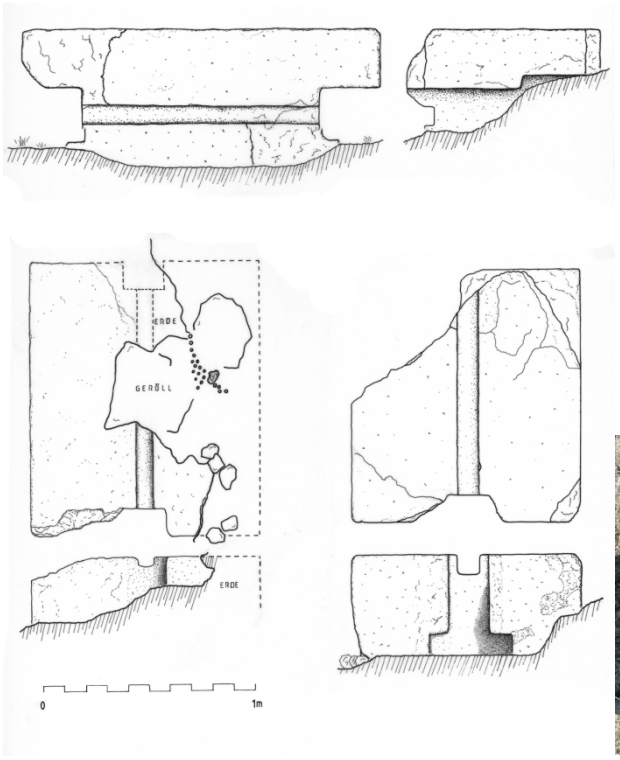

Fig.85

Fig.86

Ele geçen buluntulara göre BYFS59 nolu alan bir çiftlik olarak adlandırılmıştır. İkinci kullanma evresine ve sonraki dönemlere ait yapılaşma faaliyetlerinden dolayı çiftlik evinin planı net olarak tespit edilememiştir. Ancak, bu alanda bir mezarın bulunması kalıcı konaklamanın bir işareti olarak görülmektedir. Tarım teraslara ve böylelikle çiftliklere bağlı olan mezar kalıntılara Orhaniye Köyü'nde BYFS84 ve muhtemelen de BYFS122 nolu alanlarda rastlanmıştır.

Orhaniye ovasında sadece BYFS59 pres elemanlarının bulunması nedeniyle bu alanda güney yamaçlarındaki çiftliklerin ortak olarak kullandığı işlik tesisinin yer alması düşünceye yol açmıştır. Fakat, işliklerin ortak kullanımı için Karia Khersonesosu'ndaki Bybassos ve Loryma yerleşimlerinin çevresinde başka bir örneğe rastlanmamış olup genellikle her çiftliğe bağlı olan bir işlik tespit edilmiştir (WALZ, 2010; ŞENOL-WALZ, 2010).

BYFS122 ve BYFS60 nolu tarım alanlarının birer çiftlik evine bağlı oldukları, tespit ettiğimiz mekan kalıntılarından anlaşılmaktadır. BYFS122 nolu alanın konutu iki mekanlıdır. BYFS60 nolu alanında yer alan çiftlik evi dikdörtgen bir odanın dışında tam korunmamış diğer mekanlardan oluşan bir kompleks yapıdır. BYFS133 nolu teras sisteminin yanında modern yapılaşma faaliyetlerinden dolayı bir ev kalıntına rastlanmamıştır. Bu alanda bir işliğin kalıntılara rastlanmamıştır. Pres elemanlarının eksikliği genel koruma durumuna bağlı olmadıysa, Orhaniye Köyü'nde yer alan komşu çiftlilkler tarafından uygulanmış ortak pres kullanımı ovanın güney eteklerinde gerçekleştirilmiş tarım organizasyonunun bir niteliği olarak kabul edilebilir. Ancak iki adet pres ağırlığının modern köy yolunun kenarında ele geçtiği ve kırma teknesinin dışında işlik elemanlarının *in situ* bulunmaması nedeniyle, bu bölgede şu ana kadar gerçekleştirdiğimiz araştırmalara göre ‚istisna modeli' olarak değerlendirdiğimiz işletim organizasyonunun sağlamasını yapmak olası değildir.

BYFS122 nolu tarım teraslarının doğuya doğru devam ettiği modern köy yoluyla parallel uzanan teras kalıntılarından anlaşılmaktadır. Yaklaşık 120 metre uzunluğunda takip edilebilen duvarla sınırlanlanan BYFS122 no'lu teras sisteminin doğuda BYFS59 ile ortak sınıra sahip olduğundan yaklaşık 1,3 hektarlık alanla ilişkide olduğu üşünülebilir. Böylece, BYFS122 nolu çiftliğin teraslanmış arazisi için 3,2 hektarlık bir alan hesapladığında, 3,8 hektarlık BYFS133 nolu teras sisteminin boyutuna yaklaşık olarak benzemektedir. Ya da alternatif olarak söz konusu 1,3 hektarlık alanın BYFS59 nolu çiftliğe ait olması düşünülebilir. Sonuçta hem BYFS122 no'lu alanda, hem de BYFS59 nolu alanında birer çiftçi ailesine ait olduğu düşünülen mezarların tespiti iki arazi parçasının bağımsız olarak değerlendirilmesi gerektiği konusunda geçerli bir kanıt olarak görülmelidir.

Her ne kadar antik terasların tespit edilmesi antik tarım faaliyetlere işaret ediyorsa da, bir teras sisteminin belirli bir çiftliğe ait olmasının tanımlaması için kriter olarak sadece bir çiftlik evine bağlı olan ana kayayla çerçevelenmiş yamaç alanları sayılabilmektedir. Bu şartlar altında BYFS59 nolu alanın ovanın güneyinde yer alan çiftlikler tarafından toplama ve

presleme yeri olarak ortak kullanıldığının önerilmesi en azından zeytinyağı üretimi için geçerliliğini korumaktadır.

Orhaniye ovasının güney yamaçlarındaki çiftliklere ait, modern köy yolunun kenarında uzanan duvarların kısmen 2,20 metre yüksekliğine kadar korunması nedeniyle antik bir yol sisteminin muhtemelen aynı güzergahı takip ettiği düşünülmektedir. Topografik yapıyla uyumlu olarak limana ürünlerin ulaştırılması amacıyla tarım alanları ve işliklerin ovanın etrafında sözkonusu yolun civarında inşa edildikleri anlaşılmaktadır. Çiftlik evlerinin yapımında ise tarım arazisinin en verimsiz alanları tercih edilmiş olmalıdır.

Orhaniye Ovası'nın kuzeyinde ise "Bybassos ve Çevresinde Tespit Edilen Tarımsal Alanlar" bölümünde sözü geçen teras yapılarının dışında Kayabaşı Tepe'nin yamaçlarında bulunan BYFS 61 nolu alanda bulunan seramikler, sözkonusu alanın İ.Ö. 3. yüzyılın başında yoğun olarak kullanıldığını göstermiştir. Özellikle mantar formlu ve bant formlu ağız kenarına sahip yerel amphoraların çok sayıda ele geçmesi bu alanın Hellenistik Dönemin başında kullanıldığını ve bölgenin ihracata yönelik şarap üretimiyle ilişkilendirilebileceğini göstermektedir. Bu alanda bulunan Geç Antik Dönem'e tarihlendirilen az sayıda seramik ovanın güneyinde görülen ikinci üretim safhasını yansıtması açısından kayda değer bulgular arasında değerlendirilmelidir.

4.5. Bybassos ve Çevresinde Tespit Edilen Endüstriel İşletmeler

Antik Dönemde Karia Khersonesosu olarak adlandırılan Bozburun Yarımadası'nda gerçekleştirilen büyük boyutlu şarap üretiminin depolanarak, ihracata yönelik olarak pazara sürülmesi için Bybassos *demesi*'nin kuzeyinde büyük bir alanın endüstriel üretim için tasarlandığı görülmektedir. Bybassos *deme*si'nin 3 km. kuzeybatısında bulunan ve Prof. Dr. Empereur ile Prof. Dr. Tuna tarafından keşfedilen seramik atölyeleri bölgede Prof. Dr. Doğer'in yaptığı kazı ve araştırmalarla gün ışığına çıkarılmıştır (EMPEREUR-TUNA, 1989: . İ.Ö. 3. yüzyılın ilk çeyreğinin sonunda faaliyetine başlayan Çubucak seramik atölyelerinde ana ürün olan ticari amphoraların Rhodos geleneğinde mühürlenmiş olması bölgenin üretimini ihracat noktalarında izlemeyi kolaylaştırmaktadır. Çubucak atölyelerinde İ.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısında yoğun bir üretimin gerçekleştiği, yüzyılın son çeyreğinde de üretimin- en azından amphora üretiminin – durduğu izlenmektedir. Bölgede jeomanyetik yöntemlerle gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda fırın alanlarının 2 ha'lık bir bölüme yayıldığı tespit

edilmiştir (HESSE-DOĞER, 1993: DOĞER, 1994). Bununla birlikte özel bir limana sahip olan atölye alanının aşağıda sunulacak ve proje kapsamında yeni keşfettiğimiz atölye alanlarından bağımsız bir örgütlenme izlediği görülmektedir.

4.5.a.Kızılbağlık Ovası Seramik Atölyeleri

4.5.a.a. Ördekbakacak Atölyeleri

Bybassos *demesi*'nin kuzey artalanında bulunan Kızılbağlık Ovası, Ergüs Çayı'nın getirdiği alüvyonlar nedeniyle önemli bir tarım alanı olarak da dikkati çekmektedir. Bu alanda yürüttüğümüz çalışmalarda farklı dönemlere tarihlendirilen buluntular arasında atölye atığı seramiklerin bulunması bölgenin endüstiel potansiyelini ve üretimin karakterini teşhis etmemizde belirleyici olmuştur. Kızılbağlık Ovası'nın batısındaki düzlükte Ergüs Çayı'nın kıyısında bulunan Ördekbakacak Tepe civarında sürüdürülen tarımsal faaliyetler, sözkonusu alanda yoğun bir seramik üretildiğini gösteren bulguların ele geçmesine katkıda bulunmuştur.

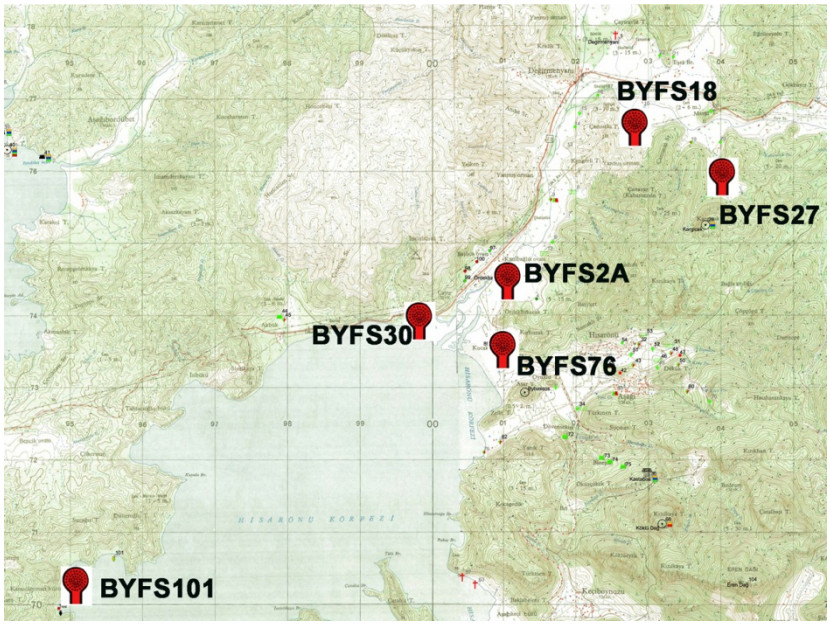

Fig.87

BYFS2A olarak kodladığımız Ördekbakacak Tepesi, Kiseburnu alanında yüzeyde herhangibir mimari buluntu tespit edilememiştir. Ördekbakacak tepesinin üzerinde bulunan şapel ve kilise kalıntıları ise bölgenin Geç Antik Dönem'deki dirilişinin izleri olarak değerlendirilmektedir. BYFS2A alanında bulunan 540 adet diagnostik seramik örneği ve amorf parça, bölgeyi bir atölye alanı olarak yorumlamamıza neden olmuştur. Bölgede toplanan seramiğin %31'inin amphoralardan oluşması atölye alanının öncelikli üretiminin

amphora olmadığını göstermektedir. Buna göre Çubucak Atölyeleri'nde de izlendiği üzere BYFS2A kodlu Ördekbakacak atölyeleri günlük ve ince seramik üretiminde de bulunmuş olmalıdır. Ayrıca eserler üzerine gerçekleştirdiğimiz incelemeler sonucunda bulunan amphoraların önemli bölümünün Rhodos Adası kökenli olduğu ve buraya farklı yıllarda ithal edildiği sonucuna varılmıştır. Bu durum diğer seramik buluntularla da doğrulanmaktadır. Atık topraktan toplanan seramik parçaları arasında İ.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısına ait ince ve günlük kullanım kapları tipolojik ve petrografik özellikleri nedeniyle Çubucak atölyesinde üreilmiş bir grubu oluşturmaktadır. Bybassos ve çevresinde yerleşimin izlerinin çok zayıfladığı İ.Ö. 2. ve 1. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen seramik parçalarının BYFS2A alanında tespit ettiğimiz yoğunluğu Ördekbakacak Tepesi'nin kuzey yönündeki Kızılbağlık ovasının jeomanyetik yöntemlerle de incelenmesini gerektirmiştir.

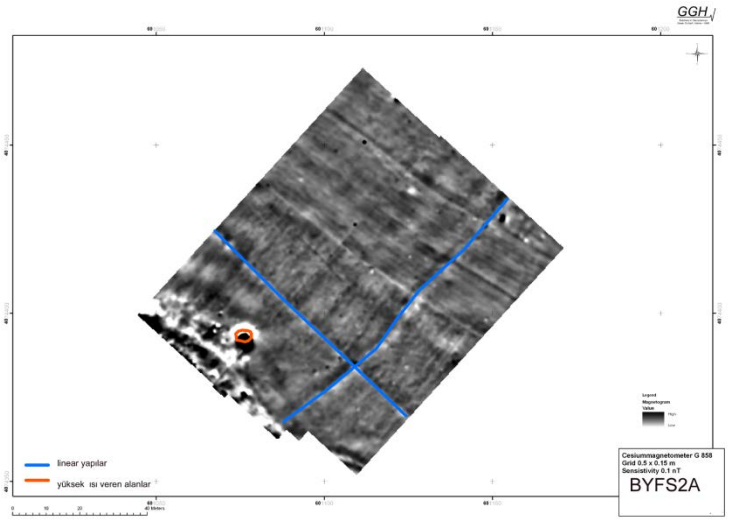

Fig. 88

Fig.89

Yüzey araştırmaları sırasında toplanan seramiğin içinde İ.Ö. 1. yüzyıla tarihlenen eserlerin yanında fırın içinde kullanılan parçaların da bulunması, Marmaris Datça yolu üzerinde antik döneme ait bir sanayi bölgesi olabileceği savımızı güçlendirmektedir. Bu bölgede gerçekleştirilen jeomanyetik araştırmalar toprak altında büyük bir seramik yoğunluğunu ya da fırınların olduğu sonucunu vermiştir. Proje kapsamında yüzeyden topladığımız topladığımız seramik örnekleri arasında seramik üretim teknojileriyle ilgili parçalar ele geçmiştir. Bu buluntular arasında fırın içi ızgara parçaları ve bir çömlekçi çarkına ait pişmiş topraktan üretilmiş bir parça bölgenin seramik üretiminde oynadığı rolü belgelemektedir. Bölgede ele geçen seramikler bölgenin, Yarımada'nın ihracata yönelik üretiminin gerçekleştirildiği İ.Ö. 3. yüzyıl başı, Roma İmparatorluk Dönemi'nin ilk yüzyılı ve

Geç Antik Dönem gibi üç önemli evrenin dışında İ.Ö. 2. ve İ.Ö. 1. yüzyılın ilk yarısında da aktif olduğunun belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.

Fig.90

Fig.91

4.5.a.b. BYFS27B Atölye Alanı

Projemiz kapsamında yürüttüğümüz yüzey araştırmalarında Kargıcak Tepe'de bulunan Arkaik Dönem yerleşiminin eteklerinde yer alan bir atölye alanına ait izler tespit edilmiştir. Kızılbağlık Ovası ile Aspiren Ovası arasındaki boğaz üzerinde Kargıcak Tepe'nin kuzey yamacında tespit edilen BYFS27 nolu alandaki Hellenistik Dönem başlarına tarihlendirilen çiftlik yerleşimi ve işliğin bölgenin güney yamacında tespit edilen teraslı tarım alanıyla ilişkili olduğu görülmektedir. Özellikle Bybassos artalanının Geç Antik Dönem endüstriel üretimine örnek olması açısından ele aldığımız atölye alanının önemli bölümü modern moloz biriktirme alanı altında kaldığından incelenememiştir. Bununla birlikte İ.S. 6.-7. yüzyıllara tarihlendirilen bir ince seramik atölyesine ait üretim artıklarıyla birlikte çok sayıda cürufun bulunduğu BYFS27B olarak kodlanan alan, bölgenin ekonomik olarak tekrar canlandığı dönemi gösterdiği için ayrıca değerlendirilmiştir.

Fig.92

Fig.93

4.5.a.c. BYFS18B Atölye Alanı

Kızılbağlık Ovası'nın doğusunda, Çamurlu Tepe'nin kuzeyinde bulunan BYFS18 olarak isimlendirdiğimiz çiftlik yerleşiminde gerçekleştirdiğimiz araştırmalarda modern tarım faaliyetlerine bağlı olarak yüzeyde çok sayıda seramik örnek ele geçmiştir. Bu alanda yapılan araştırmalarda bulunan çok sayıda amorf parça ve aşırı ısı nedeniyle camlaşmış seramik artıkları bölgenin seramik üretim alanı olarak değerlendirilmesine neden olmaktadır (HELD-ŞENOL-ŞENOL, 2011: 328). Yüzeyde yoğun olarak bulunan seramik İ.Ö. 4. yüzyılın sonu-3.yüzyılın başı, İ.S. 1. yüzyılın ikinci yarısı ve İ.S. 6. yüzyıl olmak üzere üç farklı periodu yansıtmaktadır. Ele geçen buluntular arasında amphoralar ilk sırayı alırken LRC tipi seramikler de bölgenin Geç Antik Dönem'deki tekrar canlandığı dönemi kanıtlamaktadır. BYFS18B alanında toplanan amphora mühürleri ve seramik buluntular bölgede bulunan atölyelerin İ.Ö. 3. yüzyılın ikinci çeyreğinde aktif olduklarını belgelemektedir.

Fig.94

4.5.b.Limanbaşı Endüstri Bölgesi

Bybassos *demesi*'nin kuzeyinde, Limanbaşı Mevkii olarak adlandırılan alanda gerçekleştirilen çalışmalarda bölgenin ihracatının en önemli kanıtları olan büyük boyutlu amphora üretimini belgeleyen arkeolojik buluntular ele geçmiştir. Bu alanda ele geçen üretim artığı seramik ve fırın cüruflarının sayısal oranları, bölgenin en büyük atölye alanının keşfedildiğini göstermektedir. Limanbaşı Mevkii'nde gerçekleştirilen çalışmalarda günlük seramik parçalarının da bulunduğu alanlarda aşırı yanmış amorf amphora parçaları ve

seramik fırınlarına ait parçaların da ele geçmiş olması, daha önce Prof. Dr. Ersin Doğer'in kazılarını yaptığı ve İ.Ö. 3. yüzyılın ikinci çeyreği ile 3. yüzyılın sonları arasına tarihlendirilen Çubucak atölyelerine çok da uzak olmayan bu alanda Erken Hellenistik Dönem'de faaliyette bulunmuş diğer amphora atölyelerinin de yer aldığını ortaya koymuştur.

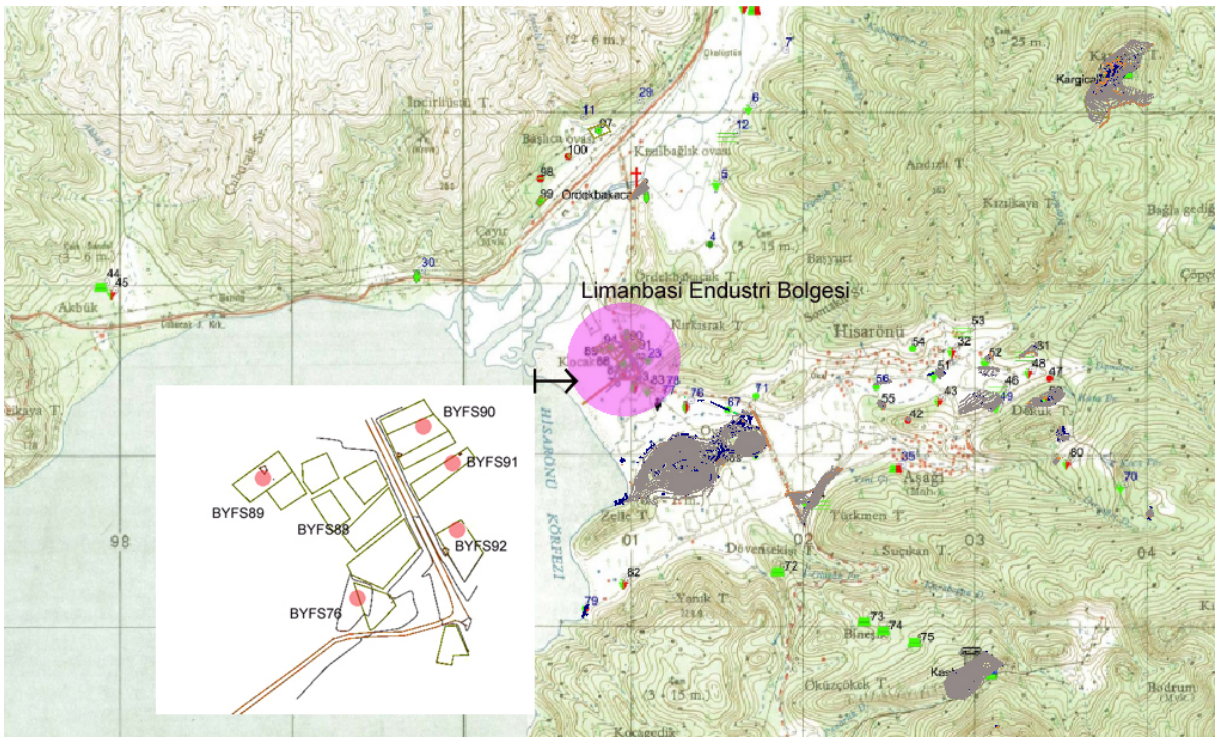

Fig.95

Yüzey araştırmaları sırasında Bybassos'un *endüsti bölgesi* olarak yorumladığımız bu alanda arazi çalışmalarımız alanın sınırlarını tespit etmeğe yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Bybassos'un kuzeyinde, Kırkısrak Tepe'nin batısında yeralan düzlükte özellikle BYFS76 ve BYFS87 olarak adlandırdığımız alanlarda, ayrıca Bozburun Marmaris karayolunun kuzeyinde bulunan BYFS90 ve BYFS91 nolu alanlarda bulunan aşırı yanmış seramikler ve fırın parçaları amphora fırınlarının yerlerini belirlememize neden olmuştur. BYFS92 no'lu alanda doğuda bulunan fırının kesit analizleri yorumların doğruluğunu kanıtlayan yüksek değerler sunmuştur. Jeomanyetik yöntemlerde tespit edilen anomaliler doğrultusunda bölgede intensif yöntemlerle toplanan seramik buluntuları fırın yerleri konusundaki öngörümüzü doğrulamıştır. Atölyeler topluluğunun içinde fırın yapılarının ve müştemilat kısımlarının dışında jeomanyetik araştırmaların alanın 4.5 hektarlık, üretime yönelik olarak şekillendirildiğini belgelemektedir. Endüstri bölgesi olarak da yorumladığımız bu alanın Bozburun Marmaris karayolu ile ortadan ikiye bölündüğü, alanın kuzey doğu sınırına ise inşa

edilen bir futbol sahası nedeniyle atölyelerin doğu sınırının belirlenemediği görülmektedir. Jeomanyetik haritalarda toprağın altında 5 farklı noktada seramik konsantrasyonunun belirlenmesi ve araştırmalarda ele geçen çok sayıda atık seramik parçası, bölgenin İ.Ö. 4. yüzyılın ortalarından İ.Ö. 2. yüzyılın başlarına kadar amphora üretiminin merkezi olduğunu düşünmemize neden olmuştur. Bu tip bir endüstri bölgesi organizasyonu Hellenistik Dönem'in önemli ihracat merkezleri arasında Knidos'ta da izlenmektedir.

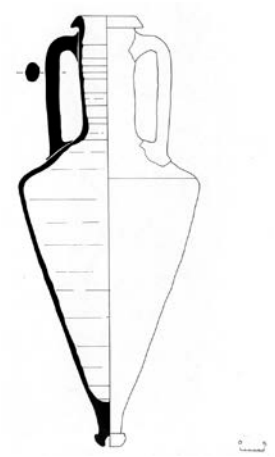

Fig.96 Fig.97

Limanbaşı Endüstri Bölgesi olarak adlandırdığımız alanda gerçekleştirdiğimiz yüzey araştırmalarında bölgedeki ilk atölye yerleşimlerinin BYFS90, 91 ve 92 olarak kodladığımız Marmaris Bozburun karayolunun kuzey doğusunda kalan alanda başladığı izlenmektedir. Manyetik araştırmaların da yarımıyla kesin olarak yerleri saptanan atölye alanlarında bulunan seramikler incelendiğinde bu bölgenin amphora üretiminde uzmanlaşmış atölyeler tarafından kullanıldığı anlaşılmıştır. Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nde araştırılan alan içinde son bulgularımıza göre amphora üretiminde kullanıldığı anlaşılan 5 kesin 1 de olası fırın yapısı tespit edilmiştir. Özellikle BYFS91 nolu alanda bulunan amphora parçaları Rhodos Karşıyakası olarak da adlandırılan alanda ilk büyük boyutlu amphora üretiminin burada başladığını gösteren açık mantar ağızlı amphoralar olarak adlandırılan amphora tipine aittir. Zeest tarafından literatürde Solocha I olarak isimlendirilen (GARLAN, 1990: 386) bu formun Ege'de

bulunan birçok kent devleti tarafından üretildiği ve İ.Ö. 5. yüzyılın sonundan İ.Ö. 3. yüzyılın üçüncü çeyreğine kadar kullanıldığı bilinmektedir(NORSKOV, 2004).

Bybassos'da bulunan tipte mantar formlu ağız kenarlarına ve içi oyuk topaç formlu kaidelere sahip formların İ.Ö. 4. yüzyılın ortalarından itibaren üretildikleri çeşitli kontekst buluntuları yardımıyla tespit edilmiştir (WAAG, 2002: G92, tip 1; LAWALL, 2004: 452, no. 20, Pl. 197). Bölgede ele geçen yoğun üretim artığı mantar formlu ağız kenarlı amphora parçaları ve fırın kalıntıları Bybassos ve çevresinde büyük boyutlu amphora üretimine geçilen Erken Hellenistik Dönem'de bu tipin tercih edildiğini göstermektedir (ŞENOL, 2010). Bölgenin ihracat ağının ortaya çıkarılması açısından bu bulgunun değeri büyüktür.

Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nde tespit ettiğimiz amphora üretiminin önemli sonuçlarından biri de bölgenin ihracatında kullanılan amphora tiplerinin erken örneklerinin ortaya çıkarılmış olmasıdır. Bilimsel literatürde Girne Batığı'nda (LAWALL, 2009: 391) bulunan tam örneklerden yararlanılarak Proto Rhodos amphoraları olarak adlandırılan tipin erken örneklerinin Bozburun Yarımadası'nda üretildiğinin tespiti bu ürünlerin ticaretinde Bybassos özelinde bölgenin üstlendiği payın ortaya çıkarılmasında önemli kanıtlar sunmuştur. Üçgen formlu dışa çekik ağız kenarlı, silindirik yüksek boyunlu içi oyuk kaidelerle son bulan ovoid gövdeli bu amphora tipinin tam bir örneği Marmaris Müzesi'nde korunmaktadır (ŞENOL, 2003: no.8). Güney Ege'de birçok merkezde farklı altgruplarının üretildiği bilinen bu formda amphoraların bulunduğu ilk atölyeler Kos Adası'nda keşfedilmiştir (KANTZIA, 1994: 333, fig. 6; PAPUCI-WLADYK,A 1997: 49, fig. 1). Karadeniz'de gerçekleştirilen kazılarda bulunan Kurganların kontekst buluntuları bu amphoraların üretim kronolojilerini erkene götürecek kanıtlar sunmaktadır (MONACHOV, 1999A: 252, tab.100; MONACHOV, 1999B, 162). Ancak bu formun Klazomenai, Paros, Rhodos ve Knidos'da atölye alanlarında tespit edilmesi (EMPEREUR-PICON, 1986: 505, fig. 9, a-c) bu tipin köken belirlemeye yönelik kil analizlerinin yapılmasını da zorunlu kılmıştır.

Ancak mühürlemenin başlangıç aşamasında olduğu ve çok küçük bir bölümünün mühürlendiği bu dönemde referans oluşturacak bu parçaların kil kompozisyonlarının belirlenmesine yönelik bir çalışma da proje kapsamında yürütülmüş olup sonuçları "Bybassos Artalanında Bulunan Seramik Atölyelerinde Üretilen Ürünlerin Teknik Analizleri" bölümünde sunulacaktır.

BYFS91 no'lu alanda İ.Ö. 3. yüzyılın sonuna kadar üretimin devam ettiği de ele geçen kanonik tipli üretim artığı amphoralardan anlaşılmıştır. Rhodos şarabının Doğu Akdeniz pazarlarında yoğun olarak tercih edildiği iki dönemden biri olan İ.Ö. 3. yüzyıl sonuna ait amphoraların bölgede üretilmesi şarap ticaretinin de henüz Bybassos ve çevresinde son bulmadığının göstergesidir. İstatistiki veriler incelendiğinde kanonik formlu amphoraların mantar formlu amphoralara oranla bu alanda c. 1:4 oranlarında bulundukları görülmektedir. Bu durum bölgenin şarap ihracatı dikkate alındığında ticari aktivitesinin azaldığını şeklinde yorumlanmamalıdır. Tam tersi, Limanbaşı Endüsti Bölgesi atölyelerinin genelindeki istatistikler incelendiğinde, bu dönemde üretimin oldukça yoğun olarak devam ettiği görülmektedir (Toplam amphora 512, Kanonik tipte amphoralar 211 parça, oran %41.2). Burada söz konusu olan, atölye alanlarının çeşitli nedenlerden dolayı yer değiştirmesidir. Benzer yer değişimleri gerek hammadde kaynaklarının tükenmesi gerek çevre felaketleri nedeniyle Hisarönü atölyelerinde de izlenmiştir (DOĞER-ŞENOL, 2000). Ancak Limanbaşı Endüstri bölgesinin üretiminde Knidos seramik atölyelerinde izlendiği üzere fırın yapılarının kullanıma bağlı olarak bozulduğu ve kısa mesafeli yer değişimlerin gerçekleştirildiği görülmektedir. Ancak arazide intensif yöntemle toplanan seramik arasında İ.Ö. 2. ve 1. Yüzyıllara tarihlendirilen üretim artığı parçaların bulunmaması bölgenin üretiminde bir hiatusa işaret etmektedir. Roma İmparatorluk Dönemi'nde Geç Rhodos amphoralarının üretildiği Bybassos ve çevresinde Hisarönü Çubucak ve Kallipolis atölyeleri dışında bu döneme tarihlendirilen büyük boyutlu bir üretimin izlerine rastlanmamıştır. Bu alanda ayrıca İ.S. 5-6. yüzyıllarda da bir yerleşim bulunduğu ancak bu buluntuları henüz üretimle ilişkilendirilemediği izlenmektedir.

Fig.98

Fig.99

Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nin kuzeydoğusunda İ.Ö. 4. yüzyılın sonunda başlayan üretim seramiklerin istatistiktik dağılım analizleriyle de kanıtlanmaktadır. Bölgedeki üretim atığı seramiğin % 76'sını oluşturan Proto-Rhodos ya da mantar formlu ağız kenarına sahip amphoralar olarak adlandırılan tipteki amphoraların atölye alanındaki dağılımı üretimin başladığı bölgenin tespitine katkıda bulunmuştur.

Fig.100

Fig.101

Fig.102

Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nin batı kesiminde BYFS 76, 77, 87 ve 89 olarak kodlanan alanlarda amphora ve günlük seramik üretiminin İ.Ö. 3. yüzyılın sonlarına kadar devam ettiği anlaşılmıştır. Bu alanda ele geçen seramiklerin önemli bölümünün Rhodos tipi kanonik amphoralar olması bölgenin şarap üretimini Rhodos amphoralarında pazarladığını da ortaya çıkarmıştır. Amphora tipleri içinde bant formlu ağız kenarına sahip amphoraların yanında yuvarlak dışa çekik Hieroteles tipi ağız kenarlı amphoraların da bulunduğu izlenmektedir.

Arazi Kodu	Amphora	Amphora mühürü	Günlük seramik	Mutfak seramiği	İnce seramik	Cüruf	Mimari eleman	Toplam
BYFS76	130	42	19	9	20	2	10	393
BYFS77	93	21	52	9	16	36	16	243
BYFS87	46	15	27		1	22		111
BYFS89	38	4	2		2	4		50
BYFS90	119	9	52	3	10	14	1	208
BYFS91	70	4	28	1	13	12	6	134
BYFS92	16	5	5		1	3		30
TOPLAM	512	100	325	22	63	113	33	1169

Fig.103

Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nde en fazla sayıda küçük buluntunun ele geçtiği alan olan BYFS76'da ise günlük seramiklerin tiplere göre oranları bölgenin üretim karakteristiğini de göstermektedir. Bu alanda bulunan seramik tipleri içinde kapakların %73 oranlarında bulunması dikkati çekerken kapakların ağız çapları nedeniyle amphoralarla uyum sağlaması bu ürünlerin de şarap üretimiyle ilişkilendirilmesi gerektiğini kanıtlamaktadır. BYFS76 no'lu alanda fırınlarda kullanılan ayırma elemanlarının da ele geçmesi bölgenin batı sınırlarında da fırınların varlığını kanıtlayan veriler arasındadır.

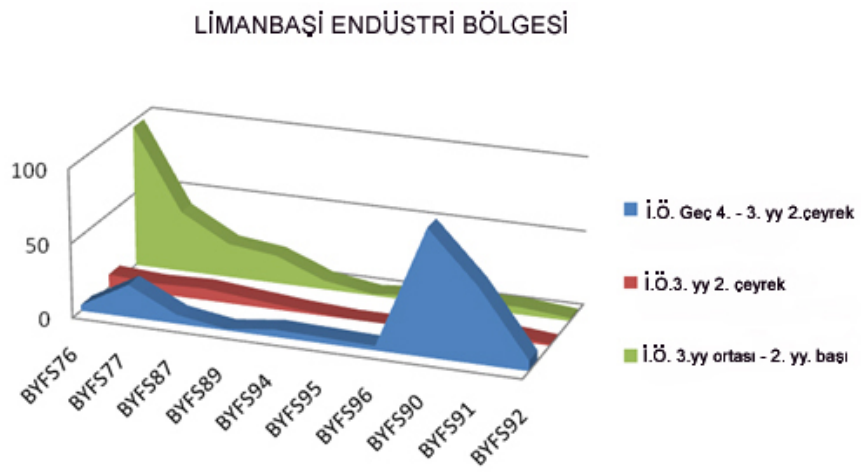

Fig.104

Arazi kodu	Krater	Çanak	Tabak	Kapak	Olpe	Oinokhoe	Hydria	Lagyns	LRC
BYFS76	7	15	3	104	3	1	4	1	4

Fig.105

Fig.106

Fig.107

Fig.108

BYFS76 nolu alanda amphora tiplerine göre oluşturulan dağılım istatistikleri ise daha önce öngördüğümüz alan kullanımının kronolojik gelişimini de doğrulayacak kanıtlar sunmaktadır. Kanonik tipte Rhodos amphoralarının bu alanda yoğun olarak bulunmaları üretimin geç safhalarında atölyelerin de yer değiştirilerek endüstri bölgesinin batısına doğru yerleştirildiklerini göstermektedir. Bu durumu alanda yoğun olarak gözlenen alüvyonların bölgeyi yavaş yavaş kaplamasıyla ilişkilendirmek gerekmektedir. Amphora fırınlarında yakıt olarak kullanıldığını düşündüğümüz ağaçların aşırı tüketilmesinin neden olduğu erozyonun izleri bölgede gerçekleştirdiğimiz kazılardaki tabakalarda da tespit edilmiştir. İ.Ö. 3. yüzyılın sonundan itibaren yoğun olarak yaşanan toprak erozyonunun da üretimi etkileyecek boyutlarda olması (GREENE, 1990: 86) bölgenin bu dönemden sonra Roma İmparatorluk Dönemine kadar şarap üretiminde önemli bir varlık göstermemesiyle de belgelenmektedir.

Arazi Kodu	**Rhodos Mantar Ağızlı amphora**	**Rhodos Bant Ağızlı amphora**	**Rhodos Hieroteles Tipi amphora**	**Rhodos Kanonik Tipte amphora**	**Geç Rhodos Amphora**	**Knidos amphorası**
BYFS76	4	7	7	130	4	2

Fig.109

Limanbaşı seramik atölyeleri üzerine yaptığımız değerlendirme sonucunda endüsti bölgesi olarak yorumladığımız atölyeler topluluğunu Ördekbakacak Tepe ve Çubucak Seramik atölyelerinden farklı bir yapı gösterdiği anlaşılmıştır. Yüzey buluntularının yoğunluğu Limanbaşı atölyelerinin birbirlerine yakın bu atölye alanlarının dışında bölgenin ihtiyacını karşılamak üzere organize edilmiş olduğunu önermemize neden olmaktadır. Hellenistik Dönemin başında artan ihracatı desteklemek amacıyla kurulan amphora atölyeleri kısa zaman içinde üretim modelini geliştirerek günlük ve ince seramik üretimine de başlamış olmalıdır. Ancak bu seramik üretiminin ihracata yönelik olduğunu düşünmek doğru olmayacaktır. Zira Bybassos ve civarında üretilen amphoraların Akdeniz pazarının birçok bölgesinde gerçekleştirilen kazılarda karşımıza çıkmasına rağmen bölgenin görece orta kaliteli seramiğine ait örnekler sadece Bybassos kentinde ve civarında kullanılmıştır.

Limanbaşı Endüsti Bölgesi'nde ele geçen buluntular literatürde Güney Ege Mantar formlu ağız kenarına sahip amphoralar olarak adlandırılan ve Kos, Rhodos, Knidos, Samos, Peparetos gibi üretim merkezlerinde üretildikleri bilinen bu formun yeni bir üretim merkezinin ortaya çıkarılmasını sağlamıştır. Önemli bir üretim merkezi olarak Bybassos ve

çevresinin de ortaya çıkarılması Hellenistik Dönem'in ticari ilişkileri konusundaki bilgilerimizi yeniden değerlendirmemizi gerekli kılmaktadır. Bybassos üretiminin kesin olarak belirlenmesi sonucu daha önce özellikle Knidos ve Kos ürünü olarak değerlendirilen benzer formların artık Bybassos'a maledilmesiyle kazı buluntularının da bu gözle yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu buluntular Bybassos şarabının da ihracat modellerinin belirlenmesi konusunda önemli bulgular sunmaktadır.

Limanbaşı Endüstri Bölgesinde sürdürülen sistemli seramik toplama çalımalarında toplanan parçaların kil analizleri Rhodos Karşıyakası'nın büyük boyutlu üretiminin erken safhalarını kanıtlamada önemli bulgulardır. Üretim yerlerinin belirlenmesiyle amphora araştırmalarında çok tartışmalı bir konu olan ve literatürde Proto-Rhodos ismiyle tanımlanan bu formun Akdeniz pazarındaki dağılım istatistiklerinin yeniden değerlendirilerek Khersonesos'la ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Proto Rhodos amphoralarının yanında genel olarak Rhodos Karşıyakası'nın üretimi bant formlu ağız kenarına sahip amphoraların tüketim merkezlerindeki dağılımlarıyla da izlenmektedir. Limanbaşı Endüstri Bölgesinde mantar ağız kenarlı amphoraların ardından İ.Ö. 3. yüzyılın ortalarına kadar üretilen bu formun Çubucak, Kızılbağlık ve Yarımada'nın kuzeyinde bulunan Çamlı-Çınar atölyelerinde(DOĞER-ŞENOL, 1996: 63, fig. 5-6) de kısa süreli olarak kullanıldığı bilinmektedir. Ancak Çubucak ve Çamlı-Çınar Atölyeleri dışında Khersonesos'da bu formda üretilen amphoraların sistemli olarak mühürlendirilmemiş olmaları ihracat modelinin belirlenmesinde sorunlar oluşturmaktadır. Koroni Yarımadası (VANDERPOOL, 1962: Pl. 19, fig. 5), Çubucak ve Knidos kazılarındaki kontekstler (DOĞER, 1994; DOĞER, 1997; DOĞER-ŞENOL, 1999; ŞENOL-ŞENOL-DOĞER, 2004) yardımıyla İ.Ö. 3. Yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilen bant formlu ağız kenarına sahip amphoraların bölgenin kanonik formlarının ortaya çıktığı İ.Ö.240 yıllarına kadar kullanıldıkları bilinmektedir. Bu tarihten sonra Rhodos'daki standartlarla uyum gösteren Khersonesos amphoralarının kapasitelerinin 26 lt'nin altına indikleri belirlenmiştir (MONACHOV, 1995: 8, Tab. 1). Kapasitedeki düşüşle birlikte amphora üretiminde de bir azalmanın izlendiği atölye alanlarında İ.Ö. 3. yüzyılın sonlarında, daha önce sözü geçtiği üzere hammadde kaynaklarının azalmasıyla ilişkilendirilebilecek bir hiatus yaşanmış olmalıdır. Bölgede gerçekleştirdiğimiz rekolte tahmini çalışmalarında Bozburun Yarımadası'nın tamamı için yıllık 86788 amphora ihtiyacının olduğu kabul edilirse üretim kaynaklarının da hızla tükenmiş olması şaşırtıcı olmayacaktır. Bu tarihten sonra üretimin tekrar canlandığı İ.S. 1. yüzyılın başlarına kadar

bölgede amphora üretimine ait kanıtlar elimize geçmemiştir. Roma İmparatorluk Döneminde bölgede önemli bir yerleşime ait kalıntılar tespit edilememiş olmasına rağmen İmparatorluğun bölgede üretimi teşvik etmek amacıyla villa tipi üretime başladığı Çubucak kazılarındaki sonuçlardan anlaşılmıştır. Bu dönemde üretilen Geç Rhodos tipi amphoraların kil kompozisyonlarıyla Erken Hellenistik Dönem üretimleri arasındaki farklılık üreticilerin hammadde kaynakları konusunda yeni arayışlara yöneldiğini göstermektedir.

4.6. Bybassos Artalanında Bulunan Kırsal Yerleşimlerle Atölye İlişkileri ve Seramik Atölyelerinin Organizasyon Şeması

Bybassos artalanında sürdürdüğümüz yüzey araştırmalarında toplanan verilerin sonuçlarının bölgenin ekonomisiyle ilişkilendirilmesi için kırsal yerleşimlerle atölyelerin organik bağının da ortaya konulması gerekmektedir. Bu bağlamda *deme* dışında bulunan çiftlik evlerinin, işliklerin ve endüstriel üretimin gerçekleştirildiği atölye alanlarının lokalizasyonu araştırmanın alt konularındandır.

Bybassos ve çevresinde tespit ettiğimiz atölye alanları içinde Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nin mekan kullanımı, jeomanyetik araştırmalarla fırın alanlarının, olası kil dinlendirme havuzlarının ve atık alanlarının belirlendiği büyük boyutlu bir üretimin gerçekleştirildiği Knidos Reşadiye seramik atölyelerinin organizasyon şemasıyla karşılaştırma yapmaya olanak sağlamaktadır. Her iki atölyeler topluluğunun da bir yolun iki yanına sıralanması (TUNA-EMPEREUR, 1993: 198; TUNA-EMPEREUR, 1989; EMPEREUR-TUNA-HESSE, 1999) üretimin pazarlanma aşamasında mekan kullanımını optimum olarak değerlendirilmesini sağlamış olmalıdır.

Knidos atölyelerinin ve Limanbaşı endüstri bölgesinin ihtiyacı olan suyu atölyelerin bitişindeki akarsudan temin ettikleri düşünülmektedir. Burada sorun, kil kaynaklarının atölyelere olan mesafesidir. Limanbaşı endüstri bölgesinin kil kaynağı olarak Kızılcadağ melanjını kullanmış olabileceği yapılan analizlerin sonuçlarından anlaşılmaktadır. Knidos atölyelerindeki atık tepecikleri Bybassos çevresinde bulunan atölyelerde gözlenmemektedir. Bu üretimin boyutu hakkında görece bilgi sunarken geniş bir alana yayılmış atölyelerin atıklarının bölgede yoğun olarak yaşanan erozyon ve alüvyon birikmesiyle dağılmış olduklarını da düşünülebilir.

Küzey Ege'de bulunan küçük bir kent devleti olan Ikos'un (Alonnisos) şarabının pazarlanmasında kullanılan amphoraların üretildiği sanayi alanı da jeomanyetik araştırmalar sonucunda ortaya çıkarılmıştır. Jeomanyetik haritalar ve bölgede yapılan kazıların sonucunda orta-küçük ölçekli bir üretimin izlerinin takip edildiği ve dönem olarak Limanbaşı Endüsti bölgesindeki erken üretimle çağdaş amphoraların benzer bir düzen içinde işleyen birbirinin yakınında bulunan atölyelerde üretildikleri izlenmektedir (SARIS-ATHANASASOPOULOU, 2002: 189, Pl. 1-2). Hammadde ve enerji kaynaklarına erişmede büyük kolaylık sağlayan bu modelin ticari ürünlerin en yakın ihracat limanına ulaştırılmasında da avantajı büyüktür (COLLISCHON-PILLAR, 2000).

Bybasos gibi merkezi sistemlerde büyük boyutlu tarımsal üretimin ihracata dönüşmesi yönetim merkezinin ihracatı kontrol etmesiyle mümkündür. Araştırma bölgemizdeki arkeolojik kazılarda ve yüzey araştırmalarımızdan elde edilen bulgular bu doğrultuda ihraç edilen ürünlerde merkezi otoritenin kontrolünü belgeleyen kanıtlar sunmuştur. Bölgenin en önemli ihraç ürünü olduğu bilinen şarabın dışsatımında amphoraların kulplarına basılan yönetici ve üretici mühürlerinin bu kontrol mekanizmasını en iyi yansıtan arkeolojik belgeler olduğunu düşündüğümüzden bu verileri "Arkeolojik Buluntular Işığında Bybassos *Deme*si'nin Akdeniz Ticaretindeki Yeri" bölümünde ayrıntılı olarak sunulmuştur.

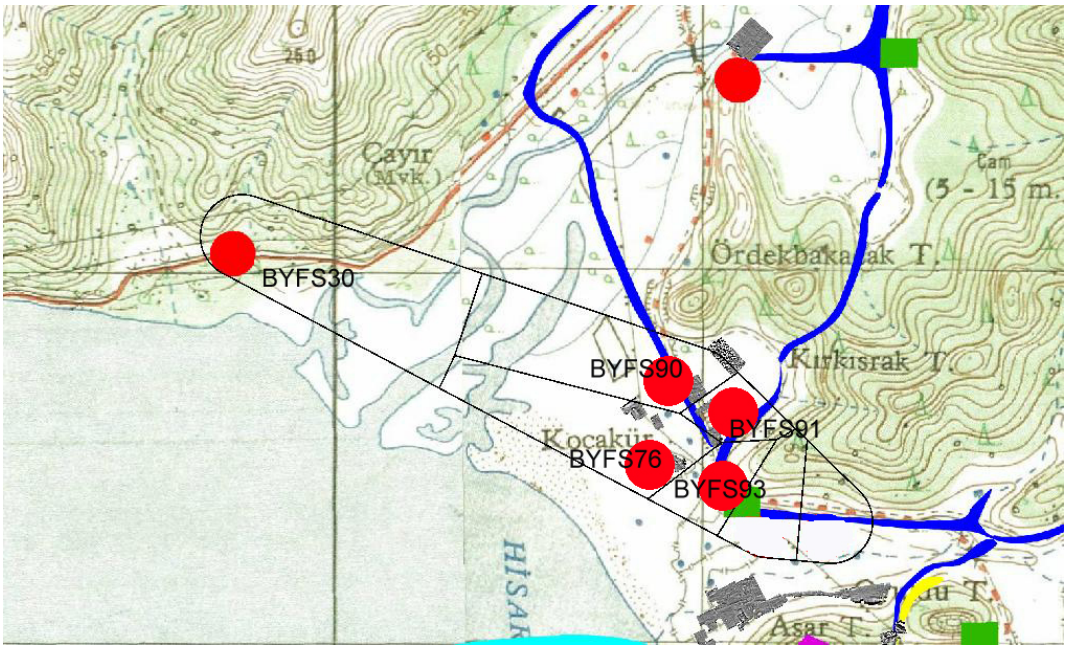

Fig.110

Limanbası Endüstri Bölgesi'nin yakınında olmasına rağmen yerleşim sisteminin dışında kalan Hisarönü-Çubucak ve Kızılbağlık atölyelerinin üretim organizasyonu açısından bağımsız olmakla birlikte ortak bir ihracat modelinin benimsendiği düşünülmektedir. Özellikle Prof. Dr. Ersin Doğer tarafından tamamlanan Hisarönü-Çubucak seramik atölyelerinin kazıları, İ.Ö. 3. yüzyılın ilk çeyreğinin sonunda başlayan ve İ.Ö. 3. yüzyılın sonuna kadar farklı üreticilerin katkısıyla devam eden yoğun bir amphora ve seramik üretimini kanıtlaması açısından üretim organizasyonunun incelenmesini gerektirmektedir. Bugün özel bir otel işletmesi tarafından kapatılan seramik üretim alanında jeomanyetik araştırmaların gerçekleştirilememesi nedeniyle özel bir limanı olan atölye yerleşiminde, kil dinlendirme havuzları, üretim artığı seramiklerin atıldığı depolama alanları, fırınlar ve bunlarla ilgili mekanlar gibi üretimle ilgili organizasyonun parçalarını yorumlayabilmek için kazı arşivi ve raporları dışında yeni bir veri elimizde bulunmamaktadır (DOĞER, 1998; DOĞER-ŞENOL, 1999: DOĞER-ŞENOL, 2000).

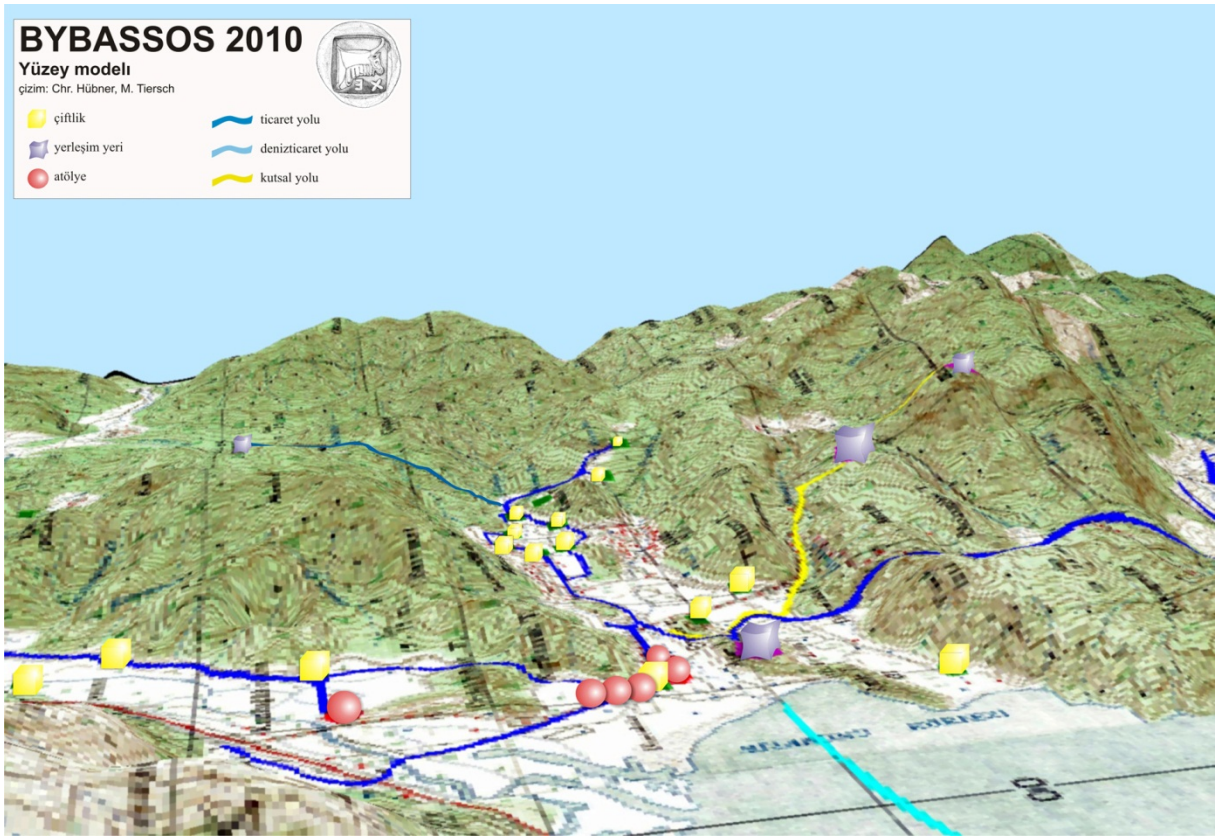

Fig.111

Kızılbağlık Ovasında jeomanyetik araştırmalarda tespit edilen BYFS2A atölyesinin ise ürünlerini, kurgulanan model doğrultusunda Liman Mahallesi'ne sevketmek için yanında bulunan Ergüs Çayı'nı ulaşım amacıyla kullanmış olduğu düşünülebilir. Hisarönü atölyelerinde

mühürlemenin sistemli olarak atölyelerin kuruluşunun başlangıcından üretimin bittiği İ.Ö. 2. yüzyılın başına kadar devam etmesine rağmen (ŞENOL-ŞENOL-DOĞER, 2004: 360) Kızılbağlık Ovası atölyesinde kontrol mekanizmasının önemli bir öğesi olduğu bilinen sisteminin uygulanmaması iki atölye alanı arasındaki organizasyon farklılığını göstermektedir. Hisarönü atölyelerinin farklı üreticiler tarafından üç çeyrek yüzyıl boyunca kullanılması nedeniyle atölye alanının üreticilerin sınırlarının belirlendiği bir organizasyon çerçevesinde gerçekleştirilmiş olduğu düşünülebilir. Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nde de görüldüğü üzere endüstriel işletmelerin topografik nedenlerden dolayı antik dönemde kullanıldığı varsayılan antik yolun iki tarafına sıralanmış olduğu sistemin bugünkü bilgilerimiz ışığında Hisarönü atölyeleri modelinde izlenmediği görülmektedir. Burada, fırınların Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nde olduğu gibi farklı arazi parçaları yerine aynı ve komşu parsellerde konuşlandırıldığı, üretim artıkları için de yolun batısının kullanıldığı bir sistemin kanıtları izlenmektedir.

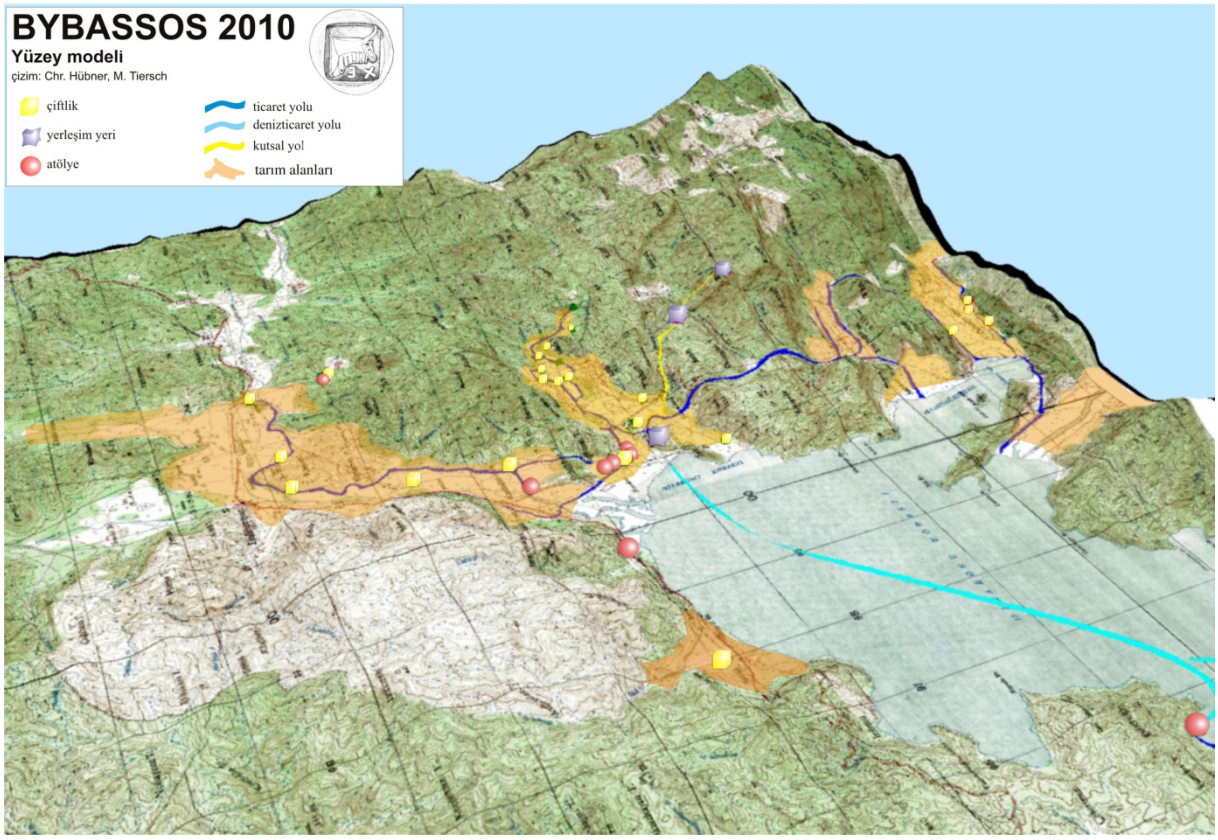

Fig.112

Bybassos'un artalanında bulunan tarımsal işletmelerin ise iki vadi boyunca birer aks üzerinde görece denizden uzak noktalara konumlandırıldığı tespit edilmiştir. Atölye

yerleşimlerinin BYFS27'de tespit edilen ve İ.S. 6-7. yüzyıllara tarihlenen ince seramiklerin üretildiğinin belirlendiği fırın hariç bu yerleşim planında denize oldukça yakın, Arapmezarı ve Hisarönü Çubucak mevkiinde olduğu gibi bazı özel durumlarda da denizle organik bağı olacak şekilde inşa edildikleri görülmektedir. Bölgede sürdürdüğümüz araştırmada, çevredeki atölyelerin birbirine karayolu ile bağlandığına dair bulgularımız bu izlerin modern yolların altında kaldığının varsayıldığı topografik verilerle desteklenmiştir. Ayrıca atölyelerin, ürünlerini biriktirme/denetleme noktası olarak önerdiğimiz Liman Mahallesine ulaştırmada alternatif yolları kullanmış olabileceği de düşünülmektedir.

Thiessen Poygonları ya da diğer adıyla Voronoi Diagramlarının kronolojik sürece uygulanabilirliği üzerine yürüttüğümüz çalışmalarda tespit ettiğimiz birden çok yerleşimin bulunduğu Arkaik Dönem'deki yerleşimlerin etki alanlarının birbirine yakın değerler sunduğu anlaşılmaktadır. Buna göre Yarımada'nın kuzeyinde tespit ettiğimiz yerleşimlerin birbirleriyle ilişkisi büyük boyutlu tarımsal üretime geçilmeden önce bölgede bir merkez kavramının olmadığını ortaya koymaktadır. Projemiz kapsamında geliştirilen yerleşim modellerinin üretimle ilişkilendirilmesi ve Bybassos'un çevresindeki tarımsal ve endüstriel üretimin ekonomik katkısının belirlenmesi için bu teorilerin Bybassos'un üretimde bulunduğu ve ürünlerini Akdeniz piyasasına büyük oranlarda sunduğu dönemlerin verileriyle desteklenmesi gerekmektedir. Buna göre Arkaik Dönem'deki yerleşimlerin etki alanlarının üretimin arttığı Hellenistik Dönem'de Köklü yerleşimi dışında değişmediği anlaşılmaktadır.

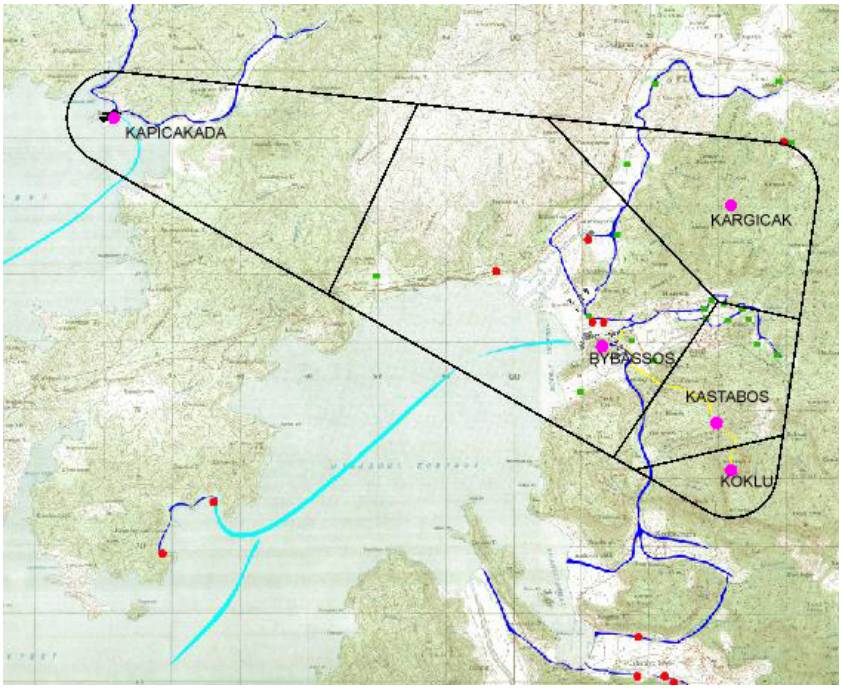

Fig.113

Bölgenin önemli ihraç ürünü olan şarabın dışsatımında İ.Ö. 300 yıllarından itibaren gerek ticari yolların üzerinde bulunan konumu gerekse ürünlerin denetlenmesi amacıyla tek ihracat merkezinin kullanılmış olması Thiessen Poygonları teorisinin uygulanabilirliğini sınırlamaktadır. Yarımada'nın kuzeyi ve güneyinde tespit edilen bulgulara göre Bybassos'daki tarımsal işletmelerde yayılım alanlarının merkezi bir yapı modelinin izlediği, Loryma'daki işletmelerin ise özellikle sevkiyatta bağımsız limanları kullandığının anlaşılması ticari ürünlerin ihracatında farklı kontrol sistemlerinin uygulanmış olabileceğini düşündürmektedir. Bybassos'da ürünlerin bir merkezde toplanıp ihraç edildiğine dair öne sürdüğümüz hipotezin dayanak noktalarından biri de bölgedeki seramik yoğunluğunun istatistiklere yansıtılmış verileridir. Tek bir merkezden yönetilen/yönlendirilen üretimin kanıtlarına dair arazi kullanımını önerdiğimiz modellememiz aşağıda sunulmaktadır.

Özellikle şarap ihracatına yönelik olarak şekillenen tarımsal organizasyonun Bybassos ve çevresindeki çiftlik yerleşimlerinin yapılarını da etkilediği anlaşılmaktadır. Bybassos'da izlenen örgütlenmeye göre çiftlik yerleşimleri ve işlikler, bağ alanlarının ve terasların bulunduğu alanlarla yakın ilişkilidir. Melos'da gerçekleştirilen araştırmalarda da benzer bir modelin yakın zamanlara kadar uygulandığı bilinmektedir (RENFREW, 1982: 177). Çiftliklerin çevreyle ilşkileri ve güvenlikleriyle ilgili de Loryma'da tespit edilen bulguların önemi büyüktür. Loryma'daki 1 no'lu çiftliğin etrafının büyük polygonal duvarlarla çevrili olması Bybassos artalanında kalan Kargıcak yerleşimindeki tahkimli işliklerle karşılaştırılmasını sağlamaktadır. Bu iki işletmedeki paralellik bölgenin güvenlik sorunsalını da gündeme getirmektedir (HELD-ŞENOL, 2010: 177). Bybassos yerleşiminde tespit ettiğimiz çiftlik yapılarının ise tahkim duvarlarıyla çevrili olmadığı izlenmektedir. Bu durum Bybassos çevresindeki otoritenin gücünü gösteren bir veri olarak değerlendirilmelidir.

Bybassos ve civarının Bozburun Yarımadası için önemi, bölgenin en önemli üretim merkezi olmasının yanında Yarımada'nın tarımsal ürünlerinin toplandığı bir ihracat limanına da sahip olmasından kaynaklanmaktadır(HORDEN-PURCELL, 2000: 392). Bybassos *demesi*'nin yeraldığı Hisartepe'nin kuzeyinde alüvyon tabakalarının altında kalan liman yapıları jeomanyetik yöntemlerle incelenerek elektro tomografi yöntemiyle belgelenmiştir (PEDERSEN, 2008: HELD-ŞENOL-ŞENOL, 2010: 217).

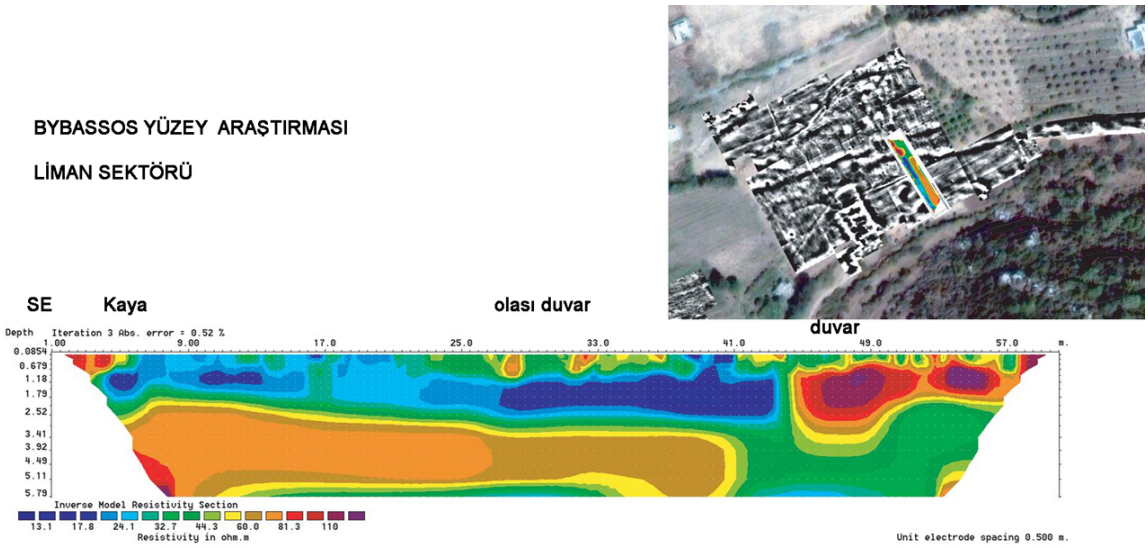

Fig. 114

Dolayısıyla Liman Mahallesi ve Depo Mahallesi olarak adlandırdığımız alanlardaki buluntu yoğunluğu bölgenin demografik yapısından çok ihracata yönelik ürünlerin toplu buluntular oluşturması şeklinde yorumlanmalıdır. Bu görüşümüzü bölgenin konut mimarlığında izlenen özellikler de izlemektedir. Özellikle depo mahallesi olarak yorumladığımız alanda ince uzun dindörtgen planlı ve antrepo yapıları olarak değerlendirdiğimiz bir yerleşim modeli benimsenmiştir.

Fig.115 Depo Mahallesi

Büyük bir nüfusu barındırması mümkün olmayan Bybassos yerleşiminin konut yapıları ise orta ölçekli bir *deme* için daha uygundur. Bu durumda kentin nüfusunun şarap üretimininin ve ihracatın yoğunlaştığı belirli dönemlerde artmış olduğu varsayımı bir hipotez olarak sunulabilir. Tarımsal üretim ise Bybassos'un artalanında gerçekleştiğinden işçi/köle nüfusun kentin dışında çiftlik yerleşimlerinde yaşadığı görülmektedir. Bybassos artalanlarında bulunan tarımsal işletmelerde bulunan mekanlar bu işlev için kullanılmış olmalıdır.

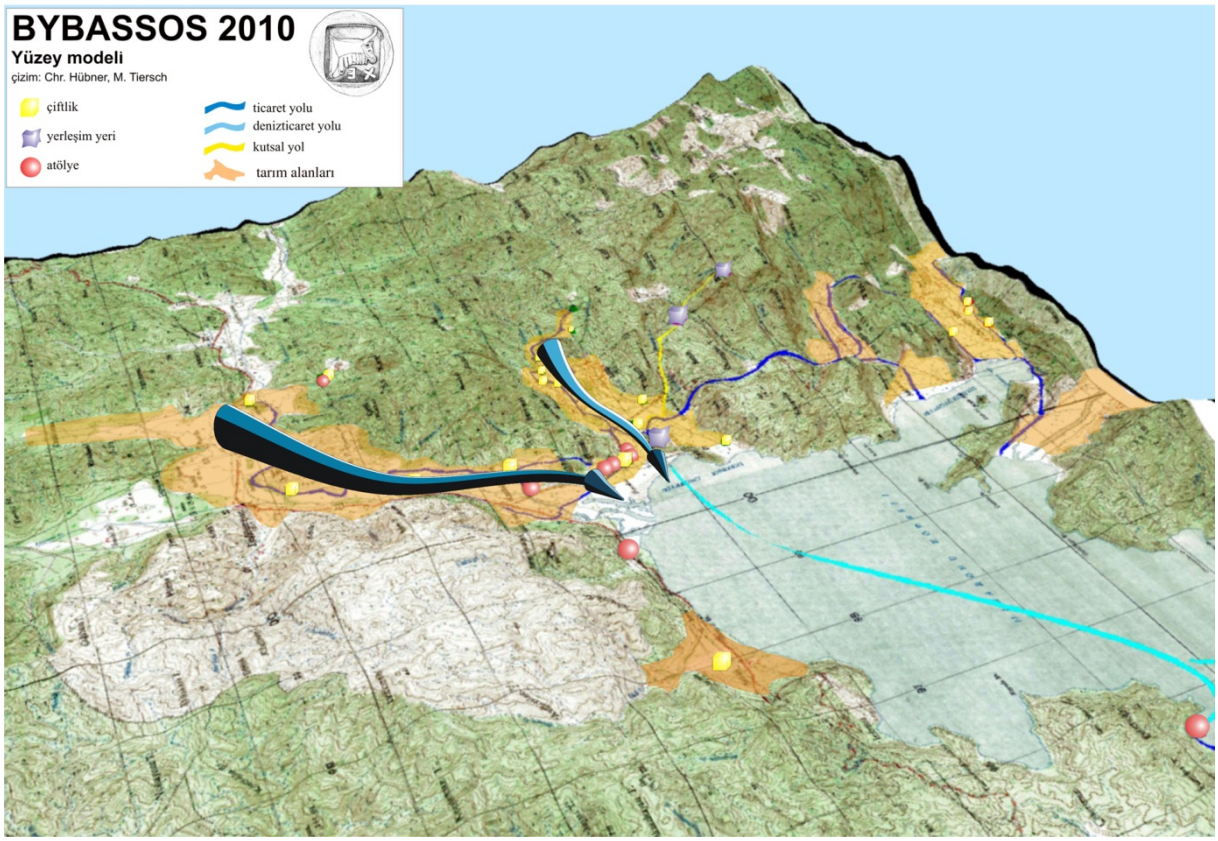

Fig.116

Bybassos artalanında bulunan tarımsal işletmelerin dağılımları üç boyutlu topografik plandaki kuramsal yollarla ilişkilendirildiğinde çiftliklerde üretilen ürünlerin atölye alanlarıyla organik bağını göstermektedir. Elimizdeki veriler doğrultusunda bölgenin en büyük endüstriel üretim alanı olduğunu düşündüğümüz Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nde toplanan yolların, bu alanın tarım ürünlerinin Liman Mahallesine sevkiyatının yapılmadan önceki son durakları olduğunu öne sürmemize neden olmaktadır.

4.7. Bybassos *Deme*si'nde Gerçekleştirilen Yüzey Araştırmalarında Toplanan Seramiklerin Mekan Kullanımına Göre Dağılımı

Bybasos merkezli olarak ele aldığımız projemiz kapsamında *deme*nin içinde toplanan verilerin analizleri yerleşim mekanlarının fonksiyonlarını anlamaya yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Buna göre Bybassos *demesi* içinde araziden toplanan seramiklerin (1687adet parça) bölgenin Hellenistik Dönem'in başında antik dönem ekonomisine yaptığı katkıyla uyumlu olarak veri sunduğu izlenmektedir. Karia Khersonesosu'nun genelinde görüldüğü üzere analizini yaptığımız alanda Hellenistik Döneme tarihlendirilen buluntuların oranı genelin %73'ünü oluşturmaktadır.

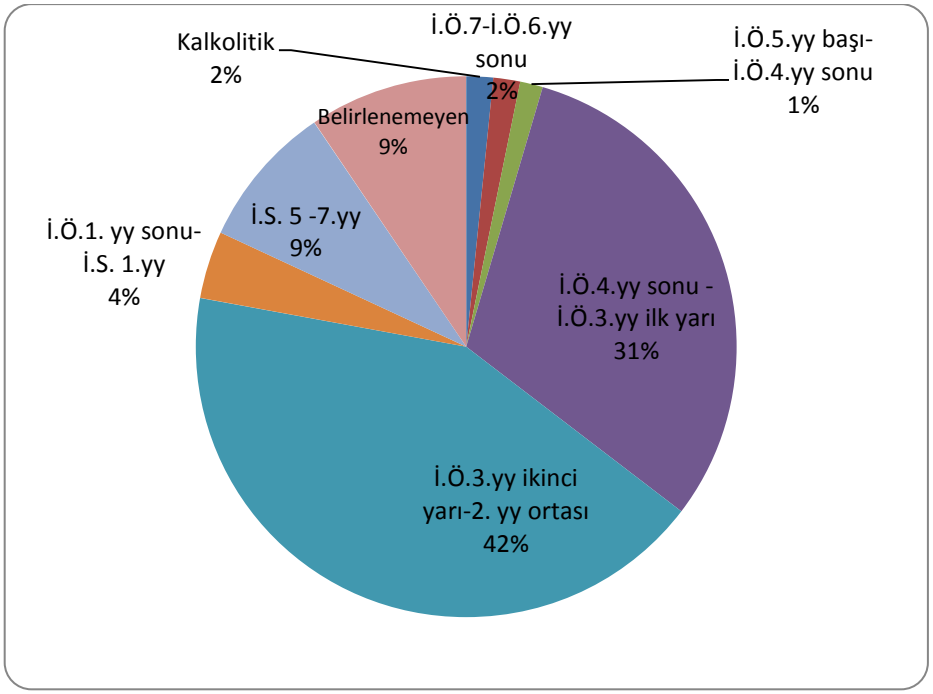
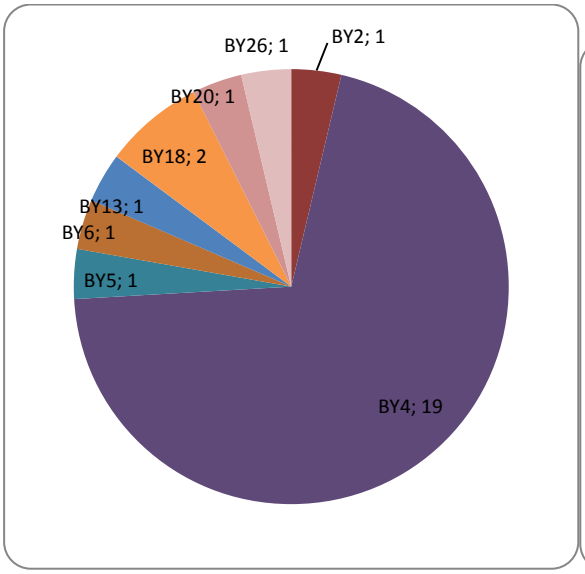

Fig.117 Bybassos Demesi Kronolojik Seramik Dağılım Grafiği

Belirlenemeyen ürünlerin de bu orana eklenmesi halinde Hellenistik Dönem içinde İ.Ö. 2. yüzyılın ortalarına kadar olan sürecin Bybassos'un en yoğun kullanıldığı dönem olduğu anlaşılmıştır. Mimari buluntularla da desteklenen bu verilerin yukarıdaki bölümlerde ifade edildiği üzere kentin ekonomik yapılanmasıyla ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Bölgesel üretim ve ihracat modellerinin yapılandırılmasında bu yoğun kullanım evresi diğer evrelere göre daha detaylı olarak ele alınacaktır. Zira *deme*nin içindeki buluntuların çok küçük bir bölümü bu dönemden önceye tarihlendirilmiştir.

Karia Khersonesos'unda araştırması tamamlanmış yerleşimler içinde Loryma'daki seramik dağılım istatistikleriyle benzer bir dağılım grafiğinin belirlendiği Bybassos *demesi*nde

Loryma'da da izlendiği üzere Kalkolitik dönemde küçük bir yerleşimin izleri saptanmıştır. Endüstriel boyutta bir izin saptanamadığı Kalkolitik Dönem'e ait arkeolojik bulgular hakkında dağılım istatitistiği dışında bir yorum yapmaktan kaçınılmıştır. Bybassos genelinde tespit edilen Kalkolitik döneme tarihlendirilen seramiklerin büyük bölümü (%48) Oyuklu Tepe zirvesi(BY10) ve yamaçlarından BY 11, BY 25 ve Hellenistik Döneme tarihlenen bugüne kadar tespit edilen *deme*nin en büyük işlik yapısının üzerinden ele geçmiştir. Ancak bu buluntuların endüstriel üretimle ilişkilendirilmeleri mümkün değildir.

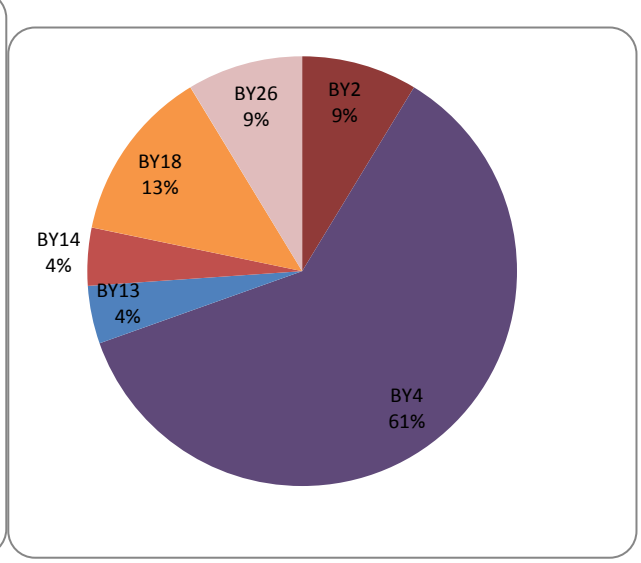

Fig.118 İ.Ö. 7-6. yy. sonu

Fig.119 İ.Ö. 5. yy başı – İ.Ö. 4. yy sonu

Khersonesos koinonunun bir üyesi olan Bybasos'un, yüzey araştırmalarındaki veriler izlendiğinde İ.Ö. 7-6. yüzyıl içinde küçük bir yerleşim olduğu görülmektedir. Sur duvarlarıyla tahkim edilmiş yerleşimde ele geçen seramik buluntular yerleşimin bu dönemde antik dönem ticaretine yaptığı katkıyı analiz etmeye olanak sunmayacak derecede azdır. Burada ele geçen Arkaik Döneme tarihlendirilen veriler yakın çevrede bulunan Kargıcak Yerleşimindeki (BYFS28) Arkaik Döneme tarihlenen evreyle karşılaştırıldığında yerleşimin önemi hakkında bilgi sunmaktadır. Bybassos'da bu döneme tarihlendirilen buluntuların önemli bölümü (%70) arkaik yerleşimden yamaçlara akma suretiyle Liman Mahallesi (BY4) olarak isimlendirdiğimiz alanda bulunmuştur. Kentin Arkaik Dönem'e tarihlendirilen surlarının kuzeyinde bulunan BY26 nolu alandaki yamaçlarda ve BY18, 20 gibi kuzeyde bulunan düzlüklere kadar ulaşan az sayıdaki Arkaik Dönem'e tarihlendirilen seramik kentin

Arkaik Dönem'de önemli bir yerleşim olarak değerlendirilmesini ve antik dönem ticaretine yaptığı katkıyı analiz etmemizi zorlaştırmaktadır.

Konu ticaret çerçevesinde ele alındığında bölgede üretildiği varsayılan yerel amphoraların incelenmesi ve ithal ürünlerin ortaya konması gerekmektedir. Eldeki veriler doğrultusunda çok ayrıntılı bir sentez yapılamamasına rağmen *deme*nin içinde bulunan 27 adet Arkaik Döneme tarihlendirilen diagnostik seramiğin 14'ünü oluşturan amphoraların yerleşimin ithalatının ortaya konması açısından yegane veriler olarak değerlendirilebilir. Bybasos içinde Arkaik Döneme tarihlendirilen amphoralar arasında Miletos kökenli olarak sınıflandırılan 4 adet, Miletos çevresi ya da yerel üretim olarak tanımlanabilecek 3 adet, Lesbos 1 adet, Kıbrıs 1 adet, Samos 1 adet, Knidos olarak değerlendirlebilecek 1 adet ve kökeni belirlenemeyen 3 adet diagnostik parça tespit edilebilmiştir. Buna göre Bybassos'un ithalatı içinde Miletos ve çevresindeki üretimin öne çıktığı görülmektedir. Eldeki verilerin azlığına rağmen yerleşimin Kuzey Ege ile sınırlı bir ilişkisinden sözetmek gerekmektedir. Bununan 1 adet Klazomenai ve 1 adet Lesbos amphorası bu ilişkilerde delil olarak kullanılmak için zayıf kalsa da sözedilmeğe değerdir. Yerleşimin Samos, Knidos ve Kıbrıs'la olan sınırlı ithalat ilişkisi de bu kapsamda değerlendirmeye alınmalıdır. Kentin ihracatına yönelik olarak yerel amphora üretimi problemi projemizde üzerinde durduğumuz konular arasındadır. Atölye alanlarında Arkaik Dönem'e tarilendirilen izlerin bölgenin bu dönemdeki üretimini yansıtmadığı belirlendiğinden çalışmalar kil gruplandırmaları şeklinde yürütülüp bölgenin olası kil örneklerinin birbiriyle karşılaştırılarak benzerliklerinin belirlenmesi şeklinde yürütülmüştür. Seramikler üzerinde laboratuar ortamında gerçekleştirilen analizler "Bybassos Artalanında Bulunan Seramik Atölyelerinde Üretilen Ürünlerin Teknik Analizleri" bölümünde sunulmuştur.

Bybassos yerleşiminin Karia Khersonesosu koinonunun bir üyesi olarak varlığını Pers Egemenliğinde de sürdürdüğü bilinmektedir. İ.Ö. 5. yüzyıldan 4. yüzyıl sonuna kadar olan dönemde Bybassos'un 2. bir surla çevrelendiği görülmektedir. Klasik Dönem surlarının kuzey yamaçlarında yerleşimde bulunan Klasik Dönem seramiğinin %92'sinin ele geçtiği izlenmektedir. Buluntuların az sayıda olması bu dönemde Bybassos'un merkez olarak çok da önemli bir yer olmadığını göstermektedir. Ancak kentin dışında Hemitheia Kutsal alanında bu döneme ait izler yoğundur. Bir kutsal alan olarak Bybasosos *demesi*yle oldukça farklı karakteristiğe sahip olan yerleşimle ilgili sunuçlar karşılaştırma amaçlı olarak Klasik

Dönemdeki alan kullanımını anlamamızı kolaylaştırır. Ancak bu bilgilerin tarımsal üretimle ilişkilendirilemediği, ancak bölgenin ithalat modelinin yapılandırılmasında kullanılabileceği anlaşılmıştır. Buna göre Hemithea Kutsal alınında ithal ürünlerin Bybassos'a oranla yoğun olması şaşırtıcı değildir. Hemithea Kutsal alınında ele geçen ithal seramikler içinde Miletos ve çevresinde üretilen ürünlerin başta olması bölgenin Güney Ege ilişkisini kanıtlayan unsurlar arasındadır.

Kastabos Hemithea kutsal alanında toplanan yüzey seramikleri kutsal alanın kronolojisii hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Buna göre BYFS36A olarak kodlanan tapınak alanında bulunan seramikler arasında Erken Klasik ve Hellenistik dönemlere tarihlenen seramiklerin kalitesi dikkat çekicidir. Bu alanda ele geçen iki terrakotta baş fragmenti ve bir terrakotta kaidenin de adak pratikleriyle ilişkili olduğunu düşünmek olasıdır. Ayrıca yüzeyden toplanan çok sayıda kaliteli ince seramik (kylix, skyphos, krater) buradaki zenginliğin diğer göstergeleri arasında değerlendirilmektedir.

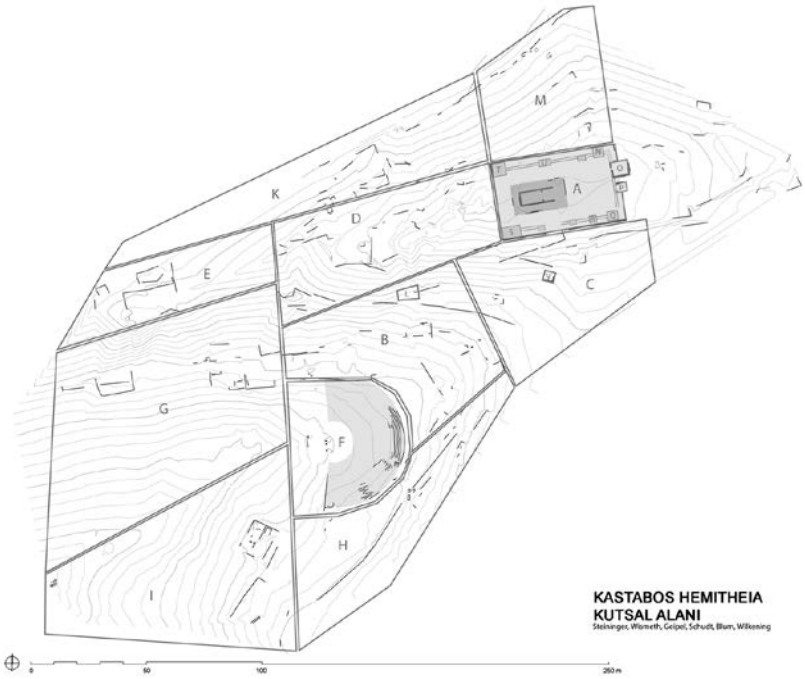

Fig.120

B ve C olarak kodlanan ve tapınağın güney yamaçlarının altından başlayan alanda ele geçen seramikler arasında İ.Ö. 6. yüzyıla tarihlendirilen siyah figür tekniğindeki örnekler kutsal alanın tarihinde erken evreyi oluşturmaktadır. Bu alanda İ.Ö. 5. ve 4. yüzyıllaraa tarihlendirilen kandil, kalathos, krater, pyxis gibi formlara ait parçaların yanında, bölgenin ekonomisinde önemli rol oynayan şarap üretiminin kanıtları olan amphoralara ait parçalar da

ele geçmiştir. Dar bir vadiye konumlanmış terasların arasında kalan bölümde tiyatrodan önceki yükseltide ele geçen İ.Ö. 5. yzüyılın erken evresine tarihlendirilen seramikler alanın yoğun olarak kullanıldığı bu döneme ait önemli kanıtlar sunmaktadır. F olarak kodlanan tiyatro alanından ise kutsal alanın erken Hellenistik döneme tarihlendirilen evresine ait amphora parçaları ve günlük seramik ele geçmiştir. Vadinin güneyinde ve batısında kalan alanlarda ele geçen seramik de özellikle İ.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısına ait olmalıdır. Araştırmalarda bulunan seramiklerin kutsal alan sınırı içindeki dağılımı incelendiğinde, kuzey yamaçlardaki yapıların vadinin ortasındaki yapılara göre daha önce kullanıldığı, Hellenistik Dönem'in başlarında ise vadinin önemli bölümünün komplekse dahil olduğu anlaşılmaktadır.

Bybasos *demes*inin içinden elde ettiğimiz seramiklerin ayrıntılı istatistik incelemeleri bölgede daha önce yapılan araştırmalardan da bilindiği üzere yerleşimin Hellenistik Dönem'de yoğun bir üretime sahip olduğunu göstermektedir. Proje kapsamında bu yoğun üretimin ne zaman başladığı ve ihracat dengesindeki etkisi tartışılmaktadır. Bybassos'un bölgenin ticari yapılanmasındaki rolünün mekan kullanımına yönelik olarak seramik kullanımının dağılımlarını yansıtan tablolarda sunulması ve bölgesel fonsiyonların belirlenmeleri için önem taşımaktadır.

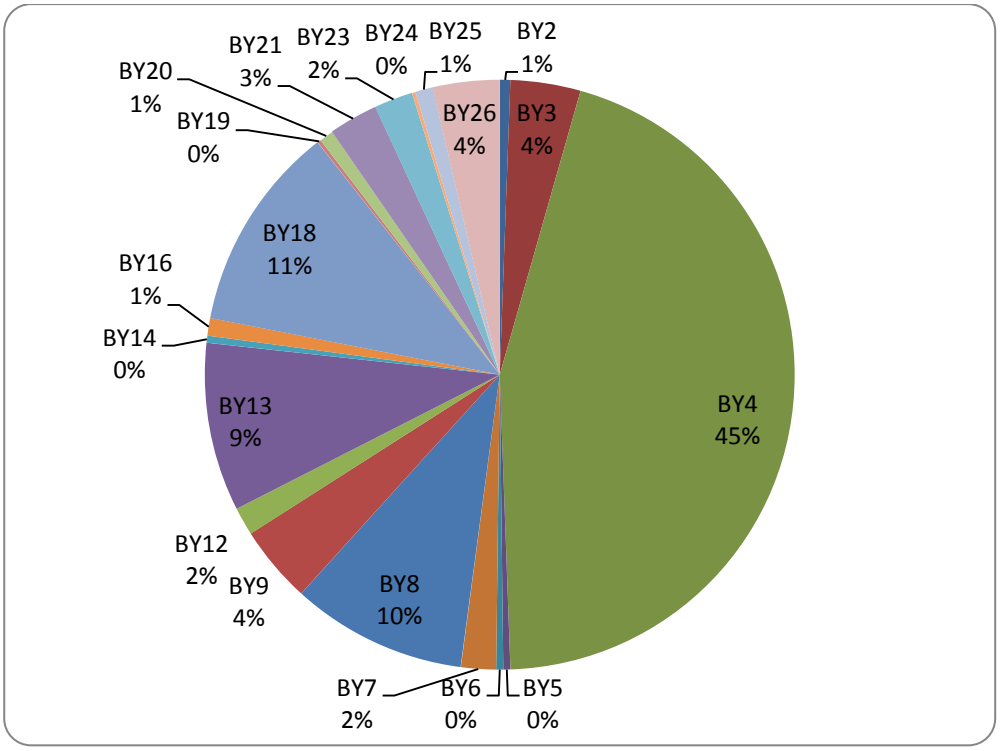

Fig.121 İ.Ö. 4. yy sonu – İ.Ö. 3. yy ilk yarısı

Hellenistik Dönem'in başlarında bölgenin ticari aktivitesinin yükselmesinin nedenleri arasında Rhodos'un Akdeniz pazarındaki rolünün artmasıyla ilişkili olduğu bilinmektedir. Bybassos *deme*si içinde bu dönemdeki seramik yoğunlukları dikkate alındığında BY4 olarak adlandırdığımız ve Liman Mahallesi olarak yorumladığımız alanda İ.Ö. 4. yüzyılın sonu – İ.Ö. 3. yüzyılın ortaları arasında kalan dönemde Bybassos *deme*sinin toplam seramik miktarının %45'ine, yüzyılın ikinci yarısında ve İ.Ö. 2.yüzyılın ortalarına kadar olan dönemde de %70'ine ulaştığı görülmektedir. Kentte Liman Mahallesi'yle ilişkili olarak Liman olarak yorumladığımız ancak jeofizik çalışmalarda sınırları tam olarak tespit edilememiş olan bölgedeki bu döneme tarihlendirilen seramikler de buna eklendiğinde bu oranlar artacaktır.

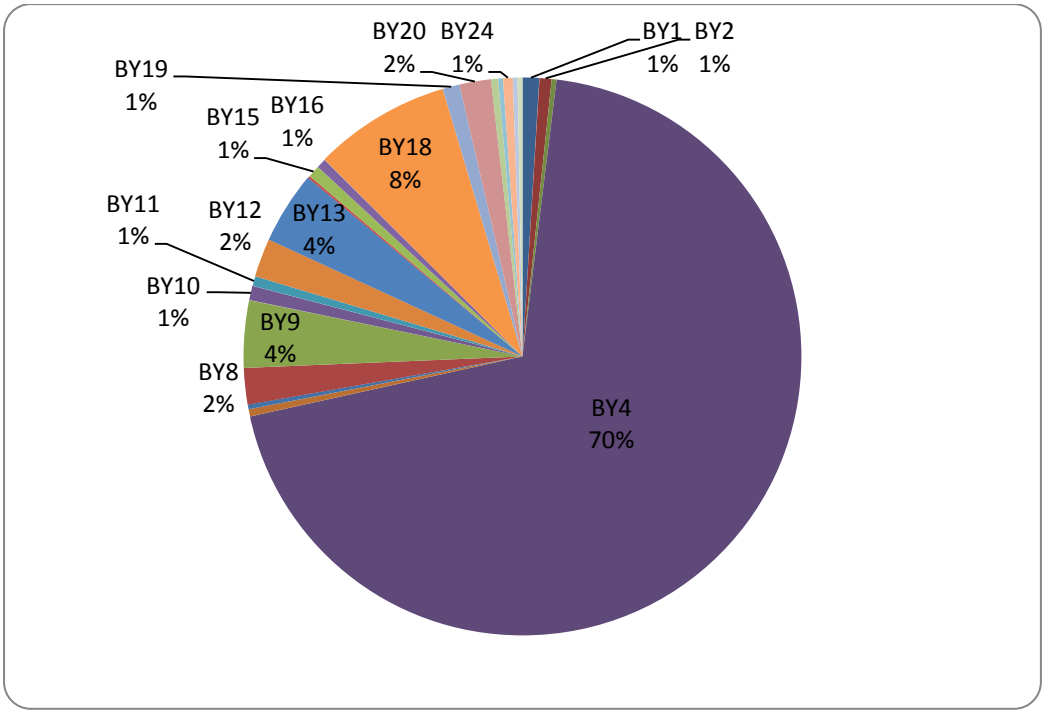

Fig.122 İ.Ö. 3. yy ikinci yarısı- İ.Ö. 2. yy'ın ortası

Bölgenin ihracat yapısındaki organizasyon hakkında fikir veren bu yoğunluğun yerel üretimin pazarlanmasıyla ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Bulunan seramiklerin %27'sinin amphoralara ait diagnostik parçalar olması ve tamamına yakının yerel amphoralardan oluşması ürünlerin limanda yüklenmek için toplandığı bir organizayonu düşündürmektedir. Bu hipotezimiz seramik yoğunluğu istatistiğiyle desteklenerek üretimin bölgede ne şekilde ticarete yönlendirildiği konusundaki problemimizin çözümüne de katkıda bulunmuştur. Ancak üretim organizasyonunun tam olarak çözülmesi için Knidos, Rhodos, Kos gibi bu

dönemde büyük boyutlu üretimi gerçekleştirmiş kent devletlerinin organizasyon planlarının veri olarak bilim dünyasına sunulması gerekmektedir.

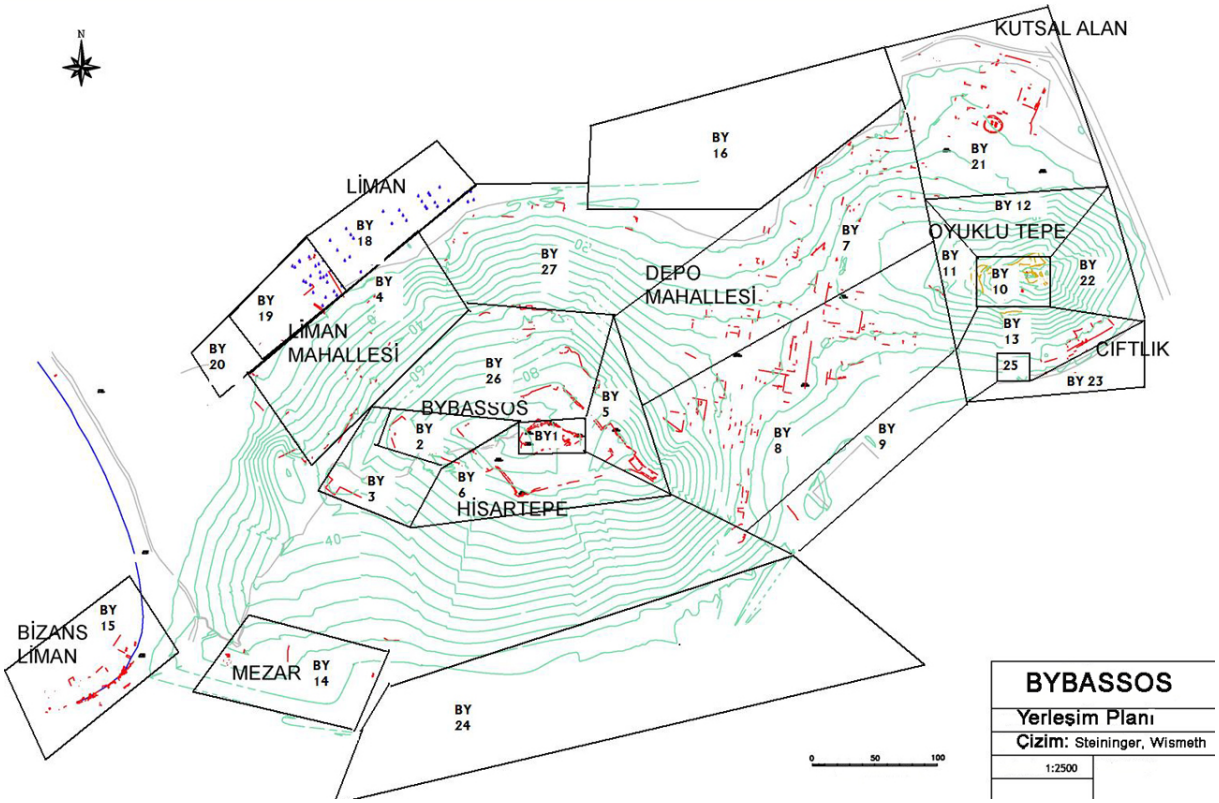

Fig. 123

Bu noktada Bybassos yerleşiminin sur duvarlarının dışında olmasına rağmen yerleşimle organik bağı olan bir çiftlik yerleşiminden sözetmek gereklidir. BY13 olarak adlandırdığımız bölgesel bir işlik de içeren çiftlik yerleşiminin kentin ticaretinin en yoğun olduğu dönemde kullanımda olduğu anlaşılmaktadır. Bu işletmeyle Hisartepe arasında kalan sırtta bulunan ince uzun yapılar ve caddeler sistemi ilk görüşlerimize göre Depo mahallesi olarak adlandırılmıştır. Bu alanın kuzeyinde istatistiklere yansıyan az sayıda buluntu mimari yapıları nedeniyle depo mahallesi olarak yorumladığımız alanın mekan kullanımını tekrar düşünmemiz gerektiğini ortaya koymaktadır. Ancak alanın güneyinde bulunan BY8 bölgesinde Bybassos *deme*sinde bulunan ve Hellenistik Dönemin başlarına tarihlendirilen seramiğin %10 oranlarına ulaşması bu alanın yoğun kullanımını göstermektedir. BY7'nin devamı olarak değerlendirilen BY8 alanındaki seramik yoğunluğunu yorumlamak oldukça güçtür. Bu alanın da bir depo mahallesi ya da güney limanına yakın bir bölge olup olmadığı

problemi de Bybassos'un güneyinde gerçekleştirdiğimiz ikinci limanın arandığı jeofizik araştırmaların sonuç vermemesi nedeniyle çözülememiştir.

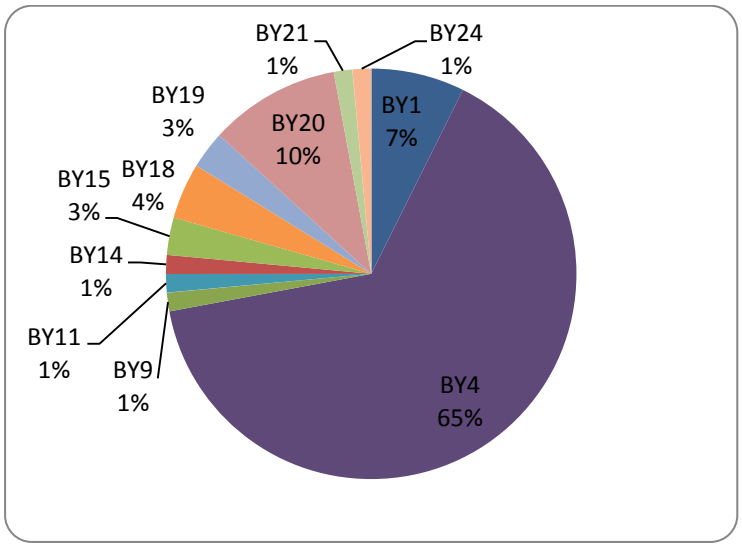

Fig.124 İ.Ö. 1. yy sonu – İ.S. 1. yy

Bölgede gerçekleştirdiğimiz araştırmalarda Bybassos'un Roma İmparatorluğu Dönemi'nde tarımsal önemine rağmen az sayıda çiftlik yerleşimi ve atölye alanları dışında iskan edilmediği anlaşılmıştır. Bununla birlikte kentin atölye alanlarında yoğun olarak amphora üretilmesi ve muhtemelen de aynı yol ağı sistemiyle limana ulaştırılarak ihraç edildiği düşünülmelidir. Bybassos'un içinde ise BY4 olarak isimlendirilen Liman Mahallesi ve bu alanla ilişkili BY20, BY19 ve BY18 den toplanan seramiklerin oranlarının İmparatorluk döneminde Bybassos *deme*sinin %82'sine ulaştığı görülmektedir. Bu istatistik, İmparatorluk Dönemi'nde de ürünlerin aynı yerlerde toplandığı sonucuna götürmektedir. Bununla birlikte İmparatorluk Dönemi'nde Bybassos'un Khersonesos'un kuzeyinde ve Karpathos Adası'ndaki üretimin boyutlarıyla karşılaştırıldığında model oluşturmak için oldukça zayıf veriler barındırdığı kabul edilmelidir. Bölgede İ.S. 2. yüzyıldan İ.S. 5-6. yüzyıllara kadar büyük bir yerleşimin ve bununla işikili seramiğin saptanamaması üretimin durmasına paralel olarak yerleşimin de terk edildiğini göstermektedir. Bu terkediliş Yarımada'nın güneyinde Loryma'da İmparatorluk Döneminin başında yaşanmıştır.

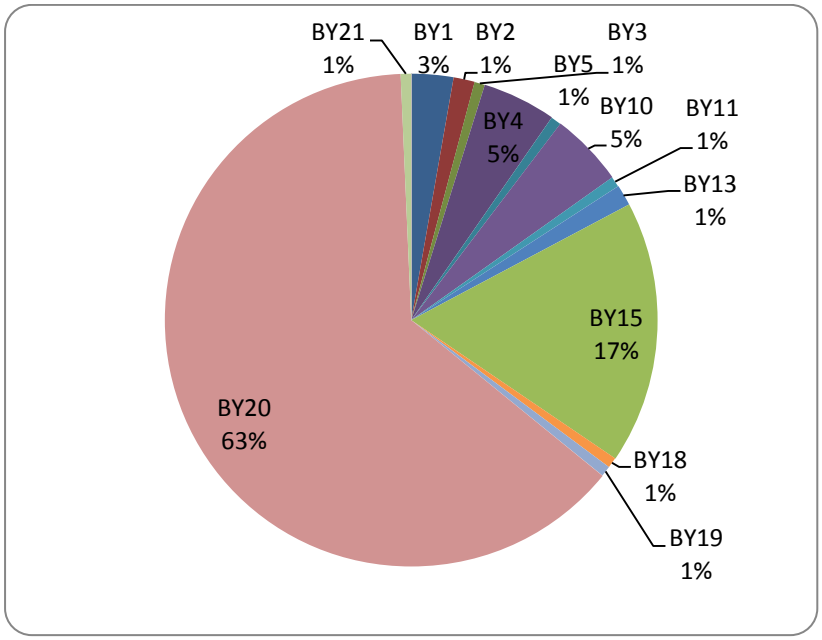

Fig.125 İ.S. 5-7. yy

Bybassos ve çevresindeki bölgede bulunan kilise yapılarından da anlaşılacağı üzere İ.S. 5-7. yüzyıllar arasında Yarımada'nın kuzeyinde bir canlanma yaşandığı belirlenmiştir. Bu durum bölgenin tarımsal üretimiyle ilişkilendirilerek Bybassos'un güney artalanının anlatıldığı bölümde incelenmiştir. Bybassos'un kuzey artalanındaki tarımsal ve endüstriel yapıların Geç Antik Dönem'e tarihlendirilen sonuçları ise BYFS27'de bulunan atölye alanında izlenmektedir. Bu alanda tespit edilen ince seramik üretimiyle ilgili izler de bölgenin bu dönemdeki endüstriel üretimiyle ilgili önemli kanıtlar sunmaktadır.

Bybassos'un İ.S. 5-7. yüzyıllar arasında yeniden yerleşildiği genel toplamın %9'una ulaşan seramiğin varlığıyla anlaşılmaktadır. Bybassos'un batısında bulunan alanlarda yoğunlaşan bu yerleşim genel toplamın %63'ünü oluşturmaktadır. İ.S. 5-7. yüzyılllara tarihlendirilen liman ve çevresindeki ince uzun yapılardan oluşan rıhtım kompleksi (BY15) daha geride olduğunu jeomanyetik yöntemlerle anladığımız Hellenistik limanın alüvyonlarla kaplanıp kullanımdan çıktıktan sonra yeniden kullanılan bir alanda inşa edilmiş olmalıdır. Limanın doğal koşullara açık olan yapısı kıyıya dik iskelelerin inşa edilmesini zorunlu kılmış olmalıdır. Bu iskelelerin aralıklarının dönemin büyük karinalı gemilerinin girebileceği genişlikte yapılmış oldukları belirlenmiştir (PEDERSEN, 2008: 2). Biri Y şeklinde 5 iskelenin tespit edildiği Geç Antik Dönem Llimanı Bybassos'un İ.S. 5-7. yüzyıllar arasında aktif olarak deniz ticaretinden faydalandığını düşünmemize neden olmaktadır.

4.8. Bybassos Artalanında Bulunan Seramik Atölyelerinde Üretilen Ürünlerin Teknik Analizleri

Antik Dönem endüstriel üretim teknolojileri konusunda bölgesel bir sonuç çıkarmaya yönelik olarak tasarlanan projemizde seramik üretiminin kanıtlarından yola çıkılabilmesi için önemi her geçen gün artan seramik analizlerinin üretim yerleriyle ilgili bilgilere yaptığı katkılar önemli yer turmuştur. Temelini araziden sağlanan verilerin işlenmesine yönelik olarak şekillendirdiğimiz ve bu doğrultuda çeşitli sentezlerin sunulduğu projemizin bölgedeki üretimle ilgili gerçekleştirilen seramik analizleri iki alt başlık altında sunulabilir:

1.Arazide Sürdürülen Çalışmalar

2.Laboratuar Ortamında Gerçekleştirilmiş Olan Analizler

Limanbaşı Endüstri Bölgesi'ndeki örnekler üzerine yapılan arkeometrik incelemeler kapsamında buluntuların temel fiziksel özellikleri, kimyasal malzeme karakteristikleri, mineralojik ve petrografik yapılarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Böylece Bybassos'a ait yerel amphora üretiminin hammadde özellikleri ve karakteristiklerinin yanında fırınlama teknolojisi hakkında bilgilere ürünler vasıtası ile ulaşılabilmiştir Bölgenin en büyük üretim merkezi olduğunu tespit ettiğimiz Limanbaşı Endüstri Bölgesinde (ŞENOL, 2009) bulunan atık seramik üzerine arkeometrik incelemeler sürdürülerek bölgenin seramik üretiminde kullandığı hammadde kaynakları araştırılmıştır.

1.Arazide Sürdürülen Çalışmalar

Projemiz kapsamında intensif yöntemle toplanan seramiklerin köken belirleme çalışmalarında kullanılmak üzere özellikle bölgenin ihracat ürünlerinin başında yeralan şarabın taşınmasında kullanılan amphoraların kil kompozisyonlarını belirlemek amacıyla yürütülen çalışmalarda bölgede üretildiğini düşündüğümüz formların taze kırık kil fotografları mikroskopla çekilmiştir. Bu nedenle atölye alanları ve çevresinde bulunan seramikler öncelikli olarak ele alınmıştır. Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nde bulunan mantar formlu ağız kenarına sahip amphoraların mühürleme sistemlerinin yaygın olmadığı bir dönemde üretilmeleri nadir olarak mühürlendirilmelerini, dolayısıyla da köken tartışmalarını

beraberinde getirmiştir. Mantar formlu amphoralar gibi çok farklı alanlarda yoğun olarak üretilen ve tipolojik sınıflandırmanın oldukça zor olduğu formlarda atölye atıklarından yapılan bu tip kil karşılaştırma çalışmalarının köken belirlemede büyük yardımları olmaktadır. Aşağıda bu tipe ait atık parçaların diagnostik örneklerinin kil kompozisyonunu belirlemeye yönelik olarak tarafımızdan x20 boyutunda çekilmiş taze kil kırığı fotografları örnekleri sunulmaktadır. Yapılan incelemede oluşturulan gruplamaya göre Limanbaşı atölyelerinde üretilen mantar ağızlı amphoralarda iki farklı kil kompozisyonu belirlenmiştir. Bu referanslar farklı merkezlerde bulunan mantar formlu amphoraların karşılaştırılabilmelerinin yapılabilmesi amacıyla taahhüt edildiği üzere proje yayınından sonra elektronik ortamda bilim adamlarının kullanımına sunulacaktır.

1.GRUP:

Grubun kil komposizyonu: Kuvars, piroksen, kalsit, ampibol, biotit ve şamot. Az miktarda metamorfik kayaç bulunmaktadır. Renk özellikleri: Hamur Rengi: 5 YR 6/6-6/8 reddish yellow; Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 reddish yellow (LEVHA 2-3)

2.GRUP:

Grubun kil komposizyonu: Bol kuvars, serpantin ve olivin gibi metamorfik kaya, az piroksen, mika, kalsit ve çok az şamot içeren kompozisyona sahiptir. Renk özellikleri: Hamur Rengi: 5 YR 6/6-7/6 reddish yellow - 2.5 YR 6/6 light red; Yüzey Rengi: 5 YR 7/3 pink (LEVHA 4-5)

Analizlerden anlaşıldığı üzere metamorfik kayaçlar Kızılcadağ melanjından alındığı düşünülen kile sonradan eklenmiştir. Bu eklentilerle grubun kil yapısı Knidos amphoralalarının erken dönem örnekleriyle benzerlikler göstermektedir. Ayrıca Rhodos amphoralarının İ.Ö. 4. yüzyıl sonunda üretilen örnekleriyle olan benzerlikleri dikkat çekicidir. Whitbread tarafından yapılan analizlerde Rhodos amphoralarında fillit bulunduğunun belirtilmesinin yanında mikalı örneklerin farklı bir grup oluşturduğu ifade edilmektedir. Bu durumu Bybassos civarı üretim örnekleriyle ilişkilendirmek gerekmektedir. Çeşitli merkezlerde bulunan mantar formlu ağız kenarına sahip amphoraların bu veriler ışığında değerlendirilmesi kökenleri konusunda yeni açılımlar yaratacaktır. Bybassos ve çevresinde bulunan amphora üretimine ait kanıtların kil özelliklerinin referans olarak sunulması bölge için önemli bir yenilik olarak görülmelidir.

Bybassos yüzey araştırmaları sırasında Bybassos artalanında tespit edilen yerleşimlerden toplanan Arkaik Dönem'e tarihlendirilen amphoralar üzerinde kil gruplandırması yapılmaya yönelik olarak taze kırık forograflandırmaları yapılmıştır.

1.Grup: Bol kuvars, bol metamorfik kayaç, az biotit ve kalsit içermekte olup Kızılcadağ melanjında bulunan özellikleri yansıtmaktadır. Bu kil grubunu yerel üretimle ilişkisi yukarıdaki benzerliklerden ibarettir (LEVHA 6).

2.Grup: Mantar formlu ağız kenarına sahip amphoraların 1. Grubuyla karşılaştırılabilecek özelliklere sahip kil kompozisyonunda kuvars, kalsit, çok az piroksen ve şamot bulunmaktadır. Kilin içinde c.0.5mm çapında boşluklar bulunmaktadır.

3.Grup: Bu grubun kompozisyonunda büyük parçalar halinde ve orta yoğunlukta kuarz ve kalsitin dışında az piroksen tespit edilmiştir

4.Grup: Homojen bir yapıya sahip bu kil kompozisyonunda diğer gruplara oranla oldukça az kalsit bulunmaktadır. Ayrıca az miktarda ama büyük parçalar halinde metamorfik kayaçlar ve şamot katkısı grubun ortak özellikleri arasındadır.

2.Laboratuar Ortamında Gerçekleştirilmiş Olan Analizler:

BYFS30 olarak adlandırdığımız ve kazıları Prof. Dr. Doğer tarafından bölgede gerçekleştirilen atölye kazılarında bulunan seramikler referans alınarak Dokuz Eylül Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği laboratuarlarında yapılan analizler Doç.Dr. Mümtaz Çolak ve Ahu Özer tarafından gerçekleştirilmiş olup, sonuçlar Özer tarafından da bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında sunulmuştur (ÖZER, 2006). Aşağıda, Ankara Üniversitesi Başkent Meslek Yüksekokulu Malzeme Araştırma ve Koruma Laboratuvarı ve YEBİM Laboratuvarlarında analiz edilen ve proje kapsamında toplanan seramiklerin analiz karşılaştırılmasının yapılabilmesi için Hisarönü atölyelerinin sonuçları da kullanılmıştır.

Bu incelemeler kapsamında Dokuz Eylül Üniversitesi laboratuarlarında Hisarönü atölyelerinin ana ürünü olan amphora parçalarından alınan örnekler agat değirmende öğütülerek atomik absorbsiyon spektrometre cihazıyla major iz elementleri saptanmıştır. İnce kesitleri alınan örneklerin polarizan mikroskobu ile petrografik incelemeleri yapılmış ve minerolojik grupları belirlenmiştir. Her gruptan alınan örnekler öğütülerek X-ışını difaktometre ile mineral bileşenleri ortaya çıkarılmıştır. Bu çalışma kapsamında bölgeden

Kızılcadağ melanjı olarak da adlandırılan formasyondan örnekler alınarak majör element analizleri yapılmıştır. Buna göre element analiz sonuçları aşağıda sunulmuştur:

SiO_2=54,62; **Al_2O3** =16,97; **ΣFe_2O_3** = 9,32; **MgO** =1,59; **CaO** = 0,77; **Na_2O** = 2; **K_2O** = 1,78; **$T\dot{I}O_2$** = 0,82; **MnO** = 0,121; **P_2O_5** = 0,24; **Kızdırma Kaybı** =11,39;**Toplam** = 99,621

OKSİT 11 örnek üzerine yapılan iz element amaliz sonuçları (ppm)

	H.8	H.9	H.10	H.11	H.12	H.13	H.14	H.15	H.16	H.17	H.19
Ba	743,7	1024,7	1024,7	1586,8	824	703,5	864,1	1064,9	623,2	864,1	743,7
Cu	36,2	51,5	52,9	41,3	36,2	37,7	38,4	49,3	37,7	41,3	44,9
Ga	20,8	28,7	28,7	36,15	28,7	28,7	24,7	16,9	16,9	28,7	20,8
Ni	90	170	220	136,7	103,3	140	533,3	393,3	310	90	143,3
Pb	45,5	39,8	51,3	64,6	51,3	53,2	51,3	47,4	47,4	58,9	53,2
Sr	212,7	209	220,1	168,1	223,9	121,7	179,3	316,7	227,6	186,7	179,3
Zn	172.4	151,7	121,8	174,7	121,8	135,6	128,7	110,3	112,6	128,7	110,3
V	512.3	923,1	974,4	574,4	594,9	717,9	646,2	1025,6	584,6	800	615,4
Cr	600	766,7	866,7	733,3	666,7	666,7	1000	900	933,3	766,7	766,7

Fig. 126

Kızılcadağ melanjından alınan kil örneklerinin referans olarak kullanılması sonucunda BYFS30'da bulunan Hisarönü atölyelerinin kil grupları tespit edilebilmiştir. Örnekler ve kil kaynağı referansları üzerinde hazırlanan histogramlar incelendiğinde örnekler iki grup altında toplanmıştır.

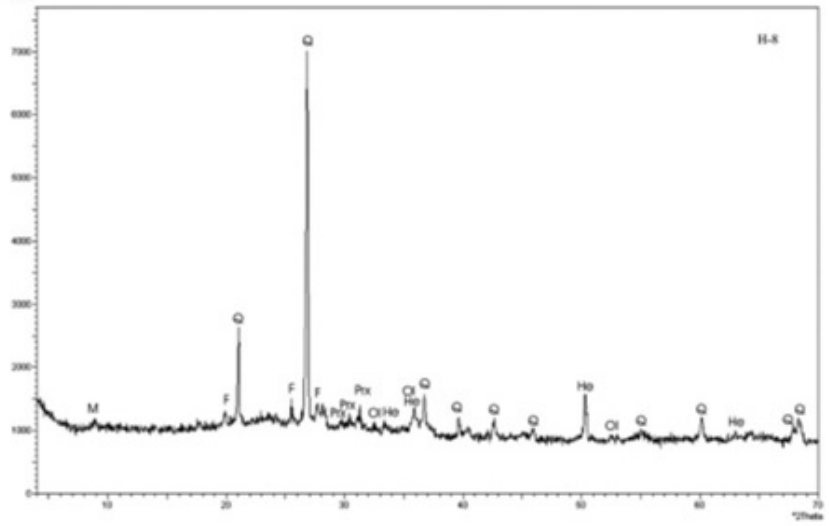
1.Grup (H-11, H-17, H-13, H-12)= Bu grup, mika mineralleri, piroksen, kuvars, plajioklas mineralleri ve kaya parçalarından oluştuğu tespit edilmiştir. Grubun ayırt edici özelliği bol miktarda mika minerali bulunması (muskovit, biotit) ve mikalarda yoğun şekilde yönlenme görülmesidir.

2.Grup (H-14, H-15, H-16, H-9, H-10)= Grup olivin, piroksen, ultrabazik parçalar, serpantin, biotit, muskovit, minerallerini içermektedir. Az miktarda turmalin ve lamprobolit mineralleri görülmektedir. Lamprobolitin varlığı volkanik katkı olabileceğini göstermektedir. Grubun ayırt edici özelliği yoğun miktarda olivin, piroksen gibi ultrabazik kökenli minerallerden oluşmasıdır.

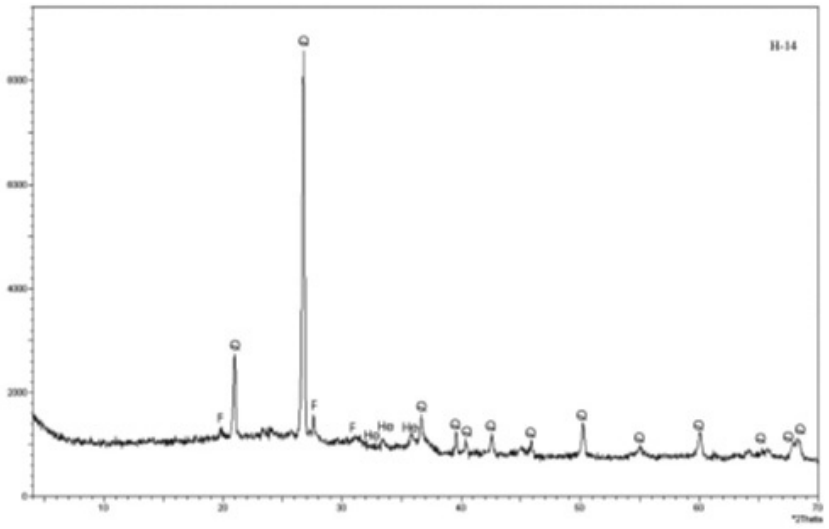
Major element analizlerine Kızılcadağ melanjı sadece Na**2**O ve P**2**O**5** içeriği açısından farklılık sunmasına karşın Hisarönü amphoralarıyla benzerlik sunmaktadır.

X-Işını Difraktometre Çalışmaları:

Farklı iki grubu temsil etmek üzere Çubucak atölyelerine ait iki örnek (H-8 ve H-14 örnekleri) üzerinde yapılan X-ışını difaktogram sonuçları aşağıda sunulmaktadır.

H-8 örneğinin X-ışını difraktogramı Q: kuvars, F: feldspat, Prx: piroksen,Ol: olivin He:hematit, M: mika.

H-14 örneğinin X-ışını difraktogramı F: feldspat, Q: kuvars, He: hematit

Fig.127

Difraktogramlara göre her grupta değişen miktarlarda kuvars ve feldispat, H-8 ve H-14 örneklerinde hematit, H-8 örneklerinde ise olivin ve piroksen mineralleri gözlenmektedir.

H-8 örneğinin mikaca zengin olması bu grupları diğerlerinden farklı kılmaktadır. XRD analizinde kalsit mineraline rastlanılmaması amphoraların 700 ºC ve üzeri oksidasyon ortamında pişmiş olduğunu işaret etmektedir.

Bu analizlerin sonuçları Whitbread tarafından Rhodos Adası'nda üretilen amphoralar üzerinde yapılan analiz sonuçlarıyla karşılaştırıldığında Rhodos amphoralarının Güney Batı Asya Minörü ve Oniki adanın litolojik karakterini yansıttığı ve Kos-Knidos örnekleriyle benzerlikler taşıyan üç sınıfla da ilişkili olduğu öne sürülebilir(ÖZER, 2006). Ancak kile eklenen katkı maddeleri burada ayırtedici özelliklidir (PENA, 2007: 269). Kızılcadağ melanjının doğasında bulunan mika minerallerinin yoğunluğu ve serpantin bölgeye özel olmakla birlikte formasyonun içinde çok nadir bulunan Ni, Cu ve Cr içeriklerinin amphoraların yapısında bulunması pişirmede dayanıklılığı sağlamaya yönelik olarak kilin içine ultrabazik kayaçların eklenendiğini de göstermektedir. Bu sonuç Hisarönü atölyelerine komşu Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nde üretilen amphoralarla da uyumludur.

2008 yılından itibaren araziden toplanan Erken Helenistik Döneme tarihlenen amphora parçaları ile yakındaki dere yatağından hammadde kaynağı çalışmalarını destekleyici nitelikte toplanan kil/sediman/toprak örnekleri üzerinde arkeometrik çalışmalar Ankara Üniversitesi Başkent Meslek Yüksekokulu Malzeme Araştırma ve Koruma Laboratuvarı ile Ankara Üniversitesi Yer Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (YEBİM) Laboratuvarlarında gerçekleştirilmiştir. Dr. Ali Akyol tarafından yürütülen bu çalışmaların sonuçları aşağıda sunulmaktadır.

İnce kesit optik mikroskop analizlerine göre yapılan kil gruplandırmaları aşağıdaki sonuçları vermiştir (LEVHA 8-10): Seramik Gr2 : MBA-B12 ; Seramik Gr3 : MBA-B21 ; Seramik Gr4 ; Seramik Gr6 : MBA-B23 ve MBA-B25; Seramik Gr7 : MBA-B24 ; Seramik Gr13 : MBA-B26 ; Seramik Gr15 : MBA-B2, MBA-B3, MBA-B5, MBA-B6, MBA-B7, MBA-B9 ve MBA-B22

İnce Kesit Optik Mikroskop Analizleri

Seramik Grupları	Pişirim Sıcaklığı (°C)	Gözeneklilik (%)	Agrega (%)	Kayaç ve Mineraller*
Seramik Gr2	<800	18	25	Q,Py,Ç,Pl,B,Op,Gb,D
Seramik Gr3	950	7	18	Q,Ç,Py,B,Op,TK (%2)

Seramik Gr4	950	7	25	Q,Pl,Py,Ov,B,Gb,Op
Seramik Gr6	900	3	28	Q,Op,Pl,Ç,Py,B
Seramik Gr7	900	15	12	Q,Ç,Op,Py,Pl
Seramik Gr13	850-900	20	38	Q,Ç,Pl,Py
Seramik Gr15	900-950	10	35	Q,Pl,L,Kr,Py,Op

(*) B: Bazalt, **By:**Biyotit, **Ç:** Çört, **D:** Diabaz, **F:** Feldispat, **G:** Granit, **Gb:** Gabro, **Kr:** Kromit, **L:** Lisvenit, **Op:** Opak Mineraller, **Ov:** Olivin, **Or:** Ortoklas, **Pl:** Plajiyoklas, **Py:** Piroksen, **R:** Radyolarit, **Q:** Kuvars

Fig.128

Limanbaşı Endüstri Bölgesinin çevresinde yapılan incelemelerde kil kaynaklarına ait jeolojik bir formasyon belirlenememiştir. Atölye alanlarının terkedilme nedenleri arasında bulunan hammadde kaynaklarının tükendiğine dair hipotezimiz ışığında üreticilerin alternatif kaynaklara yöneldiği görüşümüzü desteklemek amacıyla çevrede bulunan dere yataklarından düşük kaliteli kil örnekleri toplanarak analiz ettirilmiştir. 2 farklı alandan toplanan kil örnekleri (1. Örnek: Y 355601192D, X 4073191K; 2. Örnek Y 355601318D, X 4073218K koordinatlarından alınmıştır) atölyelerin kil ihtiyacını karşılamakla birlikte kilin özgün yapısına çeşitli katkı maddelerin eklenmesini de gerektirmiş olmalıdır (PENA 2007: 269). Böylece dayanıklılığı arttırmaya yönelik olarak kil kompozisyonuna şamot, taşçık ve kireç eklenmiş olmalıdır.

Element	Kil Örneği 1	Kil Örneği 2	Analiz Parçalarının Ortalamaları	Kil Örneği Ortalamaları
Na_2O	0,078	0,079	0,15	0,08
MgO	10,70	8,98	7,71	9,84
Al_2O_3	6,82	6,81	11,66	6,81
SiO_2	42,14	38,94	50,63	40,54
P_2O_5	0,111	0,146	0,14	0,13
SO_3	0,153	0,206	0,12	0,18
Cl	0,029	0,022	0,05	0,03

K_2O	1,27	1,49	1,83	1,38
CaO	1,81	3,31	7,47	2,56
TiO_2	0,654	0,616	0,67	0,64
V_2O_5	0,022	0,023	0,02	0,02
Cr_2O_3	0,219	0,230	0,08	0,22
MnO	0,142	0,217	0,14	0,18
Fe_2O_3	9,20	8,95	7,78	9,07
LOI	26,72	29,60	11,57	28,16

Fig. 129

Element	B2	B3	B4	B5	B6	B7	B9	B11	B21	B22	B23	B24	B25
Na_2O	0,150	0,081	0,350	0,290	0,180	0,083	0,220	0,083	0,086	0,140	0,077	0,088	0,160
MgO	7,91	7,35	5,92	6,88	7,51	9,58	8,71	8,77	9,58	9,95	8,12	8,37	5,93
Al_2O_3	13,52	13,31	13,87	12,20	11,10	13,28	10,68	10,73	10,80	10,90	14,11	9,50	13,08
SiO_2	49,73	48,41	53,80	51,45	51,49	51,32	49,08	48,72	49,97	50,04	50,07	53,97	49,09
P_2O_5	0,114	0,124	0,157	0,116	0,109	0,128	0,120	0,099	0,122	0,133	0,124	0,112	0,113
SO_3	0,115	0,146	0,119	0,122	0,128	0,127	0,142	0,136	0,105	0,136	0,104	0,109	0,135
Cl	0,025	0,039	0,059	0,071	0,056	0,035	0,021	0,116	0,011	0,062	0,025	0,028	0,049
K_2O	2,37	2,06	2,84	1,72	1,77	2,05	1,56	1,52	1,68	1,52	1,59	1,79	1,64
CaO	7,32	7,65	2,59	9,04	7,69	4,06	9,71	5,89	9,50	8,35	5,43	7,65	10,74
TiO_2	0,695	0,701	0,750	0,701	0,603	0,711	0,628	0,632	0,657	0,659	0,697	0,569	0,672
V_2O_5	0,026	0,024	0,028	0,022	0,019	0,024	0,015	0,020	0,020	0,023	0,020	0,022	0,026
Cr_2O_3	0,077	0,071	0,042	0,081	0,102	0,071	0,078	0,072	0,094	0,095	0,068	0,096	0,080
MnO	0,122	0,123	0,094	0,107	0,120	0,111	0,127	0,340	0,114	0,115	0,207	0,149	0,178
Fe_2O_3	8,34	7,96	7,34	8,27	7,74	8,04	7,32	7,62	7,92	7,80	8,10	7,50	8,36
LOI	9,74	11,38	12,87	8,37	11,39	10,72	11,90	15,24	9,73	10,23	11,32	10,98	8,95

Fig.130

Analiz sonuçları:

Stronsiyum jeokimyasal olarak Ca'ya benzemekte olup kireç içeren maddeler (denizkabuğu, kireçtaşı, bitki külü gibi) içerisinde bulunmaktadır. Stronsiyumun 400 ppm'den fazla olması seramiğin yapımında kullanılan kumun denizel olduğuna işaret etmektedir. Bununla beraber kireçtaşı içeren karasal kumlarda ise Stronsiyum miktarı genellikle <150 ppm'dir. Ayrıca üretimde karasal kumun kullanılması halinde Zirkonyumun 160 ppm'den fazla olması beklenmektedir. Limanbaşı Atölyelerinde tespit edilen örneklerde Stronsiyum miktarı ortalama 206,71 ppm (analiz örneklerinde 67,4 - 338,2 ppm; kil kaynağından alınan örneklerde 65,35 ppm) ve Zirkonyum miktarı ise ortalama 145,93 ppm'dir (analiz örneklerinde 110 - 175,9 ppm; kil kaynağından alınan örneklerde 99,40 ppm). Sonuçların ışığında örnek setine ait seramiklerin üretiminde çoğunlukla karasal kumun kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Kil analizlerinin sonucunda seramik örneklerin petrografik özelliklerinin yerel formasyonla çoğunlukla uyumlu olduğu ortaya çıkarılmıştır. Seramiklerin pişirim sıcaklıkları bozuşan kil ve karbonat içerik açısından 900°C'nin (800-950°C) üzerindedir. Örneklerin kil türü illit (veya montmorillonit) türü 3 tabakalı kil grubu olmalıdır. Kil yapıları %3-20 arasında değişen boşluklu yapıdadır. 2 örnek grubunda agrega içeriğinde tuğla kırığı parçaları (%1,5 ve %2) bulunmaktadır. Örneklerin kimyasal içerikleri açısından hem kendi aralarında hem de yöre toprağı ile büyük benzerlikler taşıyan element içeriğine sahiptir.

4.9. Arkeolojik Buluntular Işığında Bybassos *Deme*si'nin Akdeniz Ticaretindeki Yeri

4.9.a. Bozburun Yarımadası'nda Amphora Üretimi ve Şarap Ticareti

Karia Khersonesosu'nda mühürlü amphora üretim faaliyetlerinin İ. Ö. 3. yüzyılın ilk çeyreğinin sonlarından itibaren başladığı, 1980'li yıllardan itibaren bölgede yapılan yüzey araştırmaları ve ardından gerçekleştirilen kazılardan bilinmektedir (EMPEREUR-TUNA, 1989: DOĞER, 1994). Araştırma ve kazı çalışmaları özellikle Bybassos *deme*si yakınlarında, üretici Hieroteles'in atölyelerinde yoğunlaşmakla birlikte yakın çevresinde çeşitli periodlarda gerçekleştirilen yüzey araştırmaları, Turgut-Bayır, Gelibolu (Kallipolis), Çamlıçınar, Karaca-Naltaş ve Rhodos Peraiası sınırları içerisinde yer alan Nisyros, Symi ve Karpathos adalarında da (EMPEREUR-TUNA, 1989; DOĞER-ŞENOL, 1996) yine 3. yüzyıl içerisinde faaliyette bulunan pek çok atölyenin izlerini belgelemektedir. Yapılan bu araştırmalar, ayrıca, amphora üretim faaliyetinin 3. yüzyılın sonlarında sona erdiğini ve İ.Ö. 1. yüzyılda, "Geç Rhodos amphoraları" olarak bilinen grubun üretimine yeniden başlandığını göstermektedir (ŞENOL, 1996).

Rhodos hakimiyetindeki Anadolu topraklarında, tipolojik olarak Rhodos amphoraları olarak sınıflandırılan formda amphora üretilmiş olsa da sadece üretici Hieroteles'in başlangıçta kendine özgü, daha sonra Knidos amphoralarına da esin kaynağı olan, bilezik halka kaideli bir formu uyguladığı bilinmektedir. Rhodos Adası'nın şarap ve buna bağlı olarak amphora üretim faaliyetlerinde Peraia'nın bu bölgesinin önemli rol oynamış olduğu görülmektedir. Hieroteles'in yaklaşık 50 yıl sürdüğü tespit edilen mühürlü amphora üretim faaliyeti, alanda daha büyük boyutlu bir atölye kompleksinin olduğunu düşündürmektedir. Bu atölyeyi mekansal anlamda algılamaktan ziyade, "Hieroteles atölyesi" adı altında ve bu atölyeye bağlı pek çok üretim birimi topluluğu olarak düşünmek yerinde olacaktır. Zira bu uzun süren gelenekle eş zamanlı olarak ve bunun ardından atölyenin, civardaki pek çok üreticiyi etkilediği anlaşılmaktadır. Bu sonuca ulaşılmasının en önemli nedeni, Hieroteles tarafından uygulanan mühür stilinin, yine bölgede faaliyette bulunduklarını düşündüğümüz pek çok üretici tarafından kullanılmış olmasıdır. Bybassos ve çevresinde henüz üretim alanlarının tespit edilemediği bu üreticilere ait mühürlü amphora kulpları, Bybasos'un yanı sıra, pek çok tüketim merkezinde ele geçmiştir. Hem mühürlerin stilistik özellikleri hem de kil yapısı ve rengi, söz konusu üreticilerin Peraia'da çalışmış olduklarını kanıtlamaktadır.

İ.Ö. c. 240 yılından itibaren, Rhodos amphoralarında kanonik forma geçişle birlikte, Peraia'daki amphora üretim modeli de tamamen Rhodos standartında sürdürülmüş

olmalıdır. Bu dönemen sonra Bozburun Yarımadası'nda ve adada üretilen tüm çağdaş amphoralarda aynı form özellikleri gözlenmektedir. Geç Rhodos amphoralarında olduğu gibi, İ.Ö. c. 240'dan sonra Peraia ve ada üretimi amphoraları, mühürlere bakılmaksızın, birbirinden ayırt etmek kil renkleri ve kil özellikleri ile mümkün olmaktadır. Kırmızımsı kil rengine sahip bu amphoralara ait parçalar ya da kimi zaman amphora mühürlerinin bazı erken yayınlarda kökeni saptanamamıştır (CANARACHE, 1957: 298, no. 760, 762; 302, no. 774, 776; 303, no. 778). Bu duruma son yıllarda yayınlanan bazı örneklerde de rastlanmaktadır. Kil hamurunun özellikleri nedeniyle Peraia kökenli olduğundan emin olduğumuz, Peraia'da bilinen amphora atölyeleri haricinde üretilmiş ancak atölyelerini henüz tespit edemediğimiz, Peraia dışı merkezlerde ele geçen bazı mühürlü kulplar, çok farklı kökenlere verilmektedir (JÖHRENS, 2009).

Proje kapsamında Bybassos ve çevresinde sürdürdüğümüz yüzey araştırmaları, bölge üretimi amphoralara ait mühür repertuarının daha da zenginleşmesine ve burada üretilen amphoraların farklı formlardaki mühürlerini tanımamıza yardımcı olmuştur. Bu incelemeler tüketim merkezlerinde ele geçen sınıflandırılamamış ya da yanlış sınıflandırılmış mühürleri tespit etmek ve buna bağlı olarak bölgenin ticari bağlantılarını daha ayrıntılı belirleme olanağı vermektedir.

Bybassos yüzey araştırmalarına ve projemizin konusu olan bölgedeki üretim faaliyetlerinin tespitine yönelik çalışmalara başlamadan önce, Prof. Dr. Doğer başkanlığında amphora atölyesi ve üretim artıklarını barındıran depozitlerde yapılan kazı çalışmaları ve daha sonra da tarafımızdan desteklenen bilgilere göre, Astos'un, bu alandaki en erken mühürlü amphora üreticisi olduğu bilinmektedir. Amphora üretimine İ.Ö. 3. yüzyılın ilk çeyreğinin sonlarına doğru başladığı tespit edilen üreticiye ait mühürlü kulplar, Prof. Dr. Doğer tarafından Hisarönü kazılarında daha önce de ele geçmiştir (DOĞER, 1994). Sürdürdüğümüz yüzey araştırmalarında da üreticiye ait farklı iki kalıptan elde edilmiş üç mühür (BY 128, BY 194 ve BY 301) bulunmuştur. Bunlar arasında yer alan BY 194, yuvarlak formlu ve merkezinde rozete sahip olup üreticinin daha önceden bilinmeyen bir mühür formuna işaret etmektedir. Olasılıkla aynı kalıptan bir mühür Pridik tarafından 1917'de (PRIDIK, 1917: 110, no. 200) Rusya'da Hermitage Koleksiyonunda bulunmuş ve sınıflandırılamayan-diğer bir deyişle kökeni belli olmayan- amphora mühürleri içerisinde fotoğrafsız olarak yayınlanmıştır. Mühür çalışmaları açısından oldukça önem taşıyan bu

buluntu (HELD-ŞENOL-ŞENOL, 2010: 224, 231, res. 11), Rhodos mühür kronolojisinin bu erken evresini ve bu evredeki üretici ve yönetici bağlantılarını tekrar gözden geçirilmesini gerekli kılacaktır. Bu buluntu, ayrıca, bu alanda Hieroteles öncesi ya da Hieroteles'in faaliyetinin başında en az bir üreticinin daha bu tarz mühürler kullandığını kanıtlamaktadır.

Alexandria'da yaptığımız Rhodos amphora mühürleri kalıp çalışmaları sonucunda sadece 4 farklı kalıbının tespit edilmesi ile de kanıtlanan üretici Astos'un kısa süreli faaliyeti, tüketim merkezlerinden gelen az sayıdaki örnekle de desteklenmektedir. Buna göre Astos tarafından üretilen ve şarap taşımacılığında kullanılan amphoralara ait aynı kalıptan basılmış üç mühür Alexandria Greko-Romen Müzesi'ndeki Benaki Koleksiyonunda bulunmaktadır. (Alex. ABC 0918.24, 0918.25 ve 0918.26). Bu üreticinin ürünlerinin Attika Bölgesinde bulunan Koroni Yarımadası'na (VANDERPOOL, 1962: 51), Kıbrıs'a (GRACE, 1963: 319; NICOLAOU, 1969: 159, no. 17) ve Karadeniz'deki merkezlere ulaşmış olduğu anlaşılmaktadır (PRIDIK, 1917). Dolayısı ile bölgenin büyük boyutlu üretiminin ilk örneklerinin Doğu Akdeniz'de bulunan merkezlerde ele geçmesi bizi "Hisarönü atölyelerindeki en erken üretimin hedefi ve ilk tüketicileri Mısır ve Levant Bölgesi ve sakinleri olmuştur" sonucuna ulaştırmaktadır. Zira Koroni Yarımadası'ndaki askeri kamp da Mısır'da hüküm süren Ptolemaioslar'a aittir. Karadeniz'deki buluntu ise Karia Khersonesosu'nun ticari faaliyetlerinde kuzey pazarı ile ilişkilerin erken dönemden itibaren başlamış olduğunu göstermesi açısından önemli bir unsur olarak değerlendirilmelidir.

Üretici Astos'a ait Bybassos yakınlarından ele geçen yukarıda sözü edilen bu buluntu (BY 194) yardımıyla olasılıkla bir yıl Astos'la çağdaş amphora üretimi yaptığı tespit edilen Hieroteles, Peraia'nın en tanınmış amphora üreticisidir. Üreticinin amphoraları, hem İ.Ö. c. 240 yılına kadar farklı formu ile hem de kariyerinin tamamında amphoralarına uyguladığı tipik düğme formlu mühürleri ile tüketim merkezlerinde kolayca ayırt edilmektedir. Bunun yanı sıra uzun süreli faaliyeti ve ürettiği amphoraların antik dünyadaki yayılımı dikkat çekicidir.

Üretici Hieroteles kariyerinin başlangıcında bir veya iki yıl yuvarlak, merkezinde rozet bulunan mühür kullandıktan sonra, kariyerinin sonuna kadar hiç değiştirmeyeceği yuvarlak formlu merkezinde bir noktanın yer aldığı literatürde "düğme formlu mühürler" olarak bilinen mühürleri kullanmıştır. Ancak formun genel özellikleri sabit kalmakta birlikte adını taşıyan mühürleri 30'a yakın farklı kalıptan elde edilmiştir. Üretici, aynı şekilde, yönetici

mühürleri için de aynı formu kullanmıştır. Peraia'nın bu tanınmış üreticisi, olasılıkla, tipik mühür formu ile birlikte Peraia'da bir marka haline gelmiş ve alıcı için, mühürleri, amphoranın içerisinde Peraia şarabı olduğunu gösteren ve bunu garanti eden bildik bir logo oluşturmuştur. Bu ün, Peraia'nın farklı üreticilerini de etkilemiş olmalıdır ki, aynı formda mühür uygulaması hem çağdaşı hem de ardılı bazı diğer üreticilerde de görülmektedir (ŞENOL-ŞENOL-DOĞER, 2004: 357, dipnot 39; ŞENOL-CANOĞLU, 2009: 149-164). Düğme formlu mühür kullanan diğer üreticilere ait amphora atölyeleri ya da depozitlerine ilişkin izlere rastlanamamıştır. Ancak mühür buluntuları pek çok tüketim merkezinin yanı sıra, üretim bölgesinden gelmektedir. Bybassos ve çevresinde sürdürdüğümüz çalışmalarda hem Hieroteles'e hem de düğme formlu mühür kullanan diğer üreticilere ve bunları tarihleyen yöneticilere ait çok sayıda mühürlü amphora kulpu (toplam 344 mühürden 68 adedi) ele geçmiştir.

Ağırlıklı olarak Alexandria ve çevresinden elde edilen buluntular yardımı ile saptanan, Hieroteles'le çağdaş ve/veya Hieroteles'in ardılı olup Hieroteles'le aynı formda mühür kullanan üreticiler: Agathon, Hagesarkhos, Aphrodisios I, Boiskos, Demetrios I, Diandros, Dikaios, Hermaios I, Eukratidas, Heroidas, Hieronymos, Mikythos I, Pistos I, Polynikos, Sthennidas, Soteridas, Phaiskos, Philios, Philokles, Phyles'dir (ŞENOL-CANOĞLU, 2009). Bu üreticilerin tümünün amphora üretim faaliyet bölgesinin Peraia, özellikle de Bybassos'a çok uzak olmayan yakın çevresi olduğu düşünülmektedir. Üreticiler İon (ŞENOL-CANOĞLU, 2009: 153, C19) ve Kleisimbrotidas'ın (ŞENOL-CANOĞLU, 2009: 154, C20) bazı mühür formlarında, merkezlerinde nokta taşımasından hareketle, Hieroteles etkisi hissedilse de olasılıkla, bu üreticilerin düğme formlu mühürlerden etkilenen Rhodos Adası'nda faal olan üreticiler oldukları düşünülmektedir. Özellikle, üretici İon'un faaliyetinin Period Ia içerisinde (İ.Ö. c. 304-c. 275) olması, Rhodos Adası'nda faaliyette bulunan bu üreticinin, Hieroteles'i mühür stili açısından etkilemiş olabileceği olasılığını akla getirmektedir. Bybassos ve civarında gerçekleştirdiğimiz yüzey araştırmalarında yukarıda adı geçen bazı üreticilere ve bunları tarihleyen bazı yöneticilere ait mühürler ele geçmiştir. Buna ek olarak, şimdiye kadar bilinmeyen bir üretici olan Menes I'e (BY 111) ait bir mühür önemli buluntular arasındadır. Üretici, tarafımızdan, 1. homonym olarak tespit edilmiştir zira mühürleri Alexandria'dan bilinen (Alex. ABC 0385.35) Rhodoslu üretici Menes II'nin olasılıkla İ. Ö. 2. yüzyılın 2. yarısı çalışmış olduğu, mühürünün yer aldığı kulp profilinden açıkça görülmektedir. Ayrıca mühür

formu da, İ. Ö. 3. yüzyıla tarihlenen Peraia örneğinden çok farklı olup dikdörtgen formda ve iki satır yazıttan oluşmaktadır. Peraialı üretici Menes I'e ait aynı kalıptan yayınlanmamış bir örnek Patara buluntuları arasında yer almaktadır (Patara amphora ve mühür buluntuları Araş. Gör. E. Dündar tarafından doktora tezi kapsamında çalışılmaktadır). Dolayısıyla, atölyelerinin Bybassos ve çevresinde olduğunu düşündüğümüz ve Hieroteles atölyesi ile bağlantılı olabilecek ya da bağımsız çalışan en az 21 mühürlü amphora üreticisinin adı bilinmektedir. Aslında aynı tarz mühür kullanan bu kadar çok sayıda üretici olması iki olasılığı akla getirmektedir:

1. Başında üretici Hieroteles'in bulunduğu, olasılıkla aynı firma ya da kurum ya da devlet için çalışan atölyeler topluluğunun varlığı ki bu belki de en azından Bybassos ve çevresi için Rhodos tarafından oluşturulmuş bir üretim ve ticaret modeli olabilir. Bu üreticilerden bazıları, Hieroteles üretimini sona erdirdikten sonra bir süre daha faaliyette bulunmuşlar (bu, Hieroteles'i tarihlemeyen düğme formu yönetici adı taşıyan mühürlerden anlaşılmaktadır) ve böylece Peraia üretimi geleneğini devam ettirmişlerdir.
2. İçinde Peraia şarabı içeren amphoraları ile üretici Hieroteles'in Peraia üretimi ile özdeşleşmiş olması ve alıcılar tarafından bunun iyi tanınması diğer bağımsız üreticileri, Hieroteles'i taklit etmeye itmesi sonucu aynı formda mühürler taşıyan amphoralar üreterek tüketiciye Peraia şarabını sunmalarını sağlanmıştır.

Amphora üretimine ilişkin antik kaynakların suskun kalması bu oluşumu tam olarak anlamamızı ve açıklamamızı zorlaştırmaktadır. Ancak ikinci olasılığın doğruluğu aşamasında daha ucuz olabilecek fason üretimin söz konusu olması da mümkün olabilir. Diğer taraftan, amphora mühürlerinin uygulanmasının nedeni ve göstergesi olan devlet kontrolünün varlığı, belki de bu olasılığı ortadan kaldırıp ilk olasılığın daha mümkün olduğunu göstermektedir.

Bybassos'da gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında düğme formda mühürlere ilişkin örnekler arasında üretici Hieroteles'in yanı sıra Agathon I (BY 071, BY 237), Aphrodisios I (BY 011), Diandros (BY 001, BY 085, BY 121), Doros I (BY 199), ve Menes I'in (BY 111) mühürlerine rastlanmıştır. Hieroteles'in haricinde bu üreticilerin mühürleri Alexandria dışında diğer merkezlerden çok fazla bilinmemektedir. Aynı şekilde yukarıda isimlerini verdiğimiz üreticilere ait çok sayıda mühürlü kulp da Hellenistik Dönem'in en önemli tüketim merkezi olan Alexandria'da ele geçmiştir. Karadeniz'deki merkezlerde, Levant Bölgesi'ndeki

yerleşimler arasında özellikle İsrail-Filistin'deki merkezlerde, Kıbrıs ve Samos'da erken Hellenistik Dönem'e tarihlenen tabakalarda ise daha mütevazı sayıda bulunmuşlardır. Bu sonucu yorumlamak gerekirse, İ.Ö. 3. yüzyılın başında üretim yapan Astos'da olduğu gibi, bu yüzyıl içinde yapılan Peraia ya da Bybassos ve çevresindeki üretimin hedefi daha çok Alexandria özelinde Mısır olmuştur (LUND, 1999). Bunda, kuşkusuz, Ptolemaios Krallığı ile Rhodos'un politik yakınlaşması ve bundan doğan yoğun ucuz şarap talebi ve belki de ihtiyacı rol oynamıştır. Ağırlıklı Mısır olmak üzere, ticari ilişkiler bazında Perailı üreticilerin diğer merkezlerden gelen talebe de bir ölçüde karşılık verdikleri görülmektedir. Tabii bu bağlamda Rhodos Adası'ndaki üretimin de aynı zamanda söz konusu olduğunu ve tüketim merkezlerine yapılan ihracat faaliyetlerinin iki koldan gerçekleşmiş olduğunu unutmamak gerekmektedir.

Hieroteles'in faaliyeti esnasında, aynı mühür tarzını benimseyen çağdaşı amphora üreticilerine ek olarak, tamamen Rhodos Adasındaki mühür tarzını uygulayan en az iki üreticinin varlığı bilinmektedir (DOĞER-ŞENOL, 1996; ŞENOL-ŞENOL-DOĞER, 2004: 355-356). Alexandria ve Hisarönü buluntuları yardımıyla mühür kalıp tespitlerini gerçekleştirdiğimiz Nikolaos ve Anaxilas adlı bu üreticilerin faaliyet dönemleri bir veya iki yılı geçmemiş olmalıdır. Hieroteles etkisinin ve mühür stilinin bu kadar baskın olduğu -yukarıda değindiğimiz gibi olası birlikte çalışma durumundan dolayı zorunluluktan- bu dönemde, yuvarlak formlu ve merkezinde adanın simgesi olan gül motifinin yer aldığı mühürler kullanan farklı zamanlarda çalışmış bu iki üreticinin Peraia'daki faaliyet sebebini açıklamak mümkün değildir. Antik dönemde alıcı için Rhodos şarabı ve Peraia şarabı biçiminde bir ayrımın varlığı konusunda bilgi olmamasına karşın, Rhodos kökenli bu üreticiler acaba sadece bölgeye amphora üretimi gerçekleştirmek için mi gelmişlerdi? Diğer bir deyişle, amphoralarını Rhodos Adası şarabı taşımak üzere mi üretmekteydiler? Karia Khersonesosu'nun kil kaynaklarını kullanıp, ürettikleri boş amphoraları Rhodos'a gönderip içlerine Ada şarabını koymuş oldukları düşünülebilir. Ancak tüketim merkezlerinde bu üreticilere ait çok sınırlı sayıda mühür örneği ile karşılaşılması ya üretimlerinin kısa sürmüş olmasından (belki de başarısız bir girişim nedeniyle) ya da daha çok yerel tüketime yönelik üretim yapmalarından kaynaklanmaktadır. Yine de en çok örnek Alexandria'dan gelmektedir.

İ.Ö. 3. yüzyılın son çeyreğine doğru, Hieroteles'in üretimini sonlandırdığı yıllarda Hisarönü atölyelerinde Dionysios II adlı üreticinin faaliyeti de gözlenmektedir (ŞENOL-ŞENOL-DOĞER, 2004: 356). İki veya üç yılı Hieroteles'le çağdaş olmak üzere 10 yıldan fazla amphora

üretiminde bulunduğu ve ürün artıklarıın yüksek sayıda olmasından dolayı daha fazla üretim yapmış olduğunu düşündüğümüz Dionysios II'nin mühür formu büyük oranda Rhodos Adası özellikleri taşımaktadır. Ancak yuvarlak mühürlerinde gül motifinin yanı sıra bereket boynuzu, asma yaprağı ve yunus sembollerini de kullanmış olması, Hieroteles etkisinin yanı sıra Ada etkisinde de tam anlamıyla olmadığını göstermektedir. Bilindiği üzere, Rhodos amphora mühürleri üzerinde gül motifinin dışında en çok rastlanan sembol Helios başıdır. Dionysios II'nin faaliyette bulunduğu bu dönemde ise dikdörtgen mühürlerde "Helios sembolü" olarak isimlendirilen, Helios'un ilkel bir betimi yer almaktadır. Üretici, belki de, yuvarlak mühür formu kullanması nedeniyle bereket boynuzu, asma yaprağı veya yunus gibi, daha az rastlanan sembolleri tercih etmiş de olabilir. Üretici Dionysios II'nin ya Hieroteles'in atölyesi ya da çok yakınında bir atölyede faaliyet gösterdiği, Hieroteles'in amphora depozitlerinde gerçekleştirilen kazılarda, üreticiye veya tarihleyen yöneticilere ait mühürlü kulplara çok sayıda rastlanması ile kanıtlanmaktadır. Bu dönemde Bybassos ve çevresindeki üretim faaliyetinin oldukça azalmış olduğu gözlenmektedir. Peraia'nın diğer kesimlerindeki amphora üretimini destekleyecek kanıtların Peraia'dan ve tüketim merkezlerinden ele geçmemesi, İ.Ö. 3. yüzyılın son çeyreğinde Peraia'da büyük olasılıkla tek üreticinin varlığını belgelemektedir. Nitekim üretici Dionysios II'den sonra bir veya iki yıl faaliyeti izlenen üretici Herakleitos II'nin ardından Peraia'da amphora üretimi sona ermiştir. Alexandria'dan elde edilen bulgular sonucu üretici Dionysios II'nin faaliyet döneminde ticari rotanın yine Doğu Akdeniz, özellikle Levant Bölgesi ve Mısır olduğu gözlenmektedir. Herakleitos II ise amphora üretimine Rhodos Adası'nda bir süre daha sürdürmüş olmalıdır. Çünkü Alexandria buluntuları yardımıyla 20'den fazla mühür kalıbının tespit edilmiş olması, üreticinin en az 10 yıl çalışmış olduğunu göstermektedir.

Yukarıda sözü edilen değerlendirmeler, önceden yapılan yüzey araştırmaları ve kazı çalışmalarına ek olarak Bybassos ve çevresinde yaptığımız yüzey araştırmaları sonucunda elde ettiğimiz üretim faaliyetlerini ve amphora üreticilerine ilişkin bilgileri ortaya koymaktadır. Proje kapsamında gerçekleştirdiğimiz yüzey araştırmalarında Bybassos'da üretici Astos öncesi amphora üretimine ilişkin önemli buluntular da ele geçmiştir. Rhodos mühür kronolojisine göre Period Ia olarak adlandırılan ve İ. Ö. c.304 ile İ.Ö. c. 275 yılları arasına tarihlenen dönem, Rhodos amphoralarında mühürleme işleminin ilk dönemi olma özelliği taşımakta ve mühürleme sisteminin, henüz başlangıcı olması sebebiyle de en

problemli dönemini oluşturmaktadır. Üretici ve yönetici isimleri kısaltmalar biçiminde bazen her ikisi aynı kulp üzerinde, bazen ayrı kulplarda, ancak hangi ismin üreticiye hangisinin yöneticiye ait olduğuna ayırt etmemize yardımcı olan edat veya unvanlar yazılmaksızın yer almaktadır. Söz konusu üretici ve yöneticilerin isimlerini tespit etmemizi zorlaştıran bir başka unsur da mühürlerin son derece özensiz yapılmış olmasıdır. Ayrıca yüzey buluntularının kondüsyonu, tespit işlemini daha da zorlaştırmaktadır. Ancak çoğu okunamamış olmakla birlikte, kulplar üzerinde mühür olduğuna ilişkin izlerin yer almış olması ve bu amphoraların Peraia'da üretilmiş olduklarına ilişkin verilerin elde edilmiş olması büyük önem taşımaktadır. Proto-Rhodos olarak adlandırılan bu dönem amphoralarının Peraia'da üretilmiş olduklarına ilişkin izler ilk kez, elde edilen çok yanmış parçalar ve fırın parçaları yardımı ile anlaşılmıştır (ŞENOL, 2011).

Proje öncesi, yukarıda da etraflıca değinilen bulgulara göre, Peraia'nın en erken üreticisi Astos olarak bilinmekte ve Bybassos'da üretimin İ. Ö. c. 275 yılı, belki de bundan bir iki yıl önce başlamış olabileceği (Period Ia sonu) düşünülmekteydi. Ele geçen son bulgular, Bybassos ve civarındaki üretimin olasılıkla Period Ia'nın erken evrelerinde başladığını kanıtlamaktadır. Zira amphora mühürlemenin amacının, şarap üretiminin devlet tarafından kontrolü ve buna bağlı olarak yapılan satışın miktarının tespiti ve satış neticesinde vergiye tabi olacak üreticinin tespiti olduğu kabul edilmektedir. Tabii buna ek olarak, ürünün kökeninin bu yolla belirtilmesi (örneğin Thasos şarabı, Khios şarabı, Rhodos şarabı, ya da olasılıkla daha kesin olarak Peraia şarabı gibi) ve bu arada üreticinin reklamı da yapılmaktadır. Rhodos'un Ada dışında, kendi yönetiminde olan bu bölgede yapılan üretim ve satış işlemini denetleme isteği ve gerekliliği hiç de şaşırtıcı olmamalıdır. Ancak, bu güne kadar bilinenin aksine, Hellenistik Dönem'in en önemli ticari ürünü olan şarabın üretiminde Peraia'nın çok yoğun kullanımı, yüzey araştırmaları sayesinde anlaşılmıştır. Diğer bir deyişle, özellikle, İ. Ö. 3. yüzyılın başlarından yaklaşık son çeyreğine kadar olan zaman dilimi içerisinde Doğu Akdeniz'de ve Karadeniz'deki merkezlerde tüketilen şarap, büyük ölçüde Peraia kökenlidir. Aynı durumun İ. Ö. 2. yüzyılın ikinci yarısında da gerçekleştiği, yüzey araştırmaları sırasında ele geçen bulgulardan anlaşılmaktadır. Bu dönem, şarap satışı konusunda Rhodos ticaretinin büyük çıkış yaptığı dönemdir. Alexandria amphora mühür buluntularının % 80'inden fazlasını Rhodos kökenliler oluştururken, bunlar arasında yapılan dönemsel istatistik, buluntuların %50'sinden fazlasının İ.Ö. 2. yüzyılın ikinci yarısına

tarihlendiğini göstermektedir. Dolayısıyla ada, şarap ürününün büyük kısmını Peraia'daki bağlardan elde etmiş olmalıdır. Nitekim bu gelenek, bu periodu takip eden yüzyıllarda da devam ettirilmiş olmalıdır ki, İ. Ö. 1.-İ.S. 2. yüzyıllarda üretilen ve literatürde Geç Rhodos amphoraları olarak bilinen mahmuz kulplu amphoraların yoğun olarak üretimi hem Bybassos civarında hem de yüzey araştırması alanının dışında kuzey kesimde (ÇamlıkKöyü civarı) söz konusudur.

Rhodos amphoralarının en erken evresine ait forma sahip çok sayıda amphora parçaları ve mühürlü kulpları özellikle BYFS90 ve BYFS91 alanlarından ele geçmiştir. İ. Ö. Period Ia'ya tarihlediğimiz, yazıtı restore edilememekle birlikte BY 244 korpus numaralı mühürlü kulp aşırı yanmıştır. Bu alanda ele geçen diğer aşırı yanmış mühürlü kulp ise, çeşitli merkezlerde mühürleri sıkça ele geçen ve bazı araştırmacılar tarafından kökeni tespit edilmeyen ancak kontekstler yardımı ile Period Ia sonuna tarihlenebileceği önerilen (KULEFF, 2007: 57, no. K-850.SBO; SZTETYLLO, 2000: 148, no. 251; SUTO, 2005: 166, no. 305; GRAMATOPOL-BORDEA, 1969: 255, no. 1036, 234, no. 761), üretici Boethos'un adını (ligatür olarak) taşımaktadır. İsminin kısaltma olduğu dikdörtgen ya da örneğimizdeki gibi isminin ligatür olarak yazıldığı yuvarlak formda iki tip mühür kullanan bu üreticinin Peraia'lı olduğu, amphora kil özelliklerinden hareketle, daha önce tarafımızdan önerilmiştir (ŞENOL-ŞENOL-DOĞER, 2004: fig. 19). Araştırmalarımızda üreticinin bu iki formdaki mühürlerine ait üç adet örnek ele geçmiştir (BY 127, BY 288 ve BY 326). Bu bulgu, hem Peraialı farklı bir üreticinin daha adını tespit etmemizi hem de Hieroteles öncesi üretimi belgeler niteliktedir. Diğer bir deyişle, bölgede bu dönemde ligatür tarzı mühürler kullanan üreticilerin varlığını düşünmemize neden olmaktadır. Nitekim BY 004, BY 006 (?), BY 017, BY 230 ve BY 239 numaralı mühürler, ligatür taşıyan ve Peraia kökenli olduğunu önerdiğimiz diğer örneklerdir. Bunlar arasında BY 004, Alexandria'da bulunan ve aynı kalıptan basılmış bir mühür (Alex. 1070.33/MGR P.11031) yardımı ile restore edilmiş ve isim tarafımızdan İ. Ö. c. 304-275 yılları arasında bir yıl görevde bulunmuş olan yönetici Mentaios olarak okunmuştur (HELD-ŞENOL-ŞENOL, 2007: 43, 50, fig. 12). Bu kalıbın, bir tarafı yuvarlatılmış kare olan özel formu, yine Bybassos yüzey araştırmalarımızda ele geçen aynı formdaki bir mühür (BY 230) ile eşleştirme yapmamızı mümkün kılmıştır. Bu buluntu şans eseri, amphoranın diğer kulpunda olması beklenen üretici mührü olup, üreticinin ismini tespit etmemize yardımcı olmuştur. Üretici, dikdörtgen, kare, sarmaşık yaprağı formunda ve Peraia'daki üretimi destekleyen yuvarlak

merkezi noktalı mühürleri ile de tanıdığımız Hermaios I'dir. Peraialı olduğunu daha önceden önerdiğimiz bu üreticinin yaklaşık 10 farklı kalıbı bilinmekte ve üretiminin 4-5 yıl sürmüş olabileceği tahmin edilmektedir. Yönetici Mentaios ve üretici Hermaios I bağlantısı, Bybassos buluntuları ile ilk kez ortaya konulurken, Peraia'da ligatür tarzı mühürler taşıyan amphoraların üretimi bir kez daha kanıtlanmıştır. Bölgede ele geçen üçgen formlu mühürlerde (BY 017 ve BY 239) görülen ligatür harflerin hangi isimleri taşıdıkları tespit edilememekle birlikte, bu tarz mühür taşıyan Peraia üretimi amphoraların varlığı anlaşılmaktadır. Sözü edilen tüm bu tarz mühürlü kulpların Period Ia içerisinde üretilen amphoralarda yer almış olmaları, Karia Khersonesosu'nda mühürlü amphora üretim faaliyetlerinin Rhodos'la eş zamanlı ortaya çıkmış olabileceği fikrini ortaya koymaktadır. Bu erken üretimin örneklerinin Alexandria başta olmak üzere bazı tüketim merkezlerinde ele geçmiş olması, Yarımada'nın ticari faaliyetlerinin amphoraları mühürleme geleneğinin başından itibaren oluştuğunu, belki de ticari faaliyetlerin bir gereği olarak mühürleme işleminin ortaya konduğunu göstermektedir. Yukarıda sözünü ettiğimiz, mantar ağızlı Proto-Rhodos amphoralarının bir kısmının Bybassos üretimi olduğunun tespit edilmesi, Alexandria'da ele geçen Period Ia'ya tarihlendirilen bazı amphora mühürlerinin de kökeninin belirlenmesine sebep olmuştur. Dolayısıyla kente ithal edilen amphora, buna bağlı olarak şarap miktarının boyutunun bilinenden daha fazla olduğunun tespitinin yanı sıra Alexandria ile Rhodos aracılığı ile Peraia'nın ilişkisinin, büyük olasılıkla, İ. Ö. 4. yüzyılın sonlarından itibaren başlamış olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuç, aslında, bu tarz mühürlü amphora buluntusuna sahip diğer tüketim merkezleri için de geçerlidir.

Peraia üretimi amphoralara ait mühürlerin Akdeniz Pazarı'ndaki dağılımına bakıldığında, Atina (JÖHRENS, 1999: 14, no. 9, 12; GRACE, 1934: 69-70; GRACE, 1956: 142, no: 77, Pl. 42-Ia, no: 170), Romanya'da Albeşti (RADULESCU-BARBUKESCU, 1987: 55, no. 8, 10, 22), Mısır'da Crocodilopolis-Arsinoe (EMPEREUR, 1977: 105, no. 247), Alexandria ve çevresi (ŞENOL, 2000: 237, 311, 353, 354, 477-478, no. 1, 58, 142, 144, 129-130; ŞENOL, 2006: , 65, 69, fig. 61, 69; ŞENOL, 2007: 43 ve 55, fig. 20; NACHTERGAEL 1978: no. 18, fig. 1; SZTETYLLO, 1975: 165-166, 169, no. 2, 4, 21; NEROUTSOS, 1875: 230, no. 167), Kıbrıs'da Nea Paphos (SZTETYLLO, 1976: 27, no. 1; SZTETYLLO, 1992: 169, no. 29), Kition Bamboula (CALVET, 1993: fig. 56), Filistin (FINKIELSZTEJN, 1990: 90, no. 5a-b, annexes 5a-b), Samos (JÖHRENS, 1986: 500-502, no. 2-3, 6, 8-11, 13-15 ve 498, fig. 2-4, 6-8, 10a-b-12; ISLER, 1975:

137, no. 471-473, Taf. 65), İasos (LEVI-PUGLİESE, 1963, 611-612, 617, no. 19, 31, 59, fig. 45, 46, 48: LEVI, 1967: 556, no. 36, fig. 5), Beyrut (FOREST, 1982: 63, no. 30, fig. 5), Timnah-Tel Batash (ARIEL, 2001: 270, no. 17), Giv'at Yasaf (ARIEL, 1999: 26, no.1), Kudüs (ARIEL, 1990: 32, S12), Tell Keisan (HALPERN-ZYLBERSTEIN 1980: 244, no. 4-5, pl. 84), Istria (CANARACHE, 1957: 234-235, 290, 298, 303, no. 525, 530, 742, 760, 778)., Tanais (JÖHRENS 2001: 383, 396, no: 22, 89), İdyma (IREN-GÜRBÜZER, 2005: 15, no. 9, levha 9, fig. 24), Varşova (SZTETYLLO, 1983: 67, no. 4.), Assos (KRAMER, 1991: 190, no. 3), Kabyle (GETOV, 1988: 23-24, no. 8, fig. 14), Tarsus (GRACE, 1950: 146, no. 84), Satu Nou (CONOVICI-IRIMIA, 1991: 164, no. 289-292) ve Dakia Bölgesindeki merkezler (AVRAM-SANDU, 1988: 302, no. 1, fig. 11) ve Mytilene (SORLIN-DORIGNY, 1885: 50, no. 19) gibi tüketim merkezlerinin yer aldığı görülmektedir.

Peraia'nın da Rhodos ticaretinde önemli bir kaynak ve destekleyici olarak, Ada gibi en baştan itibaren, eş zamanlı olarak, üretim ve ticarette devlet kontrolünün yaptırımlarının ve gereklerinin uygulandığı bir merkez olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle, üretildiği görülen amphora buluntularından anlaşıldığı üzere, özellikle İ. Ö. 3. yüzyıl boyunca ve daha sonra İ. Ö. 1. yüzyıl içerisinde, Bozburun Yarımadası, Rhodos ekonomisinde kaynak sağlayan küçük bir katkının çok ötesinde katkılar sağlayan önemli bir üretim merkezi görevini üstlenmiş ve Rhodos ekonomisinin gelişiminde büyük pay sahibi olmuştur.

4.9.b. Roma İmparatorluk Dönemi'nde Karia Khersonesos'unda Üretimin Yeniden Başlaması

İ.Ö. 2. Yüzyılda Bybassos ve çevresinde ihracata yönelik üremin durmasından sonra Rhodos Peraiası'nda üretilen amphoralar içinde Geç Rhodos amphoraları adıyla literatüre girmiş bulunan mahmuz tipi kulplara sahip formun DR 2-4 amphoralarında da izlendiği üzere Akdeniz pazarında oluşan büyük boyutlu talebin karşılanmasına yönelik olarak farklı merkezlerde üretildiği bilinmektedir. İtalya Yarımadası'nda Campania Bölgesinde gerçekleştirilen çalışmalarda DR 1 amphoralarının üretiminin bitmesiyle Roma İmparatorluk Dönemi'nin en bilinen formları olan DR 2-4 amphoralarının yoğun olarak üretime geçtikleri anlaşılmaktadır (PATTERSON, 2006: 87). Gerek Campania'da gerekse Brundisium'da izlenen bu durum İ.S. 2. yüzyılda üretimin son bulması ve atölye alanlarıyla villaların terk edilmesiyle

sonuçlanmıştır. Benzer bir hiatus Bybassos ve çevresinde de izlenmektedir. Hem Hisarönü Çubucak Atölyelerinde hem de Limanbaşı Endüsti Bölgesi'nde ve BYFS 18 olarak adlandırdığımız atölye yerleşimlerinde sıklıkla karşımıza çıkan üretim artığı Geç Rhodos amphoralarına ait parçalar Roma İmparatorluk Dönemi'nde Karia Khersonesosu'nun ve çevresinin bu tip amphoralarda pazarlanan ürünleri ihraç edecek boyutta ürettiğini göstermektedir. Bu büyük boyutlu üretimin ihracata da yansıyarak bölgenin ekonomisinde birinci gelir kaynağı durumuna geldiği tüketim merkezlerinde bulunan bu amphorlara ait buluntulardan anlaşılmaktadır. Bu konuya aşağıda ayrıntı olarak değinilecektir. Bugüne kadar Geç Rhodos amphoraların Karia Khersonesosu ve kuzeyinde 4, Karpathos'da 2 ve Rhodos'da da 1 atölyesi tespit edilmiştir.

Bybassos ve çevresinde gerçekleştirdiğimiz araştırmalarda Prof.Dr. Ersin Doğer tarafından kazılmış olan Çubucak Seramik Atölyeleri dışında tespit ettiğimiz atölye alanları dahilinde bulunan Geç Rhodos amphoraları taze kırık fotograflama tekniğiyle incelendiğinde Limanbaşı Endüstri Bölgesinde bulunan örneklerin mantar formlu ağız kenarlı amphoralarla benzer kil kompozisyonuna sahip olduğu (BYFS77.08.01.64), (BYFS77.08.01.37), BYFS18'de bulunan çiftlik-atölye yerleşiminde bulunanların ise (BYFS18.09.01.01) farklı bir kil grubundan üretildikleri belirlenmiştir.

Rhodos Peraiası'nda üretilen Geç Rhodos amphoralarının ihracat ağı oldukça yaygındır. Bu amphoralarda taşınan ürünlerin İ.Ö. 1. yüzyılın son çeyreğinden İ.S. 3. yüzyılın başları arasında Orta Avrupa'ya, özellikle Lugdunum'a yoğun olarak ihraç edildikleri bilinmektedir (LEMAITRE, 2002: 221). Lugdunum'a Rhodos Peraiası'ndan yapılan ihracat İ.S. 50 – 100 yılları arasında en yoğun dönemini yaşamıştır. Bu dönemde kentte bulunan doğu üretimi amphoraların %50 ye yakın bir oranı Geç Rhodos amphoralarından oluşmaktadır (LAUBENHEIMER, 1995: 54; LEMAITRE, 2002: 223, fig. 11). Bu formun Gallia'da Lugdunum dışında Vienne, St Roman en Gal Bordeaux'da Alles de Tourny gibi büyük yerleşimlere de ithal edildiği bilinmektedir (LAUBENHEIMER-WAITER, 1991: 8, 14, fig. 17). Fransa'nın güneydoğusunda bulunan Tradeliere Batığı'nda bulunan Geç Rhodos amphoraları bu bölgeye olan ihracatın İ.Ö. 1. yüzyılın ikinci yarısında başladığını göstermektedir (POLLINO, 1986: 177, fig. 18-19). Roma İmparatorluk Dönemi'nde iki merkez arasındaki yoğun ticari ilişkiyi İ.S. 3. yüzyılın ilk yarısına kadar devam etmesi (LEMAITRE, 1995: 468) bu dönemde üreticilerin farklı bir yerde üretimlerine devam ettiğini düşünmemize neden olmaktadır. Zira bugüne kadar

yüzey araştırmalarında İ.S. 2. yüzyılın ortasından sonraya tarihlendirilen kanıtlar elimize geçmemiştir. Roma İmparatorluk Dönemi'nde bölgenin ihracatının Batı Akdeniz'in ötesinde İngiltere'ye kadar ulaştığı bilinmektedir (ARTHUR, 1986; VILVORDER-SYMONDS, 2000: 278). Geç Rhodos amphoraları Batı Akdeniz'de İ.S. 1. yüzyıldan sonra Polentia, Magdalensberg'de (MAIER-MAIDL, 1992: 20), Oberaden, Frejus (VEGAS, 1973: 129), Ostia'da Terme del Nuotatore (PANELLA, 1972 : 72, fig. 3.3), Doğu Avrupa'da Viminacium'da ve Singidunum'da İ.S. 1-2. yüzyıl tabakalarında (BJELAJAC, 1989: 39, fig. XI), Pannonia'nın batısında bulunan merkezlerde İ.S. 1. yüzyıla tarihlendirilen tabakalarda büyük miktarda bulunmuştur (BEZECZKY, 1987: 70-73).

Ege Havzasında ve Doğu Akdeniz'de bulunan merkezlerde de Geç Rhodos amphoraları İ.S. 1. Yüzyıldan İ.S. 2. Yüzyıldan itibaren kullanılmıştır. Atina, Korith, Ephesos, Kartaca, Berenike ve Alexandria gibi önemli merkezlerdeki buluntuların dışında Geç Rhodos amphoraları (MARTIN-KILCHER, 1993: 305, no. 42-44, abb. 21a; RILEY, 1979: 149, D113, fig. 74; MAJCHEREK, 1991: 53; ŞENOL, 2001: 388, no. 31), Hindistan'a kadar ulaşmıştır. Bu amphoralar Hindistan'a ulaşan ticaret yolları üzerinde bulunan merkezlerde yoğun olarak ele geçmiştir. Abu Sha'ar'da denize ulaşan Nil-Kızıldeniz çöl yolu üzerinde bulunan Mons Porphyrites'de yüzey araştırmaları sırasında(TOMBER, 1996: 48-49) ve Mons Claudianus'da ele geçmiştir (TOMBER, 1998: 215, fig. 1.6). Geç Rhodos amphoralarının doğuda ulaştıkları son nokta ise Arikamedu'dur. Burada gerçekleştirilen kazılarda bulunan Geç Rhodos amphoralarının form ve kil özellikleri Peraia'da üretilen örneklerle yakın benzerlikler göstermektedir (WILL, 1996: 330-333, no. 28-38; WILL, 2004; BEGLEY, 1983: 44, fig. 10, no. 81). Bu bulgular İ.S. 1-2. yüzyıllar arasında hareketlenen uzun mesafeli Roma şarap ticaretinde Rhodos Peraiası'nın da önemli bir yeri olduğunu göstermektedir.

SONUÇ

Bozburun Yarımadası'nın Antik Dönem'de Akdeniz pazarındaki ekonomik yerinin Bybassos'daki veriler yardımıyla belirlenmesine yönelik olarak yürüttüğümüz projede 2005 yılından itibaren bölgede sürdürdüğümüz yüzey araştırmalarının verileri ve daha önce bölgede gerçekleştirilen çalışmaların sonuçları sunulmuştur. Bybassos *deme*si ve artalanlarında sürdürdüğümüz çalışmalarda alınan yüzey araştırması izni doğrultusunda Hisarönü ve Orhaniye Köyleri sınırlarında tespit ettiğimiz tarımsal ve endüstriel işletmelerin bulunduğu alanlardan arkeolojik veriler toplanmış ve taşınabilir kültür varlıkları gerekli incelemeleri ve restorasyonları yapıldıktan sonra Marmaris Müzesi'ne teslim edilmiştir.

Projemiz kapsamında tarım alanlarının belirlenmesi ve bölgenin rekoltesinin hesaplanmasına yönelik olarak uzaktan algılama metotları da kullanılmış ve arazideki ölçümlerle Yarımada'nın diğer bölgeleri karşılaştırmalı olarak sunulmuştur. Bu çalışmalarda Amos *deme*si'nde bulunan ve arazi kira kontratlarını detaylarıyla sunan yazıtlardaki veriler değerlendirilerek gerçekleştirilen hesaplamalarda bölgenin şarap üretim kapasitesi de önerilmiştir. Buna göre Bybassos *demesi*'nin tarımsal üretim potansiyelinin Yarımada'nın geneliyle karşılaştırıldığında oldukça düşük kaldığı belirlenmiştir (% 1.6). Bu hesaplamaların sonucunda ekonomisinin temelini şarabın oluşturduğu Yarımada'nın güneyinde bulunan *deme*lerin, bölgenin şarap üretiminde etkin rol aldıkları belirlenmiştir. Özellikle Söğüt, Selimiye ve Taşlıca Köyleri'nin bulunduğu alanların Yarımada'nın üretim merkezleri olduğu anlaşılmaktadır. Ancak sözü geçen yerleşimlerde bugüne kadar arkeolojik bir çalışma yapılmamış olması bu yerleşimlerin bölgenin ekonomik kaynaklarını Akdeniz pazarına kazandırmakta hangi yöntemleri kullandıklarının da belirlenemesine neden olmaktadır. Bu nedenle, Yarımada'nın geneliyle kıyaslandığında düşük kapasiteli bir tarımsal üretimin gerçekleştirildiğinin izlendiği Bybassos ve çevresinde tespit ettiğimiz tarımsal ve endüstriel işletmelerin bölgeye kazandırdığı katma değerin tartışılması amacıyla projemizde Bybassos modeli adı altında kırsal yerleşim-üretim-kontrol-ihracat zincirinin izlendiği bir öneri sunulmuştur.

Bölgesel üretimin limanlara ulaştırılmasında kullanılan yol sistemi incelenerek atölye alanları ve çiftlikler arasındaki en az enerji sarfedilerek ulaşılacak patika ve yolların tespiti

edilerek üç boyutlu haritalar aktarılmıştır. Tarımsal işletmelerin coğrafi dağılımı incelendiğinde bölgenin sınırlı tarım alanlarının çiftlik yerleşimleri tarafından yoğun olarak kullanıldığı izlenmektedir. Çiftlikler tarafından kullanılan tarım alanlarının hipotetik modellerimizde yansıttığımız üzere tespit edilen atölye alanlarına bağlanması özellikle Orhaniye ve Çubucak yakınlarında yeni fırın alanlarının olabileceğini öne sürmemize de neden olmaktadır.

Bozburun Yarımadası'nda bugüne kadar gerçekleştirilen arkeolojik çalışmalar Rhodos tarafından sağlanan mali olanaklarla bölgenin refahının İ.Ö. 300 yıllarından sonra önemli oranda arttığını göstermektedir. Proje kapsamında incelediğimiz alanlarda tespit edilen mimari buluntular ağırlıklı olarak bu zenginleşme dönemine aittir. Yarımada'nın güney ucunda bulunan ve arkeolojik incelemeleri tamamlanan Loryma yerleşiminde ortaya çıkarılan yapılaşma evrelerinde de Hellenistik Dönem'de yaşanan ani refah artışı izlenmektedir. Tarımsal üretimle ilişkilendirilen bu ekonomik yükselişin getirisi Rhodos'un kurmuş olduğu ticari ağ sayesinde bir yüzyıl sürmüş olmalıdır. Antik yazarların aktardığı bilgilerin yanında bölgeden toplanan küçük buluntuların önemli oranının yerel ticari amphoralar olduğu dikkate alındığında Yarımada'nın ekonomik altyapısının şarap olduğu sonucu çıkmaktadır.

Bölgede tespit edilen iki ve üç pres yataklı tarımsal işletmelerin de kanıtladığı bu büyük boyutlu üretimin pazarlanmasındaki organizasyon ise bugünkü bilgilerimizle Yarımada'nın kuzeyinde, Bybassos *deme*si civarında gerçekleştirilmiş olmalıdır. Özellikle Bybassos'un kuzeyinde tespit ettiğimiz Limanbaşı Endüsti Bölgesi'nde ve Çubucak Atölyelerinde üretilen amphoraların İ.Ö. 3. yüzyılda Yarımada'nın ürünlerinin ticaretinde kullanıldığının anlaşılması, ticari organizasyonun da bu bölgede yürütüldüğünü düşünmemize neden olmaktadır. Bybassos *deme*si'nde yürüttüğümüz yüzey araştırmaları bu görüşümüzü doğrulayan veriler sunmuştur. Özellikle yerleşimin kuzeyinde bulunan limanla ilişkili olduğu görülen ve Depo Mahallesi olarak yorumladığımız alan mimari yapılanması nedeniyle bölgesel üretimin limana aktarılmadan uğradığı son kontrol merkezi olarak işlev görmüş olmalıdır. Bölgenin ürünlerinin vergilendirme amaçlı olarak mühürlendirilmiş amphoralarda ihraç edilmesi kontrol mekanizmasının da etkin olarak işlediğini göstermektedir.

Bozburun Yarımadası'nın topraklarının asma üretimi için en verimli olarak kullanıldığı düşünülen İ.Ö. 3. yüzyıldan sonra yaşandığı düşünülen tarımsal durgunluk dönemi projemiz kapsamında tespit ettiğimiz buluntular değerlendirildiğinde bugün geçerliliğini

korumamaktadır. İ.Ö. 3. yüzyılın sonunda bölgedeki amphora atölyelerinin terk edilmesine rağmen şarap ihracatının devam ettiğine dair bulgular Limanbaşı Endüstri Bölgesi'nde ortaya çıkarılmıştır. Üretimle ilişkili işlevini sürdüren alanda bulunan çok sayıda Rhodos Adası kökenli amphora, bölgenin şarap ihracatının taşınmasında/ihracatında(?) kullanılmış olmalıdır. Bu durumda İ.Ö. 3. yüzyılın sonundaki durgunluğun nedenleri arasında düşündüğümüz enerji ya da hammadde kaynaklarının tükenmesiyle ilgili savımız da destek bulmuştur.

Bölgede gerçekleştirdiğimiz çalışmalarda özellikle kil kaynaklarının araştırılması sonucunda bugün nitelikli kil rezervlerinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Atölye alanlarında toplanan seramiklerle çevredeki akarsu boylarından toplanan kil özelliği gösteren sedimentin karşılaştırmalı analizleri Bybassos civarında üretilen amphoraların kil kaynakları olarak çeşitli katkı maddeleri de eklenerek akarsı boylarından toplanan çamurla imal edildiği sonucunu vermiştir. Bu durumda sürekli yenilenen bu kaynağın da tükenmesi sözkonusu olmayacağına göre bölgenin üretiminin pazarlanmasında kullanılan amphoraların üretilebilmeleri için gerekli olan enerji kaynaklarının aşırı tüketim sonucunda tükendiği varsayılmalıdır. Sözkonusu enerji kaynaklarının en önemlisi olan ormanların aşırı kullanımı sonucunda bölgenin erozyona açık hale geldiği (GREENE 1990: 86) ve bunun İ.Ö. 2. yüzyılın başındaki sonuçları Hisarönü Çubucak kazılarında izlenmektedir.

Yukarıdaki hipotezimize ek olarak iki yüzyıl sonra enerji kaynaklarının tekrar canlanmasıyla bölgede Roma İmparatorluk Dönemi'nde yeniden organize edilen şarap üretiminin izleri de yoğun üretimin yapılıdığı Hellenistik Dönem'le karşılaştırmalı sonuçlar göstermesi amacıyla sunulmuştur. Bu yeniden üretimin canlanması döneminde Bybassos *deme*si dışında Gökova Körfezi'ne olan yakınlığı nedeniyle Yarımada'nın dışında bulunan Kallipolis ve civarındaki bugünkü Çamlı Köy sınırları içinde bir atölye alanının organize edildiği anlaşılmaktadır.

Projemiz kapsamında yürüttüğümüz araştırmalarda toplanan küçük buluntulardan alınan örneklerin analiz ettirilmesi sonucunda bölgenin üretimleri konusunda referans tabloları oluşturulmuştur. Kil analizleri sonucunda oluşturulan tabloların kökeni belirlenemeyen ürünlerin tespitinde önemli veriler oluşturdukları bilinmektedir. Özellikle atölye alanlarından alınan örneklerden alınan referanslar bu konuda belirleyici özelliğe

sahiptir. Analizler sonucunda bölgede üretilen amphoraların teknolojileri belirlenmiş olup oluşturulan kil grupları yardımıyla da farklı atölyelerin varlığı ortaya çıkarılmıştır.

Katalog

Katalogda Kullanılan Kısaltmalar: Env. no: Envanter Numarası; ç: Çap; y: Yükseklik; HR: Hamur Rengi; YR: Yüzey Rengi; ÇR: Çekirdek Rengi; i: içindekiler; T: Tarih; Kat. no: Katalog Numarası; yy: Yüzyıl; Çizimler ölçek olmadığı durumda 1:4, mühürler 1:1 ölçeğinde basılmıştır.

BYFS46

Env. no: BYFS46.08.01.01 Yuvarlak kesitli Geç Rhodos amphora kulpu; HR: 5 YR 6/8 red; YR: 2.5 YR 6/6 light red; ÇR: Gley 2 5/1 bluish gray; i: Bol kalker ve sarı mika katkılı; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 1, LEVHA 11

Env. no: BYFS46.08.01.03 Kapak tutamak parçası; y: 6.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR 10 YR 7/4 very pale brown; i: Bol kalker, az taşçık, az mika katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 2, LEVHA 11

BYFS50

Env. No: BYFS50.05.01.02 Alçak halka kaide parçası; ç: 15 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; ÇR: Gley 2 4/10B dark bluish gray; i: Kum ve mika katkılı; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 3, LEVHA 11

BYFS34

Env. No: BYFS34.06.01.01 Rhodos amphora mührü. Dikdörtgen, Üretici: Hagesarkhos (Corpus no. 44); T: İ.Ö. 2. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 4, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.06.01.04 Rhodos amphora mührü. (Corpus no. 47) Üretici : Kasandros. Dikdörtgen, T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı-1. yy. başı; Kat. no: 5, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.06.01.05 Rhodos amphora mührü. Dikdörtgen eponym mührü okunmuyor. Ay adı Artamitios, (Corpus no. 48) ; T: İ.Ö. 175-146; Kat. no: 6, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.06.01.07 Rhodos Peraia amphora mührü. Dikdörtgen, isim kısaltma, Eponym Phokion (Corpus no. 50); T: İ.Ö. c. 268; Kat. no: 7, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.08.01.01 Rhodos amphora mührü. Dikdörtgen Eponym: Theaidetos (Corpus no. 143); T: İ. Ö. c. 171-169; Kat. no: 8, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.08.01.02 Rhodos Peraia amphora mührü. Yuvarlak, merkezi noktalı (Corpus no. 144); T: İ. Ö. 3. yy. 2.-3. çeyrek; Kat. no: 9, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.08.01.03 Rhodos amphora mührü. Dikdörtgen okunmuyor, Ay adı: Panamos (Corpus no. 145); T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 10, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.08.01.05 Rhodos amphora mührü. Dikdörtgen, olasılıkla Üretici: Mnason Antiokheus, (Corpus no. 147); T: İ. Ö. c. 108-88/86; Kat. no: 11, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.09.01.01 Rhodos Peraia amphora mührü. Yuvarlak merkezi noktalı. Üretici: Hieroteles (Corpus no. 224); İ. Ö. 3. yy 2.-3. çeyrek; Kat. no: 12, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.09.02.01 Rhodos amphora mührü. Yuvarlak. Ay adı Karneios kısaltma yapıltmış. Sadece ay adı var. (Corpus no. 279); T: İ. Ö. c. 88/86-Augustus ; Kat. no: 13, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.06.01.08 Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 2.9 cm; HR: 2.5 YR 4/8 red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Taşçık, kalker, mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 14, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.06.01.12 İçi oyuk yüksek topaç formlu Proto Rhodos amphorası kaidesi; ç: 4 cm; y: 3.7 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Bol kuarz, kum katkılı; T: İ.Ö. 4. yy sonu - 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 15, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.06.01.13 İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3 cm; y: 4.2 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 5 YR 6/6 yellowish red; i: Az sarı mika, kalker ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 4. yy sonu - 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 16, LEVHA 11

Env. No: BYFS34.06.01.14 Altı kırık topaç formlu Proto Rhodos amphorası kaidesi; ç: 4.5 cm; y: 5.2 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: Hamur renginde; i: Mika, kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 17, LEVHA 12

Env. No: BYFS34.06.01.16 İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphorası kaidesi; ç: 4 cm; y: 3.6 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Bol kuarz, sarı mika, kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın son çeyreği - 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 18, LEVHA 12

Env. No: BYFS34.06.01.09 Yuvarlak dışa çekik Rhodos Peraiası amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 3.1 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az kalker, taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 19, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.06.01.10 Yuvarlak dışa çekik Rhodos Peraiası amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 4.3 cm; HR: 5 YR 6/6 red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az taşçık, şamot katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 20, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.06.01.11 Yuvarlak dışa çekik Rhodos Peraiası amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 5.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; AR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; i: Az taşçık, şamot katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 21, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.06.01.17 Topaç formlu Proto Rhodos amphorası kaidesi; ç: 2 cm; y: 2.9 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol mika, az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 22, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.06.01.18 Düz dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi; ç: 2.5 cm; y: 4.2 cm; HR: 2.5 YR 4/3 reddish brown; AR: 5 YR 8/3 pink; ÇR: 2.5 YR 2.5/1 reddish black; i: Bol kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 23, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.08.01.06 Düz dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi; ç: 4.5 cm; y: 9 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Mika, şamot, kalker ve az taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 24, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.06.01.23 Yüksek konik kaide; ç: 2.5 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 5/3 brown; YR: 5 YR 8/3 pink; FR: 5 YR 4/6 yellowish red -black; i: Kalker, taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 25, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.06.01.24 Alçak konik kaide; ç: 12 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 7.5 YR 8/4 pink; FR: 2.5 YR 2.5/1 reddish black; FR: 2.5 YR 4/3 reddish brown; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 26, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.08.01.09 Düz dipli unguentarium kaidesi; ç: 3.8 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; i: Az mika, şamot, kalker ve az taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 27, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.08.01.12 Halka kaide; ç: 8 cm; y: 2.5 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; i: Mika, şamot, taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no:28, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.08.01.14 Konik kaide; ç: 7 cm; y: 2 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YRHamur renginde; i: Mika, şamot, taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 29, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.09.02.02 Düz dipli konik amphora kaidesi; ç: 4.9 cm; y: 4.4 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; YR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; i: Az şamot, az bitkisel ve az taşçık katkılı; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 30, LEVHA 12
Env. No: BYFS34.09.02.02 Düz dipli konik amphora kaidesi; ç: 4.9 cm; y: 4.4 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; YR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; i: Az şamot, az bitkisel ve az taşçık katkılı; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 31, LEVHA 12

BYFS58

Env. no: BYFS58.06.01.03 Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 5.5 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; AR: 5 YR 6/4 light reddish brown; i: Az kum ve çok az mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 32, LEVHA 12
Env. no: BYFS58.06.01.04 Dışa çekik yuvarlak formlu amphora ağız kenarı ; ç: 13 cm; y: 2.3 cm; HR: 5 YR 7/4 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az kum ve az kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortası; Kat. no: 33, LEVHA 12
Env. no: BYFS58.06.01.5 Boynuz formlu yuvarlak kesitli Geç Rhodos kulp parçası; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 5 YR 6/4 light reddish brown; i: Az kum ve az mike katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 34, LEVHA 12
Env. no: BYFS58.06.01.06 Kapak tutamağı ; ç: 4.5 cm; y: 6.2 cm; HR: 2.5 YR 7/8 light red; YR: 5 YR 5/4 reddish brown; i: Az kum ve mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. Yy; Kat. no: 35, LEVHA 12
Env. no: BYFS58.06.01.07 Düz dipli amphora kaidesi ; ç: 3.7 cm; y: 4.8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/4 light reddish brown; i: Az kum ve az mika ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 36, LEVHA 12
Env. no: BYFS58.06.01.16 Kenarları yontulmuş keramikten yapılan amphora tıkaçı; ç: c. 4.5 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, taşçık ve şamot katkılı; Kat. no: 37, LEVHA 12
Env. no: BYFS58.06.01.11 Üçgen profilli pithos ağız kenarı ; ç: c. 56 cm; y: 8.6 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Kalker, taşçık katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 38, LEVHA 12

BYFS60

Env no: BYFS60.06.01.03 Ucu yuvarlaklaştırılmış bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 1.9 cm; HR: 7.5 YR 5/6 strong brown; YR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; i: Bol şamot, kalker, taşçık ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 39, LEVHA 13

Env no: BYFS60.06.01.01 İçi oyuk solid amphora kaidesi; ç: 6 cm; y: 5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red-7.5 YR 6/4 light brown; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Az kalker, taşçık ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 40, LEVHA 13

Env no: BYFS60.06.01.05-6 Halka kaide parçası; ç: 7.2 cm; y: 2.2 cm; HR:5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Az taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 41, LEVHA 13

Env no: BYFS60.06.01.09 LRC çanak ağız kenarı; ç: 21 cm; y: 1.9 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az taşçık az kalker katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 42, LEVHA 13

BYFS28

Env. No: BYFS28.05.1.3; Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 5/8 red; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Bol kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 43, LEVHA 13

Env. No: BYFS28CC.08.01.02; Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 3.6 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 44, LEVHA 13

Env. No: BYFS28CC.08.01.05; Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 2 cm; HR 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Bol kalker, şamot, kuarz ve mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no:45, LEVHA 13

Env. No: BYFS28D.09.01.01; Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 6.4 cm; HR: 7.5 YR 7/6; YR: Hamur renginde; i: Bol kalker, şamot, kuarz ve mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 46, LEVHA 13

Env. No: BYFS28E.09.01.01; Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 2.7 cm; HR: 2.5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Çok az mika, kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 47, LEVHA 13

Env. No: BYFS28H.09.01.01; Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 3.6 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 48, LEVHA 13

Env. No: BYFS28L.09.01.01; Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3.7 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i:AzkKalker ve bol taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 49, LEVHA 13

Env. No: BYFS28M.09.02.01; Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 3.7 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 7/4 pink; i:Kalker, bol mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 50, LEVHA 13

Env. No: BYFS28D.09.01.03; Karineli lekane ağız kenarı; ç: 13 cm; y:4 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i:Kalker, bol mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 51, LEVHA 13

Env. No: BYFS28D.09.01.65; Ionia kasesi ağız kenarı ve yuvarlak kesitli kulp parçası; ç: 8 cm; y: 1 cm; HR: 7.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i:Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 52, LEVHA 13

Env. No: BYFS28D.09.01.74; Ionia kasesi ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 2.2 cm; HR: 7.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i:Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 53, LEVHA 13

Env. No: BYFS28D.09.01.70; Ionia kasesi ağız kenarı ve yuvarlak kesitli kulp parçası; ç: 10 cm; y: 1.6 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i:Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 54, LEVHA 13

Env. No: BYFS28F.09.01.04; Kapalı mantar formlu amphora amphora ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 2.6 cm; HR: 10 R 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Az kalker, bol taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın başı; Kat. no: 55, LEVHA 13

Env. No: BYFS28AA.08.01.07; Kapalı mantar formlu amphora amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 4.7 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Az kalker, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. Yy'ın başı; Kat. no: 56 BYFS66, LEVHA 13

Env. No: BYFS66M.07.04; Badem formlu Miletos tipi amphora ağız kenarı. Yüzeyde firnis izleri bulunmaktadır.; ç: 13 cm; y: 3 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; FR: 2.5 YR 4/8 red; i: Az kalker ve az mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 57, LEVHA 13

Env. No: BYFS66V.07.01; Badem formlu Miletos tipi amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i:Kalker, şamot, taşçık ve mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 58, LEVHA 13

Env. No: BYFS66O.07.02.01; Badem formlu Miletos tipi amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 6.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i:Kalker, şamot, taşçık ve mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 59, LEVHA 13

Env. No: BYFS66V.07.05; Badem formlu Miletos tipi amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 5/8 yellowish red; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i:Kalker, şamot, taşçık ve mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 60, LEVHA 13

Env. No: BYFS66M.07.01; Dipçik formlu Samos tipi amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 6 cm; HR: 5 YR 7/8 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i:Kalker, şamot ve mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 61, LEVHA 13

BYFS101

Env. No: BYFS101.10.02.01 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Brakh((Corpus No: 350); T: İ. Ö. 4. yy sonu-3. yy başı; Kat. no: 62, LEVHA 13

Env. No: BYFS101B.10.01.01 Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 3.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Bol taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 63, LEVHA 13
Env. No: BYFS101B.10.02.04 Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 5/4 reddish brown; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Bol taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 64, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.02 Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 2.9 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Bol taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 65, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.03 Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 3.1 cm; HR: 5 YR 5/4 reddish brown; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 66, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.04 Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 36 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Kuarz ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no:67, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.06 Dışa çekik sığ çanak ağız kenarı; ç: 19 cm; y: 1.5 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 68, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.07 İçbükey çanak ağız kenarı; ç: 17 cm; y: 2.5 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 69, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.11 Dışa çekik krater ağız kenarı; ç: 22 cm; y: 2.2 cm; HR: 7.5 YR 7/3 pink; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 70, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.17 İçe çekik skyphos ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 2.8 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Mika, çok az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 71, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.19 Dışa çekik derin kase ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 7/2 pinkish gray; FR: 5 YR 2.5/1 black; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 72, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.20 İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 1.2 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 73, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.24 İçe çekik çanak ağız kenarı. Gri seramik; ç: 8 cm; y: 1.2 cm; HR: Gley 2 3/1 dark bluish gray; YR: Gley 2 4/1 dark bluish gray; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 74, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.26 İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 1.2 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 5 YR 4/6 yelowish red; FR: 5 YR 2.5/1 black; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 75, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.27 İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 1.5 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 2.5 YR 6/8 light red; FR: 5 YR 2.5 /1 black; i: Az kum ve mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 76, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.28 İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 8 cm; y: 2.1 cm; HR: 5 YR 5/8 yellowish red; YR: 5 YR 7/8 reddish yellow; FR: GLEY 1 2.5/N black; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 77, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.29 İçe çekik skyphos ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 6 cm; y: 1.6 cm; HR: 5 YR 6/1 gray; FR: 7.5 YR 2.5/1 black; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 78, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.30 İçe çekik skyphos ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 7 cm; y: 1.5 cm; HR: 5 YR 8/3 pink; FR: 5 YR 2.5/1 black; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 79, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.31 İçe çekik skyphos ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 6 cm; y: 1.4 cm; HR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; FR: 5 YR 2.5/1 black; i: Az kum ve mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 80, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.32 İçe çekik skyphos ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 10 cm; y: 2.4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; FR: 10 YR 2/1 black; i: Az kum ve mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 81, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.49 İçe çekik skyphos ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 23 cm; y: 4.3 cm; HR: 2.5 YR 4/6 red; YR: 2.5 YR 4/6 red; ÇR: Gley 2 4/10B dark bluish gray; i: Az kum ve kuarz katkılı; Kat. no: 82, LEVHA 14
Env. No: BYFS101C.10.01.01 Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 4.9 cm; HR: 2.5YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Taşçık ve kalkerkatkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu; Kat. no: 83, LEVHA 14
Env. No: BYFS101.09.01.01 Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 3.2 cm; HR: 5 YR 5/4 reddish brown; YR: 7.5 YR 5/4 brown; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 84, LEVHA 14

BYFS6

Env. no: BYFS6.05.01.01 Rhodos amphorası mühürü. (Corpus no. 1); Üretici Diandros'un mühürü T: İ.Ö. 3. yy'ın 2.-3. çeyreği; Kat. no: 85, LEVHA 14
Env. no: BYFS6.05.01.02; Topaç formlu amphora kidesi; ç: 2.5 cm; h. 5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: kuarz, az kalker, mika, az şamot ; T: İ.Ö. 3. yy başı; Kat. no: 86, LEVHA 14

BYFS15

Env. no: BYFS15.05.01.01 Rhodos amphora mühürü (Corpus no. 3) Kleonymos ? (Corpus no. 3). İ.Ö. 3. yy.'ın ikinci çeyreği. (İ.Ö. c. 263); Kat. no: 87, LEVHA 15

Env. no: BYFS15.05.01.02 Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 9 cm; h: 3.8 cm; HR: 10 YR 7/4 very pale brown; YR: 2.5 YR 8/4 pale yelow; i: kum ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 88, LEVHA 15
Env. no: BYFS15.05.01.04 İçe çekik kase ağız kenarı ; ç: 18 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 89, LEVHA 15
Env. no: BYFS15.05.01.06 Halka formlu kase kaidesi ; ç: 5 cm; y: 1.6 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown ; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; FR iç: 5 YR 4/2 dark reddish gray; ÇR: Gley 1 6/1 greenish gray i: Mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 90, LEVHA 15
Env. no: BYFS15.05.01.07 Lopas ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 2.4 cm; HR: 2.5 YR 4/4 reddish brown ; YR: 2.5 YR 5/6 red; i: Kalker, mika, kuarz katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 91, LEVHA 15
Env. no: BYFS15.05.01.07 Kapak tutamağı; ç: 3 cm; y: 1.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow ; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kum ve az mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 92, LEVHA 15

BYFS18

Env. no: BYFS18.05.01.02 Knidos amphorası mühürü. Zenon B Grubu, Kısaltma(Corpus no. 10) İ.Ö. 3. yy. ilk yarısı; Kat. no: 93, LEVHA 15
Env. no: BYFS18.05.01.01 Rhodos amphorası mühürü(Corpus no. 12) Dikdörtgen Eponym: Aratophanes I, Ay adı Panamos (Corpus no. 12) T: İ.Ö. c. 169/167 ;Kat. no: 94, LEVHA 15
Env. no: BYFS18.05.01.03 Rhodos amphorası mühürü (Corpus no. 11) Merkezde noktalı yuvarlak mühür. Üretici: Aphrodisios I; T: İ.Ö. 3. yy. Ikinci-üçüncü çeyrek; Kat. no: 95, LEVHA 15
Env. no: BYFS18.05.01.04 Bant formlu amphora ağız kenarı; ç:14 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/8 reddish yellow; i: Kalker, mika, az şamot; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği ;Kat. no: 96, LEVHA 15
Env. no: BYFS18.05.01.05 Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 5.1 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, mika, şamot, taşçık; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği ;Kat. no: 97, LEVHA 15
Env. no: BYFS18.05.01.06 Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, taşçık; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği;Kat. no: 98, LEVHA 15
Env. no: BYFS18.05.02.02 Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 18 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az kum, taşçık ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği;Kat. no: 99, LEVHA 15
Env. no: BYFS18.05.02.03 Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 10 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az mika, az kalker çok az şamot ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği;Kat. no: 100, LEVHA 15
Env. no: BYFS18.05.01.07 Dışa çekik ucu yuvarlaklaştırılmış Rhodos Peraiası amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/8 reddish yellow; i: Mika, az şamot; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği ;Kat. no: 101, LEVHA 15
Env. no: BYFS18A.09.02.02 Rhodos amphorası kanonik ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 7/8 light red; AR: 5 YR 7/8 reddish yellow; i: Kalker, kum; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı ;Kat. no: 102, LEVHA 15
Env. no: BYFS18A.09.02.03 Rhodos amphorası kanonik ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 5.2 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; AR: 5 YR 8/3 pink; i: Kum, kalker, az taşçık; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı ;Kat. no:103, LEVHA 15
Env. no: BYFS18.05.01.08 Dışa çekik ucu yuvarlaklaştırılmış Knidos amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.8 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/8 reddish yellow; i: Mika, az kalker, şamot; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortası;Kat. no: 104, LEVHA 15
Env. no: BYFS18A.09.02.09 Knidos amphorası kaidesi; ç: 2 cm; y: 7 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kum, kalker, mika; T: İ.Ö. 3. yy ;Kat. no: 105, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.09.01.02 Kanonik Knidos amphorası kaidesi; ç: 2.5 cm; y: 7.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yelow; i:Çok az kalker, kum; T: İÖ.3. yy ortası;Kat. no: 106, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.05.02.08 Plastik halka eklentili konik Knidos kaidesi; ç: 3 cm; y: 7.8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/6 yellow; i: Az kalker, az şamot ; T: İ.Ö.2. yy'ın başı;Kat. no: 107, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.05.02.11 Çanak ağız kenarı; ç: 13.5 cm; y: 2.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Az kum;Kat. no: 108, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.05.01.10 Kapak tutamağı; ç: 3 cm; y: 4.2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker, şamot ;Kat. no: 109, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.09.01.01 Yuvarlaklaştırılmış Geç Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 1.4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kalker; T: İS. 1. yy; Kat. no:110, LEVHA 16
Env. no: BYFS18A.05.04.02 Geç Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 8.4 cm; HR: 10 YR 7/4 very pale brown; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kalker; T: İ.S. 1. yy ;Kat. no: 111, LEVHA 16
Env. no: BYFS18A.09.02.07 Geç Rhodos amphorası dışa çekik ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.6 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Kum, kalker, mika; T: İ.S. 1. yy ;Kat. no: 112, LEVHA 16

Env. no: BYFS18.05.02.01 Amphora ağız kenarı; ç: 18 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow ; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, taşçık ; Kat. no: 113, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.05.01.14 Amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 2.9 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kalker, şamot;;Kat. no: 114, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.05.01.15 Amphora ağız kenarı; ç: 9.3 cm; y: 4.3 cm; HR: 7.5 YR 6/4 light brown; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, mika, şamot; T: İ.S. 6. yy;Kat. no: 115, LEVHA 16
Env. no: BYFS18A.09.02.12 Hydria ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.8 cm; HR: 2.5 YR 5/6 red; YR: 2.5 YR 6/8 light red; i: Kum, kalker; T: İ.Ö. 3. yy ;Kat. no: 116, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.05.02.10 Lekane ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 1.8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az taşçık; T: İ.Ö.3. yy'ın başı;Kat. no: 117, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.05.02.12 Çanak ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 1.9 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az kum; kalker; Kat. no: 118, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.05.02.17 LRC Çanak ağız kenarı; ç: 28 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 10 R 4/8 red; i: Az kalker; T: İ.S. 6. yy;Kat. no: 119, LEVHA 16
Env. no: BYFS18.05.01.17 LRC Çanak ağız kenarı; ç: 28 cm; y: 2.1 cm; HR: 10 R 5/8 red; YR: 2.5 YR 5/8 red; i: Kalker; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 120, LEVHA 16
Env. no: BYFS18A.09.02.18 LRC Çanak ağız kenarı; ç: 21 cm; y: 2.6 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 2.5 YR 6/8 light red; i: Kum, kalker, az mika; T: İ.S. 6. yy;Kat. no: 121, LEVHA 17
Env. no: BYFS18A.09.02.21 LRC çanak ağız kenarı. Rulet bezeme ; ç: 16 cm; y: 3.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: Hamur renginde; i: Kum, kalker; T: İ.S. 6. yy;Kat. no: 122, LEVHA 17
Env. no: BYFS18A.09.02.22 LRC Çanak ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 2.8 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 7/8 reddish yellow; i: Kum, kalker, az taşçık; T: İ.S. 6. yy;Kat. no: 123, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.05.02.18 LRC Lekane ağız kenarı; ç: 24 cm; y: 1.7 cm; HR: 2.5 YR 5/1 reddish gray; YR: 2.5 YR 5/6 red; i: Az kalker; T: İ.S. 6. yy ;Kat. no: 124, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.05.02.20 LRC Çanak ağız kenarı; ç: 24 cm; y: 1.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 5/8 red; i: Az kalker; T: İ.S. 6. yy ;Kat. no: 125, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.09.01.05 LRC Çanak ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 1 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; ÇR: Gley 1 5/ gray; i: Çok az kalker; T: İ.S. 6.yy;Kat. no: 126, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.05.02.23 LRC Çanak kaidesi; ç: 9 cm; y: 2.2 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: Hamur renginde; i: Az kalker; T: İ.S. 6. yy;Kat. no: 127, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.09.01.07 LRC Çanak kaidesi; ç: 11 cm; y: 1.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 10 R 6/8 light red; i: Çok az kalker; T: İ.S. 6.yy;Kat. no: 128, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.09.01.18 LRC Çanak kaidesi; ç: 12 cm; y: 1.4 cm; HR: 2.5 YR 5/6 red; YR: 2.5 YR 6/6 light red; i: Çok az kalker; T: İ.S. 6.yy;Kat. no: 129, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.05.01.16 LRC Çanak kaidesi; ç: 12 cm; y: 1.4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 130, LEVHA 17
Env. no: BYFS18A.09.02.19 LRC İçbükey çanak ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 2.8 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 7/8 reddish yellow; i: Kum, kalker; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 131, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.05.01.24 İçbükey çanak ağız kenarı; ç: 26 cm; y: 2.7 cm; HR: 10 R 5/8 red; YR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 10 R 5/8 red; i: Kalker, mikar;Kat. no: 132, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.05.01.44 Dışa çekik üçgen formlu pithos ağız kenarı; ç: c.20 cm; y: 4.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kalker, şamot, mikar; Kat. no: 133, LEVHA 17
Env. no: BYFS18.05.02.29 Pithos ağız kenarı; ç: 48 cm; y: 9 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: Hamur renginde; i: Kalker, kum, az kuarz, az mika; Kat. no: 134, LEVHA 17

BYFS27A

Env. no: BYFS27A.05.01.01 Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 27 cm; y: 4.5 cm; HR: 10 YR 6/6 brownish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, mika, az kuarz, taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 135, LEVHA 18
Env. no: BYFS27A.05.01.02 Dışa çekik üçgen profilli çanak ağız kenarı ; ç: 13 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 5/8 yellowish red; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Kalker, mika, şamot katkılı; T: İ.S. yy; Kat. no: 136, LEVHA 18
Env. no: BYFS27A.05.01.03 Dışa çekik üçgen profilli pithoik amphora ağız kenarı; ç: 40 cm; y: 20 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Kalker, şamot, taşçık katkılı; T: İ.S: 1. yy; Kat. no: 137, LEVHA 18

BY13

Env. no: BY13.06.02.15 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak. Üretici: Agaton (Corpus no. 71) İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 138, LEVHA 18

Env. no: BY13.06.02.16 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Üretici: Hieroteles (Corpus no. 72) İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 139, LEVHA 18
Env. no: BY13.06.02.17 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak, merkezi noktalı. Eponym: Aretakles (Corpus no. 73) İ.Ö. 3. yy'ın ortasından sonra (İ.Ö. c. 235); Kat. no: 140, LEVHA 18
Env. no: BY13.01.01.01 Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak. Okunmuyor, kısaltma (Corpus no. 8) İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3. yy başı; Kat. no: 141, LEVHA 18
Env. no: BY13.06.03.17 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Eponym: Lysandros (Corpus no. 13) İ.Ö. 262-247; Kat. no: 142, LEVHA 18
Env. no: BY13.07.01.01 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak. Üretici. Psyl (kısaltma (Corpus no. 118) İ.Ö.4. yy sonu-3. yy. başı; Kat. no: 143, LEVHA 18
Env. no: BY13.05.01.4 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 2.1 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Bol sarı mika, az kalker ve az şamot katkılı ; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu; Kat. no: 144, LEVHA 18
Env. no: BY13.07.01.07 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3.2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/2 pinkish red; i: Taşçık, kalker ve az şamot katkılı ; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu; Kat. no: 145, LEVHA 18
Env. no: BY13.05.01.6 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 8 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol taşçık, kalker, kuarz ve az şamot katkılı ; T: İ.Ö.3. yy'ın başı; Kat. no: 146, LEVHA 19
Env. no: BY13.08.01.01 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4.6 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 147, LEVHA 19
Env. no: BY13.06.02.18 Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Az kalker ve az şamot katkılı ; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 148, LEVHA 19
Env. no: BY13.07.01.02 Bant formlu amphora ağız kenarı ve üst kulp bağlantısı ; ç: 12 cm; y: 9.2 cm; HR: 5 YR 7/8 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol kalker, şamot ve mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği ; Kat. no: 149, LEVHA 19
Env. no: BY13.05.01.5 Bant formlu amphora ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 6.2 cm; HR: 7.5 YR 6/4 light brown; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Çok az şamot, taşçık ve quarz katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği ; Kat. no: 150, LEVHA 19
Env. no: BY13.05.01.08 Bant formlu amphora ağız kenarı ; ç: 9 cm; y: 3.4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol mika, az kalker ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 151, LEVHA 19
Env. no: BY13.07.02.02 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.7 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; i: Taşçık, kalker, kum, mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın başı; Kat. no: 152, LEVHA 19
Env. no: BY13.07.02.03 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 9.5 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; AR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Taşçık, kalker, kum, mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın başı; Kat. no: 153, LEVHA 19
Env. no: BY13.08.01.02 Bant formlu amphora ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 12 cm; HR: 2.5 YR 5/6 red; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Kalker, mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 154, LEVHA 19
Env. no: BY13.07.02.04 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 4.4 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın başı; Kat. no: 155, LEVHA 19
Env. no: BY13.05.01.07 Bant formlu amphora ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 5 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Bol şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği ; Kat. no: 156, LEVHA 19
Env. no: BY13.08.01.05 İçi oyuk Proto Rhodos tipi amphora kaidesi ; ç: 3 cm; y: 7 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Bol kuarz, kalker, taşçık ve sarı mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy.'ın ilk çeyreği; Kat. no: 157, LEVHA 19
Env. no: BY13.09.01.01 İçi oyuk Proto Rhodos tipi amphora kaidesi ; ç: 3.5 cm; y: 9 cm; HR: 10 R 6/6 light red YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, taşçık, şamot ve az mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy.'ın ilk çeyreği; Kat. no: 158, LEVHA 19
Env. no: BY13.07.01.08 İçi oyuk topaç formlu Proto rhodos tipi amphora kaidesi; ç: 4 cm; y: 7.4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kum, az kalker ve az şamot katkılı ; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu – 3. yy.'ın ilk çeyreği; Kat. no: 159, LEVHA 19
Env. no: BY13.07.02.07 İçi dolu topaç formlu amphora kaidesi ; ç: 1 cm; y: 16.6 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/8 reddish yellow; i: Az taşçık ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy.'ın ikinci; Kat. no: 160, LEVHA 19
Env. no: BY13.08.01.04 İçi oyuk topaç formlu amphora kaidesi ; ç: 1.5 cm; y: 17 cm; HR: 2.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; ÇR: 10 R 6/2 light brownish gray; i: Az taşçık, kalker ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy.'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 161, LEVHA 19

Env. no: BY13.06.02.19 Kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3 cm; y: 7 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Bol sarı mika, kuarz ve kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3.yy ikinci yarısı; Kat. no: 162, LEVHA 19

Env. no: BY13.06.02.20 Düz dipli amphora kaidesi; ç:4 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 7/8 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Bol şamot, tarçık, az kalker ve az mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 163, LEVHA 19

Env. no: BY13.06.02.26 Düz dipli kalathos kaidesi; ç: 13 cm; y: 10 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Mika, şamot, taşçık ve kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 164, LEVHA 19

Env. no: BY13.05.01.11 Dışa çekik lekane ağız kenarı;ç: 36 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Bol şamot, kalker ve taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 165, LEVHA 20

Env. no: BY13.05.01.13 Halka formlu kaide; ç: 13 cm; y: 3.5 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; FR: 5 YR 5/6 yellowish red; i: Çok az kalker ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 166, LEVHA 20

Env. no: BY13.05.01.15 Lekane ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 1.3 cm; HR: 10 YR 7/4 very pale brown; FR (iç): 5 YR 4/6 yellowish red; FR (dış): 5 YR 4/6 yellowish red ; i: Çok az kalker ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 167, LEVHA 20

Env. no: BY13.05.01.17 Kapak ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 2 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Bol mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 168, LEVHA 20

Env. no: BY13.05.01.18 Lekane krater ağız kenarı; ç: 27 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 7/8 reddish yellow; AR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; FR (iç): 2.5 YR 5/6 red; i: Bol kalker ve az mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 169, LEVHA 20

Env. no: BY13.05.01.19 Dışa çekik çanak ağız kenarı; ç: 27 cm; y: 1.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 5/4 brown; i: Bol şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 170, LEVHA 20

Env. no: BY13.07.01.05 Kapak ağız kenarı; ç: 17 cm; y: 3.7 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Az kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 171, LEVHA 20

Env. no: BY13.07.01.12 Dışa çekik kapak oturma düzlemine sahip pişirme kabı ağız kenarı; ç: 23 cm; y: 6 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 2.5 YR 6/8 light red; i: Bol taşçık, bol mik ve bol şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 172 , LEVHA 20

Env. no: BY13.08.01.03 Dikdörtgen formlu dışa çekik situla ağız kenarı ; ç: 29 cm; y: 2.5 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy: Kat. no: 173, LEVHA 20

Env. no: BY13.08.01.06 Üçgen formlu dışa çekik pithos ağız kenarı ; ç: 27 cm; y: 6 cm; HR: 5 YR 5/4 reddish brown; YR: 5 YR 6/4 light reddish brown; i: Bol kalker, sarı mika, bol kuarz ve taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 174, LEVHA 20

BYFS43

Env. no: BYFS43.06.01.02 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 1 cm; HR: 5 YR 6/3 light reddish brown; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i:Kalker, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. İ.Ö. 4. yy'ın sonu - 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 175, LEVHA 21

Env. no: BYFS43.06.01.01 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 2.9 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az kalker, az şamot ve taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 176, LEVHA 21

Env. no: BYFS43.06.01.03 Yuvarlaklaştırılmış dışa çekik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç : 10 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 6/3 light reddish brown; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, şamot ve taşçık katkılı ; T: İ.Ö.3. yy'ın ortası; Kat. no: 177, LEVHA 21

Env. no: BYFS43.06.01.04 Yuvarlaklaştırılmış dışa çekik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 10.5 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 Yr 7/6 reddish yellow; i:Az kalker az taşçık katkılı ; T: İ.Ö.3. yy'ın ortası; Kat. no:178, LEVHA 21

Env. no: BYFS43.06.01.05 Yuvarlaklaştırılmış dışa çekik hydria ağız kenarı ve kulp parçası; ç: 14 cm; y: 4.7 cm; HR: 2.5 YR 5/6 yellowish red; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Bol kalker, mika, az taşçık katkılı ; T: İ.Ö.3. yy'ın ortası; Kat. no: 179, LEVHA 21

Env. no: BYFS43.06.01.07 Düz dipli kalathos kaide parçası; ç: 32 cm; y: 3.3 cm; HR: 2.5 YR 5/6 red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Bol kalker, bol mika, az taşçık katkılı ; T: İ.Ö.3. yy; Kat. no: 180, LEVHA 21

BYFS49

Env. no: BYFS49.06.01.01; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker, kum, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 181, LEVHA 21

Env. no: BYFS49.06.01.04; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3 cm; y: 5.5 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 182, LEVHA 21

Env. no: BYFS49.06.01.05; İçe çekik kase ağız kenarı; ç: 18 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 183, LEVHA 21
Env. no: BYFS49.06.01.08; Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 28 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 184, LEVHA 21
Env. no: BYFS49.06.01.09; Dışa çekik kanonik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; YR 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarı; Kat. no: 185, LEVHA 21

BYFS48

Env. no: BYFS48.06.01.01 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak ç. 2.8 cm. Smyleinos (Corpus No: 43); T: İ.Ö.218-209; Kat. no: 186, LEVHA 21
Env. no: BYFS48.06.01.02 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış ağız kenarına ve oval üst kulp bağlantılarına sahip Knidos amphorası boyun parçası; ç: 12 cm; y: 7.5 cm; HR: 5 YR 8/3 pink; YR: 2.5 YR 6/6 light red; i: Az mika, az kalker ve az kuarz katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 187, LEVHA 21
Env. no: BYFS48.06.01.06 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış kalıp işi LRC çanak ağız kenarı; ç: 26 cm; y: 2.9 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: Yüzey renginde; i: Az mika ve az kalker katkılı ; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 188, LEVHA 21
Env. no: BYFS48.06.01.07 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış kalıp işi LRC çanak ağız kenarı; ç: 19 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: Yüzey renginde; i: Az mika ve az kalker katkılı ; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 189, LEVHA 21
Env. no: BYFS48.06.01.12 Alçak halka formlu LRC çanak kaidesi; ç: 20 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Yüzey renginde; i: Az mika ve az kalker katkılı ; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 190, LEVHA 22
Env. no: BYFS48.06.01.13 Yüksek konik kaide; ç: 8.5 cm; y: 2.2 cm; HR: 5 YR 8/3 pink; YR: Yüzey renginde; i: Az mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 191, LEVHA 22
Env. no: BYFS48.06.01.22 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış kalıp işi LRC çanak ağız kenarı; ç: 21 cm; y: 7.5 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: Yüzey renginde; i: Az mika ve az kalker katkılı ; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 192, LEVHA 22
Env. no: BYFS48.06.01.23 Alçak halka formlu LRC çanak kaidesi; ç: 13 cm; y: 2.2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; FR: 10 R 5/6 red; i: Az mika ve az kalker katkılı ; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 193, LEVHA 22

BYFS32

Env. no: BYFS32.05.01.01 Dışa çekik badem formlu Miletos tipi yerel amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 2.5 YR 6/6 light red; i: Az taşçık; T: İ.Ö. 6. yy'ın başı; Kat. no: 194, LEVHA 22
Env. no: BYFS32.06.01.02 Dışa çekik yuvarlak formlu Rhodos amphorası ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 1.7 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 195, LEVHA 22
Env. no: BYFS32.06.01.13 Dışa çekik krater ağız kenarı ; ç: 39 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 2.5 YR 5/8 red; i: Az mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 196, LEVHA 22
Env. no: BYFS32.06.01.14 Halka kaide; ç: 8 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 6/3 light reddish brown; AR: 2.5 YR 5/6 red; i: Az taşçık, az mika, az kalker az kuarz katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 197, LEVHA 22
Env. no: BYFS32.06.01.06 Dışa çekik ağız kenarı ve kulp parçası; ç: 11 cm; y: 3.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; AR: 2.5 YR 4/8 red; i: Az kalker, az taşçık katkılı; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 198, LEVHA 22
Env. no: BYFS32.06.01.09 Düz kaide parçası; ç: 7.5 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az mika, bol kuarz katkılı; Kat. no: 199, LEVHA 22
Env. no: BYFS32.06.01.15 LRC alçak kaide; ç: 10 cm; y: 11 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: Hamur renginde; i: Az kalker katkılı; T: İ.S. 6. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 200, LEVHA 22

BYFS51

Env. no: BYFS51.06.01.04 İçi oyuk topaç formlu amphora kaidesi; ç: 2.5 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 7.5 YR 7/8 reddish yellow; i: Bol kalker, kuarz, mika ve kum katkılı ; T: İ.Ö.4. yy. sonu - 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 201, LEVHA 22
Env. no: BYFS51.06.01.05 Dışa çekik ucu yuvarlaklaştırılmış Geç Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 9.5 cm; y: 5.5 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 2.5 YR 6/6 light red - 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az kalker ve kum katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 202, LEVHA 22
Env. no: BYFS51.06.01.01 Kapaklı sığ tekne ağız kenarı; ç: c.22 cm; y: 2.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kum katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 203, LEVHA 22
Env. no: BYFS51.06.01.03 Yuvarlaklaştırılmış ağız kenarı ve oval kesitli kulp parçası. LR 1 amphorası yerel taklidi; ç: 9 cm; y: 4.1 cm; HR: 10 YR 6/4 pale red; YR: 2.5 YR 5/8 red; Ç.R.: 7.5 YR 5/1 gray; i: Bol kalker, mika ve şamot katkılı ; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 204, LEVHA 22
Env. no: BYFS51.06.01.07 Düz dipli tava parçası; ç: 17 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 4/8 red; YR: 2.5 YR 5/6 red; i: Bol mika, kuarz, taşçık katkılı; Kat. no: 205, LEVHA 22

Env. no: BYFS51.06.01.09 Bezemeli pithos gövdeparçası; 6 cm x 4 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Az kalker ve mika katkılı; Kat. no: 206, LEVHA 22
Env. no: BYFS51.06.01.10 Düz dipli kalatos parçası; ç: c.20 cm; y: 2.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; ÇR: 10 YR 5/1 gray; i: Az taşçık katkılı; Kat. no: 207, LEVHA 22
Env. no: BYFS51.06.01.12 Alçak halka kaide parçası; ç: 8 cm; y: 3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Az mika ve taşçık katkılı; Kat. no: 208, LEVHA 22

BYFS52

Env. no: BYFS52.06.01.01 Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11.5 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 7/8 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kum, az kalker ve kuarz katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 209, LEVHA 23
Env. no: BYFS52.06.01.02 Düz dipli amphora kaidesi; ç: 4.5 cm; y: 7 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kum, az mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 210, LEVHA 23
Env. no: BYFS52.06.01.04 İçbükey ağız kenarlı kase parçası; ç: 18 cm; y: 4.2 cm; HR 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kum, az mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no:211, LEVHA 23
Env. no: BYFS52.06.01.05 Düz dipli kalathos kaidesi; ç: 20 cm; y: 6 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kum, az mika ve az kalker katkılı; Kat. no: 212, LEVHA 23

BYFS70

Env. no: BYFS70.08.01.01 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Onasioikos (Corpus no. 148); T: İ. Ö. 3. yy ilk yarı; Kat. no: 213, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.08 Badem formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 11 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; i: Kalker, şamot katkılı; T: İ.Ö. 5. yy; Kat. no: 214, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.06 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 5.3 cm; HR: 2.5 YR 5/2 weak red; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Taşçık, kalker, mika ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu; Kat. no: 215, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.09.01.1 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı ; ç: 11 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Mika, kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3. yy başı; Kat. no: 216, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.07 Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 8.3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Taşçık, kalker, mika ve çok az şamot katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 217, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.09 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Knidos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 11 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Az kalker, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy ortası; Kat. no: 218, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.10 Ucu kalınlaştırılmış profilli solid kaide; ç: 2 cm; y: 5.5 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; i: Az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy ortası; Kat. no: 219, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.11 Altı düz kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 2 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; i: Az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy sonu ; Kat. no: 220, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.13 Kapak tutamağı; ç: 5 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Şamot, kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy sonu; Kat. no: 221, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.14 İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 24 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Şamot, kalker, mika, taşçık ve bitkisel katkılı; T: İ.Ö. 3. yy sonu; Kat. no: 222, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.15 Yonca formlu oinokhoe ağız kenarı; ç: 5 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/4 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Şamot, kalker, mika, taşçık ve kuarz katkılı; T: İ.Ö. 3. yy başı; Kat. no: 223, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.16 Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 35 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 7/4 reddish yellow; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Az kalker, az mika ve taşçık; T: İ.Ö. 3. yy başı ; Kat. no: 224, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.17 Dışa çekik lekane-krater ağız kenarı; ç: 44 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, mika, taşçık ve kuarz katkılı; T: İ.Ö. 3. yy başı ; Kat. no: 225, LEVHA 23
Env. no: BYFS70.08.01.19 İçe çekik depolama kabı ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 1 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az kalker, az mika, taşçık ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 3. yy başı ; Kat. no: 226, LEVHA 24
Env. no: BYFS70.08.01.23 Yüksek halka formlu lekane krater kaidesi ; ç: 12 cm; y: 7 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, az mika ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 3. yy başı ; Kat. no: 227, LEVHA 24
Env. no: BYFS70.08.01.24 Halka formlu lekane kaidesi ; ç: 16 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, az mika ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 3. yy başı ; Kat. no: 228, LEVHA 24
Env. no: BYFS70.08.01.28 Kandil yanma deliği ; ç: 1.4 cm; y: 2.5 cm; HR: 10 YR 8/4 very pale brown; YR: Gley 1 2.5/N Black; i: Kalker, az demir oksit katkılı; T: İ.Ö. 3. yy başı ; Kat. no: 229, LEVHA 24

Env. no: BYFS70.08.01.29 Kapaklı dışa çekik dikdörtgen formlu khytra ağız kenarı ; ç: 15 cm; y: 4.5 cm; HR: 7.5 YR 5/4 brown; YR: 5 YR 6/4 light reddish brown; i: Bol mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy başı ; Kat. no: 230, LEVHA 24
Env. no: BYFS70.09.01.2 Dışa çekik ucu yuvarlaklaştırılmış masa amphorası ağız kenarı ; ç: 14 cm; y: 4.2 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Mika, kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy başı ; Kat. no: 231, LEVHA 24
Env. no: BYFS70.09.01.6 Dışa çekik ucu yuvarlaklaştırılmış kalathosı ağız kenarı ; ç: 60 cm; y: 40 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Mika, kalker ve kuarz katkılı; T: İ.Ö. 3. yy başı ; Kat. no: 232, LEVHA 24
Env. no: BYFS70.09.01.8 Kalıp yapımı LRC çanak ağız kenarı ; ç: 20 cm; y: 1.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 233, LEVHA 24
Env. no: BYFS70.08.01.25 Alçak halka LRC tabak kaidesi ; ç: 13 cm; y: 1 cm; HR: 2.5 YR 5/6 red; YR: 5 YR 6/4 light reddish brown; i: Az kalker, az mika, taşçık ve şamot katkılı; T: İ.S. 6. yy ; Kat. no: 234, LEVHA 24

BYFS80

Env. no: BYFS80.09.01.01 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Dikdörtgen. Okunmuyor (Corpus no. 282) İ. Ö. 3. yy. ilk yarı; Kat. no: 235, LEVHA 24
Env. no: BYFS80.09.01.03 Sivri, içi dolu konik formlu Geç Rhodos amphorası kaidesi ; ç: 3 cm; y: 8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker, şamot ve taşçık katkılı ; T: İ.S.1. yy; Kat. no: 236, LEVHA 24
Env. no: BYFS80.09.01.04 Halka kaide; ç: 5 cm; y: 2.5 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; YR: 7.5 YR 7/8 reddish yellow; i: Az kalker katkılı ; T: İ.S.1. yy; Kat. no: 237, LEVHA 24
Env. no: BYFS44.06.01.01 Yuvarlaklaştırılmış dışa çekik Geç Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 4.6 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7 7.5 YR 7/4 pink; i: Az kalker katkılı ; T: İ.S. 1. yy ; Kat. no: 238, LEVHA 24
Env. no: BYFS44.06.01.02 Dışa çekik üçgen profilli kalathos ağız kenarı; ç: 30 cm; y: 5 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Az kalker, taşçık ve mika katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 239, LEVHA 24
Env. no: BYFS44.06.01.03 Kalıp yapımı çanak ağız kenarı; ç: 32 cm; y: 4.6 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Az kalker mika katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 240, LEVHA 24

BYFS45

Env. no: BYFS45.06.01.01 Yuvarlaklaştırılmış dışa çekik Geç Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kalker, az kuarz, az mika katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 241, LEVHA 24
Env. no: BYFS45.06.01.02 Yuvarlaklaştırılmış dışa çekik Geç Rhodos amphora ağız kenarı ve kulp izi; ç: 12 cm; y: 8.5 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Bol kalker, az kuarz, az mika, şamot katkılı ; T: İ.S. 1. yy ; Kat. no: 242, LEVHA 24
Env. no: BYFS45.06.01.03 Dışbükey bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 8 cm; y: 5.8 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; AR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Az kalker, az mika katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 243, LEVHA 24
Env. no: BYFS45.06.01.07 Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 25 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Az kuarz, az mika katkılı; T: İ.S. 6. yy ; Kat. no: 244, LEVHA 24
Env. no: BYFS45.06.01.09 Ucu yucarlaklaştırılmış kase ağız kenarı ve kulp izi; ç: 9 cm; y: 2.2 cm; HR: 5 YR 7/8 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Az mika katkılı; T: İ.S. 1. yy ; Kat. no: 245, LEVHA 24
Env. no: BYFS45.06.01.10 Halka kaide; ç: 8 cm; y: 3.7 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; AR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Az mika katkılı; T: İ.S. 1. yy ; Kat. no: 246
Env. no: BYFS45.06.01.11 Kalıp işi ağız kenarına sahip LRC çanak parçası; ç: 19 cm; y: 2 cm; HR 5 YR 6/8 reddihs yellow; YR: Hamur renginde; i: Az mika, az kalker katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 247, LEVHA 24

BYFS59

Env. no: BYFS59.06.01.03 Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 3.4 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 248, LEVHA 25
Env. no: BYFS59.06.01.04 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az taşçık ve çok az şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 249, LEVHA 25
Env. no: BYFS59.06.01.08 İçi oyuk topaç formlu amphora kaidesi; ç: 3.5 cm; y: 3.8 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 5 YR 5/8 reddish yellow; i: Az kalker, taşçık, bol mika ve az kuarz katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy başı; Kat. no: 250, LEVHA 25
Env. no: BYFS59.09.01.01 Yuvarlak dışa çekik Knidos amphorası ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 6 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Kum, az mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortası; Kat. no: 251, LEVHA 25
Env. no: BYFS59.09.01.04 Kapak tutamak parçası; ç: 2.6 cm; y: 4.5.4 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Kalker ve az mika katkılı; T:İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 252, LEVHA 25

Env. no: BYFS59.06.01.05 Yuvarlak dışa çekik Geç Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 4.4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az şamot katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 253, LEVHA 25
Env. no: BYFS59.06.01.06 Yuvarlak dışa çekik Geç Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 2.5 YR 6/8 light red; i: Kalker, şamot ve taşçık katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 254, LEVHA 25
Env. no: BYFS59.06.01.09 Yuvarlak dışa çekik LR 1B amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 8.5 cm; HR: 10 YR 7/4 very pale brown; YR: Yüzey renginde; i: Bol sarı mika, taşçık, şamot ve bitkisel katkı maddesi; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 255, LEVHA 25
Env. no: BYFS59.06.01.07 Yuvarlak dışa çekik Proto LR 2 amphorası ağız kenarı ve kulp parçası; ç: 10 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Bol kalker ve sarı mika katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 256, LEVHA 25
Env. no: BYFS59.06.01.10 Düz dip parçası; ç: 11 cm; y: 4.3 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Yüzey renginde; ÇR: Glay 1 5/ gray; i: Az kalker, mika ve şamot katkılı; Kat. no: 257, LEVHA 25
Env. no: BYFS59.06.01.11 Düz dip parçası; ç: 10 cm; y: 2.4 cm; HR: 7.5 YR 7/6 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Yüzey renginde; ÇR: Glay 2 5/1 greenish gray; i: Az kalker, mika ve şamot katkılı; Kat. no: 258, LEVHA 25

BYFS61

Env. no: BYFS61.06.01.5 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Şamot ve az kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın başı ; Kat. no: 259, LEVHA 25
Env. no: BYFS61.06.01.3 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu; Kat. no: 260, LEVHA 25
Env. no: BYFS61.06.01.4 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az kalker, mika ve kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın başı ; Kat. no: 261, LEVHA 25
Env. no: BYFS61.06.01.6 Açık mantar formlu Knidos amphorası ağız kenarı ; ç: 9 cm; y: 3.7 cm; HR: 10 YR 5/4 weak red; YR: Hamur renginde; i: Mika, taşçık ve kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 262, LEVHA 25
Env. no: BYFS61.06.01.8 Dışa çekik Lagynos ağız kenarı ; ç: 7 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Mika, taşçık ve kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 263, LEVHA 25
Env. no: BYFS61.06.01.9 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış oinokhoe ağız kenarı; ç: 8 cm; y: 1.9 cm; HR: 5 YR 5/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Az mika ve kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın başı ; Kat. no: 264, LEVHA 25
BYFS61.06.01.10 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış lekane mortar ağız kenarı ; ç: 50 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az taşçık, az kuarz, az kalker ve kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 265, LEVHA 25
Env. no: BYFS61.06.01.11 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış mortar ağız kenarı ; ç: 25 cm; y: 3.3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Taşçık, kalker ve mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 266, LEVHA 25
Env. no: BYFS61.06.01.14 Konik kaide. Siyah firnisli; ç: 5 cm; y: 1.6 cm; HR: Gley 1 4/ dark gray; YR: 2.5 Y 5/2 grayish brown; i: Kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 267, LEVHA 25
Env. no: BYFS61.06.01.16 Yivli amphora gövde parçası; HR: Gley 1 5/gray; YR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; i: Kalker ve mika katkılı ; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 268, LEVHA 25
Env. no: BYFS61.06.01.17 Dışa çekik üçgen profilli pithos ağız kenarı; ç: 42 cm; y: 8.6 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Kalker, kuarz, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 269, LEVHA 26

BYFS2A

Env. no: BYFS2A.07.01.01 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Agestratos II, Ay adı: Sminthios (Corpus No: 74) Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 8.5 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Kalker, kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 161; Kat. no: 270a -b, LEVHA 26
Env. no: BYFS2A.07.01.02 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Agestratos II, Ay adı: Panamos (Corpus No: 75); Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 6 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Kalker, kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 161; Kat. no: 271a-b, LEVHA 26
Env. no: BYFS2A.07.01.03 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Agestratos II, Ay adı: Artamitios (Corpus No: 76); T: İ.Ö. 161; Kat. no: 272, LEVHA 26
Env. no: BYFS2A.07.01.04 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Ay adı: Hyakinthios (Corpus No: 77); Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 6 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 273a-b, LEVHA 26

Env. no: BYFS2A.07.01.05 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym okunmuyor. Ay adı: Thesmophorios (Corpus No: 78); Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 7.5 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 274a-b, LEVHA 26
Env. no: BYFS2A.07.01.06 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym Kallikseinos. Ay adı: Thesmophorios; (Corpus No: 79); Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 9.8 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 107- 88/86; Kat. no: 275a-b, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.07 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Sokrates II (Corpus No: 80) Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 7 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az mika ve kum katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 276a-b, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.08 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Aratophanes II (Corpus No: 81) Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 8.3 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 109; Kat. no: 277a-b, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.09 Knidos amphora mühürü. Kare. Momogram (Corpus No: 82); T: İ.Ö. Geç 4. yy – 3. yy başı; Kat. no: 278, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.10 Proto Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak. Üretici: Zenon I'in eponym mühürü merkezde ligatür(Corpus No: 83); T: İ.Ö. 3. yy'ın üçüncü çeyreği; Kat. no: 279, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.11 Proto Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak, merkezi noktalı. Okunmuyor ancak Hieroteles atölyesi üretimi olmalıdır (Corpus No: 84); T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci-üçüncü çeyreği; Kat. no: 280, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.12 Proto Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Üretici: Diandros (Corpus No: 85): T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci-üçüncü çeyreği; Kat. no: 281, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.13 Proto Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak, merkezde nokta. Eponym: Timarkhos, Üretici: Doros I'in amphorası (Corpus No: 86); T: İ.Ö. c. 262 – 247 ; Kat. no: 282, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.14 Rhodos amphora mühürü. Eponym: Timourrodos, Ay adı: Dalios (Corpus No: 87); T: İ.Ö. c.159 / 158; Kat. no: 283, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.15 Rhodos amphora mühürü. Eponym mühürü okunmuyor. Ay adı: Hyakinthios (Corpus No: 88); T: İ.Ö. c. 175 – 146; Kat. no: 284, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.16 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym okunmuyor. Ay adı: Karneios (Corpus No: 89)T: İ.Ö. 146 – 108; Kat. no: 285, LEVHA 27
Env. no: BYFS2A.07.01.17 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici Agoranaks, Ay adı; Thesmophorios (Corpus No: 90), T: İ.Ö. 2.yy'ın birinci-üçüncü çeyreği; Kat. no: 286, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.18 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Ainesidamos II, Ay adı: Sminthios (Corpus No: 91); T: İ.Ö. 179/177; Kat. no: 287, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.19 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Antimakhos (Corpus No: 92) İ.Ö. 146 - 108; Kat. no: 288, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.20 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Hermaiskos (Corpus No: 93) İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 289, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.21 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici:. Nanis (Corpus No: 94); T: İ.Ö. 146 – 108; Kat. no: 290, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.22 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Sosikles (Corpus No: 95); T: İ.Ö. 146 – 108; Kat. no: 291, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.23 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym okunmuyor (Corpus No: 96) T: İ.Ö. 146 – 108; Kat. no: 292, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.24 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Arkhilaidas, Ay adı Dalios (Corpus No: 97); T: İ.Ö. 165/163; Kat. no: 293, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.25 Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak. Monogram (Corpus No: 98); T: İ.Ö. 3. yy'ın başı; Kat. no: 294, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.26 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Hermias (Corpus No: 99); T: İ.Ö. 146 – 108; Kat. no: 295, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.27 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym mühürü okunmuyor. Ay adı Artamitios (Corpus No: 100); T: İ.Ö. 146 – 108; Kat. no: 296, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.28 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Okunmuyor, Ay adı Hyakinthios (Corpus No: 101); T: İ.Ö. 108-88/86; Kat. no: 297, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.29 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Ay adı Dalios. Sadece ay adı taşıyan mühür (Corpus No: 102); T: İ.Ö. 108-88/86; Kat. no: 298, LEVHA 28

Env. no: BYFS2A.07.01.30 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici okunmuyor (Corpus No: 103); T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 299, LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.01.31 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. (Corpus No: 104); T: İ.Ö. 108-88/86; Kat. no: 300 , LEVHA 28
Env. no: BYFS2A.07.06.101 Proto Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Üretici: Hieroteles (Corpus No: 110); T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci ve üçüncü çeyreği; Kat. no: 301, LEVHA 29
Env. no: BYFS2A.07.06.102 Proto Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Yeni bir üretici: Menes I (Corpus No: 111); T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci ve üçüncü çeyreği; Kat. no: 302, LEVHA 29
Env. no: BYFS2A.07.06.03 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Philostephanos II (Corpus No: 112); T: İ.Ö. c. 146-108; Kat. no: 303, LEVHA 29
Env. no: BYFS2A.07.06.04 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Aristomakhos I (Corpus No: 113); T: İ.Ö. c. 160-153; Kat. no: 304, LEVHA 29
Env. no: BYFS2A.07.06.05 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Belki üretici ancak okunmuyor (Corpus No: 114); T: İ.Ö. c. 146-108; Ay adı Sminthios; Kat. no: 305, LEVHA 29
Env. no: BYFS2A.08.01.01 Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak ortası noktalı. Üretici Hieroteles (Corpus No: 190) Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış amphora ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 11 cm; y: 16 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Kalker, kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 306a-b, LEVHA 29
Env. no: BYFS2A.08.01.02 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Apollonios (Corpus No: 191) Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 11 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Kalker, kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 307a-b, LEVHA 29
Env. no: BYFS2A.08.01.03 Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak ortada gül sembollü. Eponym Xenophanes (Corpus No: 192) Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 13 cm; y: 9.5 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Kalker, kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. c. 189; Kat. no: 308a-b, LEVHA 29
Env. no: BYFS2A.08.01.04 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym Xenophanes (Corpus No: 193) Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 12 cm; y: 7 cm; HR 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Kalker, kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. c. 189; Kat. no:309a-b, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.08.01.05 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak merkezi rozetli. Üretici: Astos (Corpus No: 194); T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreğinin başı; Kat. no: 310, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.08.01.06 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Apollonios II (Corpus No: 195); T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 311, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.08.01.08 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym mühürü Aristomakhos (Corpus No: 197); T: İ.Ö. 2. yy'ın sonu; Kat. no: 312, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.09.01.07 Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak. Eponym: Eukratidas II, Ay adı: Hyakinthios (Corpus No: 222); T: İ.Ö. c. 204-199; Kat. no: 313, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.09.01.08 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici mühürü okunmuyor (Corpus No: 223); T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 314, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.09.02.01 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Sadece ay adı mühürü Artamitios (Corpus No: 280); T: İ. Ö. c. 108-88/86; Kat. no: 315, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.08.01.11 Badem formlu Miletos tipi amphora ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az gümüş mika, kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 6. yy'ın sonu; Kat. no: 316, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.07.07.01 Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 317, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.07.07.02 Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR 7.5 YR 8/4 pink; i: Az mika, şamot, bol kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 318, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.07.01.45 Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.2 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, kum ve sarı mika katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 319, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.07.01.46 Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 5.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker ve beyaz mika katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 320, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.07.01.47 Bant formlu amphora ağız kenarı;ç: 10 cm; y: 6 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve beyaz mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 321, LEVHA 30

Env. no: BYFS2A.07.01.91 İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3.5 cm; y: 16 cm; HR: 7.5 YR 6/4 light brown; YR: 7.5 YR 7/3 pink; i: Kalker, şamot ve sarı mika katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu – 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 322, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.07.01.83 İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3 cm; y: 7.4 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu – 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 323, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.07.01.97 Plastik halka eklentili Hieroteles tipi amphora kaidesi; ç: 3.6 cm; y: 7 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/3 pink; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 324, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.07.01.69 Yuvarlak dışa çekik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 11cm; y: 7 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Beyaz mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 325, LEVHA 30
Env. no: BYFS2A.07.01.65 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Knidos amphorası ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 10.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö.3.yy ortası; Kat. no: 326, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.08.01.12 Yuvarlak dışa çekik Knidos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 8 cm; HR: 2.5 YR 5/6 red; YR: 2.5 YR 6/6 light red; i: Sarı mika, kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 327, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.01.50 Dışa çekik kanonik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 11.5 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın sonu; Kat. no: 328, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.01.67 Dışa çekik kanonik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 8 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın sonu; Kat. no: 329, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.01.49 Dışa çekik kanonik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 11.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın sonu; Kat. no: 330, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.01.56 Dışa çekik Rhodos amphorası ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 12 cm; y: 9 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö.2.yy sonu; Kat. no: 331, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.08.01.17 Altı sığ olarak şekillendirilmiş topaç formlu amphora kaidesi; kç: 4 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Beyaz mika, kalker, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 332, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.08.01.18 Altı sığ olarak şekillendirilmiş topaç formlu amphora kaidesi; kç: 3 cm; y: 7 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Sarı mika, kalker, kuarz, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 333, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.01.88 Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 4 cm; y: 11 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 334, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.01.95 Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 4.6 cm; y: 10.3 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 335, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.02.03 Dışa çekik kalathos ağız kenarı; ç: 28 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 7/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 336, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.08.01.34 Yuvarlak dışa çekik kalathos ağız kenarı; ç: 29 cm; y: 4.5cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Bol kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 337, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.02.07 Dışa çekik krater ağız kenarı; ç: 28 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/3 pink; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 338, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.02.13 İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 18 cm; y: 6.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/3 pink; i: Kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 339, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.02.25 Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 24 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/3 pink; i: Kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 340, LEVHA 31
Env. no: BYFS2A.07.02.35 İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 22 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/3 pink; i: Kalker ve az taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 341, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.03.06 İçe çekik lekane ağız kenarı.; ç: 16 cm; y: 3.5 cm; HR: 10 YR 7/4 very pale brown; YR: 5 YR 5/4 reddish brown; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı ; Kat. no: 342, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.02.61 İçe çekik ağız kenarına ve alçak halka kaideye sahip sığ çanak. Daldırma astarlı. Tondosunda rulet bezeme bulunmakta.; ç: 13 cm; kç: 7 cm; y: 3.8 cm; HR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; AR: 2.5 YR 4/3 reddish brown; i: Kalker ve az taşçık katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı ; Kat. no: 343, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.03.03 İçe çekik ağız kenarına ve alçak halka kaideye sahip sığ çanak.; ç: 16 cm; kç: 8.5 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 10 R 5/8 red; FR: 10 R 5/8 red;i: Az kalker, az mika ve az taşçık katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı ; Kat. no: 344, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.03.01 Gövdede keskin bir açıya sahip oval kesitli yatay kulplu Knidos kasesi ağız kenarı. Daldırma astarlı.; ç: 15 cm; y: 4.2 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 2.5 YR 6/6 light red; FR: 5 YR 4/1 dark gray; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı ; Kat. no: 345, LEVHA 32

Env. no: BYFS2A.07.03.04 Gövdede keskin bir açıya sahip oval kesitli yatay kulplu Knidos kasesi ağız kenarı ve Phi formlu kulp parçası; ç: 17 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 7/8 reddish yellow; AR: 10 R 5/8 red; i: Az kalker ve az mika katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı ; Kat. no: 346, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.03.08 İçe çekik çanak ağız kenarı.; ç: 14.5 cm; y: 3 cm; HR: 10 R 6/8 light red; AR: 2.5 YR 6/6 light red; FR: 2.5 YR 6/8 light red; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı ; Kat. no: 347, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.02.08 İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 4.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 2.5 YR 8/3 pale yellow; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 348, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.03.12 İçe çekik çanak ağız kenarı.; ç: 13 cm; y: 3.1 cm; HR: 10 R 6/8 light red; YR: 7.5 YR 4/3 weak red; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 349, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.03.14 İçe çekik Attika üretimi siyah firnisli çanak ağız kenarı.; ç: 12 cm; y: 2.2 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; FR: 5 Y 2.5/1 black; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı Agora XXIX, s. 338, fig. 62, no. 970; Kat. no: 350, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.03.16 İçe çekik yüksek çanak ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 5 cm; HR: 10 YR 8/4 very pale brown; FR (iç): 10 R 4/8 red; FR (dış): 7.5 YR 8/4 pink;i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortası Paphos III, 1991,no. 1, fig. XIII; Kat. no: 351, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.03.19 Dışa çekik yüksek Megara tipi çanak ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 2.3 cm; HR: Gley 1 5/ gray; FR (dış): Gley 2 2.5/black;i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortası; Kat. no: 352, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.03.24 Tondosunda rulet bezeme bulunan alçak halka kaide; kç: 12 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 10 R 5/8 red; FR: 10 R 5/8 red; i: Az kalker ve az mika katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı ; Kat. no: 353, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.04.04 Khytra ağız kenarı ve üst kulp bağlantısı; ç: 26 cm; y: 32 cm; HR: 2.5 YR 4/1 dark reddish gray; YR: 5 YR 4/1 dark gray; i: Az kalker ve az kuarz katkılı; Kat. no: 354, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.04.07 Dışa çekik mortar ağız kenarı ve sığ kaide; ç: 36 cm; kç: 34 cm; y: 5.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 2.5/1 gray; i: Kalker, kuarz ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy ; Kat. no: 355, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.06.96 Tondosunda palmet baskı bulunan alçak halka kaide; kç: 7 cm; y: 3.2 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; FR (iç): 10 YR 4/1 dark grey; FR (dış): 2.5 YR 5/6 red; i: Kalker ve az mika katkılı; T: İ.Ö. 2. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 356, LEVHA 32
Env. no: BYFS2A.07.06.98 Tondosunda rulet bezeme bulunan siyah firnisli alçak halka kaide; kç: 7 cm; y: 2.2 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; FR : 10 YR 2/1 black; i: Kalker ve az mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 357, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.08.01.32 Ucu yuvarlaklaştırışmış ağız kenarına ve düz dibe sahip tepsi parçası; ç: 36 cm; kç: 34 cm; y: 1.7 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Çok az beyaz mika, az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 358, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.08.01.45 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış lekane ağız kenarı; ç: 21 cm; y: 3.8cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; FR: 10 YR 5/6 red; i: Kalker, şamot ve beyaz mika katkılı; T: İ.Ö. 2.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 359, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.08.01.46 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış lekane ağız kenarı; ç: 24 cm; y: 3.8cm; HR: 10 YR 7/4 very pale brown; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; FR: 2.5 YR 4/4 reddish brown; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 2.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no:360, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.08.01.48 İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 19 cm; y: 1.5cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; FR: 5 YR 3/3 dark reddish brown; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 361, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.08.01.64 Dışa çekik çömlekçi çarkına ya da pithos kapağına ait ağız kenarı; ç: c.60 cm; y: 2.5 cm; HR: 7.5 YR 7/6 light red; YR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; i: Kalker,şamot ve mika katkılı; Kat. no: 362, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.08.01.66 Konik kalıp parçası; ç: 2.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker,şamot ve mika katkılı; Kat. no: 363, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.01.52 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Geç Rhodos amphorası ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 10 cm; y: 10 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/2 pinkish white; i: Az kalker katkılı; T: İ.S. 1.yy; Kat. no: 364, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.01.72 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Geç Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 6 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az kalker katkılı; T: İ.S. 1.yy; Kat. no: 365, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.01.73 Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Geç Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 10 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker ve az mika katkılı; T: İ.S. 1.yy; Kat. no: 366, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.01.48 Yuvarlak dışa çekik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 7 cm; HR: 2.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Kalker, taşçık ve beyaz mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 367, LEVHA 33

Env. no: BYFS2A.07.01.85 İçi dolu konik Geç Rhodos amphorası kaidesi; ç: 2.4 cm; y: 10 cm; HR: 5 YR 8/2 pinkish white; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Az kalker katkılı; T: İ.S. 1.yy; Kat. no: 368, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.01.93 İçi dolu konik Geç Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3.5 cm; y: 11 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker, şamot ve gümüş mika katkılı; T: İ.S. 1.yy; Kat. no: 369, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.01.82 Plastik halka eklentili konik Knidos amphorası kaidesi; ç: 1 cm; y: 10 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Bol kalkerli, az kuarz ve sarımika katkılı; T: İ.S. 1.yy; Kat. no: 370, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.07.13 Dışa çekik ağız kenarı silindirik boyun ve kalın oval kesitli kulplara sahip amphora parçası; ç: 13 cm; y: 23 cm; HR: 10 R 6/8 light red; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Şamot, kalker ve taşçık katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 371, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.03.15 Kalıp yapımı dışa çekik LRC çanak ağız kenarı.; ç: 26 cm; y: 3.6 cm; HR: 10 R 6/6 light red; YR: 2.5 YR 6/8 light red; i: Az kalker katkılı; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 372, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.03.20 Alçak halka formlu LRC çanak kaides; kç: 18 cm; y: 6.6 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 10 R 5/8 red; i: Bol kalker katkılı; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 373, LEVHA 33
Env. no: BYFS2A.07.03.41 Tondosunda baskı haç motifibulunan alçak halka formlu LRC çanak kaides; HR: 10 R 6/8 light red; YR: 10 R 5/8 red; i: Az kalker az şamot katkılı; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 374, LEVHA 33

BYFS27B

Env. No: BYFS27B.05.02.01 Bant formlu amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 4.2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kalker, şamot katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği ; Kat. no: 375, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.02 Yuvarlak dışa çekik formlu Rhodos Peraiası amphora ağız kenarı. ; ç: 7 cm; y: 2.5 cm; HR: 10 R 6/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, şamot, kuarz katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortası; Kat. no: 376, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.03 Yuvarlak dışa çekik formlu Rhodos Peraiası amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, şamot, taşçık ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortası; Kat. no: 377, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.06 Konik amphora kaidesi ; ç: 1 cm; y: 6.8 cm; HR: 10 R 7/6 white red; YR: 2.5 Y 8/3 yellow; i: Kalker, az mika, taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 378, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.10 Unguentarium ağız kenarı ; ç: 4 cm; y: 2.6 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 2.5 Y 8/3 yellow; i: Şamot, kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 379, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.12 İçe çekik siyah firnisli kase ağız kenarı ; ç: 8 cm; y: 2.1 cm; HR: Gley 1 6/2 greenish gray; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; FR: 2.5 YR 3/1 very dark gray; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı ; Kat. no: 380, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.08 Dışa çekik lekane ağız kenarı ; ç: 22 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/6 yellowish red; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker, az mika katkılı; T: İ.Ö. 6. yy ; Kat. no: 381, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.09 Üçgen profilli dışa çekik lekane ağız kenarı ; ç: 24 cm; y: 1 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, şamot; T: İ.Ö. 6. yy; Kat. no: 382, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.15 Dışa çekik amorf lekane ağız kenarı ; ç: 16 cm; y: 1.5 cm; HR: Glay 1 5/10 greenish gray; YR: Glay 1 3/N very dark gray; i: Az kalker katkılı; T: İ.S. 6. yy ; Kat. no: 383, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.22 LRC çanak ağız kenarı ; ç: 26 cm; y: 2.3 cm; HR: 2.5 YR 5/6 red; Hamur renginde; i: Kum, kalker ve mika katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 384, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.23 LRC çanak kaidesi ; ç: 21 cm; y: 1 cm; HR: 7.5 YR 5/6 strong brown; YR: 5 Y 5/4 reddish brown; i: Kum, kalker, şamot ve az mika katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 385, LEVHA 34
Env. No: BYFS27B.05.02.19 Pithos ağız kenarı ; ç: c.40 cm; y: 3.7 cm; HR: 2.5 YR 4/8 red; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Az kum, az kalker ve şamot katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no:386, LEVHA 34

BYFS18B

Env. No: BYFS18B.09.01.39 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı; Eponym: Pausanias I, ay adlı ikinci mühür. Panamos. Hieroteles atölyesi (Corpus no: 225) T: İ.Ö. c. 233-220; Kat. no: 387a-b, LEVHA 34
Env. No: BYFS18B.09.01.40 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Merkezde noktalı yuvarlak mühür. Eponym: Aristeus , Hieroteles atölyesi (Corpus no: 226); T: İ.Ö. c. 233-220; Kat. no: 388, LEVHA 34
Env. No: BYFS18B.09.01.41 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak, merkezde nokta. Eponym: Polykles, Üretici: Doros I'in amphorası. (Corpus no: 227); T. İ.Ö. c. 262-247; Kat. no: 389, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.01.43 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Dikdörtgen, Üretici: Doros I (Corpus no: 229); T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci-üçüncü çeyreği; Kat. no: 390, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.01.44 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Bir kenarı yuvarlatılmış dikdörtgen, Ligatür. Olasılıkla üretici Hermaios I. (Corpus no: 230); T: İ. Ö. 4. yy. sonu- 3. yy. başları ; Kat. no: 391, LEVHA 35

Env. No: BYFS18B.09.02.01 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Doros I. (Corpus no: 293); T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci-üçüncü çeyreği; Kat. no: 392, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.02.2 Knidos amphora mühürü. Dikdörtgen Monogram So(. (Corpus no: 294); T: İ. Ö. 3. yy ilk yarı; Kat. no: 393, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.02.3 Rhodos Peraiası amphora mühürü Yuvarlak, Monogram So(?? (Corpus no: 295); T: İ. Ö. 3. yy ilk yarı; Kat. no: 394, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.02.04 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Merkezi noktalı yuvarlak mühür. Üretici: Hieroteles (Corpus no: 296); T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci-üçüncü çeyreği; Kat. no: 395, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.02.05 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici Karpos (Corpus no: 297); T: İ. Ö. c. 146-108; Kat. no: 396, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.01.5 Mantar formlu amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 2.5 cm; HR: 10 YR 7/3 very pale brown; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az kalker, az mika, az şamot katkılı; T: İ.Ö. 4. yy sonu; Kat. no: 397, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.01.6 Mantar formlu amphora ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 8/3 pink; YR: 7.5 YR 8/4 pink; AR: 2.5 Y 8/3 pale yellow; i: Az kalker, az mika, az şamot katkılı; T: İ.Ö. 4. yy sonu; Kat. no: 398, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.01.7 Mantar formlu amphora ağız kenarı ; ç: 13 cm; y: 2.5 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Kalker, mika, az şamot, az taşçı katkılı; T: : İ.Ö. 4. yy sonu- İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 399, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.01.8 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 5 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: Hamur renginde; i: Bol kalkerli, taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy sonu- İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 400, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.01.9 Bant formlu profile sahip amphora ağız kenarı ; ç: 13 cm; y: 2.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Mika, şamot, kalker katkılı; T: : İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 401, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.01.10 Bant formlu profile sahip amphora ağız kenarı ; ç: 9 cm; y: 5 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; ÇR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Mika, şamot, kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 402, LEVHA 35
Env. No: BYFS18B.09.02.06 Bant formlu profile sahip amphora ağız kenarı ; ç: 11 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker, mika, şamot, taşçık katkılı; T: : İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 403, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.02.07 Bant formlu profile sahip amphora ağız kenarı ; ç: 14 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker, mika, taşçık katkılı; T: : İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 404, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.15 İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi ; ç: 4 cm; y: 11 cm; HR: 10 YR 8/4 very pale brown; YR: Hamur renginde; i: Mika, şamot,kum, kalker katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 405, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.16 İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi ; ç: 4 cm; y: 7.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol kalkerli, mika, kuarz, şamot,kum katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 406, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.21 Amphora kapağı tutamağı; ç: 4.5 cm; y: 6.5 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Az kalker, kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy ortası; Kat. no: 407, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.26 Amphora kapağı ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Az kalker, kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 408, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.02.09 Yuvarlaklaştırılmış formlu profile sahip Rhodos Peraiası amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker, mika, taşçık katkılı; T: : İ.Ö. 3. yy'ın ortaları; Kat. no: 409, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.02.11 Yuvarlaklaştırılmış formlu profile sahip Rhodos Peraiası amphora ağız kenarı ; ç: 13 cm; y: 5.3 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, az mika, bol taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortaları; Kat. no: 410, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.02.12 Yuvarlaklaştırılmış formlu profile sahip Rhodos Peraiası amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker, taşçık katkılı; T: : İ.Ö. 3. yy'ın ortaları; Kat. no: 411, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.20 Plastik halka eklentili Hieroteles tipi amphora kaidesi ; ç: 2 cm; y: 9 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker, mika, şamot, kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 412, LEVHA 36

Env. No: BYFS18B.09.02.15 Plastik halka eklentili Hieroteles tipi amphora kaidesi ; ç: 3.2 cm; y: 8.6 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az kalker,az mika, kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 413, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.02.16 Plastik halka eklentili Hieroteles tipi amphora kaidesi ; ç: 2.2 cm; y: 7.5 cm; HR: 2.5 YR 7/8 light red; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Az kalker, boltaşçık katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 414, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.02.17 Konik amphora kaidesi ; ç: 3 cm; y: 6.2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Az mika katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 415, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.14 Yuvarlaklaştırılmış profile sahip Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 14 cm; y: 6.5 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: Hamur renginde; i: Çok az mika, şamot, kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortaları; Kat. no: 416, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.17 Kanonik Rhodos amphora kaidesi ; ç: 3.5 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Az kalker, şamot,kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı- 2. yy'ın başları ; Kat. no: 417, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.02.30 Skyphos ağız kenarı ve yuvarlak profilli kulp parçası ; ç: 9 cm; y: 3 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; FR: 2.5 YR 6/8 red; i: Az mika, kum, az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ortası; Kat. no: 418, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.01 Yuvarlaklaştırılmış dışa çekik profilli Geç Rhodos amphorası ağız kenarı ; ç: 11 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Kalker, kum, şamot, mika katkılı T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 419, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.2 Yuvarlaklaştırılmış dışa çekik profilli Geç Rhodos amphorası ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 6 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Kalker, mika, şamot katkılı; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 420, LEVHA 36
Env. No: BYFS18B.09.01.4 Yuvarlaklaştırılmış dışa çekik profilli Geç Rhodos amphorası ağız kenarı ; ç: 11 cm; y: 3.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, mika, az şamot, kuarz katkılı; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 421, LEVHA 37
Env. No: BYFS18B.09.02.31 LRC Çanak ağız kenarı; ç: 21 cm; y: 37 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; AR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az mika, kum katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 422, LEVHA 37
Env. No: BYFS18B.05.01.03 Üçgen profilli pithos ağız kenarı ; ç: 40 cm; y: 12.3 cm; HR: 2.5 YR 4/8 red; YR: 5 YR 4/6 yellowish red; i: Kalker, kum katkılı; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 423, LEVHA 37
Env. No: BYFS18B.05.01.04 Üçgen profilli pithos ağız kenarı ; ç: 40 cm; y: 13 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 2.5 YR 6/8 light red; i: Kalker, şamot, taşçık katkılı; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 424, LEVHA 37
Env. No: BYFS18B.05.01.05 Pithos rölyefli gövde parçası; ç: 11 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 2.5 YR 6/8 red; i: Kalker, kum, kuarz, mika katkılı; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 425, LEVHA 37
Env. No: BYFS18B.05.01.02 Pithos rölyefli gövde parçası; ç: 11 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 2.5 YR 6/8 red; i: Kalker, kum, kuarz, mik katkılı a; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 426, LEVHA 37

BYFS76

Env. no: BYFS76.08.01.05 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Eponym: Onasandros ? (Corpus No: 164); T: İ. Ö. c. 219/210; Kat. no: 427, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.07 Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak. Okunmuyor (Corpus No: 166); T: İ. Ö. 3. yy. ortasından sonra (3. çeyrek) ; Kat. no: 428, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.09 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Okunmuyor, Ortada gül. (Corpus No: 168); T: İ. Ö. 2. yy. ortaları veya 2. yarı; Kat. no: 429, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.11 Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak. Okunmuyor, Ortada Helios başı ? (Corpus No: 170); T: İ. Ö. 3. yy. 2. yarı; Kat. no: 430, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.16 Rhodos Peraia amphora mühürü. Dikdörtgen. Amorf. Eponym: Agestratos I ? (Corpus No: 175); T: İ. Ö. c. 262-247; Kat. no: 431, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.18 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Aristanax II, Ay adı Artamitios (Corpus No: 177); T: İ. Ö. c. 112; Kat. no: 432, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.20 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Dios I (Corpus No: 179); T: İ. Ö. 2. yy. ilk yarı; Kat. no: 433, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.23 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Nikasagoras II, Ay adı: Panamos (Corpus No: 182); T:İ. Ö. c. 131; Kat. no: 434, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.25 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen., Eponym: Aristanaks II, Ay adı: Artamitios (Corpus No: 184); Kanonik Rhodos amphora ağız kenarı ve kulp parçası; ç: 10 cm; y: 9 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish

yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; ÇR: 2.5 YR 6/6 light red;i: Az kalker, taşçık katkılı. ; T: İ. Ö. c. 112; Kat. no:435a-b, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.03 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Alexiadas, Ay adı: Hyakinthios (Corpus No: 249); T: İ. Ö. c. 142-137; Kat. no: 436, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.04 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Okunmuyor ama belki üretici Agathoboulos (Corpus No: 250); T: İ.Ö. 2. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 437, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.05 Rhodos Peraia amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Eponym: Kallikrates I (Hieroteles atölyesi); (Corpus No: 251); İ. Ö. c. 233-220 ; Kat. no: 438, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.07 Rhodos Peraia amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Eponym: Damokrates I ? (Corpus No: 253); T: İ. Ö. c. 244-236 ; Kat. no: 439, LEVHA 38, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.08 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Dioditotos (Corpus No: 254); T: İ. Ö. c. 145-108; Kat. no: 440, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.09 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici:. Thesmokritos (Corpus No: 255); T: İ. Ö. c. 145-108; Kat. no: 441, LEVHA 38
Env. no: BYFS76.08.01.10 Rhodos Peraia amphora mühürü. Yuvarlak merkezi nokta. Hieroteles atölyesi (Corpus No: 256); T: İ. Ö. 3. yy.ın 2.-3. çeyreği; Kat. no: 442, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.13 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol kalker, mika ve kum katkılı ; T: İ.Ö. 4. yy. sonu – İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 443, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.08.01.43 Kapalı mantar formlu amphora ağız kenarı ; ç: 14 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; i: Bol kalkerve kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 444, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.14 Bant formlu amphora ağız kenarı ; ç: 9 cm; y: 3.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Kalker, mika, şamot ve kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 445
Env. no: BYFS76.08.01.42 Bant formlu amphora ağız kenarı ; ç: 11 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow ; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Bol kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 446, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.15 Bant formlu amphora ağız kenarı ; ç: 11 cm; y: 10 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker az mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 447, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.08.01.44 Bant formlu amphora ağız kenar ; ç: 14 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 6/6 light red; i: Bol kalker ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 448, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.08.01.95 İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos tipi kaide ; ç: 4 cm; y: 5 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol kalker, taşçık ve az şamot katkılı ; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu- 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no:449, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.49 İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi ; ç: 5 cm; y: 5.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker ve kum katkılı ; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu; Kat. no: 450, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.50 Topaç formlu amphora kaidesi ; ç: 2 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/8 reddish yellow; i: Kalker ve mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 451, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.08.01.48 Kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 11 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az kalker, beyaz mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın son çeyreği; Kat. no: 452, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.46 Yuvarlak dışa çekik amphora ağız kenarı ; ç: 14 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Kalker, kum ve az mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 453, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.47 Yuvarlak dışa çekik amphora ağız kenarı ; ç: 15 cm; y: 4.5 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker ve mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 454, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.48 Yuvarlak dışa çekik amphora ağız kenarı ; ç: 13 cm; y: 2.4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, şamot ve mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 455, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.08.01.50 Kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 2.5 YR 8/3 pale yellow; i: Az kalker, beyaz mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın son çeyreği; Kat. no: 456, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.08.01.63 Kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın son çeyreği; Kat. no: 457, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.16 Yuvarlak dışa çekik amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, kum ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 458, LEVHA 39

Env. no: BYFS76.09.01.17 Kanonik dışa çekik Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 13 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 8/4 pink; AR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Çok az kalker, kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 459, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.08.01.47 Kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 4.5 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Az kalker, beyaz mika ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın son çeyreği; Kat. no: 460, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.22 Yuvarlak dışa çekik kanonik Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 10 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 7.5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker, kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 461, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.23 Yuvarlak dışa çekik Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 2.8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Çok az kalker, kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 462, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.42 Yuvarlak dışa çekik Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 13 cm; y: 7.8 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Çok az kalker, kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 463, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.44 Yuvarlak dışa çekik Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 12 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; AR: 5 YR 8/3 pink; i: Bol kalker, çok az mika ve kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 464, LEVHA 39
Env. no: BYFS76.09.01.45 Yuvarlak dışa çekik Rhodos amphora ağız kenarı. Amorf ; ç: 12 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 2.5/1 black; YR: 2.5 Y 6/1 gray; i: Bol kalker, kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 465, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.09.01.52 Sivri dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi ; ç: 4 cm; y: 7 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Çok az kalker ve kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 466, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.09.01.53 sivri dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi ; ç: 4.1 cm; y: 5 cm; HR: 10 YR 7/4 very pale brown; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az kalker, mika, şamot ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 467, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.09.01.57 Sivri dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi; ç: 3 cm; y: 8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; AR: 2.5 Y 8/2 pale yellow; i: Az kalker ve kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 468, LEVHA 40, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.09.01.58 Sivri dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi; ç: 3 cm; y: 8 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 469, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.01.96 Sivri dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi; ç: 4 cm; y: 8 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Az mika, az kalker, taşçık ve az şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 470, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.01.97 Sivri dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi; ç: 4 cm; y: 6.4 cm; HR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 471, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.01.98 Sivri dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi ; ç: 3 cm; y: 6.5 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az kalkerve kum katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 472, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.01.108 Sivri dipli kanonik Rhodos amphora kaidesi. Amorf ; ç: 3 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 8/3 pink; AR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker, ve taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 473, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.10 İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 5 cm; HR: 10 YR 6/4 light yellowish brown; YR: 7.5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker, taşçık ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 474, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.29 İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 17 cm; y: 3.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kalker, taşçık ve şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 475, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.43 İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 4.5 cm; HR: 10 YR 6/4 light reddish brown; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az piroksen katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 476, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.74 Kapak tutamağ ; ç: 3.6 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; AR: 10 YR 8/2 very pale brown ; i: Kalker, taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 477, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.09.01.75 Kapak tutamağı; ç: 3 cm; y: 7cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 8/3 pink; AR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kum katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 478, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.80 Tıkaç ; ç: 8 cm; y: 1.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker, bol şamot ve taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 479, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.81 Dışa çekik lekane krater ağız kenarı; ç: 20 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 480
Env. no: BYFS76.08.02.94; Dışa çekik krater ağız kenarı; ç: 25 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Az kalker, çok az mika katkılı ; T: İ.Ö.3. yy; Kat. no: 481, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.95; Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 20 cm; y: 2.2 cm; HR: 10 R 5/6 red; YR: 10 R 4/8 red; i: Bol kalker katkılı ; T: İ.Ö.3. yy; Kat. no: 482, LEVHA 40

Env. no: BYFS76.08.02.83; Dışa çekik kase ağız kenarı; ç: 20 cm; y: 2.8 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 483, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.86; Dışa çekik kase ağız kenarı, ç: 19 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink- 2.5 YR 5/1 gray; i: Kalker ve taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy'ın sonu; Kat. no: 484, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.91; Kapaklı lekane ağız kenarı; ç: 21 cm; y: 6 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 5 YR 6/4 light reddish brown; ÇR: Gley 1 5/1 greenish gray; i: Bol kalker ve bol mika katkılı ; T: İ.Ö.3. yy; Kat. no: 485, LEVHA 40
Env. no: BYFS76.08.02.115; İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 20 cm; y: 1.3 cm; HR: Gley 2 5/1 bluish gray; YR: 2.5 Y 6/1 gray; i: Çok az kalker ve taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no:486, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.116; İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 17 cm; y: 1.3 cm; HR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; FR (iç): 10 R 5/8 red - 10 R 3/3 dusky red; FR (dış): 10 R 4/4 weak red ; i: Az kalker katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 487, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.09.01.92 Lekane ağız kenar ; ç: 18 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol mika ve bol kalker katkılı; T: İ.Ö. 3. yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 488, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.97; Dışa çekik hydria ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Beyaz mika, kalker ve şamot katkıl ; T: İ.Ö.3. yy; Kat. no: 489, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.117; Firnisli dışa çekik hydria ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4.2 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 R 4/6 red; FR: 10 R 3/3 dusky red; i: Çok az taşçık katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 490, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.110; Yuvarlak halka kaide parçası; ç: 8 cm; y: 2.2 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Şamot katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 491, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.111; Yuvarlak halka kaide parçası; ç: 10 cm; y: 3.4 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; AR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Beyaz mika katkılı ; T: İ.Ö. 3. yy; Kat. no: 492, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.01.92 Yuvarlak dışa çekik Geç Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 11 cm; y: 2.6 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 2.5 YR 6/6 light red; i: Bol kalker katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 493, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.01.93 Yuvarlak dışa çekik Geç Rhodos amphora ağız kenarı ; ç: 14 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 7/8 reddish yellow; YR: 10 YR 7/4 very pale brown; i: Kum, taşçık, kalker ve az mika katkılı ; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 494, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.89; Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Geç Rhodos amphorası ağız kenarı. Amorf ; ç: 12 cm; y: 5.5 cm; HR: 7.5 YR 5/6 strong brown; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Bol kalker ve taşçık katkılı ; T: İ.S.1. yy; Kat. no: 495, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.100; Dışa çekik masa üstü amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol beyaz mika, kalker ve şamot katkılı ; T: İ.S.1. yy; Kat. no: 496, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.96; Dışa çekik masa üztü amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 2.9 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol beyaz mika, kalker ve şamot katkılı ; T: İ.S.1. yy; Kat. no: 497, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.101; Dışa çekik maşrapa ağız kenarı ve üst kulp bağlantısı; ç: 9 cm; y: 4.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Bol beyaz mika, kalker katkılı ; T: İ.S.1. yy; Kat. no: 498, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.87; Dışa çekik LRC kase ağız kenarı; ç: 25 cm; y: 2.8 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: Hamur renginde; i: Az beyaz mika ve az taşçık katkılı ; T: İ.S.6. yy; Kat. no: 499, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.93; Dışa çekik LRC kase ağız kenarı; ç: 26 cm; y: 1.8 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 7/8 light red; i: Az kalker katkılı ; T: İ.S.6. yy; Kat. no: 500, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.122; Dışa çekik kalıp yapımı ve rulet süslemeli LRC çanak ağız kenarı ; ç: 20 cm; y: 1.5 cm; HR: 10 R 6/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; FR; 10 R 4/8 red i: Beyaz mika, taşçık ve az kalker katkılı; T: İ.S.6. yy; Kat. no: 501, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.113; Alçak yuvarlak halka kaide parçası; ç: 13 cm; y: 1 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 2.5 YR 6/8 red; i: Beyaz mika, kalker ve şamot katkılı ; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 502, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.119; Alçak halka formunda LRC tabak kaidesi ; ç: 13 cm; y: 1.3 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/4 light reddish brown; i: Çok az beyaz mika katkılı ; T: İ.S.6. yy; Kat. no: 503, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.120; Alçak halka formunda LRC tabak kaidesi ; ç: 10 cm; y: 0.7 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; FR: 2.5 YR 6/8 light red; i: Az beyaz mika ve az kalker katkılı ; T: İ.S.6. yy; Kat. no: 504, LEVHA 41
Env. no: BYFS76.08.02.121; Alçak halka kaide. Amorf; ç: 4 cm; y: 1.2 cm; HR: 5 YR 5/1 gray; YR: 5 YR 7/2 pinkish gray; i: Beyaz mika, taşçık ve az kalker katkılı ; T: İ.S.6. yy; Kat. no: 505, LEVHA 41

BYFS77

Env. no: BYFS77.08.01.02 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Andrias, Ay adı Dalios (Corpus No: 206); T: İ.Ö. 137/136-135 BC; Kat. no: 506, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.01.03 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Epikharmos (Corpus No: 207); T: İ. Ö. c. 261-247; Kat. no: 507, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.01.04 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Hieron I, Ay adı: Sminthios (Corpus No: 208); T: İ.Ö. c. 186; Kat. no: 508, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.01.05 Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak. Okunmuyor. Ortada gül figürü (Corpus No: 209); T: İ.Ö. 3. yy'ın ortası; Kat. no: 509, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.01.07 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Nanis (Corpus No: 211); T: İ.Ö. 2. yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 510, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.01.08 Rhodos amphora mühürü. Yuvarlak. Okunmuyor. Ortada gül figürü (Corpus No: 212); T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 511, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.01.09 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici Apollodoros (Corpus No: 213); T: İ.Ö. 2. yy'ın ilk çeyreği ; Kat. no: 512, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.01.10 Rhodos Peraia amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Eupo((Corpus No: 214) İ.Ö. 3. yy'ın ikinci yarısı ; Kat. no: 513, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.01.16 Rhodos Peraia Amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Eukles I (Corpus No: 220); T: İ.Ö. c. 304-270; Kat. no: 514, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.02.01 Rhodos Peraia Amphora mühürü. Yuvarlak. Merkezi noktalı, Üretici: Doros I (Corpus No: 199); T: İ.Ö. 3. yy'ın ikinci –üçüncü çeyreği; Kat. no: 515, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.03.01 Rhodos Peraia Amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Hippokles (Corpus No: 200); T: İ.Ö. c. 261-246; Kat. no: 516, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.03.02 Rhodos Amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Polykles (Corpus No: 201); T: İ.Ö. c. 261-246; Kat. no: 517, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.03.03 Rhodos Peraia Amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Hippokles (Corpus No: 202); T: İ.Ö. c. 261-246; Kat. no: 518, LEVHA 42
Env. no: BYFS77.08.01.26; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.2 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker, kum, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 519, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.35; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.3 cm; HR: 7.5 YR 7/3 pink; YR: 7.5 YR 8/3 pink; AR: 2.5 Y 8/2 pale yellow; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 520, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.03.06; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker, kum, şamot ve az sarı mika katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 521, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.27; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 2.5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker, kum, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 522, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.28; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 3.2 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 2.5 YR 8/3 pink; i: Kalker, kum, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 523, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.29; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3.3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, kum, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 524, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.31; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3.3 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 7/4 pink; AR: 7.5 YR 8/3 pink;i: Kalker, kum, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 525, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.34; Mantar formlu amphora ağız kenaır; ç: 12 cm; y: 4.3 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 526, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.41; Kapalı mantar amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 5.9 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 527, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.64; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 4.2 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; i: Kalker, kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 528, LEVHA 43

Env. no: BYFS77.08.01.68; İçi oyuk topaç formlu amphora kaidesi; ç: 4 cm; y: 3.8 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 7/6 reddish yellown; i: Az kalker, kum, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 529, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.70; İçi dolu topaç formlu amphora kaidesi; ç: 0.7 cm; y: 5.3 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kum ve mika katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 530, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.03.07; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4.2 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, beyaz mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 531, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.39; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 532, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.82; Plastik halka eklentili kanonik Hieroteles tipi amphora kaidesi; ç: 2.5 cm; y: 6 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kalker, kum ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 533, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.03.09; Dışa çekik ucu yuvarlaklaştırılmış amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 6.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/2 pinkish white; i: Bol kalker, az kuarz, chamotte ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 534, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.03.11; Kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı. Boyunda Alpha şeklinde bir graffito bulunmakta. ; ç: 13 cm; y: 4.8 cm; HR: 7.5 YR 54 brown; YR: 7.5 YR 1/2 pinkish gray; i: Az beyaz mika, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 535, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.02.03; Kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 536, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.48; Kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 5.8 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Çok az mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 537, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.42; Kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 538, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.43; Kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 6.5 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 539, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.44; Kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenaır; ç: 13 cm; y: 5.8 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 7/2 pinkish gray; AR: 7.5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 540, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.49; Kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 541, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.50; Kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenaır; ç: 12 cm; y: 4.5 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'n ikinci yarısı; Kat. no: 542, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.62; Kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 4.8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/2 pinkish white; i: Çok az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 543, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.03.08; Dışa çekik üçgen profilli amphora ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 6 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker ve çok az mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 544, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.72; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Kum ve az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 545, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.74; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3.5 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/4 pink; AR: 2.5 YR 8/3 pale yellow ; i: Çok az kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 546, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.75; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3.2 cm; y: 5.2 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Çok az kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 547, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.80; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 2.8 cm; y: 7.3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 8/3 pink; I: Kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 548, LEVHA 43
Env. no: BYFS77.08.01.85; Plastik halka eklentili konik Knidos amphorası kaidesi; ç: 1 cm; y: 7.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Bol mika, kalker, kum ve kuarz katkılı; T: İ.Ö. 2.yy; Kat. no: 549, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.56; Boyunda projeksiyon noktası bulunan Hydria ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.6 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Bol kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 550, LEVHA 44

Env. no: BYFS77.08.01.90; İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 3.1 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; İ: Az kalker, ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 551, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.91; İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 3.6 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; İ: Mika ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 552, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.87; Dışa çekik çanak ağız kenarı; ç: 18 cm; y: 3.3 cm; HR: 2.5 YR 7/8 light red; YR 10 YR 8/3 very pale brown; İ: Az kalker, ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 553, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.100; Dışa çekik krater ağız kenarı; ç: 30 cm; y: 4.9 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; İ: Kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 554, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.101; Dışa çekik situla krater ağız kenarı; ç: 26 cm; y: 3.2 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 8/3 pink; İ: Kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 555, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.105; Dışa çekik dikdörtgen formlu lopas ağız kenarı ve kulp bağlantısı; ç: 13 cm; y: 1.8 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 7/4 light redish brown; İ: Kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 556, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.106; Halka kaide; ç: 13 cm; y: 1.8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; İ: Kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 557, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.108; Halka kaide. Amorf; ç: 8 cm; y: 3.3 cm; HR: Gley2 5/10B bluish gray; YR: Gley1 7/N light greenish gray; İ: Kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 558, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.113; Düz dipli situla kaide parçası; ç: 12 cm; y: 6.8 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; ÇR: Gley 6/ gray; İ: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 559, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.117; İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 18 cm; y: 1.2 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 2.5 Y 8/2 pale yellow; İ: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 560, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.121; İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 17 cm; y: 1.4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; İ: Az mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 561, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.119; İçe çekik çanak ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 2.7 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; İ: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 562, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.120; İçe çekik çanak ağız kenarı Yüzeyde firnis bant bulunmakta. Amorf; ç: 13 cm; y: 2 cm; HR: Gley 2 5/1 bluish gray; YR: 7.5 YR 7/3 pink; FR: 2.5 YR 4/4 reddish brown; İ: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 563, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.03.37; İçe çekik çanak ağız kenarı ; ç: 21 cm; y: 3.5 cm; HR: 10 YR 8/2 very pale brown; YR: 10 YR 6/4 light yellowish brown; i: Az beyaz mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ilk yarısı; Kat. no: 564, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.126; Alçak halka formlu siyah firnisli ve palmet baskı bezemeli çanak kaidesi ; ç: 3 cm; y: 1.4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; FR: 5 YR 2.5/1 black; İ: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy başı; Kat. no: 565, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.01.127; Alçak halka formlu çanak kaidesi ; ç: 4 cm; y: 1 cm; HR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; YR: 2.5 YR 8/3 pink; FR: 2.5 YR 2.5/1 reddish black - 2.5 YR 5/4 reddish brown; İ: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy başı; Kat. no: 566, LEVHA 45
Env. no: BYFS77.08.02.09; Dışa çekik ucu yuvarlaklaştırılmış depo kabı ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 2.4 cm; HR: 7.5 YR 8/3 pink; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 567, LEVHA 44
Env. no: BYFS77.08.02.12; Kandil kulpu; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; FR: 2.5 YR 6/8 red; i: Şamot ve sarı mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 568, LEVHA 45
Env. no: BYFS77.08.02.17; Dışa çekik ucu yuvarlaklaştırılmış pithos ağız kenarı; ç: 20 cm; y: 5.5 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow 2.5 Y 8/3 pale yellow; i: Şamot ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 569, LEVHA 45
Env. no: BYFS77.08.01.65; Yuvarlaklaştırılmış dış çekik Geç Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3.3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Kalker,kum ve az mika katkılı; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 570, LEVHA 45
Env. no: BYFS77.08.01.63; Yuvarlaklaştırılmış dış çekik Geç Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 8/3 pink; YR: 2.5 YR 8/2 pinkish white; i: Bol kalker,kum ve şamot katkılı; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 571, LEVHA 45
Env. no: BYFS77.08.03.38; İçe çekik üzeri yivli ağız kenarı ; ç: 21 cm; y: 3.5 cm; HR: 2.5 YR 4/6 red; YR: 2.5 YR 5/4 reddish brown; i: Bol beyaz mika ve bol kalker katkılı; T: İ.S. 1.yy; Kat. no: 572, LEVHA 45
Env. no: BYFS77.08.01.111; İçbükey kaide parçası; ç: 12 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 8/3 pink; İ: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.S. 1.yy; Kat. no: 573, LEVHA 45

BYFS87

Env. no: BYFS87.09.01.01 Rhodos Peraia amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Polykles (Corpus No: 259); T: İ. Ö. c. 262-246; Kat. no: 574, LEVHA 45
Env. no: BYFS87.09.01.03 Rhodos Peraia amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Okunmuyor Hieroteles atölyesi Dikdörtgen ikinci mühür Ay adı: Agrianios. (Corpus No: 261); T: İ. Ö. 3. yy. 3. çeyreği; Kat. no: 575a-b, LEVHA 45
Env. no: BYFS87.09.01.07 Rhodos Peraia amphora mühürü. Yuvarlak. Eponym: Mytion (Corpus No: 265); T: İ. Ö. c. 209-205; Kat. no: 576, LEVHA 45
Env. no: BYFS87.09.01.08 Rhodos Peraia amphora mühürü. Yuvarlak. Merkezi nokta Eponym: Isodotos (Corpus No: 266); T: İ.Ö. c. 262-246; Kat. no: 577, LEVHA 45
Env. no: BYFS87.09.01.13 Rhodos Peraia amphora mühürü. Yuvarlak. Okunmuyor. Ortada gül motifi (Corpus No: 271); T: İ. Ö. 3. yy. 3. çeyrek; Kat. no: 578, LEVHA 45
Env. no: BYFS87.09.01.16; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 579, LEVHA 45
Env. no: BYFS87.09.01.18; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 1.8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker, az mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 580, LEVHA 45
Env. no: BYFS87.09.01.19; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 581, LEVHA 45
Env. no: BYFS87.09.01.20; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; h:3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, şamot, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 582, LEVHA 45
Env. no: BYFS87.09.01.21; Mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 1.8 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker, az mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4. yy'ın sonu-3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 583, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.26; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.8 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: Gley 1 3/N very dark gray; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 584, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.23; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 6/4 light brown; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 585, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.22; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 7 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Bol kalker taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 586, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.24; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 7 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/3 light reddish brown; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 587, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.25; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 6/3 light brown; YR: 2.5 YR 6/4 light reddish brown; i: Kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 588, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.28; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 8 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 589, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.47; Halka eklentili Hieroteles tipi amphora kaidesi; ç: 3.5 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: Hamur renginde; i: Çok az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 590, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.48; İçi oyuk topaç formlu amphora kaidesi; ç: 2.2 cm; y: 9 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Kalker, taşçık ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 591, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.49; İçi dolu topaç formlu amphora kaidesi; ç: 2.3 cm; y: 10 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, taşçık ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 592, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.29; Kanonik formllu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 6.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Çok az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 593, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.30; Kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 10 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Mika, taşçık ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 594, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.32; Kanonik formllu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Az taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 595, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.35; Kanonik formllu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 7/4 pink; AR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Taşçık ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 596, LEVHA 46

Env. no: BYFS87.09.01.42; Kanonik formllu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; i: Taşçık ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 597, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.43; Kanonik formllu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.5 cm; HR: 10 YR 8/4 very pale brown; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Taşçık ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 598, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.46; Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Knidos amphorası ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 5 YR 5/4 yellowish brown; i: Taşçık, mika ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 599, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.53; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 4 cm; y: 8.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 8/4 pink; AR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Çok az kalker, ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 600, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.54; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 4.5 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red ; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 601, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.55; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3.5 cm; y: 11 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: Hamur renginde; i: Kalker, taşçık ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 602, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.57; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Az kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 603, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.62; İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 2.4 cm; HR: 5 YR 7 /4 pink; YR: 5 YR 8/4 pink; AR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 604, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.64; İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 3.3 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; AR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Çok az kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 605, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.65; İçe çekik çanak ağız kenarı; ç: 17 cm; y: 5 cm; HR 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Şamot ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 606, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.74; İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 2cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az mika ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 607, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.80; Halka kaide; ç: 10 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; YR: 2.5 Y 8/3 pale yellow; i: Az kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 608, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.81; Alçak halka kaide; ç: 9 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Kalker, mika, taşçık ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 609, LEVHA 46
Env. no: BYFS87.09.01.82; Alçak halka kaide. Amorf; ç: 7 cm; y: 1 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 2.5 YR 8/3 pink; i: Çok az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 610, LEVHA 46

BYFS89

Env. no: BYFS89.09.01.01 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Merkezi noktalı yuvarlak. Eponym: Kharmokles (Corpus No: 235); T: İ. Ö. c. 219-210; Kat. no: 611, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.02 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Merkezi noktalı yuvarlak. Okunmuyor (Corpus No: 236); T: İ. Ö. 3. yy 2.-3. çeyrek; Kat. no: 612, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.03 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Merkezi noktalı yuvarlak. Üretici: Agathon I (Corpus No: 237); T: İ. Ö. 3. yy. 2. çeyrek; Kat. no: 613, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.04 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Merkezi noktalı yuvarlak. Üretici: Hieroteles (Corpus No: 238); T: İ. Ö. 3. yy 2.-3. çeyrek; Kat. no: 614, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.06; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 5.1 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 615, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.07; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 6.1 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 616, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.10; Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 10.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 617, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.11; Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 4.9 cm; HR: 2.5 YR 8/3 pale yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 618, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.15; Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 6 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 619, LEVHA 47

Env. no: BYFS89.09.01.17; Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Rhodos Peraiası amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 7.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 620, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.21; Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Rhodos Peraiası amphorası ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 5.7 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Kum ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 621, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.24; Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Rhodos Peraiası amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3.4 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kum ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 622, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.34; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 2.6 cm; y: 9 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kum ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 623, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.36; İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 5 YR 7/8 reddish yellow; i: Kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 624, LEVHA 47
Env. no: BYFS89.09.01.37; İçe çekik kapak ağız kenarı; ç: 22 cm; y: 3.6 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 625, LEVHA 47

BYFS90

Env. no: BYFS90.09.03.01 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak. Üretici: Boethos I (Corpus No: 288); T: İ. Ö. 3. yy ilk yarı; Kat. no: 626, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.3.02 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym ya da Üretici: Damo((Corpus No: 289); T: İ. Ö. 4. yy-sonu-3. yy. ilk çeyrek; Kat. no: 627, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.02.05; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 1.5 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 2.5 YR 7/3 light reddish brown; i: Bol kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 628, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.02.12; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 8/3 pale yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Şamot, kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 629, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.02.04; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 2.5 YR 8/4 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 630, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.02.07; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 631, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.02.13; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3.5 cm; HR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kum ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 632, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.02.14; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 11 cm; y: 7.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/3 pink; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 633, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.02.15; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 634, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.02.16; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 635, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.01.01; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 7/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 636, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.01.03; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.5 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 637, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.01.04; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 638, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.01.06; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 639, LEVHA 48
Env. no: BYFS90.09.01.07; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 7 cm; HR: 2.5 YR 5/6 red; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 640, LEVHA 48

Env. no: BYFS90.09.01.08; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 5/6 red; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; i: Bol kalker, bolmika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 641, LEVHA 48

Env. no: BYFS90.09.01.09; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 642, LEVHA 48

Env. no: BYFS90.09.01.11; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.5 cm; HR: 7.5 YR 6/4 light brown; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 643, LEVHA 48

Env. no: BYFS90.09.01.12; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; AR: 5 YR 8/2 pinkish white ; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 644, LEVHA 48

Env. no: BYFS90.09.01.17; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 645, LEVHA 48

Env. no: BYFS90.09.01.18; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Kalker, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 646, LEVHA 48

Env. no: BYFS90.09.01.23; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 11 cm; y: 9 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker, mika, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 647, LEVHA 48

Env. no: BYFS90.09.03.06; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 3.9 cm; HR: 10 R 5/6 red; YR: Gley 1 3/N very dark gray; ÇR: Gley 1 3/N very dark gray; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 648, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.03.09; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 3.7 cm; HR: 10 R 5/6 red; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 649, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.03.10; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; AR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kalker, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 650, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.03.11; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3.7 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve bol taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 651, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.03.16 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 5/6 red; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 652, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.03.19 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3.4 cm; HR: 10 YR 5/6 red; AR: 10 R 8/3 very pale brown; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 653, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.03.39 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 7 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 10 R 7/3 pale red; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 654, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.03.41 Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 3.6 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 10 R 8/3 pink; i: Kalker , şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 655, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.01.22; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Bol kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 656, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.03.49; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 5 cm; y: 3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Bol taşçık, şamot ve bol kalker katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 657, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.01.33; İçi oyuk topaç formlu Proto-Rhodos amphora kaidesi; ç: 4 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 658, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.02.32; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 5 cm; y: 3 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 659, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.02.33; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 5 cm; y: 3 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Kalker katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 660, LEVHA 49

Env. no: BYFS90.09.02.20; Yuvarlak dışa çekik formu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 661, LEVHA 49
Env. no: BYFS90.09.01.24; Dikdörtgen formlu amphora ağız kenarı ve üst kulp bağlantıları; ç: 13 cm; y: 8 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Çok az kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 662, LEVHA 49
Env. no: BYFS90.09.01.39; Üçgen dışa çekik formlu Thasos amphorası ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker, az mika ve kum katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 663, LEVHA 49
Env. no: BYFS90.09.01.40; Dışa çekik çanak ağız kenarı; ç: 25 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker, az mika ve kum katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 664, LEVHA 49
Env. no: BYFS90.09.01.41; Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 43 cm; y: 4 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Çok az kalker ve kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 665, LEVHA 49
Env. no: BYFS90.09.02.34; Dışa çekik mortar ağız kenarı; ç: c.40 cm; y: 5 cm; HR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, taşçık ve mika katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu – 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 666, LEVHA 49
Env. no: BYFS90.09.01.13; Dışa çekik krater ağız kenarı; ç: c. 50 cm; y: 5 cm; HR: 10 R 5/8 red; YR: 10 R 6/8 light red; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 667, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.02.35; Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 30 cm; y: 2.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 668, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.02.39; Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 30 cm; y: 4.5 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 8/4 pink; i: Çok az kalker katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 669, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.03.77; Yuvarlak formlu tek delikli dokuma tezgah ağırlığı; ç: 4.6 cm; HR: 2.5 YR 7/8 light red; YR: 2.5 YR 8/4 pink; i: Ttaşçık ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 670, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.03.59; Dışa çekik çanak ağız kenarı; ç: 30 cm; y: 4.7 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 8/4 pink; i: Bol taşçık, kuarz, mika ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy ; Kat. no: 671, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.03.75; Dışa çekik dikdörtgen profilli lopas ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 5/4 reddish brown; YR: 2.5 YR 6/6 light red; i: Mika, taşçık ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy ; Kat. no: 672, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.01.37; Dışa çekik yuvarlaklaştırılmış Geç Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 13 cm; y: 3 cm; HR: 2.5 YR 5/8 red; YR: 2.5 YR 6/6 light red; i: Bol kalker ve kum katkılı; T: İ.S. 1. yy; Kat. no: 673, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.01.48; Dışa çekik kalıp yapımı sigillata çanak ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 1 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; i: Kalker katkılı; T: İ.S 1.yy; Kat. no: 674, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.01.49; Dışa çekik kalıp yapımı LRC çanak ağız kenarı; ç: 29 cm; y: 3.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 R 5/4 weak red; i: Bol kalker katkılı; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 675, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.03.70; Dışa çekik rulet bezemeli LRC çanak ağız kenarı; ç: 20 cm; y: 3.3 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Mika ve kalker katkılı; T: İ.S. 6.yy ; Kat. no: 676, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.03.71; Dışa çekik LRC çanak ağız kenarı; ç: 24 cm; y: 2.9 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Mika ve kalker katkılı; T: İ.S. 6.yy ; Kat. no: 677, LEVHA 50
Env. no: BYFS90.09.02.45; Alçak halka formlu sığ LRC çanak kaidesi; ç: 6 cm; y: 1 cm; HR: 7.5 YR 5/6 strong brown; YR: 5 YR 6/6 light reddish brown; i: Kalker, kum ve taşçık katkılı; T: İ.S. 6.yy; Kat. no: 678, LEVHA 50

BYFS91

Env. no: BYFS91.09.01.01 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Üretici: Menekrates II (Corpus No: 231); T: İ. Ö. 146-108; Kat. no: 679, LEVHA 51
Env. no: BYFS91.09.01.03 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym mühürü okunmuyor Ay adı Agrianios ya da Artamitios (Corpus No: 233); T: İ. Ö. c. 146-108; Kat. no: 680, LEVHA 51
Env. no: BYFS91.09.01.04 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Dikdörtgen. Okunmuyor (Corpus No: 234); T: İ. Ö. c. 304-270; Kat. no: 681, LEVHA 51
Env. no: BYFS91.09.02.03; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 15 cm; y: 4.7 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 682, LEVHA 51
Env. no: BYFS91.09.01.14; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Mika, az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 683, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.06; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 4.3 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 684, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.17; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4.6 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 8/4 pink; ÇR: 2.5 YR 3/3 dark reddish brown; i: Kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 685, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.02.15; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3.2 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Bol kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 686, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.02.16; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3.5 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Bol kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 687, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.02.20; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 3.4 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker, az mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 688, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.05; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 4.2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 2.5 YR 8/2 pinkish white; i: Bol kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 689, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.09; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 3.6 cm; HR: 2.5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; i: Bol kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 690, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.02.21; Bant formlu amphora ağız kenarı. Amorf; ç: 11 cm; y: 3.4 cm; HR: 2.5/ black; YR: GLEY 1 7/1 light greenish gray; i: Kalker, az mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 691, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.24; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 3.8 cm; y: 5.3 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 692, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.27; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 3.6 cm; y: 9.9 cm; HR: 5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 7/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk ; Kat. no: 693, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.31; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 4.3 cm; y: 10 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker, taşçık, mika ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 694, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.32; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 4 cm; y: 11.8 cm; HR: 2.5 YR 5/6 red; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Kalker, taşçık, mika ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın, LEVHA 51 sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 695

Env. no: BYFS91.09.01.34; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 3 cm; y: 8.2 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 696, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.28; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 4.2 cm; y: 14 cm; HR: 5 YR 7/6 light red; YR: 7.5 YR 8/2 pinkish white; i: Kalker ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 697, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.26; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 5 cm; y: 5.5 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 7.5 YR 7/4 pink; AR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 698, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.29; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 4.1cm; y: 6 cm; HR: 2.5 YR 7/6 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 699, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.01.30; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 4 cm; y: 4.2 cm; HR: 2.5 YR 6/6 light red; YR: 7.5 YR 7/4 pink; i: Az taşçık ve şamot katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 700, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.02.32; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 4.9 cm; y: 11.3 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Az kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 701, LEVHA 51

Env. no: BYFS91.09.02.33; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 5 cm; y: 10.7 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 702, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.02.34; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 4 cm; y: 5.1 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 8/4 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 703, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.02.36; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 4 cm; y: 4 cm; HR: 5 YR 8/3 pink; YR: 2.5 YR 7/8 light red; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği: Kat. no: 704, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.02.24; Dışa çekik Rhodos amphorası ağız kenarı. Amorf; ç: 9 cm; y: 3.6 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 705, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.02.25; Dışa çekik kanonik Rhodos amphorası ağız kenarı. Amorf; ç: 8 cm; y: 2.2 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 706, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.01.39; Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 26 cm; y: 3.6 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow; i: Az mika katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 707, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.01.41; Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 25 cm; y: 2.4 cm; HR: 10 YR 8/3 very pale brown; YR: 7.5 YR 6/6 reddish yellow; i: Taşçık ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 708, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.02.44; Dışa çekik lekane ağız kenarı; ç: 48 cm; y: 2.6 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Taşçık ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 709, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.02.45; Dışa çekik çan krater ağız kenarı. Amorf; ç: 28 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 5/6 yellowish red; YR: 7.5 YR 4/1 dark gray; i: Taşçık ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 710, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.02.46; Dışa çekik dikdörtgen profilli lekane ağız kenarı ; ç: 24 cm; y: 1.9 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Az kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 711, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.02.52; İçe çekik lekane ağız kenarı ; ç: 15 cm; y: 1.4 cm; HR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/3 very pale brown; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 712, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.01.45; Dışa çekik lagynos ağız kenarı ve üst kulp bağlantısı; ç: 5 cm; y: 6.2 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 7.5 YR 7/4 pink; AR: 7.5 YR 7/3 pink; i: Taşçık, şamot ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 713, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.02.49; Dışa çekik Hydria ağız kenarı ; ç: 8 cm; y: 2.7 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/8 reddish yellow; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 714, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.01.52; Dışa çekik LRC çanak ağız kenarı; ç: 14 cm; y: 2.6 cm; HR: 10 R 5/6 red; YR: 2.5 YR 7/6 light red; i: Kalker katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 715, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.01.55; Dışa çekik LRC çanak ağız kenarı; ç: 23 cm; y: 2.6 cm; HR: 2.5 YR 5/6 light reddish brown; YR: 2.5 YR 6/6 light reddish brown; i: Kum ve az kalker katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 716, LEVHA 52

Env. no: BYFS91.09.01.53; Dışa çekik rulet bezemeli sahip LRC çanak ağız kenarı; ç: 23 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 7/4 pink; YR: 2.5 YR 6/4 light reddish brown; i: Kum ve mika katkılı; T: İ.S. 6. yy; Kat. no: 717, LEVHA 52

BYFS92

Env. no: BYFS92.09.01.01 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Üçgen. İsim ligatür(Corpus No: 239); T: İ. Ö. 3. yy ilk yarı? ; Kat. no: 718, LEVHA 52

Env. no: BYFS92.09.01.02 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Dikdörtgen. Belki Üretici: Aristo((Corpus No: 240); T: İ. Ö. 3. yy ilk yarı; Kat. no: 719, LEVHA 52

Env. no: BYFS92.09.01.03 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Hippokles (Corpus No: 241); T: İ. Ö. c. 262-247; Kat. no: 720, LEVHA 52

Env. no: BYFS92.09.01.06; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 4.3 cm; HR: 7.5 YR 7/4 pink; YR: 7.5 YR 6/4 light brown; ÇR: 10 YR 4/1 dark gray;i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no:721, LEVHA 53

Env. no: BYFS92.09.01.12; Dışa çekik kanonik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 4.2 cm; HR 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow;i: Mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı ; Kat. no: 722, LEVHA 53

Env. no: BYFS92.09.01.13; Dışa çekik kanonik Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 3.7 cm; HR 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/6 reddish yellow;i: Mika, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 723, LEVHA 53

Env. no: BYFS92.09.01.16; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 4.5 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; ÇR: 10 YR 4/1 dark gray;i: Kalker, mika, şamot ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 724, LEVHA 53

BYFS94

Env. no: BYFS94.09.01.01 Rhodos Peraiası amphora mühürü. Yuvarlak merkezi noktalı. Üretici: Hieroteles(Corpus No: 276); T: İ. Ö. 3. yy 2.-3. çeyrek; Kat. no: 725, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.02 Rhodos amphora mühürü. Dikdörtgen. Eponym: Aiskhinas (Corpus No: 277); T: İ. Ö. c. 116; Kat. no: 726, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.04; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 6/8 reddish yellow; YR: 5 YR 7/4 pink;i: Kalker, az mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 727, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.07; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 7/3 pink; ÇR: 10 R 5/6 red; i: Bol kalker, az mika ve bol taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 728, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.08; Bant formlu amphora ağız kenarı; ç: 9 cm; y: 3 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/3 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci çeyreği; Kat. no: 729, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.09; Dıça çekik kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 6.1 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 730, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.10; Dıça çekik kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 5.9cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; AR: 2.5 YR 8/3 pale yellow; i: Kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 731, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.11; Dıça çekik kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 10 cm; y: 7.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 8/3 pink; i: Kum ve mika katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 732, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.13; Dıça çekik kanonik formlu Rhodos amphorası ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2.8 cm; HR: 2.5 YR 6/8 light red; YR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; i: Kum ve kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 733, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.17; Dıça çekik kapak ağız kenarı; ç: 19 cm; y: 2.5 cm; HR: 7.5 YR 8/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kum ve az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 734, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.18; Dıça çekik kapak ağız kenarı; ç: 16 cm; y: 3.3 cm; HR: 5 YR 6/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kum ve az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 735, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.19; Dıça çekik kapak ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 2.1 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kum, mika ve az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 736, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.21; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphorası kaidesesi; ç: 4 cm; y: 5 cm; HR: 7.5 YR 5/4 brown; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 737, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.24; Sivri dipli kanonik Rhodos amphorası kaidesi; ç: 3.5 cm; y: 5.4 cm; HR: 7.5 YR 8/4 pink; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; i: Kum katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ikinci yarısı; Kat. no: 738, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.27; Kapak tutamağı; ç: 3 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kum ve az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 739, LEVHA 53

Env. no: BYFS94.09.01.35; Dikdörtgen dışa çekik profilli situla ağız kenarı; ç: 39 cm; y: 5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 6/6 reddish yellow; AR: 2.5 8/2 pale yellow; i: Kum ve az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 740, LEVHA 53

BYFS95

BYFS95.09.01.01; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 741, LEVHA 53

BYFS95.09.01.03; Açık mantar formlu amphora ağız kenarı; ç: 12 cm; y: 1.5 cm; HR: 2.5 YR 7/4 light reddish brown; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker ve mika katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 742, LEVHA 53

BYFS95.09.01.04; Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 5.5 cm; HR: 7.5 YR 8/3 pink; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 743, LEVHA 53

BYFS95.09.01.05; Dışa çekik kanonik formlu Rhodos amphora ağız kenarı; ç: 11 cm; y: 2 cm; HR: 5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 5 YR 7/4 pink; i: Bol kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy'ın ortası; Kat. no: 744, LEVHA 54

BYFS95.09.01.06; İçi oyuk topaç formlu Proto Rhodos amphora kaidesi; ç: 5 cm; y: 5.5 cm; HR: 7.5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 10 YR 8/4 very pale brown; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 745, LEVHA 54
BYFS95.09.01.07; Dışa çekik sığ lekane ağız kenarı; ç: 24 cm; y: 1.4 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 7.5 YR 8/4 pink; i: Kalker ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 4.yy'ın sonu - 3.yy'ın ilk çeyreği; Kat. no: 746, LEVHA 54
BYFS95.09.01.08; İçe çekik çanak ağız kenarı; ç: 20 cm; y: 4.5 cm; HR: 5 YR 7/6 reddish yellow; YR: 5 YR 7/8 reddish yellow; i: Kalker, mika ve taşçık katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 747, LEVHA 54
BYFS95.09.01.09; İçe çekik lekane ağız kenarı; ç: 32 cm; y: 2 cm; HR: 2.5 YR 6/4 light reddish brown; YR: 10 YR 8/2 very pale brown; FR (iç-dış): 7.5 YR 4/1 dark gray; i: Çok az kalker katkılı; T: İ.Ö. 3.yy; Kat. no: 748, LEVHA 54

Referanslar

AKYOL, A.A., Kadıoğlu, Y.K., Şenol, A.K., "Preliminary Archaeometrical Studies on the Hellenistic Transport Amphorae from Bybassos", *Colloquia Anatolica et Aegea*, Congressus Internationales Smyrnenses III, International Workshop, Hellenistic Ceramics in Anatolia (4th - 1st cent. B.C.) 12 – 15 Ekim 2010 İzmir (yayında)**.**

AKYOL, A.A., Muğla Marmaris-Hisarönü Bybassos Arkeolojik Alanı Harç Örnekleri Analizi, Ankara Üniversitesi Başkent Meslek Yüksekokulu Eser Koruma Programı Malzeme Araştırma ve Koruma Laboratuvarı 3 Haziran 2011, Kod No: AÜ-BMA-11-00-13/238.

AMOURETTI, M.C., Brun, J.P., (ed.) *Oil and Wine Production in the Mediterranean Area, Bulletin de Correspondance Hellénique,* Suppl.26, (1993).

ARIEL, D., "Imported Stamped Amphora Handles, Coins, Worked Bone and Ivory, and Glass", *dans Excavations at the city of David 1978-1985 , Qedem 30*, 29-93, Jérusalem (1990).

ARIEL, D., "Stamped Amphora handles from Giv'at Yasaf (Tell Er-Ras)", *Atiqot 37*, 25-30, (1999).

ARIEL, D., "Imported Stamped Amphora Handles, Coins, Worked Bone and Ivory, and Glass", *dans Excavations at the city of David 1978-1985 , Qedem 30*, 29-93, Jérusalem (1990).

ARIEL, D.T., Imported Greek Stamped Amphora Handles, *QEDEM*, Monographs of the Institute of Archaeology, The Hebrew University 42, II, Timnah (Tel Batash) Final Reports, ed: KELM, G.L., *Timnah II,* 267-283, Jérusalem, (2001).

ARTHUR, P., "Roman Amphorae from Canterbury", *Britannia,* Vol. XVII, 240-257, (1986).

AVRAM, A., Sandu, V., "Amfore şi Tigle Ştampilate din Colectia Dr.Horaia Slobozianu", *Studii şi Cercertari de Istorie Veche şi Arheologie*, *Tomul* 39, No. 3, 53-313, (1988).

AYDAŞ, M., *M.Ö. 7. Yüzyıldan 1. Yüzyıla Kadar Karya ve Rhodos Devleti Arasındaki İlişkiler*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, (2010).

COOK, J.-M., Plommer, W. H., *The Sanctuary of Hemithea at Kastabos*,(1966).

BEAN, G.E., *Eskiçağda Menderes'in Ötesi*, İstanbul (2000).

BEGLEY, V., "Arikamedu Reconsidered", *AJA*, 87, no. 4, October, 461-481, (1983).

BENTER, M., "Hydas: Bozburun Yarımadası'nda Müstahkem Bir Yerleşim Yeri", *Belleten*, Cilt LXXIV, Sayı: 271, Aralık, 659-672, (2010).

BERNDT, M., *Funde aus dem Survey aus der Halbindel von Milet 1992-1999*, Kaiserzeitliche und frühbyzantinische Keramik, München, (2003).

BERTHOLD, R.M., *Rhodes in the Hellenistic Age*, Cornell University Press, London, (1984).

BEZECZKY, T., *Roman Amphorae from the Amber Route*, BAR International Series 386, (1987).

BLECKMAN, D., J., Knoblauch, P., Yiannikouri, A., "Die Schiffshauser am Mandrakihafen in Rhodos", *AA* Heft 3, 403-426, (1996).

BINFORD, L., "Archaeology as Anthropology", *American Antiquity* 28, 217-225, (1962).

BJELAJAC, L., *Amfore Gornjo Mezijskog (amphorae of the Danubian Basin in Upper Moesia*, Ed: PETROVIC, P., Archaeological Institute Belgrade Monographies 30, Belgrad (1996).

BOULAY, T., "Quelques idées fausses sur la viticulture grecque : conduite de la vigne et densités de plantation dans les baux d'Amos", Les plaisirs de la table dans l'Antiquité", *Journée d'étude*, 1-13, (2001).

BRESSON, A., *Recuil des Inscriptions de la Pérée Rhodienne (Pérée Intégrée)*, Paris, (1991).

BRESSON, A., "Les intérets rhodiens en Carie à l'époque hellénistique, jusqu'en 167 av.. J.-C.", *L'Orient méditerranéen de la mort d'Alexandre aux campagnes de Pompée*, Actes du colloque International de la SOPHAU Rennes 4-6 Avril 2003, Rennes, 169-192, (2003).

BRESSON, A., "Les campagnes de l'Ouest de l'Asie Mineure à l'epoque hellénistique", *L'Orient méditerranéen de la mort d'Alexandre aux campagnes de Pompée*, Actes du colloque International de la SOPHAU Rennes 4-6 Avril 2003, Rennes, 193-217, (2003).

BROCKHAUS *ABC, Landwirtschaft* Bd. 2, 3, Leipzig (1974).

BRUN, J.-P., *Le vin et l'huile dans la Méditerranée antique*, Viticulture, oléiculture et procédés de fabrication, Paris, (2003).

BRUN, J.-P., *Archéologie du vin et de l'huile de la Préhistoire à l'époque hellénistiques*, Collection Hesperides, Paris, (2004).

BRUN, J.-P., *Archéologie du vin et de l'huile dans l'Empire romain*, Collection Hesperides, Paris, (2004).

CALVET, Y., "Timbres Amphoriques", *Les Niveaux Hellénistiques*, *Kition-Bamboula IV*, 61-79, Paris, (1993).

CANARACHE, V., *Importul Amforelor Stampilate la Istra, Biblioteca Istroca* I, (1957).

CECH, B., *Technik in der Antike*, Stuttgart, (2010).

CHRYSSOSTOMOU, A., "Agricultural Installations on the Route of the Edessa Southern Bypass", *TO ARKHAIOLOGIKON EPGO STH MAKEDONIA KAI THRAKH*, 20, Thessaloniki, 727-739, (2006).

COLLISCHON, W., Pilar, J.W., “A Direction Dependent Least-Cost-Path Algorithm for Roads and Canals”, *International Journal of Geographical Information Science* 14, 397–406, (2000).

CONOVICI,, N., Irimia, M., “Timbres amphoriques et autres inscriptions céramiques découverts à Satu Nou (comm. d'Oltina, dép. de Costantza)” , *Dacia* XXXV, 139-175, (1991).

DEBORD, P., "Prospection archeologique et epigraphique en Carie du Sud", *AST* IX, 27-31 Mayıs 1991 Çanakkale, 139-147, (1993).

DEBORD, P., Varinlioğlu, E., *Les hautes terres de Carie*, Bordeaux (2001).

DELL’AGLIO, A., Lippolis, E., “2. Il commercio del vino rodio à Taranto”, *Anfore Romane e Storia Economica un Decennio di Richerche*, Collection de l'école Française de Rome 114, 543-547, (1989).

DİLER, A., "Akdeniz Bölgesi Antik Çağ Zeytin ve Üzüm Presleri-1993", *Araştırma Sonuçları Toplantısı* XIII, Ankara, 441-458, (1995)

DİLER, A., "İç Karia'da Yüzey Araştırmaları-1994", *Araştırma Sonuçları Toplantıs*XIII, Ankara, 315-333, (1996).

DİLER, A., “Karya’da Zeytinyağı ve Şarap Üretimi” *Ramazan Özgan’a Armağan, Festchrift für Ramazan Özgan*, ed: ŞAHİN, M., Mert, İ.H., İstanbul, 79-86, (2005).

DOĞER, E., “Rodoslu Çömlekçi Hieroteles”, *ArkeolojiDergisi* II, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İzmir, 195-218, (1994).

DOĞER, E., Şenol, A.K., “Rhodos Peraiası'nda İki Yeni Amphora Atölyesi”, *Arkeoloji Dergisi*, IV, İzmir, 59-73, (1996).

DOĞER, E., “Hisarönü/Çubucak Rodos Amphora Atölyeleri Kazısı”, *18. Kazı Sonuçları Toplantisı* II, Ankara 27-31 Mayıs 1996, 235-254, (1997).

DOĞER, E., Şenol, A.K., “1997 yılı Marmaris Hisarönü/Çubucak Kazıları“, 20. *Kazı Sonuçları Toplantısı* II, Tarsus 1998, 439–446, (1999).

DOĞER., Şenol, A.K., “1998 Yılı Marmaris Hisarönü-Çubucak Seramik Atölyeleri Kazıları”, 21. *Kazı Sonuçları Toplantısı* II, Ankara 1999, 293–304, (2000).

DOĞER, E., Şenol, A.K., *Rhodos Peraiası Amphora Atölyeleri Araştırma Projesi*, EDB100, İzmir, Ege Üniversitesi Araştırma Fon Saymanlığı, (2002).

DOĞER, E., *Antik Çağ’da Bağ ve Şarap,* İstanbul (2004).

ELAIGNE, S., “Les indices des échanges dans l’Orient hellénistique d’apres les données de la céramique”, *Questions d’histoire L’Orient Méditerranéen de la Mort d’Alexandre au Ier siècle avant Notre ére*, Histoire Ancienne, 392-404, (2003).

EMPEREUR, J.-Y., *Catalaogue des timbres amphoriques de Medinet-el-Fayoum (Crocodilopolis-Arsinoé)*, Thèse de doctorat de 3e cycle, Université Paris IV-Sorbonne, Decembre, (1977).

EMPEREUR, J.Y., Picon, M., “A la recherche des fours d'amphores”, *Bulletin de Correspondance Hellénique* Suppl XIII, Recherches Sur les Amphores Grecques, Paris, 105-126 (1986).

EMPEREUR, J.Y, Picon, M., “Des ateliers d’amphores à Paros et à Naxos”, *Bulletin de Correspondance Hellénique* CX, I Etudes, Paris 491-511 (1986).

EMPEREUR, J.Y., Hesnard, A., “Les amphores hellénistiques”, *Céramiques Hellénistiques et Romaines* II, 17-71 (1987).

EMPEREUR, J.Y., “Producteurs d'amphores dans les ateliers de Reşadiye (Peninsule De Datça)”, *6. Araştırma Sonuçları Toplantısı,* Ankara, 159-163 (1988).

EMPEREUR, J.Y. Tuna, N., “Hiérotélés potier Rhodien de la Pérée”, *Bulletin de Correspondance Hellénique* CXIII, 277-299 (1989).

EMPEREUR, J.Y., Hesse, A., Tuna, N., “Les ateliers d’amphores de Datça, Péninsule de Cnide”, *Production et Commerce des Amphores Anciennes en Mer Noire*, , Aix-en-Provence, 105-116 (1999).

ERCAN, T., Satır, M, Sevin, D., Türkecan, A., “Batı Anadolu’daki Tersiyer ve Kuvaretrner Yaşlı Volkanik Kayaçlarda Yeni Yapılan Radyometrik Yaş Ölçümlerinin Yorumu”, *Maden Tetkik Arama Dergisi* 119, 103-112, (1996).

ERSOY, Ş., “Datça Yarımadasının Stratigrafisi ve Tektoniği”, *Türkiye Jeoloji Bülteni*, Cilt : 34, Agustos, 1-14, (1991).

ERSOY, Ş., “Transgresif Platform Karbonat İstifine Bozburun (Marmaris, Muğla) Yarımadasından Bir Örnek”, *Türkiye Jeoloji Bülteni*, Cilt : 36, Agustos, 171-177, (1993).

FINKIELSZTEJN, G., *Amphores et Timbres d’Amphores Importées en Palestine a l’epoque Hellénistique:Orientations de Recherhe et Premiers Resultats,* Mémoire présenté à l’Académie des Inscriptions et Belles-Lettres, Vol. I, Paris (1990).

FOREST, J.D., “Fouilles de la Municipalité de Beyrouth (1977): Les Objets”, *Syria*, *Revue d'art oriental et d'archéologie, Tome LIX,* 39-67, (1982).

FRANKEL, R., *Wine and Oil Production in Antiquity in Israel and Other Mediterranean Countries*, Sheffield, (1999).

FRASER, P.M., Bean, G.E., *The Rhodian Peraea and the Islands*, Oxford, (1954).

FUNKE, P., "Peraia: Einige Überlegungen zum Festlandbesitz Griechischer Inselstaaten", *Hellenistic Rhodes: Politics, Culture and Society*, Studies in Hellenistic Civilization 9, ed. Gabrielsen, V., *et alii*, Denmark, 55-76, (1999).

GARLAN, Y., Doulgéri-Intzessiloglou, A., "Vin et amphores de Péparétos et d'Ikos", *Bulletin de Correspondance Hellénique* 114-1, 361-389, (1990).

GARLAN, Y., "Production et commerce des amphores : contribution à l'étude du territoire des cités grecques", *Bulletin de Correspondance Hellénique,* Suppl. 34, 371-385, (1999).

GETOV, L., "Sceaux d'éponymes rhodiens anciens de Cabyle", *Arheologia Kniga* 3, 22-26, (1988).

GRACE, V.R., "The American Excavations in the Athenian Agora Fourth Report: Stamped Amphora Handles Found in 1931-1932", *Hesperia 3.3*, 232-233, (1934).

GRACE, V.R., "The Stamped Amphora Handles", *Tarsus* I, (1950).

GRACE, V.R., "Stamped Wine Jar Fragments", *Small Objects from the Pnyx: II, Hesperia Suppl. 10*, (1956).
GRACE, V., "Notes on the Amphoras from the Koroni Peninsula", *Hesperia XXXII*, 3, 319-334 (1963).

GRAMATOPOL, P., Bordea M., "Amphora Stamps From Callatis and South Dobrudja", *Dacia* N.S. XIII, 127-156, (1969).

GREENE, K., *The Archaeology of the Roman Economy*, Berkeley, (1990).

HADJISAVVAS, S., "Olive Oil Production in Ancient Cyprus", *Report of the Department of Antiquities Cyprus*, 111-120, (1988).

HADJISAVVAS, S., *Olive Oil Processing in Cyprus from the Bronze Age to the Byzantine Period*, Studies in Mediterranean Archaeology, Vol. XCIX, Nicosia, (1992).

HADJISAVVAS, S., "The Production and Diffusion of Olive Oil in the Mediterranean, ca. 1500-500 BC", PLOES... Sea Routes, Interconnections in the Mediterranean 16th-6th c. BC, Proceedings of the International Symposium held at Rethymnon, Crete, September 29th-October 2nd 2002, Athens, 117-123, (2003).

HALPERN-ZYLBERSTEIN, M. Chr., "Timbres amphoriques", *Tell Keisan (1971-1976) une cité phénicienne en Galilée, Orbis Biblicus et Orientalis, Series Archaeologica 1*, 243-255, (1980).

HARRIS, T., Moving GIS. Exploring movement within prehistoric cultural landscapes using GIS, , *Beyond the Map. Archaeology and Spatial Technologies*, ed: G.R.Lock, Amsterdam (1999), 116–123.

HELD, W., "Forschungen in Loryma 1995", 14. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt: 1, Ankara 1996, 165–181, (1997).

HELD, W., Berger, A, Herda, A., "Loryma in Karien. Vorbericht über die Kampagnen 1995 und 1998", *Istanbuller Mitteulungen,* Vol: 49, 159–196, (1999).

HELD, W., "Forschungen in Loryma 1998",17. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Ankara 1999, CİLT: 2, Ankara, 295–306, (2000).

HELD, W., "Forschungen in Loryma 1999", 18. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt: 1, Ankara, 149–162, (2001).

HELD, W., "Forschungen in Loryma 2000", 19. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt: 1, Ankara, 189–202, (2002).

HELD, W., "Forschungen in Loryma 2001", 20. *Araştırma Sonuçları Toplantısı,* Cilt: 1, Ankara, 289–300, (2003).

HELD, W., "Der Survey in Loryma", W. Radt (Hrsg.), *Stadtgrabungen und Stadtforschung im westlichen Kleinasien. Geplantes und Erreichtes: Eine Bilanz. Akten des Symposions in Pergamon* (2004).

HELD, W., "Platz, Heiligtum und politische Institutionen in Loryma und der karischen Chersones", ed: HOEPFNER, W., Lehmann, L., *Die griechische Agora, Symposion*, Berlin 2003, (2006), 41–52.

HELD, W., "Loryma ve Karia Chersonesos'unun Yerleşim Sistemi", *Olba* 12, 85-100, (2005).

HELD, W., Şenol, G.C., Şenol, A.K., "2005 Yılı Yüzey Araştırması", 24. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, CİLT: 1, Ankara, 37-50, (2007).

HELD, W., Şenol, G.C., Şenol, A.K., "2006 Yılı Bybassos Yüzey Araştırması", 25. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, CİLT: 1, Ankara, 365-380, (2008).

HELD, W., Şenol, G.C., Şenol, A.K, "2007 Yılı Bybassos Araştırması", 26. *Araştırma Sonuçları Toplantısı,* CİLT: 3, Ankara, 211-226, (2009).

HELD, W., Şenol, G.C., Şenol, A.K., '2008 Yılı Bybassos Araştırması', 27. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, CİLT: 3, Ankara, 215-232, (2010).

HELD, W., Şenol, A.K., 'Rhodian Wine from Karia. The Production of Rhodian Wine on the Karian Chersonesos in the Hellenistic Period', *Olive Oil and Wine Production in Anatolia*

during Antiquity, Int. Symposium Proceedings, 6-8 November 2008, Mersin, ed: Aydınoğlu, Ü., Şenol, A.K., İstanbul, 175-184, (2010).

HELD, W., Şenol, G.C., Şenol, A.K., '2009 Yılı Bybassos Araştırması', 28. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, CİLT: 3, Ankara, 325-340 (2011).

HESSE, A., Doğer, E., "Atelier d'amphores Rhodiennes et constructions en pierre a Hisarönü (Turquie): un cas original de prospection electro-magnetique", *Revue d'Archéométrie* 17, 5-10 (1993).

HESSE, A., "Datça Yarımadası, Reşadiye ve Hisarönü Seramik Atölyelerinde Jeofizik Araştırmalar Yöntemiyle Keşfedilen Fırınlar ve Diğer Arkeolojik Yapılanmalar", 7. *Arkeometri Sonuçları Toplantısı*, Ankara, 131-144, (1994).

HORDEN, P., Purcell, N., *The Corrupting Sea, A Study of Mediterranean History*, Oxford (2000)

HÖHFELD, V, Antike Terrassenkomplexe am Nordwesthang des Kolaklar Tepesi (Yavu-Bergland, Lykien), ed: KOLB, F., *Lykische Studien* 4, Feldforschungen auf dem Gebiet von Kyaneai (Yavu-Bergland), Asia Minor Studien 29, 243-250, (1998).

İREN, K., Gürbüzer, M., "Idyma İlkçağ Kenti ve Çevresi 2004 Yılı Arkeolojik Envanteri ve Yüzey Araştırması", *TÜBA* Kültür Envanteri Dergisi, 4, 7-31, (2005).

ISAGER, S., Skydsgaars, J.E., *Ancient Greek Agriculture,* New York (1992).

ISLER, H. P., "Das Archäische Nordtor und Seine Ungebung im Heraion von Samos", *Samos IV*, Bonn, 109-131, (1975).

JAMESON, M.H., "Oil Presses of the Late Classical/Hellenistic Period", *Techniques et sociétes en Méditerranée*, ed. J.P. BRUN, P. JOCKEY, Paris, 281-299, (2001).

JÜNGST, E. Thielscher, P., "Catos Keltern und Kollergänge, *Bonner Jahrbücher* 78-82, 110-111 (1957).

JONES, M., "Environmental archaeology", *Archaeology. The key concepts*, ed: RENFREW, C., Bahn, P., London, New York, 85-88 (2005).

JÖHRENS, G., "Zur Herkunft der Amphorenstempel aus dem Heraion von Samos", *Bulletin de Correspondance Hellénique Suppl. XIII,* 497-503 (1986).

JÖHRENS, G. *Amphorenstempel im National Museum von Athen*, *Deutsches Archäologisches Institut Abteilung Athen, (*1999).

JÖHRENS, G.V., Amphorenstempel Hellenistischer Zeit aus Tanais, *Eurasia Antiqua*, *Zeitschrift für Archaologie Eurasiens* Band 7, 367-479, (2001).

JÖHRENS, G.V., Funde aus Milet, XXVII. Amphorenstempel aus den Grabungen in Milet 1899-2007, *AA,* 1. Halbband, München, 205-235, (2009).

KANTZIA, K., "Keramiko Ergastirio amphoreon stin ko", *G'Epistimoniki Synantisi gia tin Ellinistiki Keramiki*, Khronologimena Synola-Ergastiria, 24-27 Septembriou 1991, Thessaloniki, Athinai, 325-350, (1994).

KİLİKOĞLU, V., Hein, A., Maniatis, Y., "Modern Trend in Scientific Studies on Ancient Ceramics" , Papers presented at the 5th European Meeting on Ancient Ceramics, Athens 1999, *BAR* International Series 1011, 157-162, (2002).

KRAMER, N., "Amphorenstempel", *Ü. Serdaroglu et R. Stupperich (éd.), Ausgrabungen in Assos 1991, Asia Minor Studien 10*, 188-198, (1993).

KULEFF, I., Stoyanov, T., Pernicka, E., "On the Origin of Stamped Amphorae from Thrace (Bulgaria)", *Oxford Journal of Archaeology* 26 (1), 53-78 (2007).

LABROUSSE, N., "Amphores rhodiennes trouvées à Toulouse et Vieille-Toulouse", *Revue Archéologique de Narbonnaise* 4, 1971, 35-47 (1971).

LAUBENHEIMER, F., Waiter, B., "Les amphores des Allés de Tourny à Bordeaux", *Aquitania*, IX, 7-39, (1991).

LAUBENHEIMER, F., "L'eau et les amphores. Les systemes d'asinissement en gaule romaine", *Materiali d'Archeologia*, 3, 47-50, (1995).

LAWALL, M., "Ilion Before Alexander: Amphoras and Economic Archaeology", *Studia Troica,* Band 12, 2002, Mains am Rhein, 198-243, (2002).

LAWALL, M., "Amphoras without Stamps: Chronologies and Typologies from the Athenian Agora", *ΣΤ΄ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΕΝΙΣΤΙΚΗ ΚΕΡΑΜΙΚΗ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΛΕΙΣΤΑ ΣΥΝΟΛΑ*-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΒΟΛΟΣ 17-23 APRILIOU 2000, Atina, 445-454, (2004).

LAWALL, M., "The Temple of Apollo Patroos Dated by an Amphora Stamp", *Hesperia*, vol. 78, Jul-Sep, 387-403 (2009).

LEMAITRE, S., "Les importations d'amphores orientales à Lyon de l'epoque d'Auguste au debut du IIIe siècle apres J.-C." *S.F.E.C.A.G., Actes du Congres de Rouen,* 195-205, (1995).

LEMAITRE, S., "Recherche sur la diffusion en Gaule des amphores produites dans le sud-quest de l'anatolie à l'époque impériale", *Céramique Hellénistiques et Romaines* TMO 35, Maison de l'Orient, Lyon, 213-226 (2002).

LEVI, D., Pugliese-Carratelli, G., "Nuove iscrizioni di Iasos", *Annuario della Scuola Archeologica di Atene 39/40, N.S.23/24*, 1961/1962, 604-632, (1963).

LEVI, D., “Nuovi bolli vascolari da Iasos”, *Annuario della Scuola Archeologica di Atene, 43-44, Ns. 27-28*, 1965-1966, 518-577, (1967).

LUND, J., “Rhodian Amphorae in Rhodes and Alexandria as Evidence of Trade”, *Hellenistic Rhodes: Politics, Culture and Society*, Studies in Hellenistic Civilization 9, ed. Gabrielsen, V., *et alii*, Denmark, 187-204, (1999).

MAIER-MAIDL, V., *Stempel und Inschiften auf Amphoren vom Magdalensberg Wirdschaftliche Aspekte*, Klagenfurt, 12-45, (1992).

MAJCHEREK, G., “Egyptian and Imported Amphorae in Marina”, *Marina el Alamein* Vol.1, Warsaw, 51-54, (1991).

MARTIN-KILCHER, S., “Amphoren der Spaten Republik und der frühen Kaiserzeit in Karthago”, *Bullettino dell’Istituto Archeologico Germanico Sezione Romana*, 100, 269-320 (1993).

McNICOLL, A. W., *Hellenistic Fortifications from the Aegean to the Euphrates,* Oxford, (1997).

MEIGGS, R., *The Athenian Empire*, Oxford 1972.

MEGGERS, B.J. “Environmental Limitations on the Development of Culture”, *American Anthropologist* 56, 801-824, (1954).

MONACHOV, S.Y., “Rhodian Amphoras: Developments in Form and Measurements”, Chronologies of the Black Sea Area in the Period C. 400-100 BC, *Black Sea Studies* 3, STOLBA, F., Hannestad, L, (ed.) Aarhus University Press, 69-95, (1995).

MONACHOV, S.Y., *Griceski Amforni v Prichernomore, Kompleksi Keramicheskoi Tari,* Saratov *(*1999).

MONACHOV, S.Y., “Towards a Typology of Knidian Amphoras of 4th-2nd c BC”, *The Bosphoran Phenomenon: Greek Culture on the Periphery of the Ancient World*, St. Petersburg, 161-182 (1999).

NACHTERGAEL, G., “La Collection Marcel Hombert ”, *Tome 1*, *Timbres Amphoriques et Autres Documents Ecrits Acquis en Égypte*, Bruxelles (1978).

NEROUTSOS, T.D., “Keramion Labai Enepigrafoi Aneuriskomenai en ti Archaia Alexandreia”, *Athenaion, 3*, 213-245, 440-463 (1875).

NICOLAOU, I., “Inscriptiones cypriae alphabeticae”, *Report of the Department of Antiquities, Cyprus* IX, 158-164, (1969).

NORSKOV, V., “Amphorae from Three Wells at the Mausolleion of Halikarnassos: Something to Add to the Typology of Mushroom Rims ?”, *Transport Amphorae and Trade in the Eastern*

Mediterranean, Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens, September 26-29, 2002, EIRING, J., Lund, J. (ed.) Monographs of the Danish Institute at Athens, Vol. 5, Denmark, 285-292, (2004).

ÖZDAŞ, H., "Ege ve Akdeniz Bölgeleri Sualtı Araştırması 2006 Yılı Çalışmaları", *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 25.3, Ankara, 327-342, (2008).

ÖZER, A., *Hisarönü Marmaris Anforalarının Kökenine Yönelik Jeokimyasal ve Petrografik Yaklaşım, Dokuz Eylül Üniversitesi*, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir (2006).

PAPUCI-WLADKAYA, E., "A Research Report on Hellenistic Pottery: Cos Amphoras", *Studies in Ancient Art and Civilization* VIII, Cracow, 47-54 (1997).

PATON, W.R., Myres, J.L., "On Some Karian and Hellenic Oil-Presses", *Journal of Hellenic Studies,* 18, 209-217, (1898).

POLLINO, A., "L'epave de la Tradeliere", *L'Exploitation de la Mer*, Viemes Rencontres Internationales d'Archéologie et d'Histoire, Antibes, Octobre 1985, Juin-les-Pins, 171-189, (1986).

PIMOGUET, I., "Les fortifcations de la Pérée Rhodienne", *Fortifications et défense du territoire en Asie Mineure occidentale et méridionale*, *Revue des Études Anciennes 96*, 243-271, (1994).

RADULESCU, A., Barbulescu, M., Buzoianu, L., "Importuri amforice la Albesti (jud.Costanta): Rhodos", *Pontica, 20*, 53-77, (1987).

PANELLA, C., "Annotazioni in Margine alle Stratigrafie delle Terme Ostiensi del Nuotatore", *Recherches sur les amphores Romaines,* Collection de l'école française de Rome 10, Rome, 71-106, (1972).

PAPAKHRISTODOULOU, I. X., "H Rodos Ektos Rodou tou Rodiako Kratos sta Nhsia kai Stin Peraia", *Hoi Arcaioi Rodiakoi Demoi,* Atina, 43-50, (1989).

PAPACHRISTODOULOU, I., "The Rhodian Demes Within the Framework of the Function of the Rhodian State", *Hellenistic Rhodes: Politics, Culture and Society*, Studies in Hellenistic Civilization 9, ed. Gabrielsen, V., *et alii*, Denmark, 27-44, (1999).

PATTERSON, J., *Rural Settlement and Civic Trasformation in Early Imperial Italy*, Oxford (2006).

PEDERSEN, R., Field Report on the Harbor Surveys at Bybassos 2008 Season, (2008).

PENA, J.T., *Roman Pottery in the Archaeological Record*, Cambridge, (2007)

PRIDIK, E., *Catalogue d'Inventaire des Timbres sur Anses et Cols d'Ampores, Ainsi sur Tuiles, de la Collection de l'Ermitage,* Petrograd (1917).

RACKHAM, O., Moody, J.A., "Terraces", *Agriculture in Ancient Greece*, Proceedings of the Seventh International Symposium at the Sweedish Institure at Athens, 16-17 May 1990, WELLS, B. (ed.) , Stockholm, 124-129, (1992).

RASMUSSEN, K.L., "Focus: Provence of Ceramics Revealed by Magnetic Susceptibility and Thermoluminescence", *Journal of Archaeological Science*, Vol: 28, 451-456, (2001).

RASMUSSEN, K.L., Lund, J., "On the Clay Provenance of Rhodian Transport Amphorae", *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean*, Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens, September 26-29, 2002, ed: Eiring, J., Lund, J., Monographs of the Danish Institute at Athens, Vol: 5, Denmark, 325-328, (2004).

RENFREW, C., Wagstraff, M., *An Island Polity: The Archaeology of Exploitation of Melos*, Cambridge (1982).

RICE, E.E., "Relations between Rhodes and the Rhodian Peraia in Hellenistic Rhodes", *Hellenistic Rhodes: Politics, Culture and Society*, Studies in Hellenistic Civilization 9, ed. Gabrielsen, V., *et alii*, Denmark, 45-54, (1999).

RILEY, J.A., "Coarse Pottery", *Excavations at Sidi, Khrebish Benghazi (Berenice)*, Vol.II, Supplements to Libya Antiqua-V-Vol.II, (1979).

ROSTOVTZEFF, M.I., "Rhodes, Delos and Hellenistic Commerce" , *Cambridge Ancient History* , Volume VIII, Rome and the Mediterranean 218-133 BC, ed: COOK, S.A., Cambridge University Press, 619-642, (1930).

SALVIAT, F., "Le vin de Rhodes et les plantations du Déme d'Amos", *Bulletin de Correspondance Hellénique,* Suppl. 26, La production du vin et de l'huile en Méditerranée, ed: Amouretti, M.-C., Brun, J.-P., Paris, 151-161, (1993).

SARIS, A., Athanasassopoulou, E., Doulgeri-Intzessiloglou, A., Skafida, EU., Wetmouth, J., "Geophysical Prospection Survey of an Ancient Amphorae Wokshop at Tsoukalia, Alonissos (Greece)", *Archaeological Prospection Archaeological Prospection* 9, (2002).

SOLTA, M., "Arkhaia Rodos mia Klasiki Nekropoli", *Rodos 2400 Khronia*, Praktika Tomos A, Atina, 147-, (1999).

SORLIN-DORIGNY, A. "Timbres d'amphore trouvés à Mytilène", *Revue Archéologique*, 1, 47-50, Paris (1885).

SOULE, R.G., Goldman, R.F., "Energy Costs of Load Carried on the Head, Hands or Feet", *Journal of Applied Physiology* 27, 687–690, (1969).

STEWARD, J.H., The concept and method of cultural ecology, *International Encyclopedia of the Social Sciences 4*, ed: SILLS, D.L., New York, 337-344, (1968).

STEWARD, R.F., Murphy, *Evolution and Ecology: Essays on social transformation by Julian H. Steward*, Urbana, Chicago, London, 43-57 (1977).

SUTO, T., *Akoris* I Amphora Stamps 1997-2001, ed: KAWANISHI, H., Tokyo (2005).

SZTETYLLO, Z., "Timbres amphoriques grecs des fouilles polonaises à Alexandrie (1962-1972)", *Etudes et Travaux, 8*, 160-235, (1975).

SZTETYLLO, Z., *Les timbres céramiques (1965-1973), Nea Paphos* I, Centre d'Archéologique Méditerranée de l'Academie Polonaise des Sciences, Varsovie, 9-109, (1976).

SZTETYLLO, Z., "Les timbres céramiques dans les collections de Musée National de Varsovie", *Editions Scientifiques de Pologne*,Varsovie, 18-195, (1983).

SZTETYLLO, Z., "Timbres amphoriques des fouilles polonaises à Alexandrie (1979-1982)", *Etudes et Travaux, 16,* 152-223, (1992).

SZTETYLLO, Z., *Tell Atrib 1985-1995, I, Pottery Stamps*, Travaux de centre d'Archéologie Méditerranéenne de l'Académie Polonaise de Sciences, Tome 34,Varsovie (2000).

ŞENOL, A.K., "Geç Rhodos Amphoralarının Batı Anadolu'daki Dağılım ve Üretim Problemleri", *SBT*'96, 17-20 Ekim 1996, İstanbul, 165-172, (1996).

ŞENOL, A.K., "Amphoras from the Necropolis of Gabbari", *Nécropolis* 1, Etudes Alexandrines 5, 369-396, (2001).

ŞENOL, A.K., *Marmaris Müzesi Ticari Amphoraları*, Ankara, 1-142, (2003).

ŞENOL, A., "Antik Dönem Ekonomisinin Kurgusunda Seramik Buluntuların Yeri, Sorunlar", OLBA XII, Mersin, 125-138, (2005).

ŞENOL, A.K., Aşkın, E., IV.5. Amphoralar Işığında Kentin Ticari İlişkileri,Dağlık Kilikia'da Bir Antik Kent Kazısının Sonuçları NAGIDOS, ed. Durugönül, S., ADALYA Supplementary Series 6, Antalya, 241-297, (2007).

ŞENOL, A.K., (ed.), *Arslan Eyce Taşucu Müzesi'nde Bulunan Ticari Amphoralar ve Akdeniz'de Ticaretin İzleri*, Silifke, (2009).

ŞENOL, A.K., "Ceramic Production in Karian Khersonessos", *Forschungen auf der Karischen Chersones*, 25-27 April 2009, Marburg (yayında)

ŞENOL, A.K., "Amphora Production during the Early Hellenistic Periiod in the Rhodian Peraia: New Evidence", *Colloquia Anatolica et Aegea*, Congressus Internationales Smyrnenses III,

International Workshop, Hellenistic Ceramics in Anatolia (4th - 1st cent. B.C.) 12 – 15 Ekim 2010 İzmir (yayında)

ŞENOL, A.K., Walz, S., "Oyuklutepe Reconstruction and Context Analysis of a Hellenistic Press Installation in the Survey Territory of Bybassos on the Carian Chersonesos", Olive Oil and Wine Production in Anatolia during Antiquity, - Int. Symposium Proceedings, 6-8 November 2008, Mersin, ed: Aydınoğlu, Ü., Şenol, A.K., İstanbul, 185-198, (2010).

ŞENOL, G.C, Şenol, A. K., Doğer, E., "Amphora Production in the Rhodian Peraia in the Hellenistic Period", *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean*, Act of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens, Septemver 26-29, 2002, ed: Eiring, J., Lund, J., Monographs of the Danish Institute at Athens, Vol: 5, Athens, 353-359, (2004).

ŞENOL, G. C., *İskenderiye (Mısır) Kurtarma Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Amphora Mühürleri,* Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir (Yayınlanmamış doktora tezi), İzmir, (2000).

ŞENOL, G.C., Klasik ve Hellenistik Dönemlerde Mühürlü Amphora Üreten Merkezler ve Mühürleme Sistemleri, İstanbul, (2006).

ŞENOL, G. C., "Stamped Amphora Handles Found in the Rescue Excavations of CEAlex in Alexandria", *Cahiers de la Céramique Egyptienne, 8, Vol. I, Amphores d'Égypte de la Basse Époque à l'époque arabe*, éd. S. Marchand et A. Marangou, IFAO, Le Caire, 33-56 (2007).

ŞENOL, G. C.-Alkaç, E., "IV. 6. Amphora Mühürleri: Rhodos, Knidos, Kıbrıs ve Lokal Üretimler (Stamped Amphora Handles: Rhodian, Cnidian, Cyproit and Local Productions", Nagidos, Results of an Excavation in an Ancient City in Rough Cilicia, Adalya - Supplementary Series 6, 297-473, (2007).

ŞENOL, G. C., Canoğlu, E., 'Mısır Alexandria Greko-Romen Müzesi'nde Bulunan Düğme Formlu Mühürler', Arkeoloji Dergisi, Cilt: XIV, 2009/2, İstanbul, 109-164, (2009).

ŞENOL, G.C., "Stamped Amphora Handles from the Carian Chersonesos: Loryma and Bybassos", Forschungen auf der Karischen Chersones, 25-27 April 2009 Marburg (yayında)

TAŞLIGİL, N., "Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi ve Turizm", *Ege Coğrafya Dergisi*, Sayı 17/1-2, 73-83, (2008).

TCHERNIA, A., *Le Vin de l'Italie Romaine*, Essai d'histoire economique d'aprés les amphores, Rome (1986).

TIERSCH, M., "Die Siedlung auf dem Köklü Dağ", Forschungen auf der Karischen Chersones, Band 1, ed: Held, W., Akten des Symposions, Marburg (2009).

TOMBER, R.S., “Provisioning the Desert: Pottery Supply to Mons Claudianus”, *JRA*, Suppl.19 (ed). BAILEY, D.M. *Archaeological Research in Roman Egypt*, 39-49, (1996).

TOMBER, R.S., “Laodicean Wine Containers in Roman Egypt”, *Life on the Fringe*, Living in the Southern Egyptian Deserts during the Roman and Early-Byzantine Periods, ed.: KAPER, O.E., Leiden, 213-218, (1998).

TUNA, N., Empereur, J.-Y., “Datça/Reşadiye Knidos Seramik Atölyeleri Kazısı, 1990 Kampanyası”, 13. *Kazı Sonuçları Toplantısı* , Cilt: 2, Ankara (1993).

TUNA, N., Empereur, J.-Y., Doğer, E., Desbat, A., “Rapport sur la premiére campagne de la fouille Franco-Turque de Reşadiye (Peninsule de Cnide- Juillet 1988)”, *De Anatolia Antiqua* I, 38-49 (1989).

VANDERPOOL, E., McCredie, J., Steinberg, A., “Koroni: Ptolemaic Camp on the East Coast of Attica”, *Hesperia* XXXI, No: 1, 26-61 (1962).

VARİNLİOĞLU, E., "Pera'da Rhodos Vatandaşı Olmak", 7. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Ankara, 223-227, (1990).

VEGAS, M., “Anforas”, C*eramica comun romana del Mediterraneo occidental universitad de Barcelona,Instituta de Arqueologia y Prehistoria,* 120-151, (1973).

VILVOLDER, F., SYMONDS, R., “Les amphores orientales en Gaule septentrionale et au sud-est de la Grande-Bretagne”, *RCRF* Acta 36, (2000).

WAAG, L.E., Nørskov, V., Lund, J., *The Mausoleon at Halikarnassos*. Reports of the Danish Archaeological Expedition to Bodrum, The Pottery Ceramic Material and Other Finds from Selected Contexts, (2002).

WALZ, S., *Landwirtschaft in Loryma. Die hellenistischen Gehöfte*, Marburg (yayınlanmamış yüksek lisans tezi) (2010).

WHITBREAD, I.K., “The Application of Ceramic Petrology to The Study of Ancient Greek Amphorae”, *Bulletin de Correspondance Hellénique,* Suppl. 13, Recherches Sur les Amphores Grecques, Paris, 95-101, (1986).

WHITBREAD, I.K., *Greek Transport Amphorae, A Petrological and Archaeological Study*, Athens, (1995).

WHITE, L. A., *The Evolution of Culture. The Development of Civilization to the Fall of Rome,* New York, Toronto, London, (1959).

WHITE, L.A., The Energy Theory of Cultural Development, *Prof*. *Ghurye Felicitation Volume*, ed: KAPADIA, K.M., Bombay, 1-10. (1954).

WILL, E.L., “Mediterranean Shipping Amphores from the 1941-1950 Excavations” Chapter 6, *The Ancient Port of Arikamedu, Mémoirs Archéologiques* 22, 317-349 (1996).

WILL, E.L., “The Mediterranean Shipping Amphoras from the 1989-92 Excavations”, *The Ancient Port of Arikamedu*, New Excavations and Researches 1989-1992, Vol. 2, Mémoires Archéologiques 22, 325-403, (2004).

Antik Yazarlar:

ATHENAEUES, *Deipnosophistae*, Çeviri: GULICK, C.B., Cambridge, (1927-41).

COLUMELLA, Lucius Iunius Moderatus Columella, *Res rustica* III.3.3, Çeviri: BOYD, H., Cambridge (1960).

DIOSKORIDES, De Materia Medica Libri Quinque, WEIDMANNOS, A., (1914).

LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, Çeviri FOSTER, B.O., Moore, F.G., Sage, E., Schlesinger, A.C., I-XIII, Loeb Classical Library, Harward University Press ,(1919-51)

HERODOTOS, *Historiai*, çeviri GODLEY, A.D., I-IV, Loeb Classical Library, Harward University Press, (1920-24)

MELA, *De Situ Orbis* , ed: REINOLDI, J., London (1820).

PSEUDO SKYLAX, *Periplus*, ed: MÜLLER, C. *Geographi Graeci Minores* I, 15-96, (1855-61)

STRABON, *Geographica*, çeviri JONES, H.L., I-VIII, Loeb Classical Library, Harward University Press, (1917-32).

VERGILIUS, *Georgics*, Çeviri: Mc KAIL, J.W., (1934).

BYBASSOS ARTALANI

Buluntu Yerleri Haritası

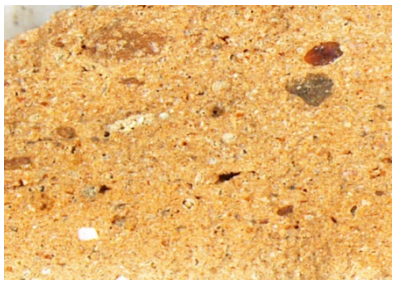
0 1000 2000 3000 4000 5000

LEVHA 1

Buluntu yeri	⊙	kalkolitik	
Hisar		arkaik	
Çiftlik		klasik	
Tarım terası		hellenistik	
Amphora atölyesi		roma	
Kilise	†	bizans	
Nekropol			
Tapınak			

BYFS96.09.01.02

BYFS94.09.01.04

BYFS91.09.02.06.10

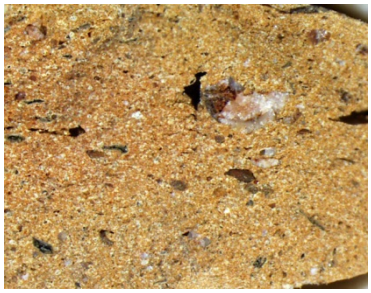
BYFS91.09.02.06.03

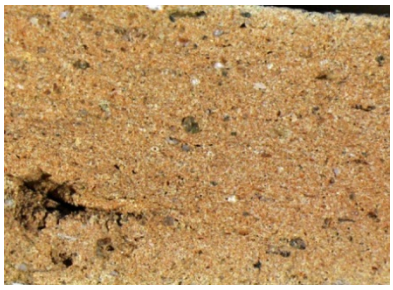
BYFS91.09.01.24

BYFS91.09.01.19

BYFS91.09.01.05

BYFS90.09.03.10

BYFS90.09.02.16

BYFS90.09.02.08

BYFS90.09.02.04

BYFS90.09.01.33

BYFS90.09.01.17

BYFS90.09.01.06

BYFS90.09.01.05

LEVHA 2

BYFS90.09.01.01

BYFS87.09.01.28

BYFS87.09.01.21

BYFS78.08.01.05

BYFS78.08.01.01

BYFS76.09.01.55

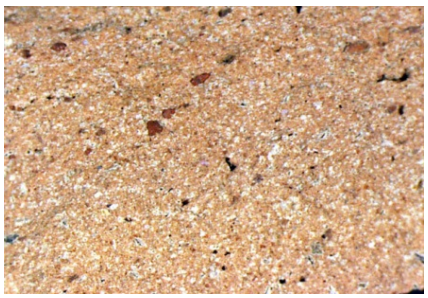
BYFS28E.09.01.02

BYFS18B.09.02.08

BYFS18B.09.01.14

BY4.08.02.07

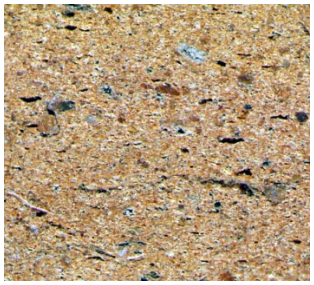

BYFS96.09.01.03

LEVHA 3

BY4.08.02.16b

BYFS76.08.01.36b

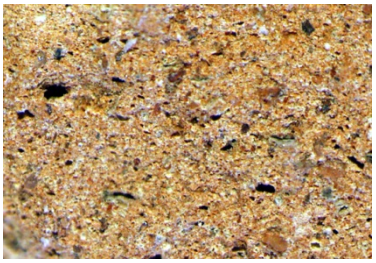
BYFS76.08.01.42b

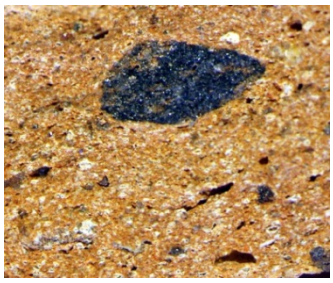
BYFS76.08.01.45b

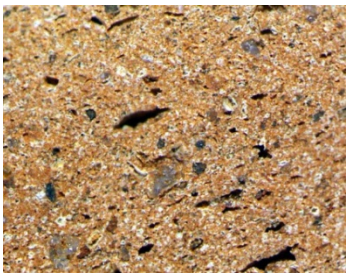
BYFS77.08.01.27b

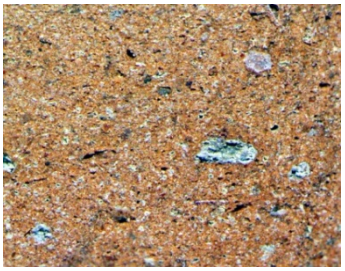
BYFS77.08.01.30b

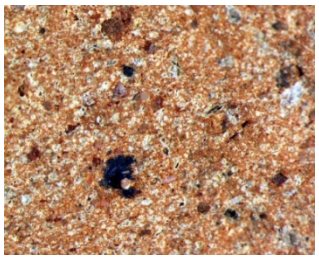
BYFS77.08.01.40b

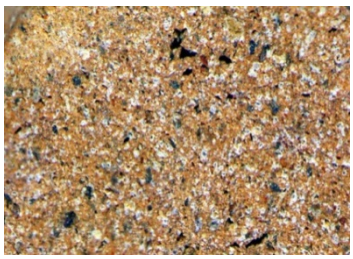
BYFS77.08.01.33b

BYFS77.08.01.50b

BYFS78.08.01.03b

BYFS77.08.01.62b

BYFS78.08.01.04b

BYFS89.09.01.04

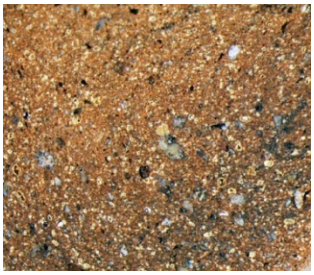

BYFS78.08.01.05b

BYFS90.09.01.02

LEVHA 4

BYFS90.09.02.07

BYFS90.09.01.07

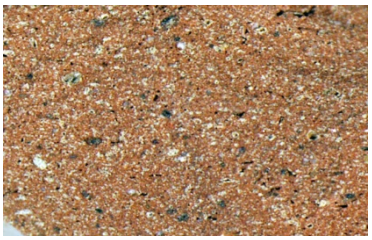
BYFS90.09.02.14

BYFS90.09.03.12

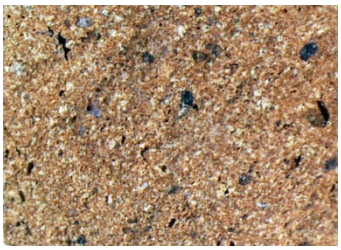
BYFS90.09.02.033

BYFS90.09.03.19

BYFS90.09.03.28

BYFS90.09.03.21

BYFS90.09.03.49

BYFS91.09.01.24

BYFS91.09.01.17

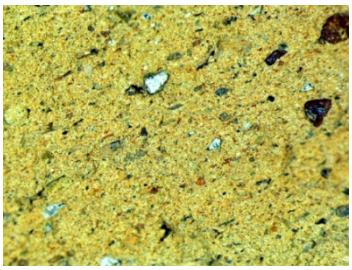
BYFS91.09.02.06.16

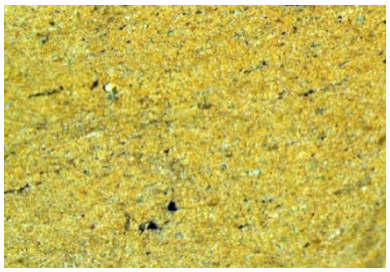
BYFS92.09.01.10

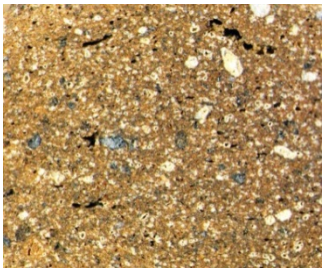
LEVHA 5

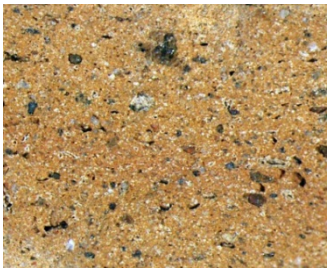
ARKAİK DÖNEM AMPHORALARI 1. GRUP

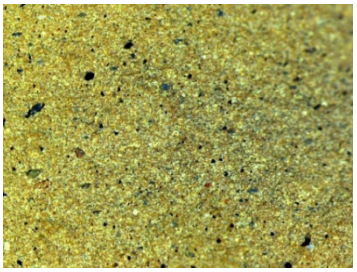

BYFS28AA.08.01.07b

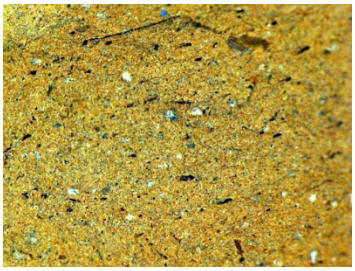

BYFS.28.AA.08.01.07b

BYFS28AA.08.01.56b

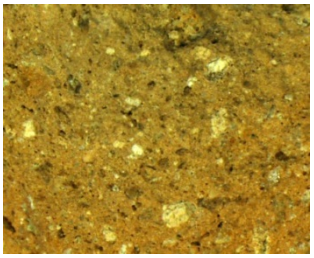

BYFS28Q.09.01.18

BYFS28E.09.01.02

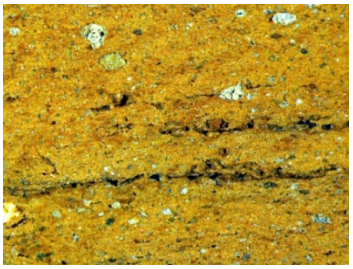

BYFS28CC.08.01.07b

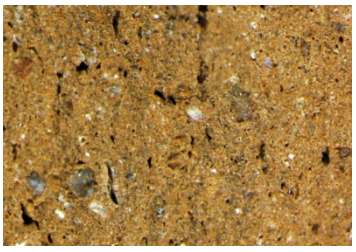

BYFS28CC.08.01.06b

ARKAİK DÖNEM AMPHORALARI 2. GRUP

BYFS28CC.09.01.04

BYFS28CC.08.01.02b

BYFS28AA.08.01.04b

BYFS28H.09.01.01

BYFS.09.01.21

BYFS28CC.09.01.02

LEVHA 6

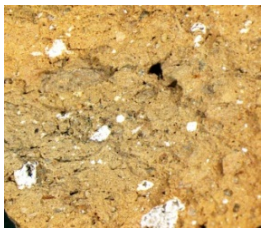
ARKAİK DÖNEM AMPHORALARI 3. GRUP

BYFS28R.09.01.11

BYFS28R.09.01.02

BYFS.28.CC.08.01.09

BYFS28R.09.01.20

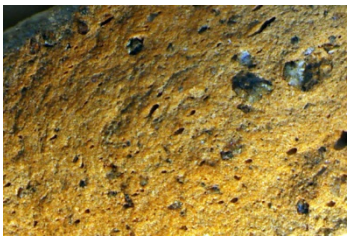

BYFS101B.10.3

BYFS101B.10.2.4

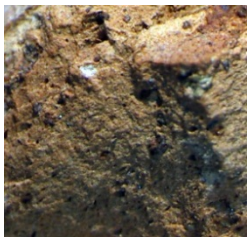
ARKAİK DÖNEM AMPHORALARI 4. GRUP

BYFS101B.10.1.1

BYFS101.10.2.2

BYFS101.10.1

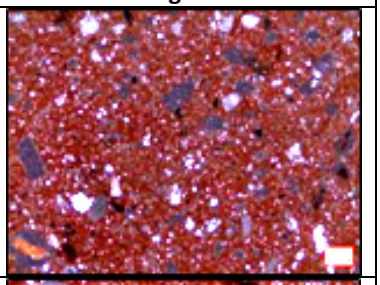
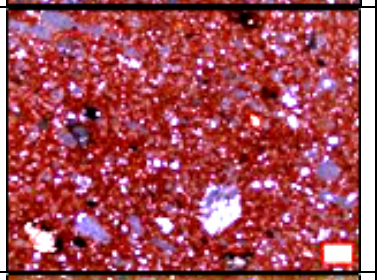
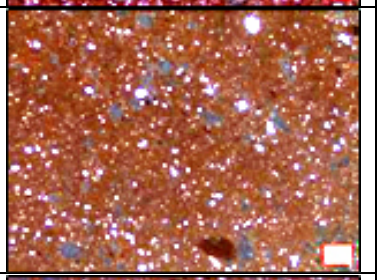
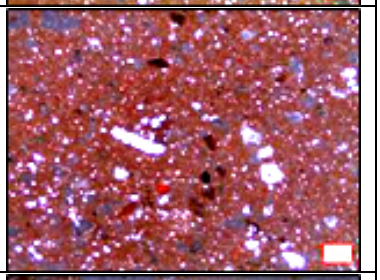
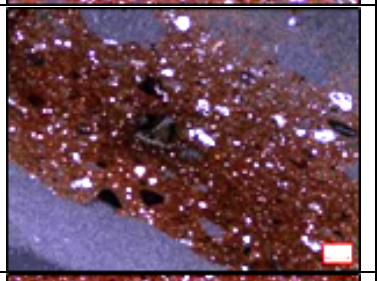
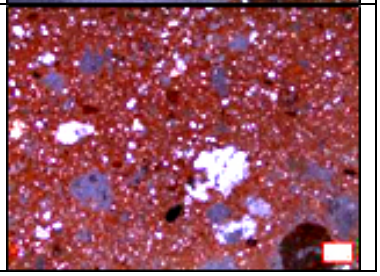

BYFS101C.10.1.1

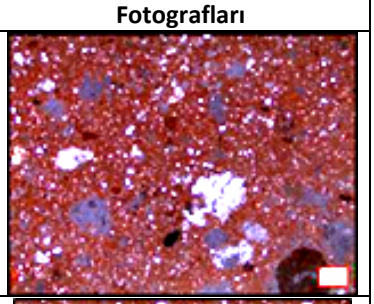
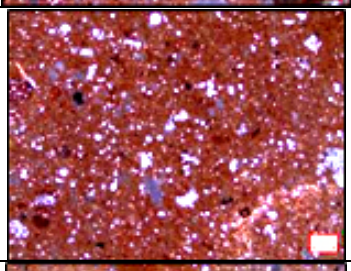
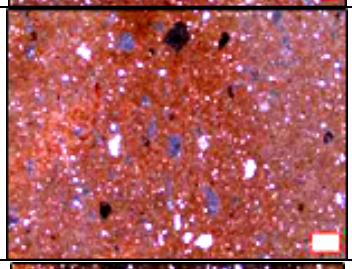
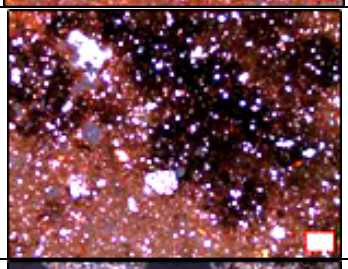
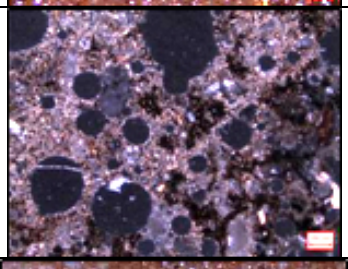
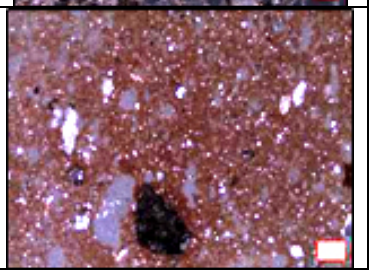

BYFS101B.10.2.2

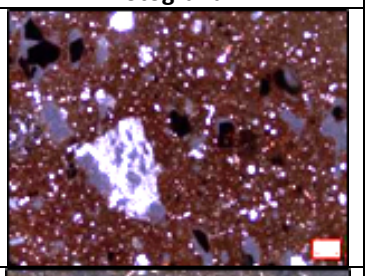
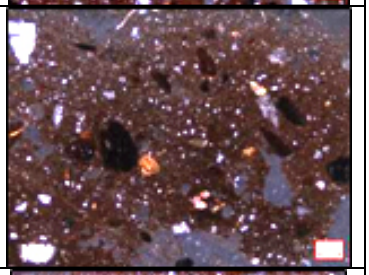
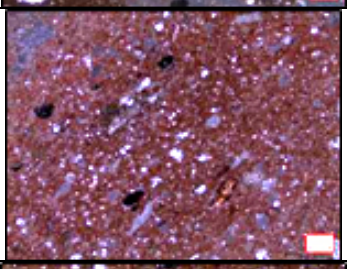
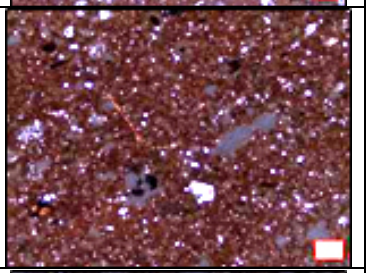
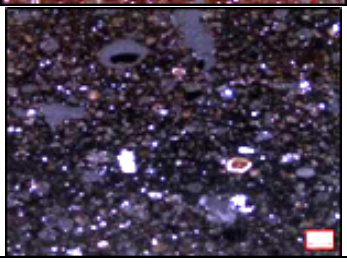
LEVHA 7

Lab Kodu	Envanter Kodu	Malzeme Türü	İnce kesit Optik Mikroskop Fotografları
MBA-B2	BYFS92.10.1.1	Amphora Mühürü	
MBA-B3	BYFS92.10.1.2	Amphora Mühürü	
MBA-B4	BYFS92.10.1.3	Amphora Mühürü	
MBA-B5	BYFS91.10.1.1	Amphora Mühürü	
MBA-B6	BYFS91.10.1.2	Amphora Mühürü	
MBA-B7	BYFS91.10.1.3	Amphora Mühürü	

LEVHA 8

Lab Kodu	Envanter Kodu	Malzeme Türü	İnce kesit Optik Mikroskop Fotografları
MBA-B8	BYFS91.10.1.4	Mantar formlu amphora ağız kenarı	
MBA-B9	BYFS91.10.1.5	Mantar formlu amphora ağız kenarı	
MBA-B10	BYFS91.10.1.6	Amphora kaide parçası	
MBA-B11	BYFS91.10.1.7	Amphora gövde parçası	
MBA-B12	BYFS91.10.1.8	Amorf amphora gövede parçası	
MBA-B21	BYFS92.09.1.6	Mantar formlu amphora ağız kenarı	

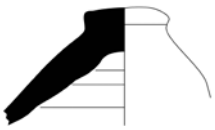
LEVHA 9

Lab Kodu	Envanter Kodu	Malzeme Türü	İnce kesit Optik Mikroskop Fotografları
MBA-B22	BYFS92.09.1.15	Kulp kesidi	
MBA-B23	BYFS92.09.1.16	Topaç formlu kaide	
MBA-B24	BYFS92.09.1.26	Cüruf Parçası	
MBA-B25	BYFS92.09.3.49	Topaç formlu içi oyuk amphora kaidesi	
MBA-B26	BYFS92.09.3.6	Mantar formlu amphora ağız kenarı	

LEVHA 10

Kat no. 1

Kat no. 2

Kat no. 3

Kat no. 4

Kat no. 5

Kat no. 6

Kat no. 7

Kat no. 8

Kat no. 9

Kat no.10

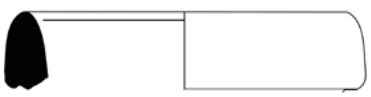
Kat no. 11

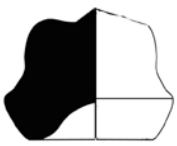
Kat no. 12

Kat no.13

Kat no. 14

Kat no. 15

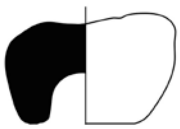

Kat no. 16

LEVHA 11

Kat no.17

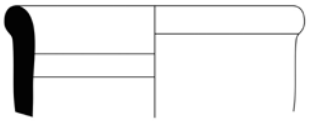
Kat no. 18

Kat no. 19

Kat no. 20

Kat no.21

Kat no. 22

Kat no. 23

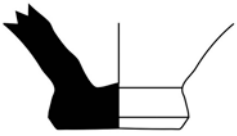
Kat no. 24

Kat. No. 25

Kat no.26

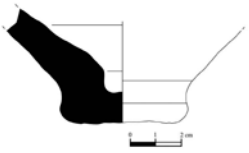
Kat no. 27

Kat no. 28

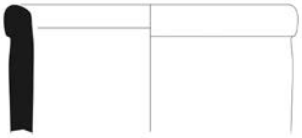
Kat no. 29

Kat no. 30

Kat no. 31

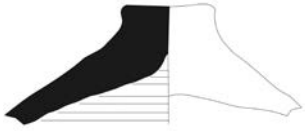
Kat no. 32

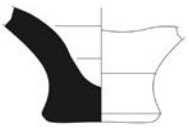
Kat no. 33

Kat no. 34

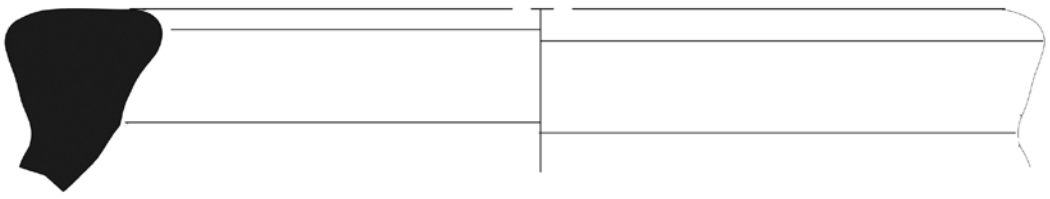
Kat no. 35

Kat no. 36

Kat no. 37

Kat no. 38

LEVHA 12

Kat no. 39

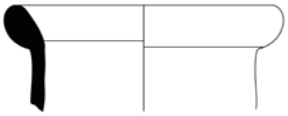
Kat no. 40

Kat no. 41

Kat no. 42

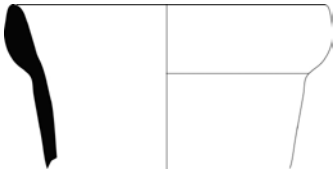
Kat no. 43

Kat no. 44

Kat no. 45

Kat no. 46

Kat no. 47

Kat no. 48

Kat no. 49

Kat no. 50

Kat no. 51

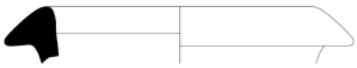
Kat no. 52

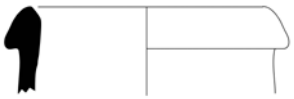
Kat no. 53

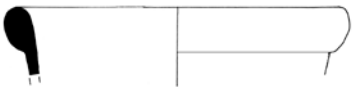
Kat no. 54

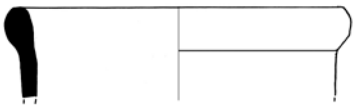
Kat no. 55

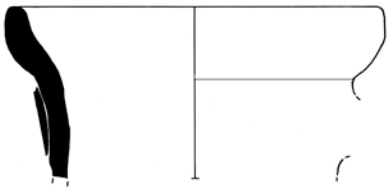
Kat no. 56

Kat no. 57

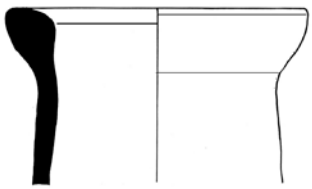
Kat no. 58

Kat no. 59

Kat no. 60

Kat no. 61

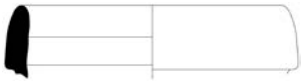

Kat no. 62

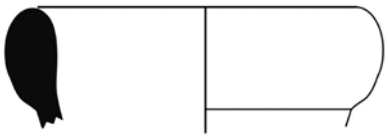

Kat no. 63

LEVHA 13

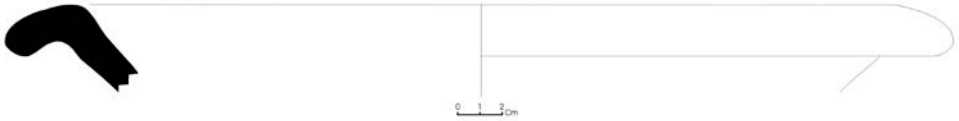
Kat no. 64

Kat no. 65

Kat no. 66

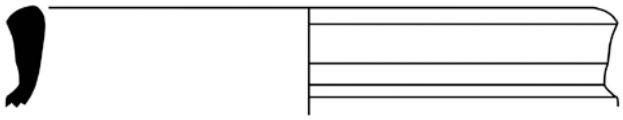
Kat no. 67

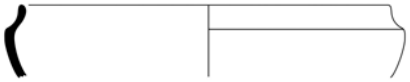
Kat no. 68

Kat no. 69

Kat no. 70

Kat no. 71

Kat no. 72

Kat no. 73

Kat no. 74 Kat no. 75

Kat no. 76

Kat no. 77

Kat no. 78

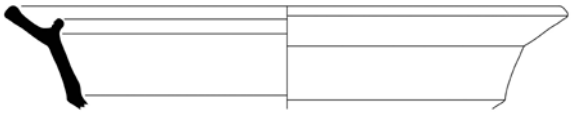
Kat no. 79

Kat no. 80

Kat no. 81

Kat no. 82 Kat no. 75

Kat no. 83

Kat no. 84

Kat no. 85

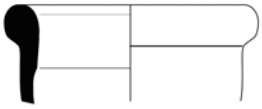

Kat no. 86

LEVHA 14

Kat no. 87

Kat no. 88

Kat no. 89

Kat no. 90

Kat no. 91

Kat no. 92

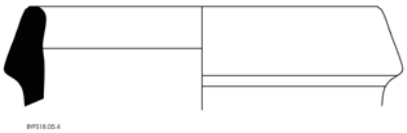
Kat no. 93

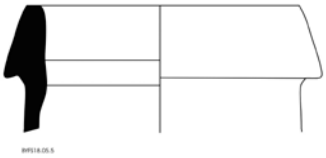
Kat no. 94

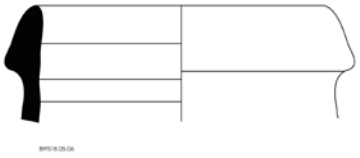
Kat no. 95

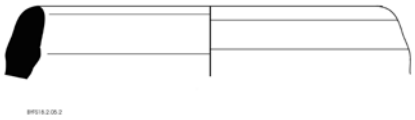
Kat no. 96

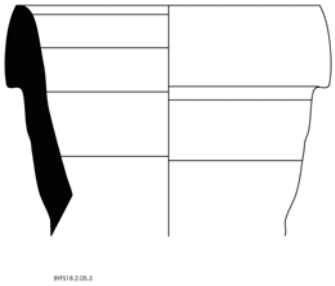
Kat no. 97

Kat no. 98

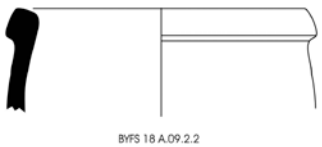
Kat no. 99

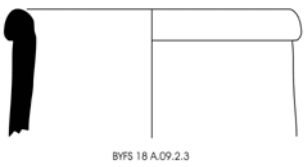
Kat no. 100

Kat no. 101

Kat no. 102

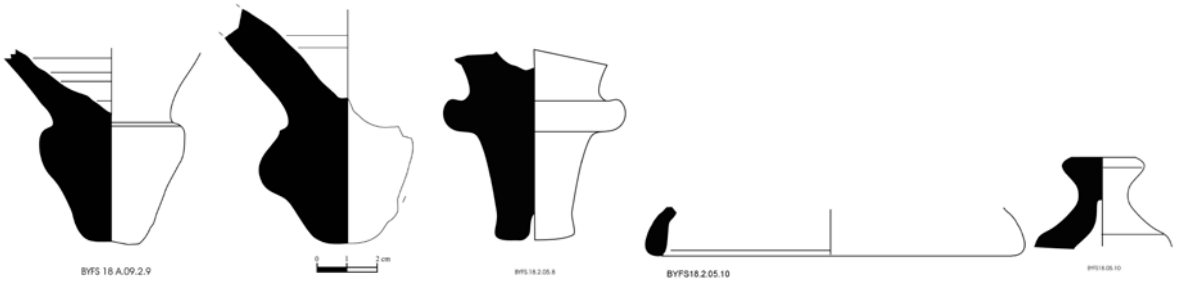

Kat no. 103

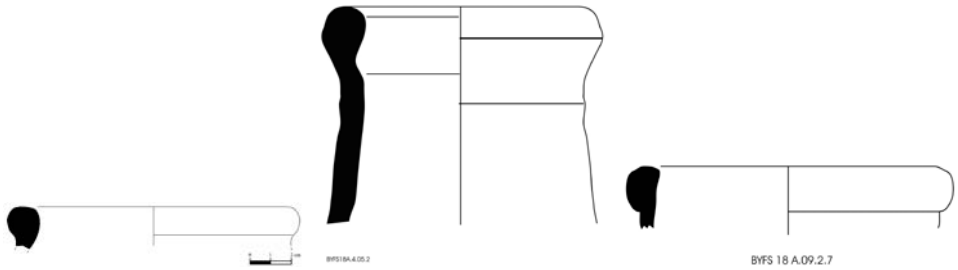

Kat no. 104

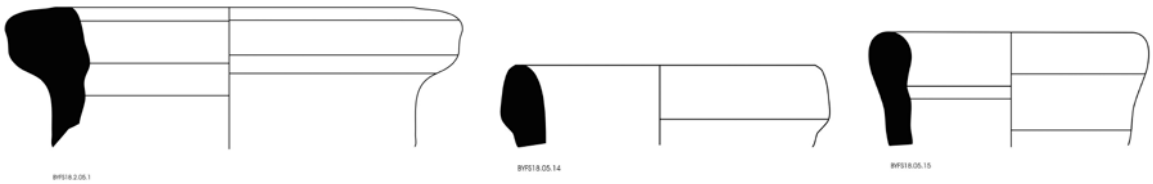
LEVHA 15

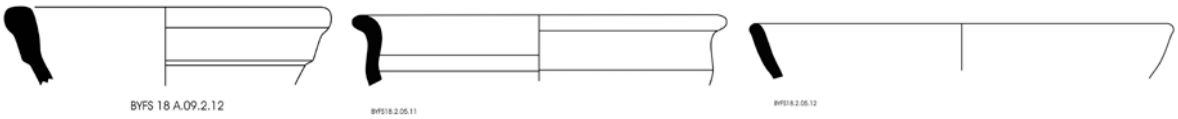
Kat no. 105 Kat no. 106 Kat no. 107 Kat no. 108 Kat no. 109

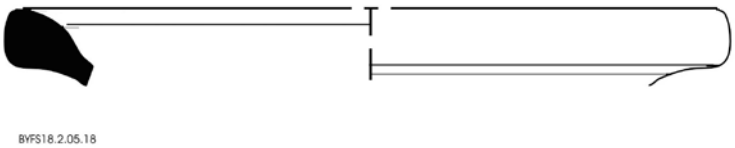
Kat no. 110 Kat no. 111 Kat no. 112

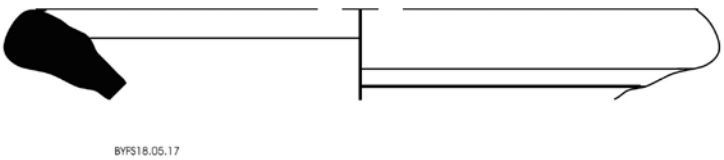
Kat no. 113 Kat no. 114 Kat no. 115

Kat no. 116 Kat no. 117 Kat no. 118

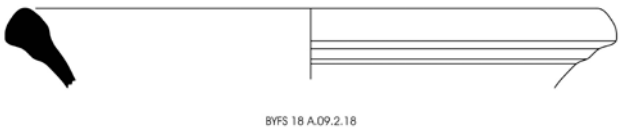

Kat no. 119

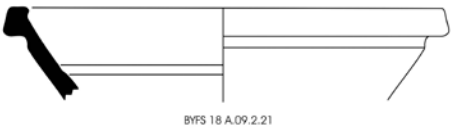

Kat no. 120

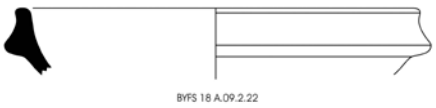
LEVHA 16

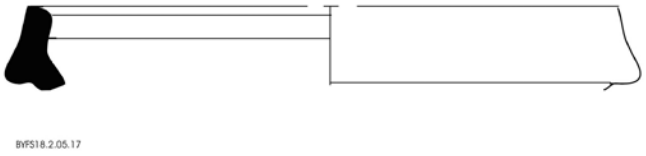
Kat no. 121

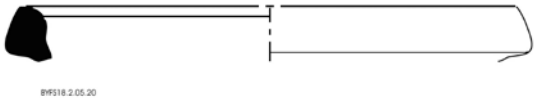
Kat no. 122

Kat no. 123

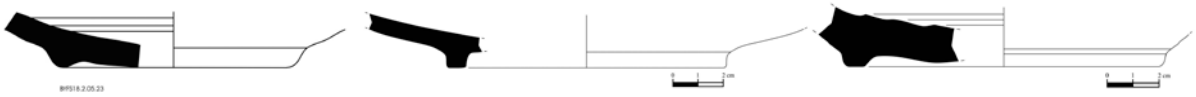
Kat no. 124

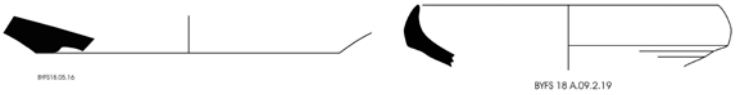
Kat no. 125

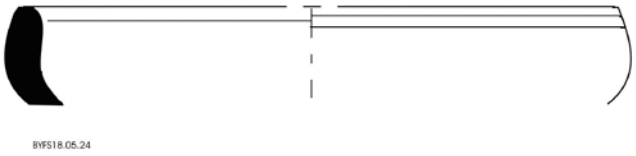
Kat no. 126

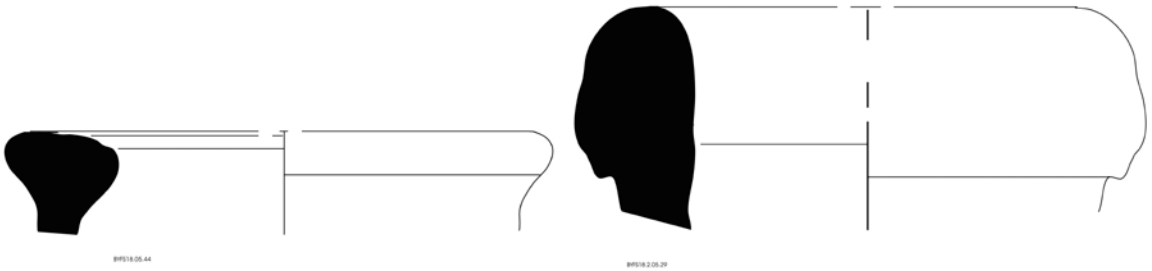
Kat no. 127 Kat no. 128 Kat no. 129

Kat no. 130 Kat no. 131

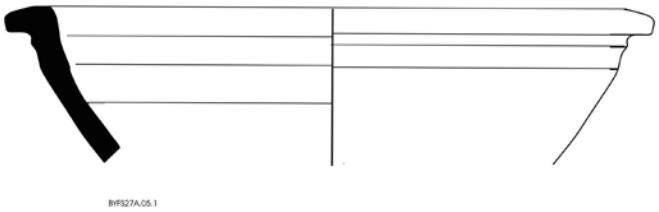

Kat no. 132

Kat no. 133 Kat no. 134

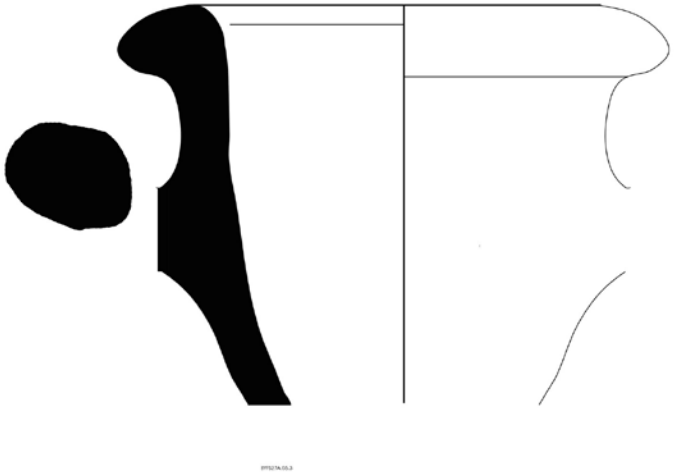
LEVHA 17

Kat no. 135

Kat no. 136

Kat no. 137

Kat no. 138

Kat no. 139

Kat no. 140

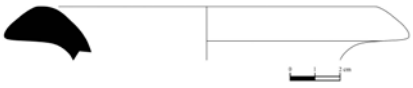
Kat no. 141

Kat no. 142

Kat no. 143

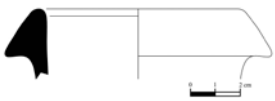

Kat no. 144

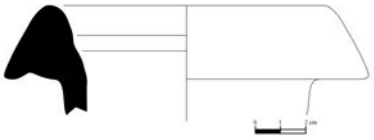

Kat no. 145

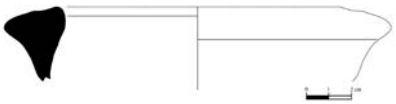
LEVHA 18

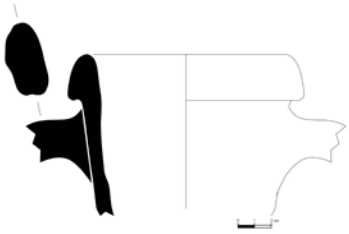
Kat no. 146

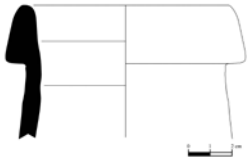
Kat no. 147

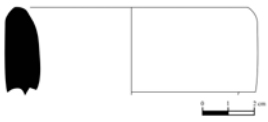
Kat no. 148

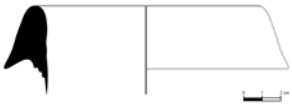
Kat no. 149

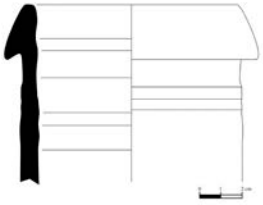
Kat no. 150

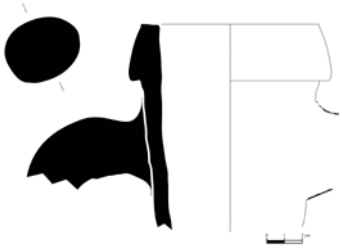
Kat no. 151

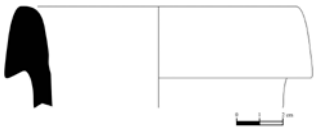
Kat no. 152

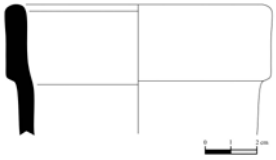
Kat no. 153

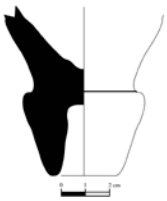
Kat no. 154

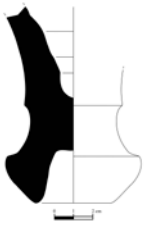
Kat no. 155

Kat no. 156

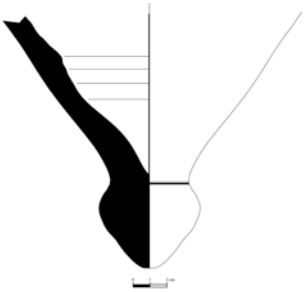
Kat no. 157

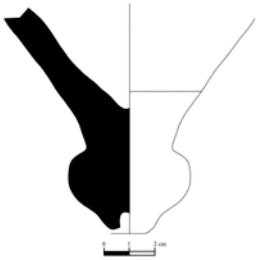
Kat no. 158

Kat no. 159

Kat no. 160

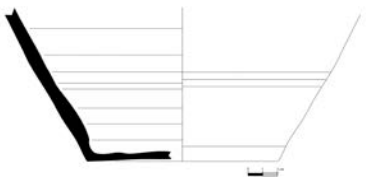
Kat no. 161

Kat no. 162

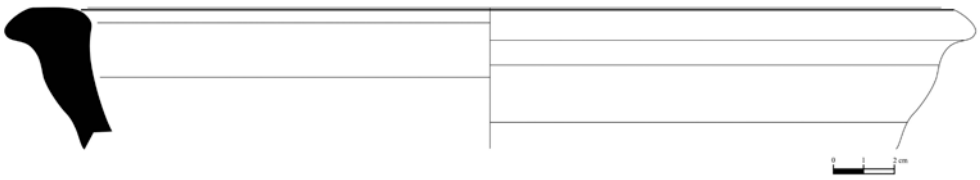

Kat no. 163

Kat no. 164

LEVHA 19

Kat no. 165

Kat no. 166

Kat no. 167

Kat no. 168

Kat no. 169

Kat no. 170

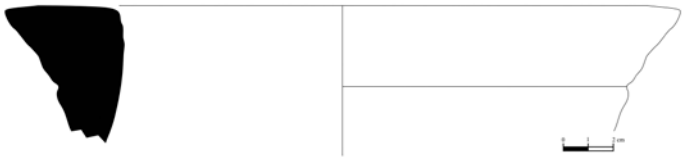
Kat no. 171

Kat no. 172

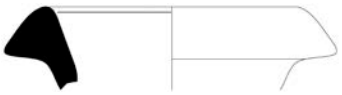

Kat no. 173

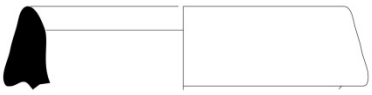

Kat no. 174

LEVHA 20

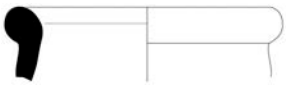
Kat. no: 175

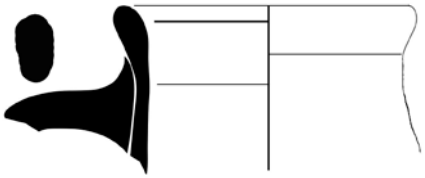
Kat. no: 176

Kat. no: 177

Kat. no: 178

Kat. no: 179

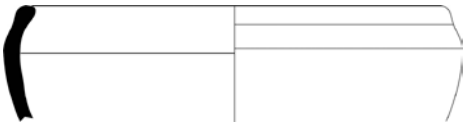
Kat. no: 180

Kat. no: 181

Kat. no: 182

Kat. no: 183

Kat. no: 184

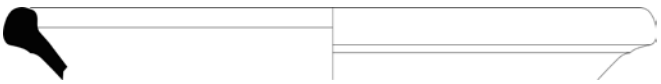
Kat. no: 185

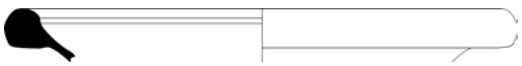
Kat. no: 186

Kat. no: 187

Kat. no: 188

Kat. no: 189

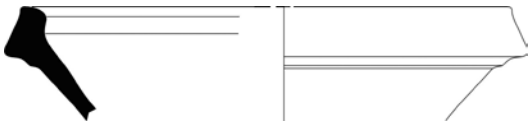
LEVHA 21

Kat. no: 190

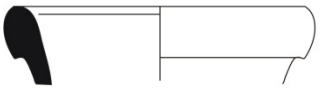
Kat. no: 191

Kat. no: 192

Kat. no: 193

Kat. no: 194

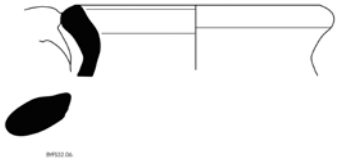
Kat. no: 195

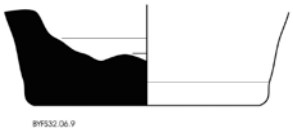
Kat. no: 196

Kat. no: 197

Kat. no: 198

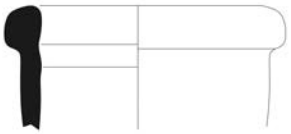
Kat. no: 199

Kat. no: 200

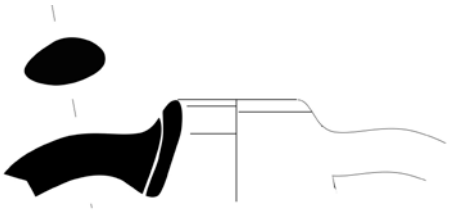
Kat. no: 201

Kat. no: 202

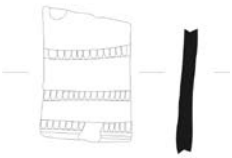
Kat. no: 203

Kat. no: 204

Kat. no: 205

Kat. no: 206

Kat. no: 207

Kat. no: 208

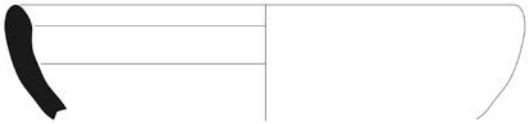
LEVHA 22

Kat. no: 209

Kat. no: 210

Kat. no: 211

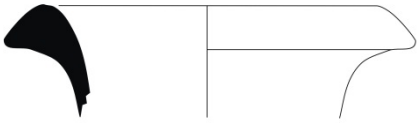
Kat. no: 212

Kat. no: 213

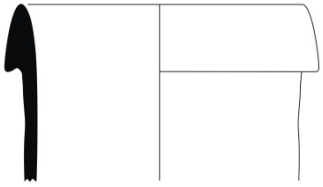
Kat. no: 214

Kat. no: 215

Kat. no: 216

Kat. no: 217

Kat. no: 218

Kat. no: 219

Kat. no: 220

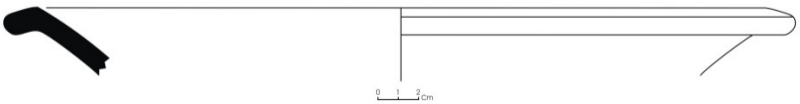
Kat. no: 221

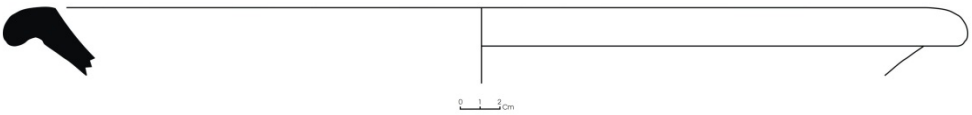
Kat. no: 222

Kat. no: 223

Kat. no: 224

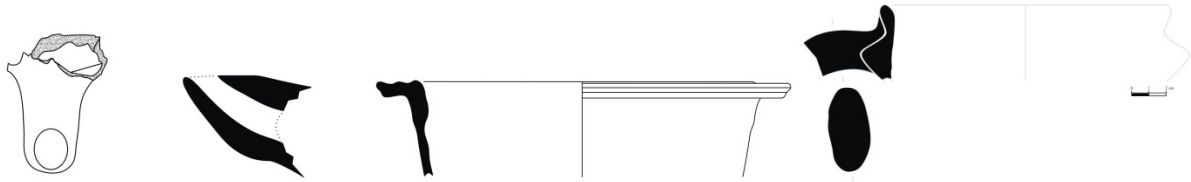

Kat. no: 225

LEVHA 23

Kat. no: 226 Kat. no: 227 Kat. no: 228

Kat. no: 229 Kat. no: 230 Kat. no: 231

Kat. no: 232 Kat. no: 233

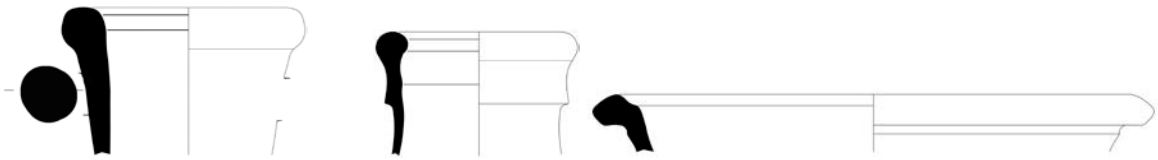
Kat. no: 234 Kat. no: 235 Kat. no: 236 Kat. no: 237

Kat. no: 238 Kat. no: 239

Kat. no: 240 Kat. no: 241

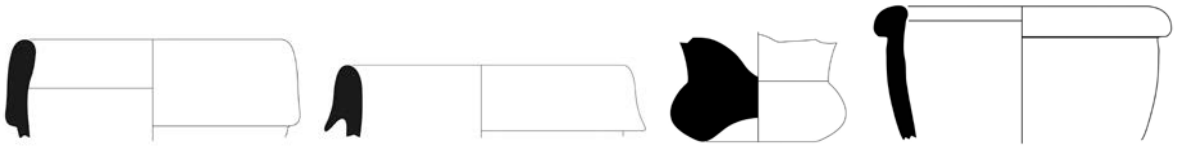

Kat. no: 242 Kat. no: 243 Kat. no: 244

Kat. no: 245 Kat. no: 246 Kat. no: 247

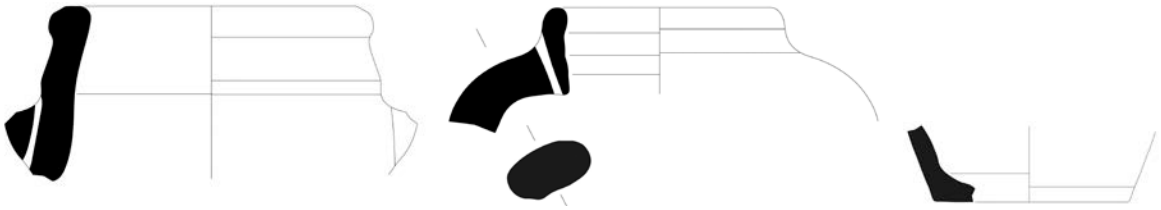
LEVHA 24

Kat. no: 248 Kat. no: 249 Kat. no: 250 Kat. no: 251

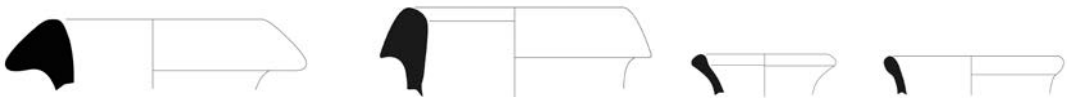
Kat. no: 252 Kat. no: 253 Kat. no: 254

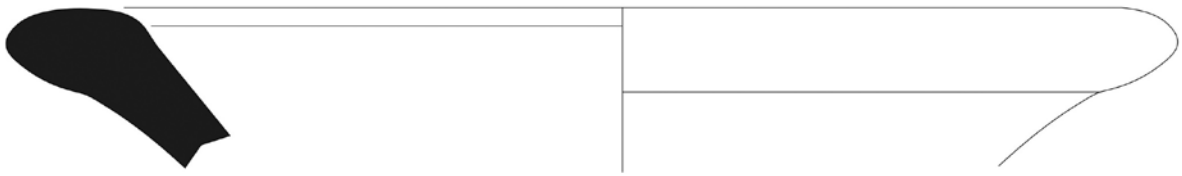
Kat. no: 255 Kat. no: 256 Kat. no: 257

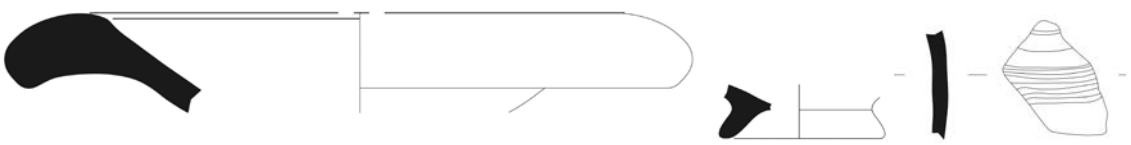
Kat. no: 258 Kat. no: 259 Kat. no: 260

Kat. no: 261 Kat. no: 262 Kat. no: 263 Kat. no: 264

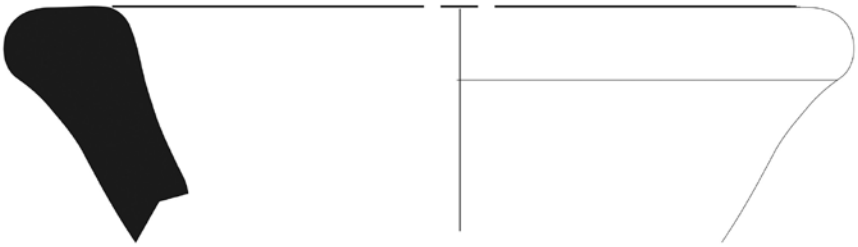

Kat. no: 265

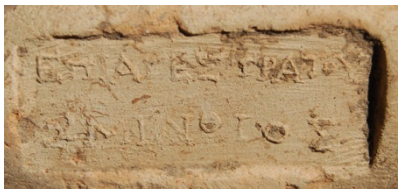

Kat. no: 266 Kat. no: 267 Kat. no: 268

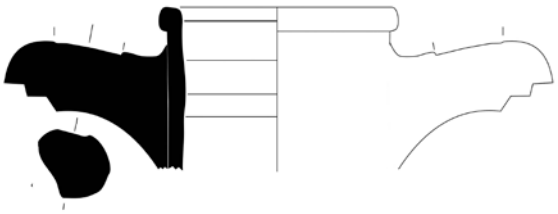
LEVHA 25

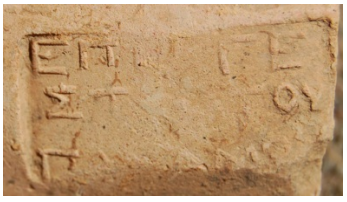
Kat. no: 269

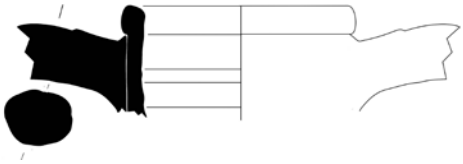
Kat. no: 270a

Kat. no: 270b

Kat. no: 271a

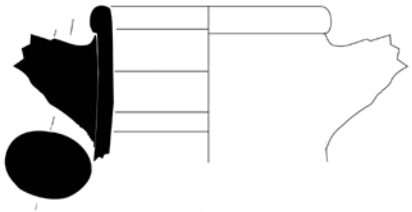
Kat. no: 271b

Kat. no: 272

Kat. no: 273a

Kat. no: 2773b

Kat. no: 274a

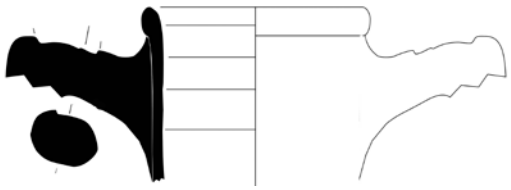

Kat. no: 274b

LEVHA 26

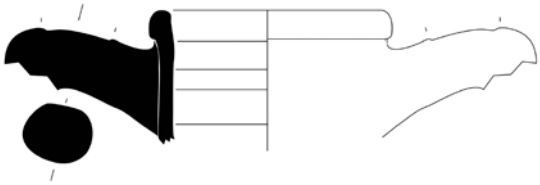
Kat. no: 275a

Kat. no: 275b

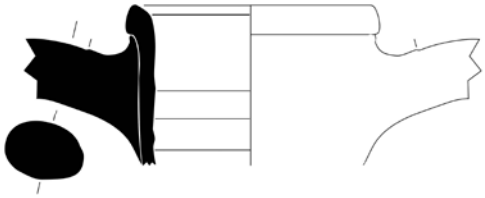
Kat. no: 276a

Kat. no: 276b

Kat. no: 277a

Kat. no: 277b

Kat. no: 278

Kat. no: 279

Kat. no: 280

Kat. no: 281

Kat. no: 282

Kat. no: 283

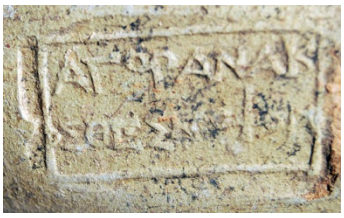

Kat. no: 284

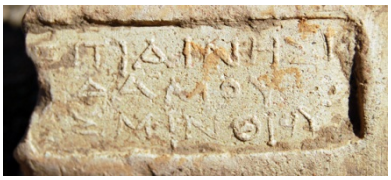

Kat. no: 285

LEVHA 27

Kat. no: 286

Kat. no: 287

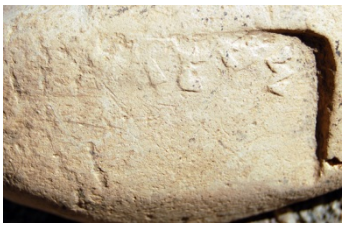
Kat. no: 288

Kat. no: 289

Kat. no: 290

Kat. no: 291

Kat. no: 292

Kat. no: 293

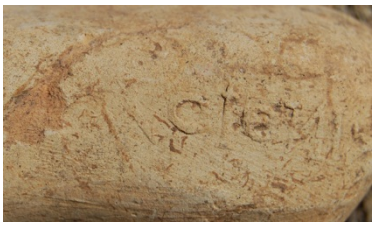
Kat. no: 294

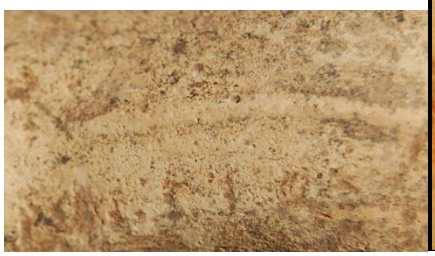
Kat. no: 295

Kat. no: 296

Kat. no: 297

Kat. no: 298

Kat. no: 299

Kat. no: 300

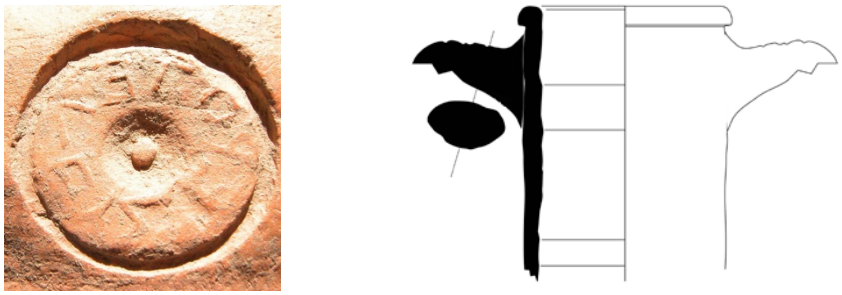
LEVHA 28

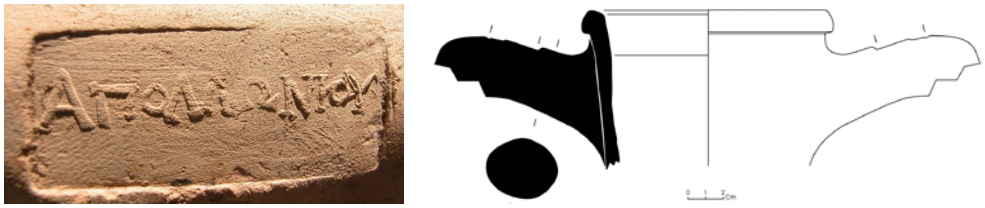
Kat. no: 301 Kat. no: 302 Kat. no: 303

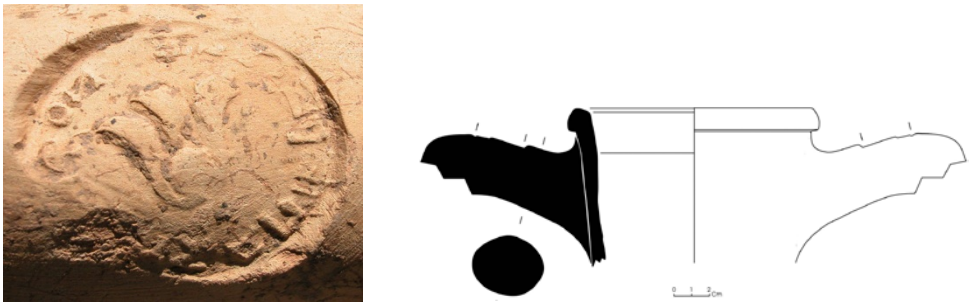
Kat. no: 304 Kat. no: 305

Kat. no: 306a Kat. no: 306b

Kat. no: 307a Kat. no: 307b

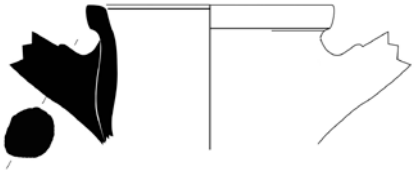

Kat. no: 308a Kat. no: 308b

LEVHA 29

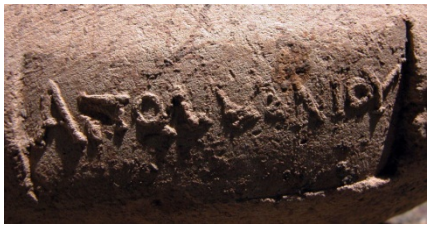
Kat. no: 309a

Kat. no: 309b

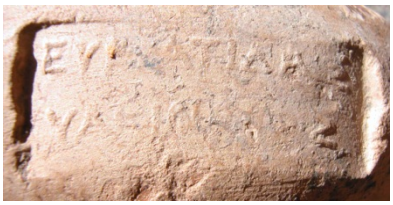
Kat. no: 310

Kat. no: 311

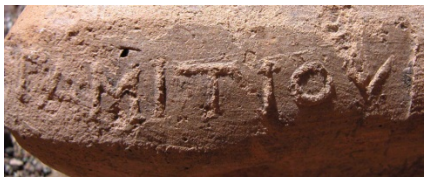
Kat. no: 312

Kat. no: 313

Kat. no: 314

Kat. no: 315

Kat. no: 316

Kat. no: 317

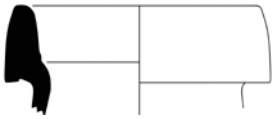
Kat. no: 318

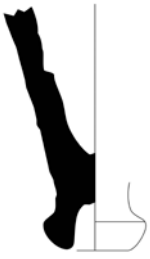
Kat. no: 319

Kat. no: 320

Kat. no: 321

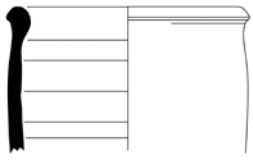
Kat. no: 322

Kat. no: 323

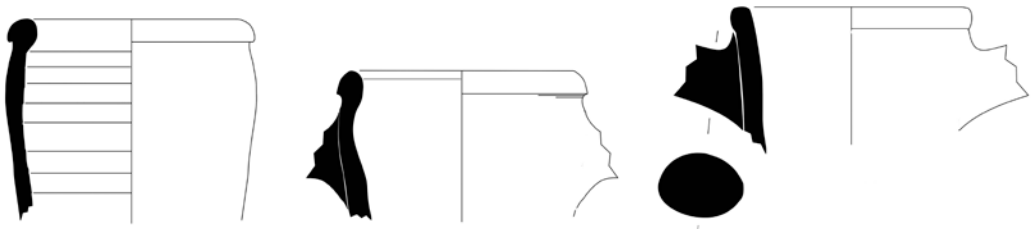

Kat. no: 324

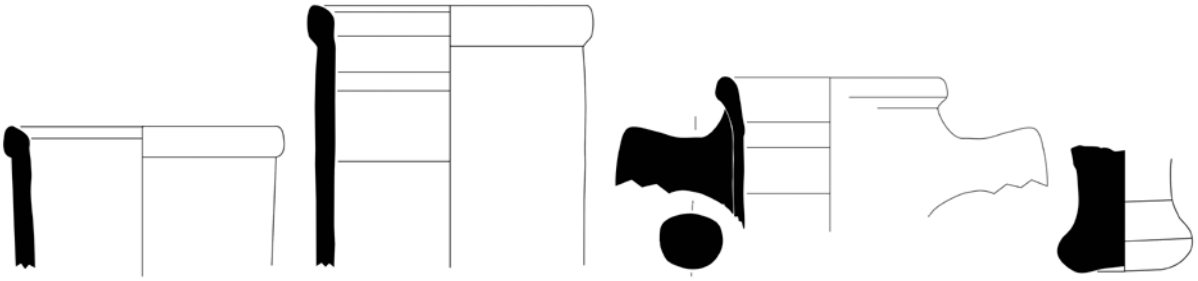

Kat. no: 325

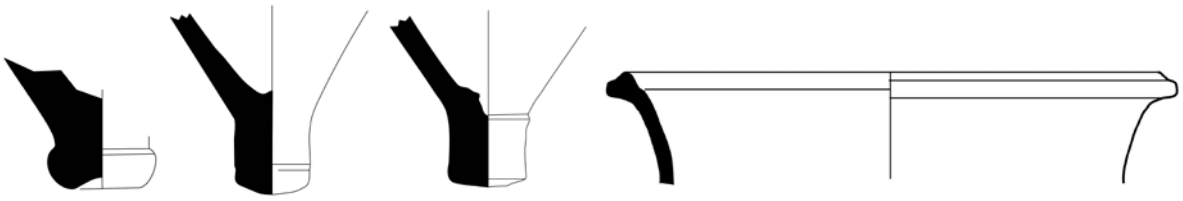
LEVHA 30

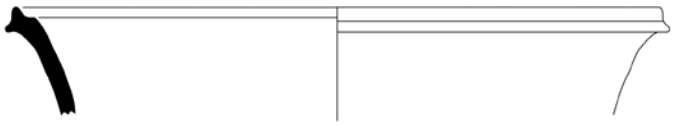
Kat. no: 326 Kat. no: 327 Kat. no: 328

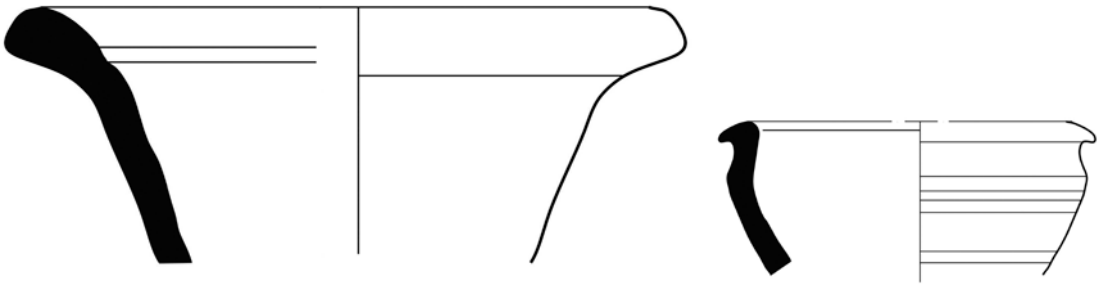
Kat. no: 329 Kat. no: 330 Kat. no: 331 Kat. no: 332

Kat. no: 333 Kat. no: 334 Kat. no: 335 Kat. no: 336

Kat. no: 337

Kat. no: 338 Kat. no: 339

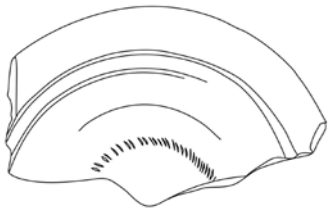

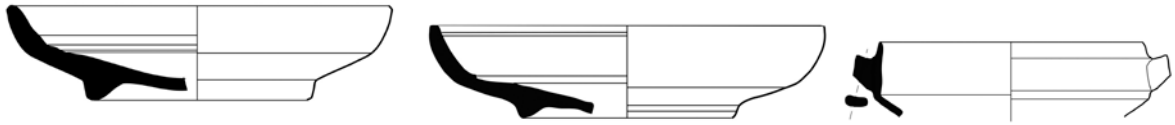
Kat. no: 340

LEVHA 31

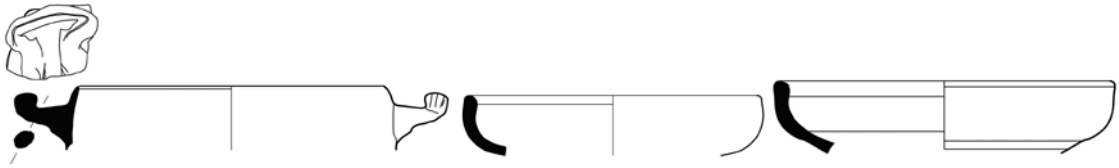

Kat. no: 341 Kat. no: 342

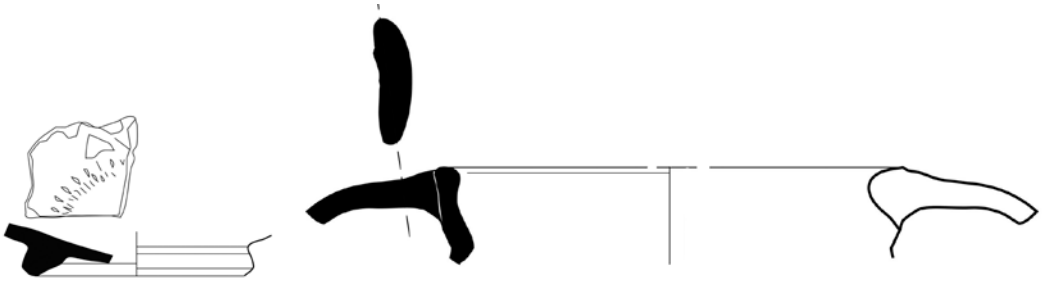
Kat. no: 343 Kat. no: 344 Kat. no: 345

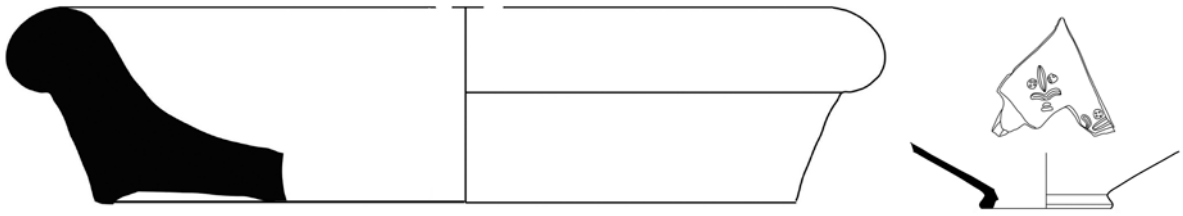
Kat. no: 346 Kat. no: 347 Kat. no: 348

Kat. no: 349 Kat. no: 350 Kat. no: 351 Kat. no: 352

Kat. no: 353 Kat. no: 354

Kat. no: 355 Kat. no: 356

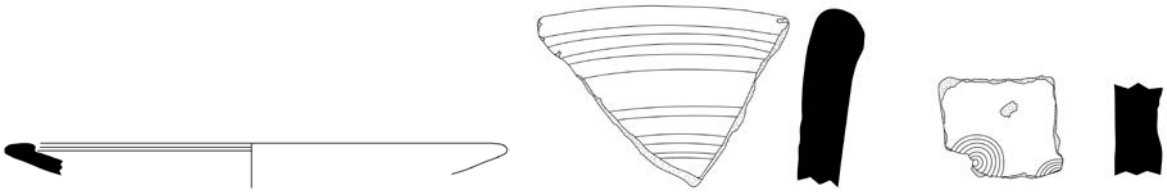
LEVHA 32

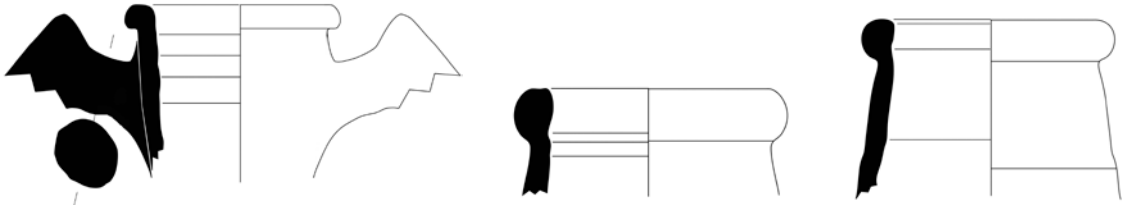
Kat. no: 357 Kat. no: 358

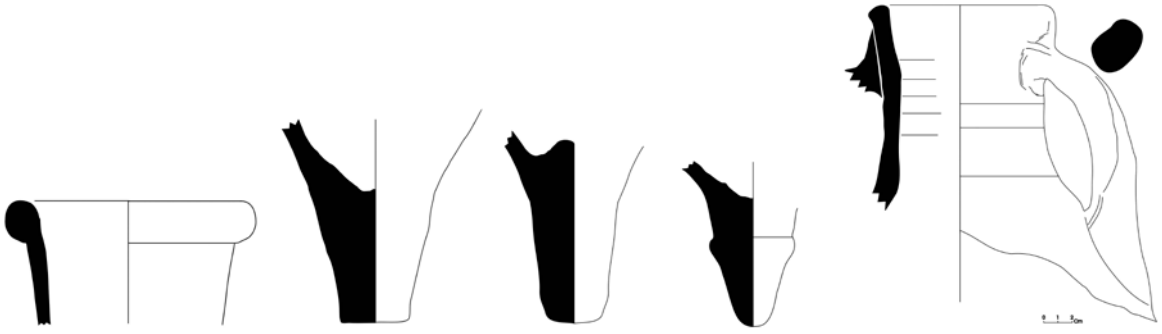
Kat. no: 359 Kat. no: 360

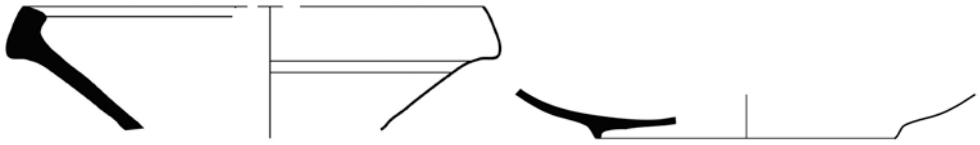
Kat. no: 361 Kat. no: 362 Kat. no: 363

Kat. no: 364 Kat. no: 365 Kat. no: 366

Kat. no: 367 Kat. no: 368 Kat. no: 369 Kat. no: 370 Kat. no: 371

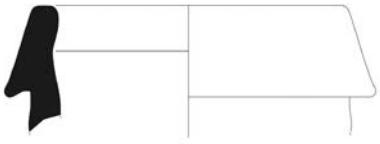

Kat. no: 372 Kat. no: 373

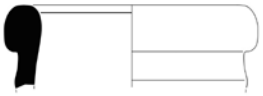

Kat. no: 374

LEVHA 33

Kat. no: 375

Kat. no: 376

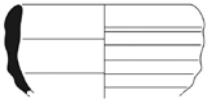
Kat. no: 377

Kat. no: 378

Kat. no: 379

Kat. no: 380

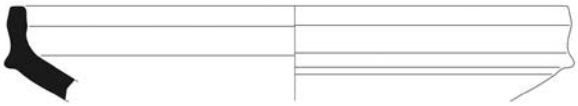
Kat. no: 381

Kat. no: 382

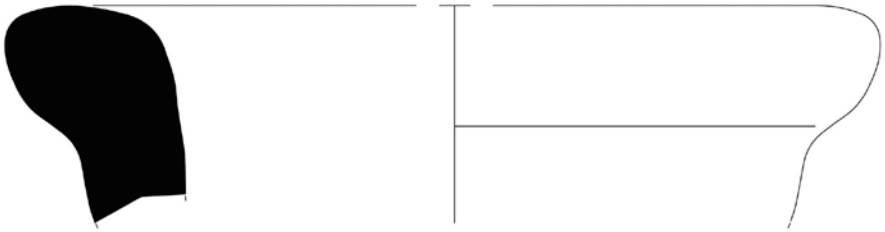
Kat. no: 383

Kat. no: 384

Kat. no: 385

Kat. no: 386

Kat. no: 387a

Kat. no: 387b

Kat. no: 388

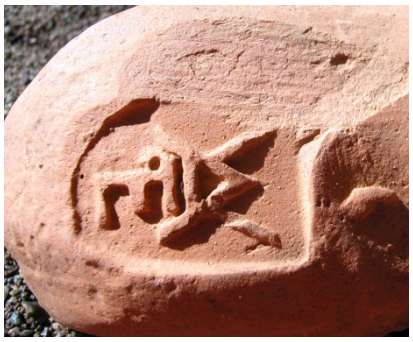
LEVHA 34

Kat. no: 389

Kat. no: 390

Kat. no: 391

Kat. no: 392

Kat. no: 393

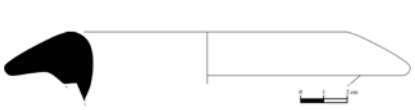
Kat. no: 394

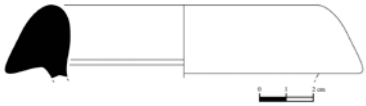
Kat. no: 395

Kat. no: 396

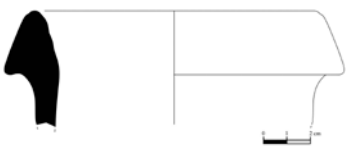
Kat. no: 397

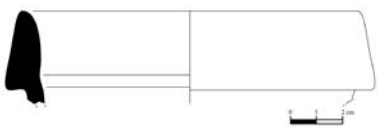
Kat. no: 398

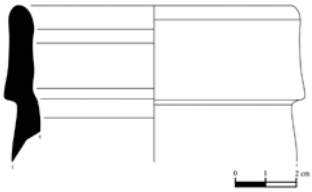
Kat. no: 399

Kat. no: 400

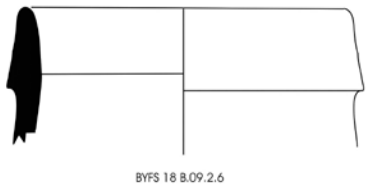

Kat. no: 401

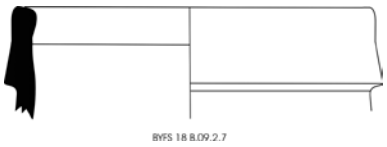

Kat. no: 402

LEVHA 35

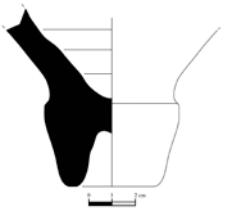
Kat. no: 403

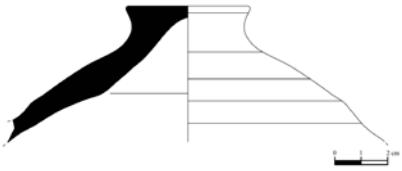
Kat. no: 404

Kat. no: 405

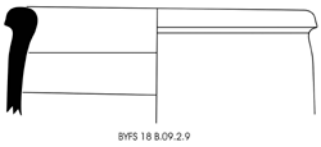
Kat. no: 406

Kat. no: 407

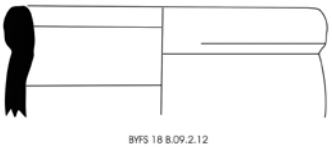
Kat. no: 408

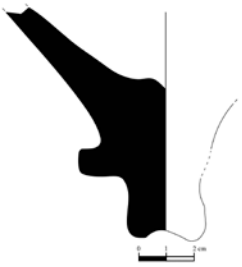
Kat. no: 409

Kat. no: 410

Kat. no: 411

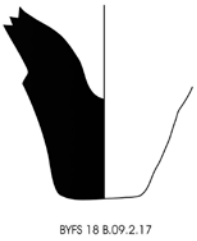
Kat. no: 412

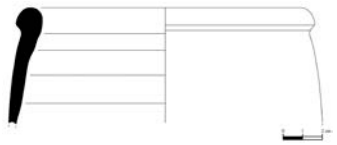
Kat. no: 413

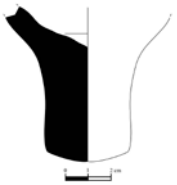
Kat. no: 414

Kat. no: 415

Kat. no: 416

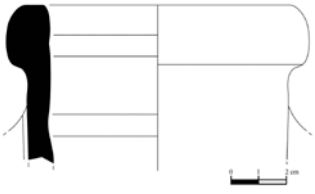
Kat. no: 417

Kat. no: 418

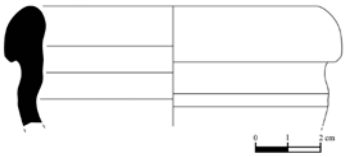

Kat. no: 419

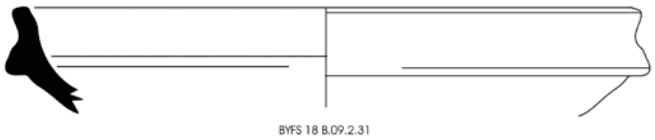

Kat. no: 420

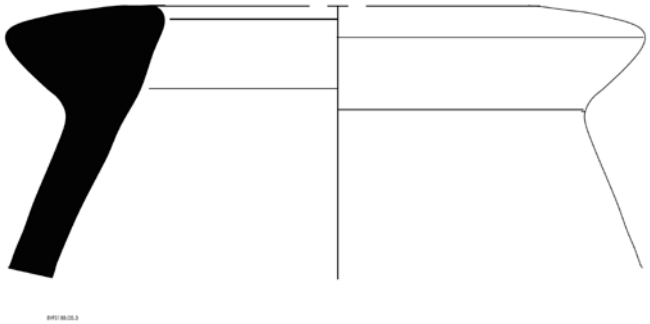
LEVHA 36

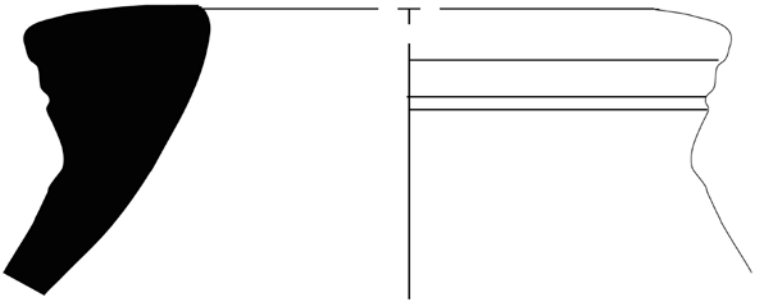
Kat. no: 421

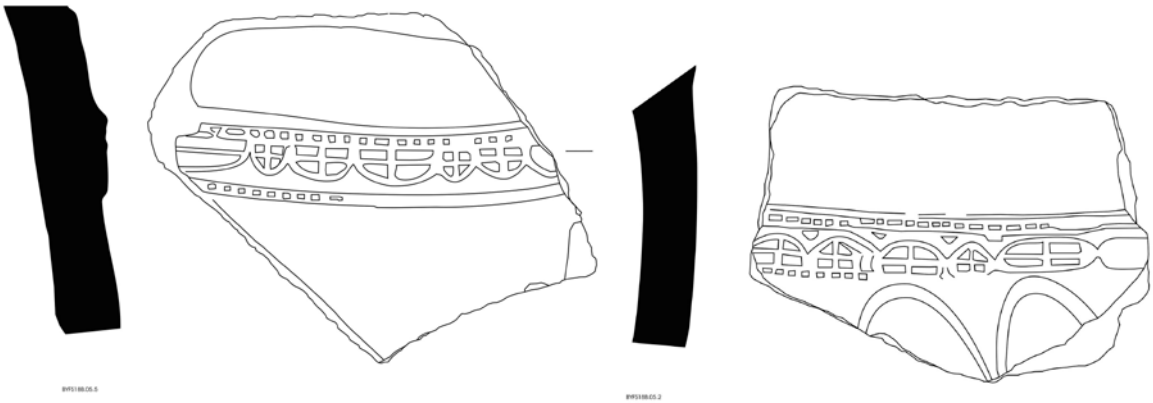
Kat. no: 422

Kat. no: 423

Kat. no: 424

Kat. no: 425

Kat. no: 426

LEVHA 37

Kat. no: 427

Kat. no: 428

Kat. no: 429

Kat no: 430

Kat. no: 431

Kat. no: 432

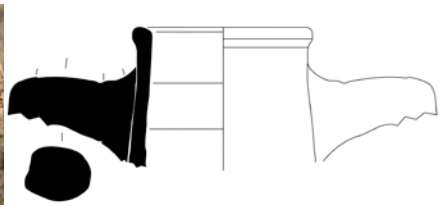
Kat no: 433

Kat. no: 434

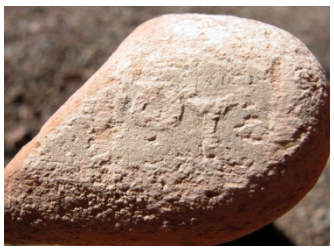
Kat. no: 435a

Kat. no: 435b

Kat. no: 436

Kat. no: 437

Kat. no: 438

Kat. no: 439

Kat. no: 440

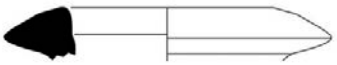

Kat. no: 441

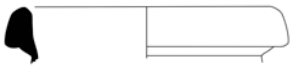
LEVHA 38

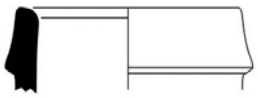
Kat. no: 442

Kat. no: 443

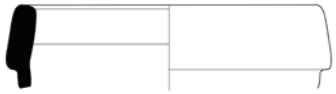
Kat. no: 444

Kat. no: 445

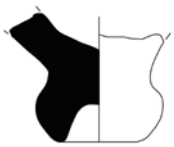
Kat. no: 446

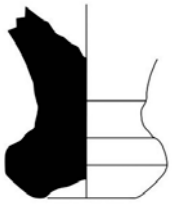
Kat. no: 447

Kat. no: 448

Kat. no: 449

Kat. no: 450

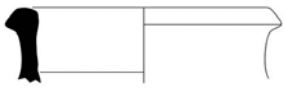
Kat. no: 451

Kat. no: 452

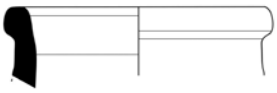
Kat. no: 453

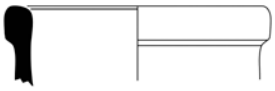
Kat. no: 454

Kat. no: 455

Kat. no: 456

Kat. no: 457

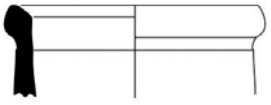
Kat. no: 458

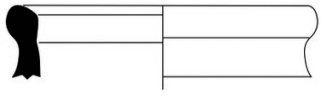
Kat. no: 459

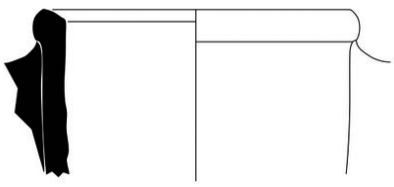
Kat. no: 460

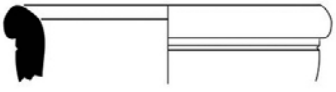
Kat. no: 461

Kat. no: 462

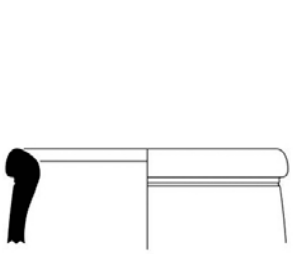

Kat. no: 463

Kat. no: 464

LEVHA 39

Kat. no: 465

Kat. no: 466

Kat. no: 467

Kat. no: 468

Kat. no: 469

Kat. no: 470

Kat. no: 471

Kat. no: 472

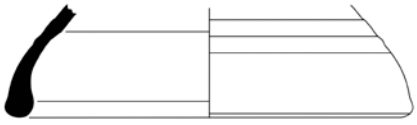
Kat. no: 473

Kat. no: 474

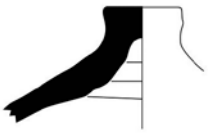
Kat. no: 475

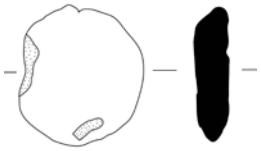
Kat. no: 476

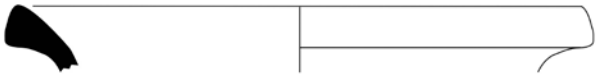
Kat. no: 477

Kat. no: 478

Kat. no: 479

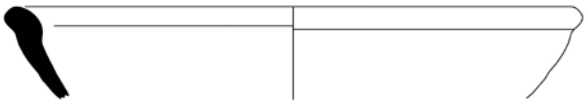
Kat. no: 480

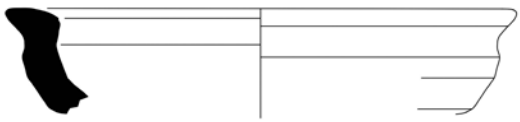
Kat. no: 481

Kat. no: 482

Kat. no: 483

Kat. no: 484

Kat. no: 485

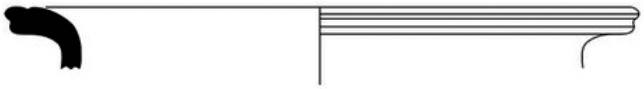
LEVHA 40

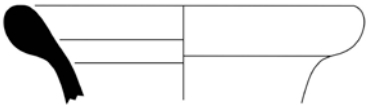
Kat. no: 486

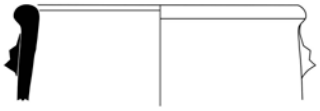
Kat. no: 487

Kat. no: 488

Kat. no: 489

Kat. no: 490

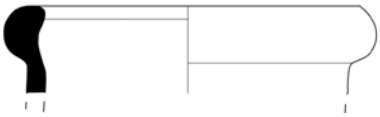
Kat. no: 491

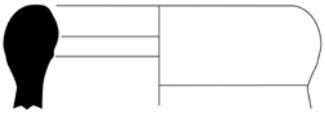
Kat. no: 492

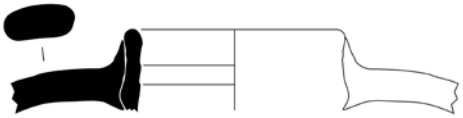
Kat. no: 493

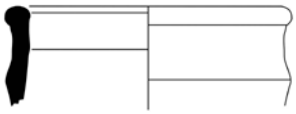
Kat. no: 494

Kat. no: 495

Kat. no: 496

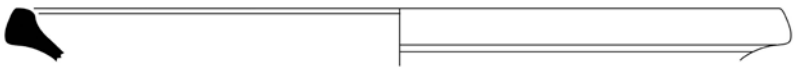
Kat. no: 497

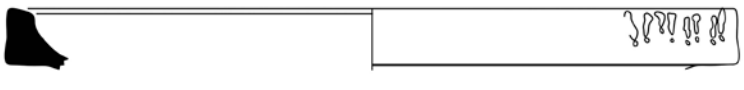
Kat. no: 498

Kat. no: 499

Kat. no: 500

Kat. no: 501

Kat. no: 502

Kat. no: 503

Kat. no: 504

Kat. no: 505

LEVHA 41

Kat. no: 506

Kat. no: 507

Kat. no: 508

Kat. no: 509

Kat. no: 510

Kat. no: 511

Kat. no: 512

Kat. no: 513

Kat. no: 514

Kat. no: 515

Kat. no: 516

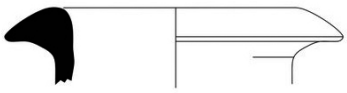

Kat. no: 517

Kat. no: 518

LEVHA 42

Kat. no: 519

Kat. no: 520

Kat. no: 521

Kat. no: 522

Kat. no: 523

Kat. no: 524

Kat. no: 525

Kat. no: 526

Kat. no: 527

Kat. no: 528

Kat. no: 529

Kat. no: 530

Kat. no: 531

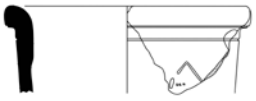
Kat. no: 532

Kat. no: 533

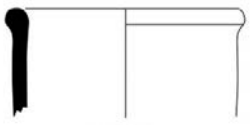
Kat. no: 534

Kat. no: 535

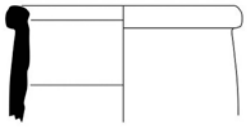
Kat. no: 536

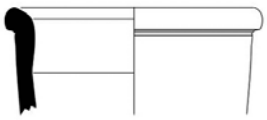
Kat. no: 537

Kat. no: 538

Kat. no: 539

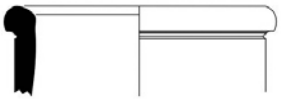
Kat. no: 540

Kat. no: 541

Kat. no: 542

Kat. no: 543

Kat. no: 544

Kat. no: 545

Kat. no: 546

Kat. no: 547

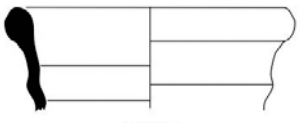

Kat. no: 548

LEVHA 43

Kat. no: 549

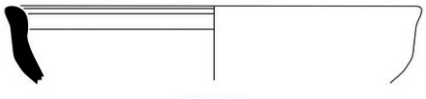

Kat. no: 550

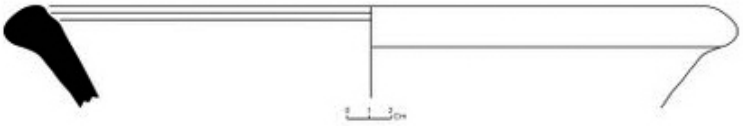

Kat. no: 551

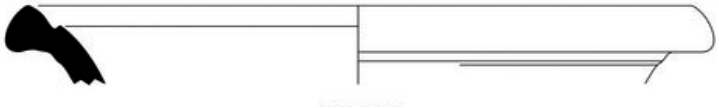
Kat. no: 552

Kat. no: 553

Kat. no: 554

Kat. no: 555

Kat. no: 556

Kat. no: 557

Kat. no: 558

Kat. no: 559

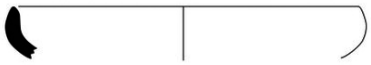
Kat. no: 560

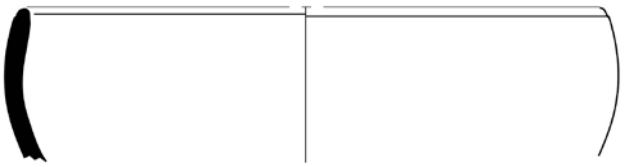
Kat. no: 561

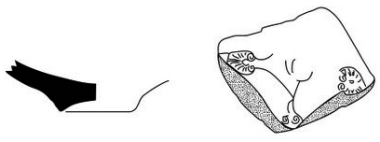
Kat. no: 562

Kat. no: 563

Kat. no: 564

Kat. no: 565

LEVHA 44

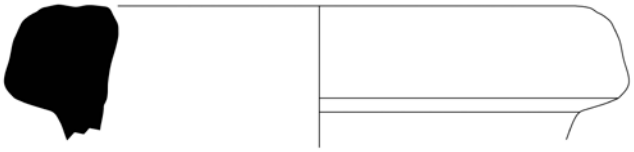
Kat. no: 566

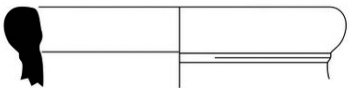
Kat. no: 567

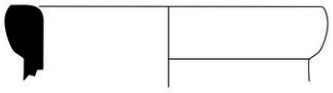
Kat. no: 568

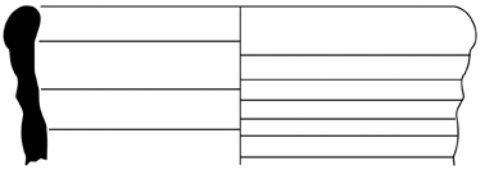
Kat. no: 569

Kat. no: 570

Kat. no: 571

Kat. no: 572

Kat. no: 573

Kat. no: 574

Kat. no: 575a

Kat. no: 575b

Kat. no: 576

Kat. no: 577

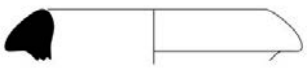
Kat. no: 578

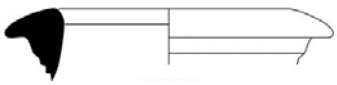
Kat. no: 579

Kat. no: 580

Kat. no: 581

Kat. no: 582

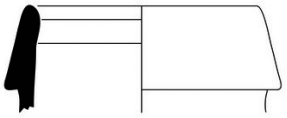
LEVHA 45

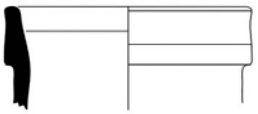
Kat. no: 583

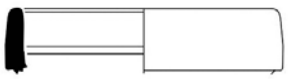
Kat. no: 584

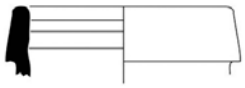
Kat. no: 585

Kat. no: 586

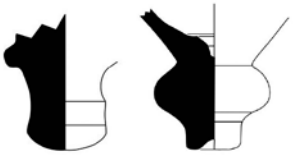
Kat. no: 587

Kat. no: 588

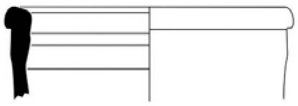
Kat. no: 589

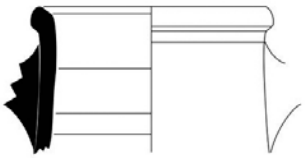
Kat. no: 590 Kat. no: 591

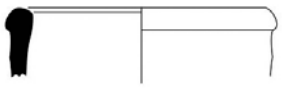
Kat. no: 592

Kat. no: 593

Kat. no: 594

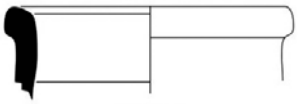
Kat. no: 595

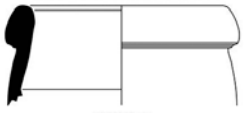
Kat. no: 596

Kat. no: 597

Kat. no: 598

Kat. no: 599

Kat. no: 600

Kat. no: 601

Kat. no: 602

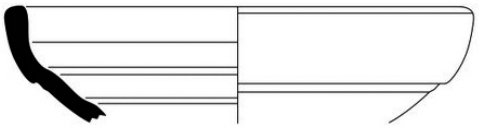
Kat. no: 603

Kat. no: 604

Kat. no: 605

Kat. no: 606

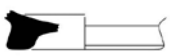
Kat. no: 607

Kat. no: 608

Kat. no: 609

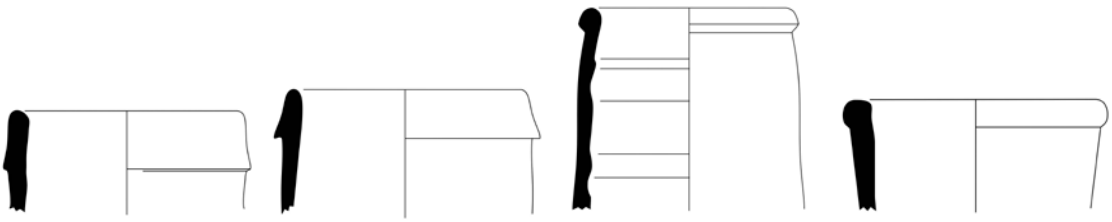

Kat. no: 610

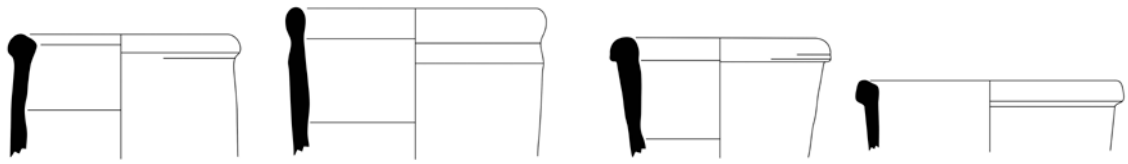
LEVHA 46

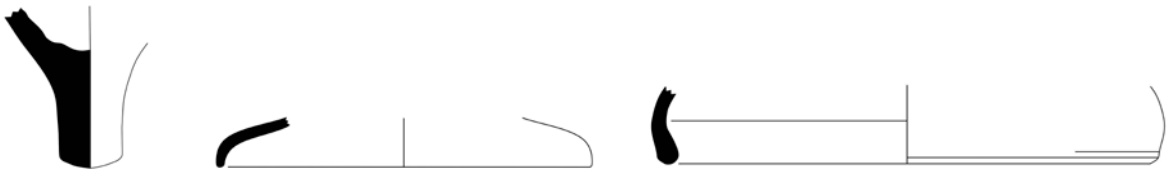
Kat. no: 611 Kat. no: 612 Kat. no: 613 Kat. no: 614

Kat. no: 615 Kat. no: 616 Kat. no: 617 Kat. no: 618

Kat. no: 619 Kat. no: 620 Kat. no: 621 Kat. no: 622

Kat. no: 623 Kat. no: 624 Kat. no: 625

LEVHA 47

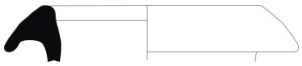
Kat. no: 626

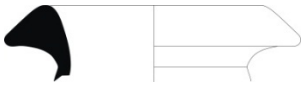
Kat. no: 627

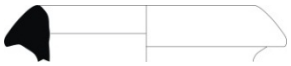
Kat. no: 628

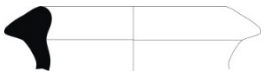
Kat. no: 629

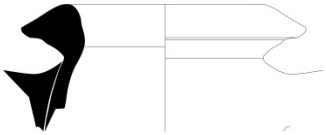
Kat. no: 630

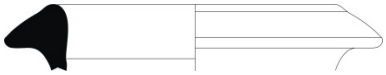
Kat. no: 631

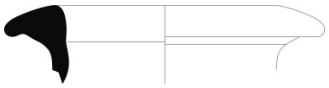
Kat. no: 632

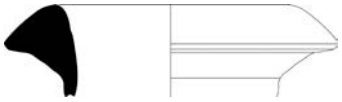
Kat. no: 633

Kat. no: 634

Kat. no: 635

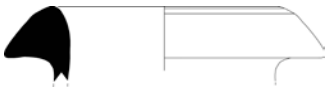
Kat. no: 636

Kat. no: 637

Kat. no: 638

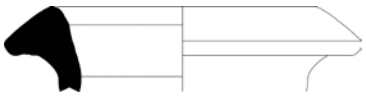
Kat. no: 639

Kat. no: 640

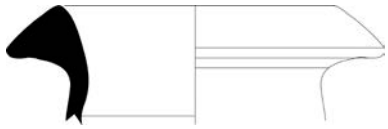
Kat. no: 641

Kat. no: 642

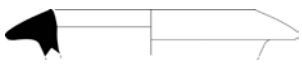
Kat. no: 643

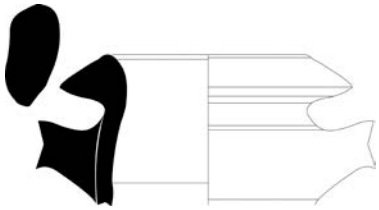
Kat. no: 644

Kat. no: 645

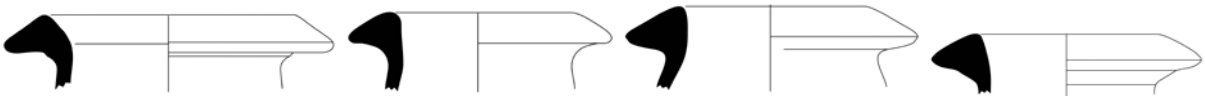

Kat. no: 646

Kat. no: 647

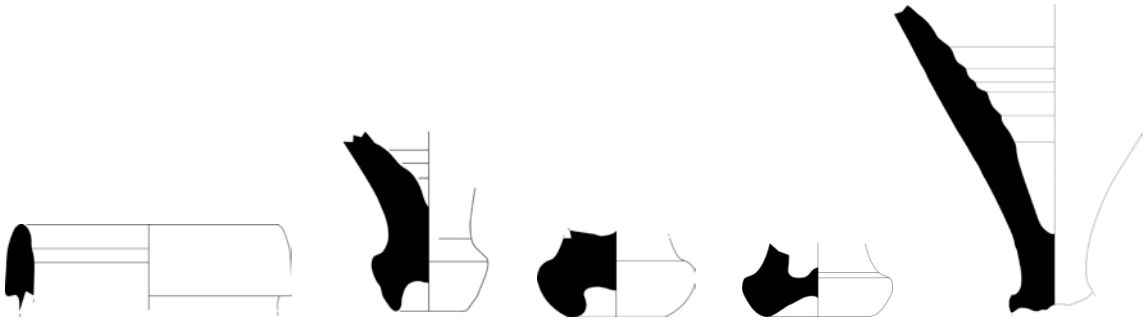
LEVHA 48

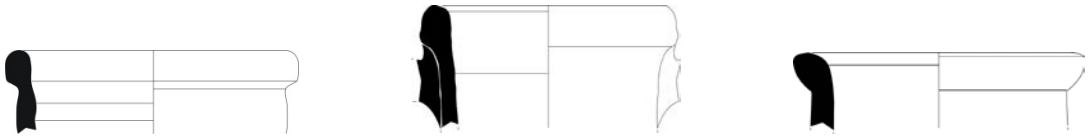
Kat. no: 648 Kat. no: 649 Kat. no: 650 Kat. no: 651

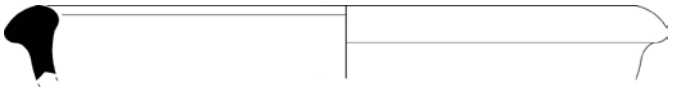
Kat. no: 652 Kat. no: 653 Kat. no: 654 Kat. no: 655

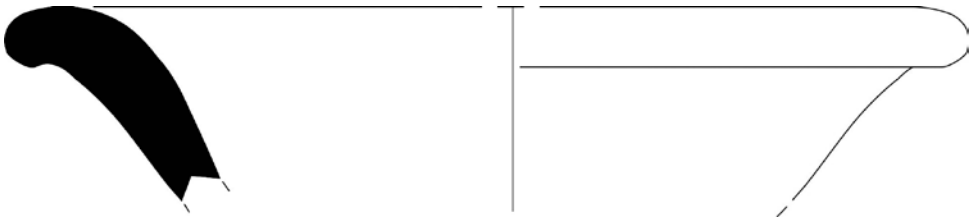
Kat. no: 656 Kat. no: 657 Kat. no: 658 Kat. no: 659 Kat. no: 660

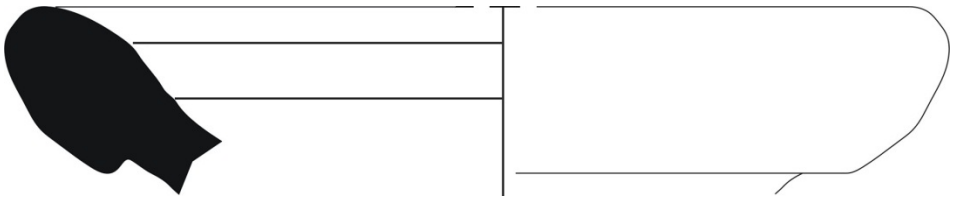
Kat. no: 661 Kat. no: 662 Kat. no: 663

Kat. no: 664

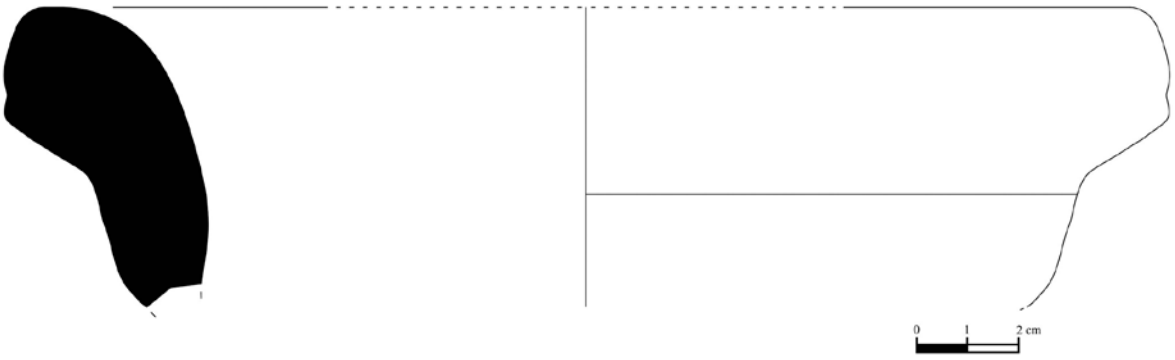

Kat. no: 665

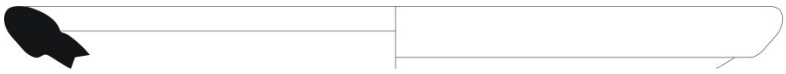

Kat. no: 666

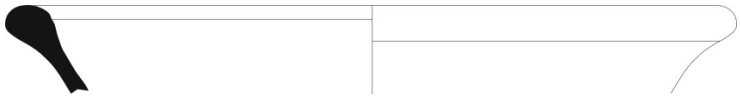
LEVHA 49

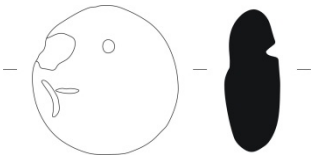
Kat. no: 667

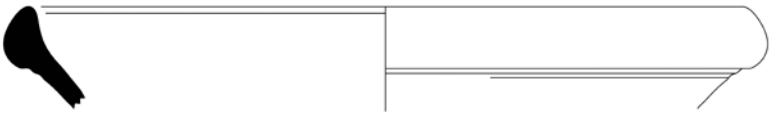
Kat. no: 668

Kat. no: 669

Kat. no: 670

Kat. no: 671

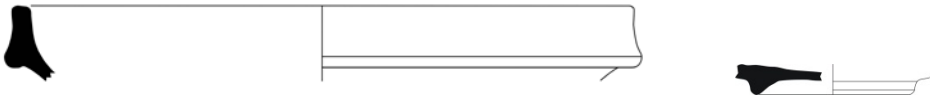
Kat. no: 672

Kat. no: 673 Kat. no: 674 Kat. no: 675

Kat. no: 676

Kat. no: 677 Kat. no: 678

LEVHA 50

Kat. no: 679

Kat. no: 680

Kat. no: 681

Kat. no: 682

Kat. no: 683

Kat. no: 684

Kat. no: 685

Kat. no: 686

Kat. no: 687

Kat. no: 688

Kat. no: 689

Kat. no: 690

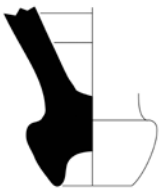
Kat. no: 691

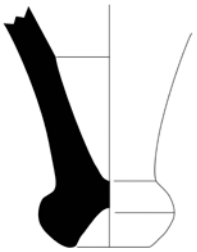
Kat. no: 692

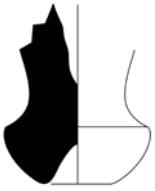
Kat. no: 693

Kat. no: 694

Kat. no: 695

Kat. no: 696

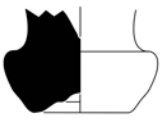
Kat. no: 697

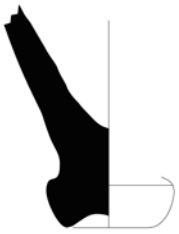
Kat. no: 698

Kat. no: 699

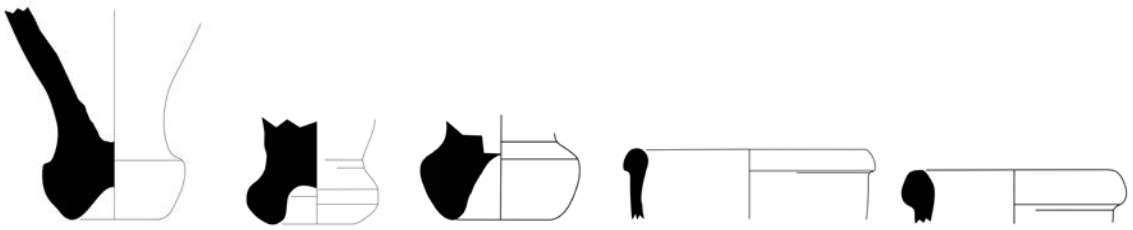

Kat. no: 700

Kat. no: 701

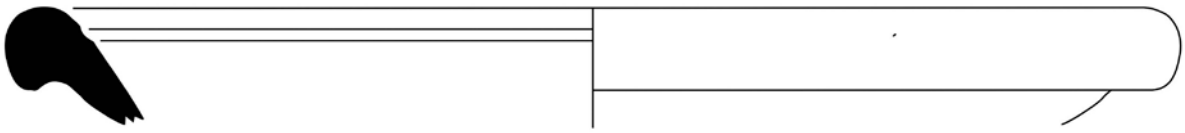
LEVHA 51

Kat. no: 702 Kat. no: 703 Kat. no: 704 Kat. no: 705 Kat. no: 706

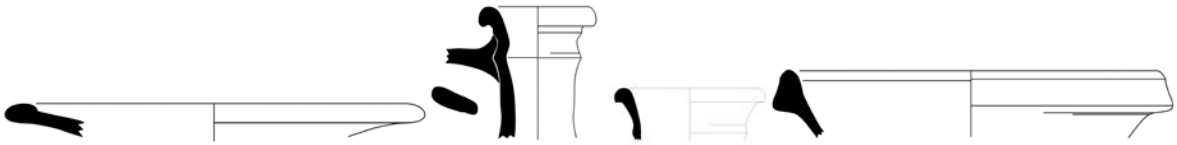
Kat. no: 707 Kat. no: 708

Kat. no: 709

Kat. no: 710 Kat. no: 711

Kat. no: 712 Kat. no: 713 Kat. no: 714 Kat. no: 715

Kat. no: 716 Kat. no: 717

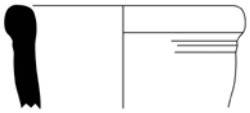

Kat. no: 718 Kat. no: 719 Kat. no: 720

LEVHA 52

Kat. no: 721

Kat. no: 722

Kat. no: 723

Kat. no: 724

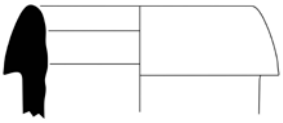
Kat. no: 725

Kat. no: 726

Kat. no: 727

Kat. no: 728

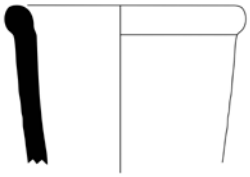
Kat. no: 729

Kat. no: 730

Kat. no: 731

Kat. no: 732

Kat. no: 733

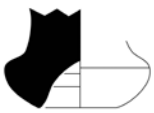
Kat. no: 734

Kat. no: 735

Kat. no: 736

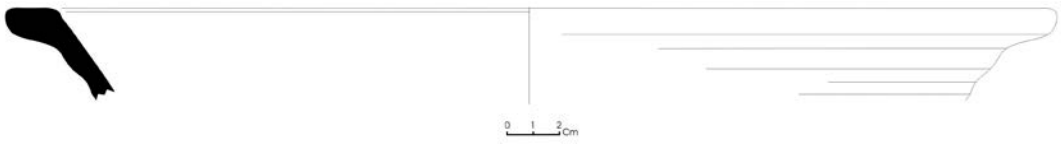
Kat. no: 737

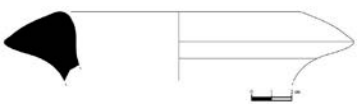
Kat. no: 738

Kat. no: 739

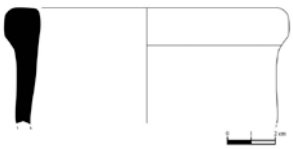
Kat. no: 740

Kat. no: 741

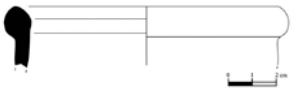

Kat. no: 742

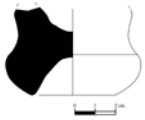

Kat. no: 743

LEVHA 53

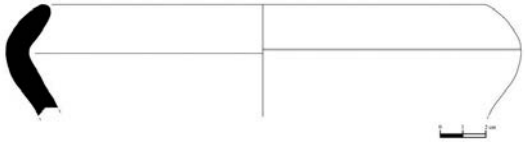
Kat. no: 744

Kat. no: 745

Kat. no: 746

Kat. no: 747

Kat. no: 748

LEVHA 54

TÜBİTAK

PROJE ÖZET BİLGİ FORMU

Proje No: 108 K 119

Proje Başlığı: Antik Dönemde Marmaris/Bozburun Yarımadası'ndaki (Karia Khersonesosu) Tarımsal ve Endüstriyel Üretim Teknolojileri Işığında Bölgenin Ticari İlişkileri: Bybassos Modeli

Proje Yürütücüsü ve Araştırmacılar:Doç. Dr. Ahmet Kaan ŞENOL (Yürütücü)

Doç. Dr Gonca C. ŞENOL (Araştırmacı)

Projenin Yürütüldüğü Kuruluş ve Adresi: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeolojoli Bölümü 35100 Bornova İZMİR

Destekleyen Kuruluş(ların) Adı ve Adresi:

Projenin Başlangıç ve Bitiş Tarihleri: 1.7.2008-1.7.2011

Öz (en çok 70 kelime)

Hellenistik Dönem'den sonra ekonomisinin temelini şarap ticaretinin oluşturduğu Bozburun Yarımadası'nda bulunan yerleşimlerin üretim potansiyelini belirlemek amacıyla bölgede sürdürdüğümüz arkeolojik çalışmalarda Bybassos *deme*si ve civarında bulunan arkeolojik veriler yardımıyla bölgenin kırsal yerleşim ve ticaret yapısı ortaya çıkarılmıştır. Bölgenin büyük boyutlu şarap üretimini endüstriel ürünlerle de çeşitlendirmesi sonucunda bir üretim merkezi haline gelen Bybassos ve çevresinde ele geçen arkeolojik bulguların teknik analizleri bu ürünlerin petrografik yapılarıın da belirlenmesine ve bölgenin ürünlerinin ihracatının izlenebilmesine yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bozburun, Karia, Şarap, Üretim, Amphora, Ticaret

Fikri Ürün Bildirim Formu Sunuldu mu? **Evet** ☐ **Gerekli Değil** **x**

Fikri Ürün Bildirim Formu'nun tesliminden sonra 3 ay içerisinde patent başvurusu yapılmalıdır.

Projeden Yapılan Yayınlar:

HELD, W., Şenol, G.C., Şenol, A.K., '2008 Yılı Bybassos Araştırması', 27. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, CİLT: 3, Ankara, 215-232, (2010).

HELD, W., Şenol, A.K., 'Rhodian Wine from Karia. The Production of Rhodian Wine on the Karian Chersonesos in the Hellenistic Period', *Olive Oil and Wine Production in Anatolia during Antiquity*, Int. Symposium Proceedings, 6-8 November 2008, Mersin, ed: Aydınoğlu, Ü., Şenol, A.K., İstanbul, 175-184, (2010).

ŞENOL, A.K., Walz, S., "Oyuklutepe Reconstruction and Context Analysis of a Hellenistic Press Installation in the Survey Territory of Bybassos on the Carian Chersonesos", Olive Oil and Wine Production in Anatolia during Antiquity, - Int. Symposium Proceedings, 6-8 November 2008, Mersin, ed: Aydınoğlu, Ü., Şenol, A.K., İstanbul, 185-198, (2010).

HELD, W., Şenol, G.C., Şenol, A.K., '2009 Yılı Bybassos Araştırması', 28. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, CİLT: 3, Ankara, 325-340 (2011).

ŞENOL, G.C., "Stamped Amphora Handles from the Carian Chersonesos: Loryma and Bybassos", Forschungen auf der Karischen Chersones, 25-27 April 2009 Marburg

ŞENOL, A.K., "Ceramic Production in Karian Khersonessos", *Forschungen auf der Karischen Chersones*, 25-27 April 2009, Marburg (yayında)

ŞENOL, A.K., "Amphora Production during the Early Hellenistic Periiod in the Rhodian Peraia: New Evidence", *Colloquia Anatolica et Aegea*, Congressus Internationales Smyrnenses III, International Workshop, Hellenistic Ceramics in Anatolia (4th - 1st cent. B.C.) 12 – 15 Ekim 2010 İzmir (yayında)

AKYOL, A.A., Kadıoğlu, Y.K., Şenol, A.K., "Preliminary Archaeometrical Studies on the Hellenistic Transport Amphorae from Bybassos", *Colloquia Anatolica et Aegea*, Congressus Internationales Smyrnenses III, International Workshop, Hellenistic Ceramics in Anatolia (4th - 1st cent. B.C.) 12 – 15 Ekim 2010 İzmir (yayında)**.**

HELD, W., Şenol, G.C., Şenol, A.K., '2010 Yılı Bybassos Araştırması', 29. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, (Yayında).